image
not
available

tio dit.

est in catal. sine loco

Cargo 17 —

BIBLIOTECA NAZIONALE
VITTORIO EMANUELE
6
26 B
59

Coll. Rom. Soc. Jesu

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBRI XII.

XENIORVM Lib. I.
APOPHORETORVM Lib. I.

RERVM ET VERBORVM obſcenitate ſublata, mendiſque plurimis ad optimorum exemplarium fidem, caſtigatis.

Ad vſum Gymnaſiorum Societatis IESV.

ACCESSIT GEMINVS INDEX. PRIOR, locorum communium: Poſterior, omnium inſcriptionum.

CVRA ET STVDIO MATTHÆI Raderi è Societate IESV.

CVM PRIVILEGIO.

ROMAE, Apud Bartholomæum Zannettum 1609.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur.

Si videbitur R. P. M. Sacri Palatij Apostolici.

Cæsar Fidelis Vicesg.

Imprimatur.

Fr. Thomas Pallauicinus Magister & Socius Reuerendissimi P. F. Ludouici Ystella Sacri Palatij Apostolici Magistri.

AD MVSARVM CANDIDATOS

Programma.

RODIT, Pieridum fauete ocelli,
A Celtis lepor omnis atque Iberis,
(Quem vectat noua triga Gratiarum,
Assurgente Nouensili senatu,
Quem circumuolitant apũ cohortes,
Armatæ iaculisq. spiculisq.
Queis fucos graue saucient inertes,
Musæosq. alijs fauos propinant)
Iucundissimus ille Martialis,
Argutissimus ille Martialis,
Carus Pompilijs, Quiritibusque,
Dilectus quoque Flauio tyranno,
At verò, Deus, Aelio monarchæ:
Sed quondam sine fronte Martialis.
Ille, inquam, vetus ille Martialis,
Qui nunc virgineo pudore tinctus,
Ceu Pallas noua, Palladisue Mystes,
Vindonisq. Liciq. lautus vnda.
(Ignoscat Salo, Bilbilisq. nobis)
Eluto sacer exit ore Vates,
Vates, delicium suæ Thaliæ,
Vates gloria prima Romulorum,
Vates gratia quarta Gratiarum,
Et rex & pater omnium leporum.
Hunc caro iuuenes sinu fouete,
Si quondam cupitis sinu foueri.

PRÆFATIO.

DISCIPLINAS liberales à Societate noſtra cũ ſacras tum ciuiles, quas religionis profeſſio non excludit, tradi ſolitas non ſolùm norunt omnes, ſed probant etiam quicunque de re litteraria melius exiſtimant. Neque rationem huius inſtituti noſtri quiſquam, opinor, exiget, niſi qui aut parum aut nihil rationis habet, cum res ipſa iam ratiòq. pro ſe loquantur. Martialem autem (non effrontem illum, ſed iam ad omnem honeſtatem, verecundiam, & modeſtiam compoſitum) in ſacra Muſarum tēpla atque censum auctorum publicè prælegendorum, quos quidem in omni genere doctrinæ præſtantiſſimos proponimus, ob inſigne ingenium plurimaſq. & maximas ſtudiorum vtilitates adſciſcendum putauimus: qui velut condimentum reliquorum ſcriptorum, qui vnum ferè quiddam perſequuntur, ſale, pipere, melle, felle etiam acetoq. prælectiones imbueret, ſubindeque, præſertim cũ à grauioribus per ęſtuoſi ſideris ardores ceſſatur, vicarias aliorum partes ageret, & fatigatos iuuenum animos, ſomnòue languidos, vel calore fractos ad alacritatem hila-

ritatemq.

ritatemq. excitaret, idque non sine ingenti studiorum emolumento. Hoc enim propemodum ausim confirmare, hunc vnum Martialem, ad elegantiam ingenij, doctrinæ varietatem, rerum & plurimarum, & pulcherrimarum cognitionem subsidij adferre non minus, quàm plerosq. alios omnes. Stilum poliant alij potius, rem certè (quamuis nec ab illo ieiunus aut inops sit) & eruditionem alijs parem, aut maiorem etiam adferet iste, quem omnis ferè antiquitatis velut indicem iure appellarim. Quis enim hodie scriptor paullo nobilior, veterumq monumentorum inuestigator extat diligentior, qui non sæpius testem laudet Martialem? Quid in Theatro, Circo, Amphitheatro, Naumachijs, Orchestra, Equestribus, Popularibus spectatur, dicitur, pugnatur, quod non tangat Martialis? Quid in aula, quid extra, quid in vrbe, quid extra vrbem, quid in foro, fanis, ædibus, hortis, suburbijs, thermis, quid domi, ruriue, quid in Italia, Hispania, Germania, Dacia, Scythia, Sarmatia bellatur, geritur, narratur, quod taceat Martialis? Martialis conuiuia publica, priuataq. instruit, omnia tibi ciborum genera apponit, omnia vina, vetera, nouaq. propinat: vt meritò suspicentur viri docti, poetam ob hos tam fre-

quentes conuiuiorum apparatus, cocum fuisse indagatum. quamquam auctorem habeo, præter alios, Lampridium, qui in Alexandro Seuero, hoc eum nomine velut proprio & suo appellat. Idem Martialis in ipsis conuiuijs ritus accubationum, ad numerum bibendi morem, sermonum argumenta tractat. Idem totius diei tempora partitur, & quid singulis horis dictum factumq. exponit. Idem leges, nunc priscas, nunc suo æuo latas, aut reuocatas memorat. Idem sacra & sacrorum festos dies, vrbis, populiq. mores, vitam, virtutes, vitiaq. graphicè depingit. Nulla denique ferè antiquitatis pars est, quã intactam prætereat Martialis, vt vel hoc vno nomine à magistrorum cathedris, & discipulorum auribus non sit excludendus. De ingenio poëtæ quid dicam? Martialis acumine opus sit, ad omnes epigrammatum argutias, lepores, ludos, iocosq. perspiciendos & explanandos. Potuitne vel artificiosius, vel ingeniosius hominũ labes & vitiositates emendare? emendatus agnoscit, poëtæ tamen ignoscit, nec se moneri putat, qui se admonitum sentit. Quàm bene malos poëtas exagitat? quàm malè bonos fures tractat? quam doctè indoctos ridet medicos? quam disertè infantes causidicos irridet? Quàm occultè

tangit

tangit ſontes, quàm apertè prodit diſsimu-
latores: quàm acerbus in zoilos, quàm blan-
dus in amicos: quàm verus in fictos, numquã
tamen fictus in veros. Adulationes non ex-
cuſo, quamuis eas improba neceſsitas ex-
preſſerit, & egeſtas, laſciua etiam accuſo,
immò penitus expungo atque erado. Iam ſi
Latini ſermonis opes quæras, quam inops
eius recula, tam diues eiuſdem lingua fuit.
teſtantur hoc tot, ac tantæ, & tam variæ
nobileſque hortorum, ædium, nemorum,
ſiluarum, fontium, thermarum, littorum vil
larumque deſcriptiones. Quantus verborum
apparatus in cænis & xenijs? Quæ non ex
apophoretorum lectione munera domum
auferas? Vt Perottus de lingua Latina quo-
quo modo ſcripturus ex huius poëtæ rerum
verborumque copia ſuum κέρας ἀμαλθείας
putauerit implendum. Ad vſum porrò ſcri-
bendi, noſtrorumque temporum ingenium,
quod longos lõgos faſtidit, breuia, acuta, pi-
perata dicta, vel maximè amat, quid aptius
lectiuſque deligas? Habes hic (quæ hodie
frequentantur) natalicia, habes epitaphia,
ſalutationes, gratulationes, laudes, petitio-
nes, iocos, riſus, ſales, & quidquid in vllo
ferè argumẽti genere deſiderare poſſis. Quæ
quidem omnia diſputaui copioſius, vt intel-

ligeretur, cur hunc poëtam in gymnaſijs no ſtris exponendum publicè ſuſceperimus, eiuſque linguam, vbi petulantior, caſtigauerimus; quòd alias ad iuuentutem noſtram adſpirare non poſſet, niſi diſceret antè verecundo, ſanctius ore loqui. Tam nobile verò ingenium à ſcholis prorſus relegare, operæ pretium eſſe nequaquam videbatur. Dabunt ergo veniã ij, qui minus videntur probare cùm huiuſcemodi poëtis inquinata veſtis detrahitur, puraque toga relinquitur. Scimus, quid non ſolùm magnus ille Plato, & Platone maior Ariſtoteles, quid Plutarchus cæterique cùm Philoſophi, tum Oratores, & Poëtæ & Græci & Latini de honeſta iuuentutis inſtitutione ſcripſerint: ſed quid etiam diuina lex, quid ſanctiſſimorum Eccleſiæ Romanæ Patrum decreta, quid ratio, natura, religio præſcripſerit: à quibus diſcedere eſt à natura, religione, Deoque ipſo deſciſcere. neſcire quædam, ſcientia eſt; & ſcire quæ ſcienti obſint inſcitia. Praua igitur relinquenda, deligenda ſancta, vel certè quæ prodeſſe ſemper, obeſſe nunquam poſſint. Cæterum, anceps me diu deliberatio tenuit, quem in editione modum ordinemque ſequerer. Fuere qui ſuaderent, vnius

vnum locum conferenda, vt de vno aliquo genere, hoc illòue scripturis, eiusdem rei plura exempla occurrerent, vnumque sub aspectum proponerentur, quæ crescentes illi vates æmulari, & pallatini Musarũ alumni imitari possent. Atque hac ratione Græcorum Anthologiam ab Agathia primùm collectum, deinde à Maximo Planude Constantinopolitano Monacho in locos communes digestum hodie legimus. Et verò ipse Martialis ante annos quinquaginta & amplius, per capita non libros distributus Tiguri, impuris etiam reiectis, exijt. Sed aiunt improbè facere, qui in alieno libro velit esse ingeniosus. Facilè improbitatem hanc refutarem, si ita reipub. litterariæ magis expedire arbitrarer. Alia video & plura & maiora incõmoda, quæ me à sententia auocant. Vt epistolis omnibus, ita lectissimis quibusdam epigrammatis locus non esset, si loco mouerentur. quæ enim suo in ordine, suaque velut statione venustatem leporemque habent, mota gradu, vim, gratiam, omnemque dignitatem cum loco amittunt. Accedit quod me maximè ab ista compositione carminum deterret, perturbatissima numerorum ratio, quæ lectori commentariorum nostrorum (quos propediem in litte-

rae

ras & publicum, ſi Deus auctor, emittemus) magnã creatura moleſtiam videbatur, cùm iam nunc etiam integra, mirum quantum inter ſe exemplaria diſcrepent. Itaque plurium iudicio cùm Sociorum, tum aliorum, quos in hac re ad conſilium adhibui, Epigrammata Martialis, vt ab ipſo poëta creduntur diſtributa, ſic edenda curaui, vt nihil niſi numerus Epigrammatum mutaretur, cuius rationem ſuo loco intelliges. Quã ad oras paginarum, variam lectionem vides, partim ex Iuſti Lipſij C. V. notis ad nos meritò gratos ac memores, miſſis, partim ex Andreæ Schotti noſtratis, aliorumque obſeruationibus, & noſtra cura animaduerſam adiectamque ſcias. Locorum communium ſyllabum, alterumque lemmatum omnium indicem ſubiecimus, vt ordinem illum, de quo ſuperius eſt dictum haud magnoperè curaturus ſis, cùm in eius locum, collecta rerum inſcriptionumque capita ſucceſſura ſint.

Auguſtæ Vindelicorum è Collegio Societatis IESV. M. D. XCIX.

M. VAL. MARTIALIS VITA EX PETRO CRINITO.

M. Valerius Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus, haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut ueteres auctores tradunt: & ipse Martialis cùm pluribus locis demonstrat, tum maximè his uersibus ad Licianũ municipem suum.

Vir celtiberis non tacende gentibus,
Nostræq. laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciane, Bilbilim
Equis, & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam, quo facilius in litterarum studio uersari posset: suamq. ingenium erudire. Sed cùm agendis caussis minimè se idoneum uideret: omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda epigrammata: in quibus magnoperè excelluit iudicio ueterum. Maximè autem ualuit in promerendis sibi atque conciliandis

bomi-

hominum studijs: adeò urbanitate & salibus præstitit. Relata sunt a C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis, quibus satis colligere possumus, quanti fecerit hunc ipsum poëtam, quantumq. illius uersibus oblectari consueuerit: sic enim scribit. Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis: neque candoris minus. Itaque minimè mirari oportet: si Aelius Verus Imperator, qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit, solitus est singulari affectu prosequi lepores atque iocos poetæ Martialis, suumq. Virgilium uocare. Neque dubium est, illum Romæ publicis honoribus ornatum, atque honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & iure trium liberorum, ut ipse de se testatur. Libros XII. Epigrammaton composuit miro ingenio, & singulari urbanitate, quibus adiecit Xenia, & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum poëtam, Pedonem, atque Getulicum. Valerium quoque Catullum, & Licinium Caluum plurimi fecit: qui in hoc scribendi genere insignes habiti sunt. In duodecimo libro Neruæ, atque Traiano Imperatori blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur spectaculorum liber; qui extra ordinem aliorum habetur a

nostris

nostris grammaticis: ut uetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patauinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium, aliosq. complures, ad quos sæpenumerò scribit. Stertinius uir clarissimus, quem Martialis mutato nomine Auitum appellat, tantum concessit ipsius ingenio atque doctrinæ, ut uiuenti adhuc illi imaginem more ueterum in sua bibliotheca posuerit. Postremò cùm Martialis foret prouectior, tædio rerum urbanarum affectus, in patriam rediit: atque in natali solo paulò post interiit, non sine lacrymis, ac magno mœrore C. Plinii, ut ingenuè testatus est, scripta epistola ad Corn. Priscum. De Gargilio Martiale dicemus suo loco: qui libros composuit de gestis Imperatorũ.

PLINIVS IVNIOR
CORNELIO PRISCO S.

AVdio Valerium Martialem decessisse, & molestè fero. Erat homo ingeniosus, acutus, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis, nec candoris minus. Prosecutus eram uiatico secedentem; dederam hoc amicitiæ, dederam etiam uersiculis, quos de me composuit. Fuit moris antiqui eos, qui uel singulorum laudes, uel urbium scripserant, aut bono-

honoribus, aut pecunia ornare. Nostris uerò temporibus, ut alia speciosa & egregia, ita hoc in primis exoleuit. Nam postquam desiuimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui sint uersiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipsum uolumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint hi, ceteros in libro requires. Alloquitur Musam. Mandat, ut domum meam in Exquilijs quærat, adeatq. reuerenter.

Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria ianuam, videto.
Totos dat tetricæ dies Mineruæ.
Dum centum studet auribus virorum
Hoc, quod sæcula, posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora est tua, dum furit Lyæus,
Dum regnat rosa, dum madent capilli,
Tum me vel rigidi legant Catones.

Meritò ne eum, qui hoc de me scripsit, & tunc dimisi amicissimè, & nunc amicissimum defunctum esse doleo? dedit enim mihi, quantum maximè potuit: daturus amplius, si potuisset. Tametsi quid homini potest dari maius, quàm gloria, laus, & æternitas? Aeterna, quæ scripsit, non erunt fortassè: ille tamen scripsit tanquam futura. Vale.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA

In Amphiteatrum Cæsaris, Epigramma I.

BArbara Pyramidum sileat miracula Memphis,
† Assiduus iactet nec Babylona labor:
Nec Triuiæ templo molles laudentur † honores,
Dissimuletq. Deum cornibus ara frequens.
Aëre nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus † immodicis Cares in astra ferant.
Omnis Cæsareo cedat labor amphiteatro:
Vnum pro cunctis † fama loquatur opus.

† Assyrius legit Alciatus.
† Iones.
† innumeris.
† Historica nō poëtica. Lipsius Amphit. c. 7

Ad eundem Cæsarem. II.

Hic, vbi sidereus propius videt astra colossus,
Et crescunt media pegmata celsa via:
Inuidiosa feri radiabant atria Regis,
Vnaq. iam tota stabat in vrbe domus.
Hic, vbi conspicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles, stagna Neronis erant.
Hic, vbi miramur velocia munera thermas,
Abstulerat miseris tecta superbus ager.
Claudia diffusas vbi porticus explicat vmbras,
Vltima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma sibi est, & sunt, te præside, Cæsar,
Deliciæ populi, quæ fuerant domini.

Ad

Ad eundem. III.

Quæ tam sepoſita eſt, quæ gens tã barbara, Cæſar,
Ex qua ſpectator non ſit in vrbe tua?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo,
Venit & epoto Sarmata paſtus equo,
Et qui prima bibit deprenſi flumina Nili,
Et quem ſupremæ Tethyos vnda ferit.
Feſtinauit Arabs, feſtinauere Sabæi,
Et Cilices † nimbis hic maduere ſuis.
Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Aethiopes.
Vox diuerſa ſonat, populorum vox tamen vna,
Cùm verus patriæ diceris eſſe pater.

† Cilico, Coryciône croco.

Ad Cæſarem quòd expulerit delatores. IV.

Turba grauis paci, placidæq. inimica quieti,
Quæ ſemper miſeras ſollicitabat opes,
Traducta eſt † Gyaris, nec cepit arena nocentes,
Et delator habet, quod dabat exilium.
Exulat Auſonia profugus delator ab vrbe;
Impenſis vitam principis annumeres.

† Aldũ ſequor, & alios. Gryphius Tradita Gætulis. non malè. Iunius. Traducta eſt Gætulis. vitioſè

Blanditur Cæſari. V.

Belliger inuictis quòd Mars tibi ſæuit in armis,
Non ſatis eſt, Cæſar, ſæuit & ipſa Venus.
Proſtratum Nemees & vaſta in valle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
Priſca fides taceat. nam poſt tua munera, Cæſar,
Hæc iam fœminea vidimus acta manu.

Ad Titũ Cæſ. refert hoc Lipſi', vt ferè omnia huius libri.

Pœna Laureoli. VI.

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
Aſſiduam † nimio pectore pauit auem,
Nuda Caledonio ſic pectora præbuit vrſo,
Non falſa pendens in cruce, † Laureolus.
Viuebant laceri membris ſtillantibus artus,
Inq. omni nuſquam corpore, corpus erat.
Deniq. ſupplicium dederat necis ille paternæ,

† nudo.
† latro Laureolũ agens.

Vel

Vel domini iugulum foderat ense nocens.
Templa vel arcano demens ſpoliauerat auro,
Subdiderat ſæuas vel tibi Roma faces.
Vicerat antiquæ ſceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

De Dædalo. VII.

Dædale, Lucano cum ſic lacereris ab vrſo,
Quàm cuperes pennas nunc habuiſſe tuas.

De rhinocerote. VIII.

Præſtitit exhibitus tota tibi Cæſar arena,
Quæ non promiſit, prælia rhinoceros.
O quàm terribiles exarſit pronus in iras:
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat?

De leone, qui gubernatorem offendit. IX.

Læſerat ingrato leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto perſoluit crimine pœnas,
Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet eſſe hominum tali ſub principe mores,
Qui iubet ingenium mitius eſſe feris?

De vrſo. X.

Præceps ſanguinea dum ſe rotat vrſus arena,
† Implicitam viſco perdidit ille fugam. †implicitius.
Splendida iam tecto ceſſent venabula ferro,
Nec volet excuſſa lancea torta manu.
Deprendat vacuo venator in aère prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

De ſue, quæ ex vulnere peperit. XI.

Inter Cæſareæ diſcrimina ſæua Dianæ
Fixiſſet grauidam cum leuis haſta ſuem,
Exilijt partus miſeræ de vulnere matris,
O Lucina ferox, hoc peperiſſe fuit?
Pluribus illa mori voluiſſet ſaucia telis,
Omnibus vt natis triſte pateret iter.
Quis neget eſſe ſatum materno funere Bacchum?

Sic genitum numen credite : nata fera est.

De eadem. XII.

Icta graui telo, confossaq. vulnere mater,
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quàm certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.
Experta est numen moriens † vtriusque Dianæ
Quaq. soluta parens, quaq. perempta fera est.

De sue prægnante. XIII.

Sus fera iam grauior, maturi † piguora ventris,
Emisit fetum vulnere facta parens.
Nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium.

De Carpophoro. XIV.

Summa tuæ Melagre fuit quæ gloria famæ,
† Quantula Carpophori gloria fusus aper?
Ille & præcipiti venabula condidit vrso,
Primus in Arctoi qui fuit Arce poli:
Strauit & ignota spectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuisse manus;
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum
Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

De tauro. XV.

Raptus abit media quòd ad æthera taurus arena,
Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus,
At nunc Alciden taurus in astra tulit.
Cæsaris atque Iouis confer nũc † stẽma † iuuentus,
Par onus vt tulerint : altius iste tulit.

De supplice Elephante. XVI.

Quòd pius & supplex Elephas te, Cæsar, adorat;
Hic modò qui tauro tam metuendus erat:
Non facit hoc iussus, nulloq. docẽte magistro:
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.

† Lucinæ & venatricis.
† pignore
† Est quota
† Schema
† Iuuencos cõfert Iouẽ & Cæsarẽ: vt ille Europem, sic iste Herculẽ portauit. Sunt qui Scamna scribunt. alij, schema iuuẽci Par onus, & sic nec male.

De

De Tigride & leone. XVII.

Lambere securi dextram consueta magistri,
Tigris ab Hyrcano gloria rara iugo,
Sæua ferum rabido lacerauit dente leonem:
Res noua, non vllis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, siluis dum vixit in altis:
Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

De Elephante. XVIII.

Qui modò per totam, flammis stimulatus, arenam
Sustulerat raptas taurus in astra pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli sic elephanta putat.

Assentatur Cæsari. XIX.

Dum peteret pars hæc Myrinũ, pars illa triũphũ,
Promisit pariter Cæsar vtraque manu.
Non potuit melius litem finire iocosam.
O dulce inuicti principis ingenium.

Ad Cæsarem. XX.

Quicquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro
Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.
Repserunt scopuli, mirandaq. silua cucurrit,
Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
Affuit immissum † pecudum genus omne ferarum,
Et supra Vatem multa pependit auis.
Ipse sed ingrato iacuit laceratus ab vrso.
Hæc tamen vt res est facta, ita ficta alia est.

De Rhinocerote. XXI.

Sollicitant pauidi dum rhinocerota magistri,
Seq. diu magnæ colligit ira feræ:
Desperabantur promissi prælia Martis:
Sed tamen † is rediit cognitus ante furor.
Namq. grauem gemino cornu sic extulit † vrsum,
Iactat vt impositas taurus in astra pilas.

De Carpophoro. XXII.

† Dorica quam certo venabula dirigit ictu

B 2 Fortis

† pecori legendũ [illegible] ras .n. & pecudes miraculo augẽdo cõiungit.

† ei. Marcilius putat scriptũ fuisse.

† vrũ, legũt nõnulli: Seruo vrsum cũ Pierio, Marcilio, & cĩbus editionibus.

† Norica

Fortis adhuc teneri dextera Carpophori.
Ille tulit geminos facili ceruice iuuencos,
Illi cessit atrox bubalus atque bison:
Hunc leo cùm fugeret, præceps in tela cucurrit:
I nunc, & lentas corripe turba, moras.

De naumachia Domitiani. XXIII.

Si quis ades longis serus spectator ab oris,
† ista. Cui lux prima sacri muneris † ipsa fuit.
Nec te decipiat ratibus naualis Enyo,
Et par vnda fretis; hic modò terra fuit.
† lassent. Non credis? spectes, dum † laxent æquora Marte
Parua mora est; dices, hic modò pontus erat.

De natatoribus. XXIV.

† tuto. Lusit Nereidum docilis chorus æquore † toto,
Et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fuscina dente minax, nexu fuit ancora curuo
Credidimus remum, credidimusq. ratem.
Et gratum nautis sidus fulgere Laconum,
Latàque perspicuo vela tumere sinu.
Quis tantas liquidis artes inuenit in vndis?
Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

Blanditur Cæsari. XXV.

Secula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
Iam nullum monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus hydræ mors vna fuisset,
Huic percussa foret tota Chimæra semel.
† Aeripenas. † Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros:
Soluere & Hesionem solus, & Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Laus Augusti. XXVI.

Augusti laudes fuerant, committere classes,
Et freta nauali sollicitare tuba.

Cæsa-

Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in vndis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras.
Vidit in æquoreo feruentes puluere currus,
Et domini Triton ipse putauit equos.
Dumq. parat sæuis ratibus fera prœlia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis,
Quidquid & in circo spectatur, & amphitheatro,
Diues Cæsarea præstitit vnda tibi.
Fucinus, & † pigri taceantur stagna Neronis: † diri.
Hanc † norint vnam sæcula Naumachiam. † norunt aliàs, sed placet norint.

Ex Appendice Virgiliana, de Prisco & Vero XXVII.

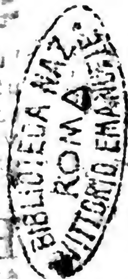
Cùm traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset & æqualis Mars vtriusq. diu:
Missio sæpè viris magno clamore petita est:
Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.
Lex erat ad digitum † positam concurrere † palmā. † posita. † palma.
Quod licuit lances, donaq. sæpe dedit.
Inuentus tamen est finis discriminis æqui,
Pugnauere pares, succubuere pares.
Misit vtriq. rudes, & palmas Cæsar vtrique:
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc nullo, nisi te sub principe, Cæsar:
Cùm duo pugnarent, victor vterq. fuit.

Ex eadem Fragmentum.

Concita veloces fugeret cùm dama molossos,
Et varia lyncas necteret arte mora:
Cæsaris ante pedes supplex, similisq. roganti
Constitit, & prædam non tetigere canes.

* * *

Hæc intellecto principe dona tulit.
Numen habet Cæsar, sacra est vis, sacra potestas:
Credite; mentiri non didicere feræ.

Ex eadem aliud.

* * *

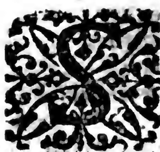
Da veniam subitis. non displicuisse meretur,
Festinat Cæsar qui placuisse tibi.

Aliud.

Cedere maiori virtutis fama secunda est,
Illa grauis palma est, quàm minor hostis habet.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER I.

PERO me secuturũ in libellis meis tale temperamentum, vt de illis queri non possit, quisquis de se bene senserit, cùm salua infimarum quoque personarum reuerentia ludant; quæ adeò antiquis auctoribus defuit, vt nominibus non tantùm veris abusi sint, sed etiam magnis. At mihi fama vilius constet, & probetur in me nouissimum ingenium. Videor mihi meo iure facturus, si epistolam versibus clausero.

Ad Lectorem. I.

Hic est, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,
Argutis epigrammaton libellis:
Cui, lector studiose, quod dedisti
Viuenti decus, atque sentienti,

Rari

Rari post cineres habent poëtæ.

Ad Lectorem, vbi libri venales. II.

Qui tecum cupis esse meos vbicunque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat breuibus mēbrana tabellis;
Scrinia da magnis, me manus vna capit.
Ne tamen ignores vbi sim venalis, & erres
Vrbe vagus tota: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quære Secundum,
Limina post pacis Palladiumq. forum.

Ad librum suum. III.

Argiletanas mauis habitare tabernas,
Cùm tibi parue liber scrinia nostra vacent.
Nescis, heu nescis dominæ fastidia Romæ:
Crede mihi, nimium Martia turba sapit.
Maiores nusquam † ronchi, iuuenesq. senesque, † *Rhōchi,* ronci.
Et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cùm grande sophos, dum basia † captas, † *iactas*
Ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu ne toties domini patiare lituras,
Neue notet lusus tristis arundo tuos.
Aetherias lasciue cupis volitare per auras:
I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

Ad Cæsarem. IV.

Contigeris nostros Cæsar si fortè libellos,
Terrarum dominum pone supercilium.
Consueuere iocos vestri quoq. ferre triumphi,
Materiam dictis nec pudet esse ducem.
Qua Thymelem spectas derisoremq. Latinum,
Illa fronte precor carmina nostra legas.
Innocuos censura potest permittere lusus:
Lasciua est nobis pagina, vita proba est.

Ad Marcum. V.

Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis,
Vis puto, cum libro Marce natare tuo.

De leone Cæsaris. VI.

Aetherias aquila puerum portante per auras
 Illæsum timidis vnguibus hæsit onus:
Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
 Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ maiora putas miracula? summus vtrique
 Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iouis.

Ad Maximum de columba Stellæ. VII.

Stellæ delicium mei columba,
Verona licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, passerem Catulli,
Tanto Stella meus tuo Catullo,
Quanto passere maior est columba.

Deciani dogma laudat. VIII.

Quod magni Thraseæ consumatiq. Catonis
 Dogmata sic sequeris, † talis vt esse velis, — † *saluus.*
Pectore nec nudo strictos incurris in enses,
 Quod fecisse velim te, Deciane, facis.
Nolo virum facili redimit qui sanguine famam:
 Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

Iocatur in Cottam. IX.

Bellus homo, & magnus vis idem Cotta videri;
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

De † Gemello & Maronilla. X.

Petit † Gemellus nuptias Maronillæ, — † *Venusto* † *Venustus.*
Et cupit, & instat, & precatur, & donat.
Adeòne pulchra est? immò fœdius nil est,
Quid ergo in illa petitur, & placet? † tussit. — † *tussis.*

Ad Sextilianum potorem. XI.

Cùm data sint equiti bis quina numismata, quare
 Bis decies solus Sextiliane bibis?
Iam defecisset portantes calda ministros,
 Si non potares Sextiliane merum.

De Regulo. XII.

Itur ad Herculei gelidas quà Tiburis arces,

Cana

Canaq. sulphureis Albula fumat aquis,
Rura, nemusq. sacrum, dilectaq iugera Musis
Signat vicina quartus ab vrbe lapis:
Hic rudis æstiuas præstabat porticus vmbras.
Heu quàm pæne nouum porticus ausa nefas?
Nam subitò collapsa ruit, cùm mole sub illa
Gestatus bijugis Regulus esset equis.
Nimirum † tenuit nostras fortuna querelas, † *timuit.*
Quæ par tam magnæ non erat inuidiæ.
Nunc & damna iuuant: sunt ipsa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare Deos.

De Arria, & Pæto. XIII.

Casta suo gladium cùm traderet Atria Pæto,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit:
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pete, dolet.

Ad Cæsarem. XIV.

Delicias Cæsar, lususq. iocosq. leonum
Vidimus: hoc etiam præstat arena tibi,
Cùm prensus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus.
Vnde potest auidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen esse tuus dicitur; ergo potest.

Ad Iulium. XV.

O mihi post nullos Iuli † memorande sodales † *nnmerande.*
Si quid longa fides, canaq. iura valent.
Bis iam pæne tibi consul trigesimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene distuleris, videas, quæ posse negari,
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Expectant curæque, catenatiq. labores.
Gaudia non † remeant, sed fugitiua volant. † *remanēt*
Hæc vtraque manu, complexuq. assere toto.
Sæpe fluent imo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, viuam,

Sera

Sera nimis vita est crastina: viue hodie.

Ad Auitum. XVI.

Sunt bona, sunt quædã mediocria, sunt mala plura,
Quæ legis: hic aliter non fit, Auite, liber.

Ad Titum. XVII.

Cogit me Titus actitare caussas,
Et dicit mihi sæpe, magna res est.
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

Ad Tuccam. XVIII.

Quid te Tucca iuuat vetulo miscere Falerno
In Vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile est: scelus est iugulare Falernum,
Et dare campano toxica † sæua mero. († *vina*)
Conuiuæ meruere tui fortassè perire:
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad *Aeliam.* XIX.

Si memini, fuerant tibi quattuor Aelia dentes:
Expuit vna duos, tussis & vna duos.
Iam secura potes totis tussire diebus;
Nil † istic, quod agat, tertia tussis habet. († V. *tibi quod tollat.*)

Ad Cæcilianum. XX.

Dic mihi quis furor est? turba spectante vocata,
Solus boletos Cæciliane voras.
Quid dignum tanto tibi ventre, gulaq; precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Porsena, & Mutio Scæuola. XXI.

† Dum peteret regem decepta satellite dextra, († *Cum*)
† Iniecit sacris se peritura focis. († *Ingeßit*)
Sed tam sæua pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis iussit abire virum.
Vrere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit.
Maior deceptæ fama est, & gloria dextræ;

Si

Si non erraſſet, fecerat illa minus.

De *leone & lepore*. XXII.

Quid † nunc ſæua fugis placidi lepus ora leonis? † *non*
Frangere tam paruas non didicere feras.
Seruantur magnis iſti ceruicibus vngues,
Nec gaudet tenui ſanguine tanta ſitis.
Præda canum lepus eſt, vaſtos non implet hiatus.
Non timeat Dacus Cæſaris arma puer.

Ad Fauſtinum. XXIII.

Ede tuos tandem populo Fauſtine libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec ſileant noſtri prætereantq. ſenes.
Ante fores ſtantem dubitas admittere famam,
Teq. piget curæ præmia ferre tuæ?
Poſt te victuræ, per te quoque viuere chartæ
Incipiant: cineri gloria ſera venit.

Ad Sextilianum. XXIV.

Sextiliane bibis quantum ſubſellia quinque
Solus: aqua toties ebrius eſſe potes.
Nec † conceſſorum vicina numiſmata tantùm,
Aera, ſed a cuneis vlteriora † petis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
Vua nec in Thuſcis naſcitur iſta iugis.
Teſta ſed antiqui fælix ſiccatur Opimi,
Egerit & nigros Maſſica cella cados.
A caupone tibi fex Laletana petatur,
Si plus quàm decies Sextiliane bibis.

† *quid ſi cōſeſſorū? ita ſcribo.* † *bibis: ſed melius petis.*

Ad Procillum. XXV.

Heſterna tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, poſt decem peractos,
Cenares hodie Procille mecum.
Tu factam tibi rem ſtatim putaſti,
Et non ſobria verba ſubnotaſti
Exemplo nimium periculoſo;

Miſer

† προ- Μισῶ μνήμονα συμπότην † Procille.
κιλλε.

De Acerra. XXVI.

Hesterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur: in lucem semper Acerra bibit.

In Fidentinum. XXVII.

Fama refert, nostros te Fidentine libellos,
Non aliter populo quàm recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam.
Si dici tua vis, hæc eme, ne mea sint.

De Diaulo Medico. XXVIII.

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus,
Cœpit † quod poterat, clinicus esse modò.

† quo poterat Clinicus esse modò. Lipsius.

Ad † Sabidium. XXIX.

† Sanidiũ

Non amo te † Sabidi, nec possum dicere, quare:
Hoc tantùm possum dicere, non amo te.

† Sanidi.

De Gellia. XXX.

Assum non flet, cùm sola est Gellia, patrem:
Si quis adest, iussæ prosiliunt lacrymæ:
Non dolet hic, quisquis laudari, Gellia, quærit.
Ille dolet vere, qui sine teste dolet.

Ad Lucanum & Tullum. XXXI.

Si Lucane tibi, vel si tibi Tulle darentur,
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc esse pietatis rixa duobus,
Quòd pro fratre mori vellet vterq. prior.
Diceres; infernas † & qui prior isset ad vmbras,
Viue tuo frater tempore, viue meo.

† sic

Ad Fidentinum. XXXII.

Quem recitas, meus est, ô Fidentine, libellus:
Sed male cùm recitas, incipit esse tuus.

Ad Decianum. XXXIII.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales prisca fides famaq. nouit † auos:
Si quis Cecropiæ madidus Latiæq. Mineruæ
Arti-

† V. anus. vt apud Catullum chartaanus.

Artibus, & vera simplicitate bonus,
Si quis erit recti custos, imitator honesti,
Et nihil arcano qui roget ore Deos:
Si quis erit magnæ subnixus robore mentis,
Dispeream, si non hic Decianus erit.

Ad Liuidum. XXXIV.

Qui ducis vultus, & non legis ista libenter,
Omnibus inuideas, Liuide, nemo tibi.

In Cæcilium. XXXV.

Vrbanus tibi Cæcili videris:
Non es, crede mihi, quid ergo? verna es.
Hoc quod Transtiberinus ambulator
Qui pallentia sulfurata, fractis
Permutat vitreis: quod otiosæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod custos dominusq. viperarum:
Quod viles pueri salariorum:
Quod fumantia, qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus popinis:
Quod non optimus Vrbicus poëta:
Quare desine iam tibi videri,
Quod soli tibi Cæcili videris:
† Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
Posses vincere Sextium Caballum.
Non cuicunq; datum est habere nasum.
Ludit qui stolida procacitate, &
Non est † Cestius ille, sed Caballus.

† *Quod Vide lib. 10. epig. 83.*
† *Testius, vel vt alij malũt Sextius.*

De Porcia. XXXVI.

Coniugis audisset fatum cùm Porcia Bruti,
Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, † mortem non posse negari?
Crediderani satis hoc vos docuisse patrem.
Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas,
I nunc, & ferrum turba molesta nega.

† *V. mortẽ nõ posse negari Crediderã satis hoc docuisse patrem*

In Mancinum. XXXVII.

Bis tibi viceni fuimus Mancine vocati,
Et positum est nobis nil herè, præter aprum,
Non quæ de tardis seruantur vitibus vuæ,
Dulcibus aut certant, quæ melimela fauis.
† longa — Nec pyra, quæ † lenta pendent religata genesta,
Aut imitata breues punica mala rosas.
† lactẽtes — Rustica † lactantes nec misit fiscina metas,
Nec de picenis venit oliua cadis.
Nudus aper; sed & hic minimus, qualisq. necari
A non armato pumilione potest.
Et nihil inde datum est, tantùm spectauimus oẽs,
Ponere aprum nobis sic & arena solet.
Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
† apro obiectus in cauea seu arena — Sed tu ponaris, cui † Charidemus, apro.

Ad Stellam. XXXVIII.

Lasciuos leporum cursus, lususq. leonum,
† Librum Spectaculorũ dicere videtur, qui nõ est integer vel certè aliquem alium qui periit. — Quòd maior nobis charta † minorq. gerit.
Et bis idem facimus: nimium si Stella videtur
Hoc tibi: bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro suo. XXXIX.

Edita ne breuibus pereat tibi charta libellis
Dicatur potius, τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

De Diaulo medico. XL.

Nuper erat medicus, nunc est vespillo Diaulus:
Quod vespillo † facit, fecerat & medicus.

De leone & lepore. XLI.

Rictibus his tauros non eripuere magistri,
† effert nẽpe, vt extulerat. — Per quos præda fugax, itq. reditq. lepus.
Quòdq. magis mirum, velocius exit ab hoste,
† Nec nihil à tãta nobilitate refert. — † Cùm nil à tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cùm currit arena,
Nec caueæ tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris:

Ad

Ad quæ confugias ora leonis habes. †Licinianẽ †Liciniane

Ad † Licianum de Hispaniæ locis. XLII.

Vir Celtiberis non tacende gentibus, *Turnebus.*
Nostræq laus Hispaniæ †*Aquis legit Hieron. Surita.*
Videbis altam † Liciane Bilbilim,
† Equis & armis nobilem
† Sterilemq. canum niuibus, † effractis sacrum, †*Senemq. Catum.*
† Vada Veronem montibus.

Catus mons perpetuis niuibus albus. † *Et fractis.* † *Vadaueronem.*

Et delicati dulce † Botrodi nemus, † *Baleti. sed retineo*
Pomona quod felix amat.

neo Botrodi. oppidum Celtiberiæ Tib. *Graccho euersum. Polyb.*

† Tepidum natabis lene congedi † vadum, † *Tepidi. Tepida.*
Mollesq. Nympharum lacus.

† *vada.* Ego *cum Gryphio sic lego. Tepida natabis lene congedi vada. vt sensus sit. Nauigabis lene, id est, nauigio, tepida vada congedi, vel cogedi.*

Quibus remissum corpus adstringes breui
Salone, qui ferrum gelat. †*Vberca.*
Præstabit illic ipsa figendas propè † *pranden-*
† Voberta † prendenti feras. *ti. Vtraque*

lectio probabilis. infrà enim Vicina in ipsum silua descendet socum. Et infrà Epig. 48.

Aestus serenos aureo franges Tago †*recẽs De-*
Obscurus vmbris arborum. *reta. Gryphius Dercelta.*
Auidam † rigens † Dircenna placabit sitim,
Et † Nemea, quæ vincit niues.
At cùm December canus & bruma impotens †*Dercẽna, al. Dercella*
Aquilone rauco mugiet,
Aprica repetes Tarraconis littora † *Nemeta.*
Tuamq. Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & † vernos apros, †*vernas.*
Leporemq. forti callidum rumpes equo:
Ceruos relinques villico.

Vicina

Vicina in ipsum silua descendet focum,
Infante cinctum sordido.
† Vocabitur venator, & veniet tibi
Conuiua clamatus propè.
†Lunata nusquam pellis, & nusquam toga,
Olidæque vestes murice.
Procul horridus Liburnus, & querulus cliens:
Imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus somnum reus,
Sed mane totum dormies.
Mercetur alius grande, & insanum sophos:
Miserere tu felicium;
Veròq. fruere non superbus gaudio,
Dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter vita quod reliquum est, petit:
Cùm fama, quod satis est, habet.

†Venabitur vocatus.

†Lanata quispiam legit, vide lemmata lanatæ sola.

Iocus ex Homero in Cocum. XLIII.

Si tibi Mistyllus cocus Aemiliane vocatur;
Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad Leporem. XLIV.

Non facit ad sæuos ceruix nisi prima, leones.
Quid fugis hos dentes ambitiose lepus?
Scilicet à magnis ad te descendere tauris,
Et, quæ non cernunt frangere colla velint.
Desperanda tibi est ingentis gloria fati:
Non dotes hoc tenuis præda sub hoste mori.

Quinctianum facit assertorem. XLV.

Commendo tibi Quinctiane nostros,
Nostros dicere si tamen libellos
Possum, quos recitat tuus poëta.
Si de seruitio graui queruntur,
Assertor venias, satisq. præstes,
Et cùm se dominum vocabit ille,
Dicas esse meos, manuque missos.
Hoc si terque quaterque clamitaris,

Impo-

Impones plagiario pudorem.

Ad Fidentinum. XLVI.

Vna eſt in noſtris tua Fidentine libellis
Pagina, ſed certa domini ſignata figura,
Quæ tua traducit manifeſto † carmina furto: † crimina
Sic interpoſitus vitio contaminat vncto
Vrbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:
Sic Aretinæ violant Cryſtallina teſtæ:
Sic niger in ripis errat cum fortè Cayſtri,
Inter Ledæos ridetur coruus olores.
Sic vbi multiſona feruet ſacer Atthide lucus;
Improba Cecropias † effundit pica querelas. † offendit. offundit.
Indice non opus eſt noſtris nec † vindice libris, † Indice.
Stat contrà, dicitq. tibi tua pagina fur es.

† *De amicorum iudicio.* XLVII. † Ad Fuſcum.

Si quid Fuſcæ vacas adhuc amari;
Nam ſunt hinc tibi, ſunt & hinc amici,
Vnum ſi ſupereſt locum rogamus.
Nec me quòd tibi ſum nouus recuſes.
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantùm inſpice, qui nouus paratur,
An poſſit fieri vetus ſodalis.

Ad Frontonem de voto vitæ ſuæ. XLVIII.

Vota tui breuiter ſi vis cognoſcere Marci
Clarum militiæ Fronto togæq. decus;
Hoc petit, eſſe ſui, nec magni, ruris arator;
Sordidaq. in paruis otia rebus amat.
Quiſquam picta colit Spartani frigora ſaxi,
Et matutinum portat ineptus aue:
Cui licet exigui nemoris rurisq. beati
Ante focum plenas † explicuiſſe plagas? † expreſſiſſe.
Et piſcem tremula ſalientem ducere ſeta,
Flauaq. de rubro promere mella cado?
Pinguis inæquales onerat cui villica menſas,
Et ſua non emptus præparat oua cinis.

Nō amet hanc vitā, quisquis me non amat, opto;
Viuat & vrbanis albus in officijs.

Ad Cauponem XLIX.

Continuis vexata madet vindemia nimbis.
Non potes, vt cupias, vendere Caupo, merum.

Ad Flaccum de Sportula. L.

Dat baiana mihi quadrantes sportula centum:
Inter delicias quid facit ista fames?
Redde Lupi nobis, tenebrosaq. balnea Grylli:
Tam male quum cēnē, cur benè, Flacce, lauor?

De lepore & leone. LI.

Intres ampla licet torui lepus ora leonis:
Esse tamen vacuo se leo dente putat.
Quod ruet in tergū, vel quos † procūbet in armos,
Alta iuuencorum vulnera figet vbi?
Quid frustra nemorum dominū, regemq. fatigas?
Non nisi delecta pascitur ille fera.

† prorumpet.

Ad † Licianum, scriptores vnde. LII.

Verona docti syllabas amat Vatis.
Marone fœlix Mantua est.
Censetur Apona Liuio suo tellus,
Stellaq. nec Flacco minus.
Apollodoro † plaudit imbrifer Nilus,
Nasone Peligni sonant,
Duosq. Senecas, vnicumq. Lucanum,
Facunda loquitur Corduba.
Gaudent iocosæ Canio suo Gades,
Emerita Deciano meo.
Te † Liciane gloriabitur nostra,
Nec me tacebit Bilbilis.

† Licinianum.

† gaudet. nō probo, quia mox sequitur.

† Liciniane.

De Læuina casta, & ad Baias adultera. LIII.

Casta nec antiquis cedens Læuina Sabinis,
Et quamuis tetrico tristior ipsa viro;
Dum modò Lucrino, modò se permittit Auerno,
Et dum Baianis sæpè fouetur aquis;

In-

Incidit in flammas, iuuenemq. secuta, relicto
Coniuge; Penelope venit, abit † Helene. †Thymele.

Ad Celerem. LIV.

Vt recitem tibi nostra rogas epigrammata. nolo.
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

Ad Fabullam ambitiosam. LV.

Bella es, nouimus, & puella, verum est:
Et diues, quis enim potest negare?
Sed dum te nimium Fabulla laudas,
Nec diues, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum, de genere, & declinatione ficus. LVI.

Quum dixi, † ficus, rides quasi barbara verba,
Et dici, † ficos, Cæciliane iubes.
Dicemus, ficus, quas scimus in arbore nasci:
Dicemus, † ficos, Cæciliane, tuos.

†ficos, Valla scribit. † ficus. † ficus, Priscian. etiã quũ morbum significat, ait esse quarti ordinis. sed à Valla falli dicitur.

Ad furem de libro suo. LVII.

Erras meorum fur auare librorum,
Fieri poëtam posse qui putas tanti,
Scriptura quanti constet, & tomus vilis.
Non sex paratur, aut decem sophos nummis.
Secreta quære carmina, & rudes curas,
Quas nouit vnus, scrinioq. signatas
Custodit ipse virginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non potest liber notus.
Sed pumicata fronte, si quis est nondum
Nec vmbilicis cultus, atque membrana:
Mercare tales ab eo, nec sciet quisquam.
Aliena quisquis recitat, & quærit famam,
Non emere librum, sed silentium debet.

Ad † Chœrilum. LVIII. † Chœranum.

Liber homo es nimiũ, dicis mihi Chœrile semper,
In te qui scribit Chœrile, liber homo est.

Ad Maximum. L I X.

Cœpit, Maxime, Pana, quæ ſolebat
Nunc oſtendere Canium, Terentos.

Ad librum. L X.

Vade ſalutatum, pro me liber ire iuberis
Ad Proculi nitidos officioſe Lares.
Quæris iter? dicam: vicinum Caſtora canæ
Tranſibis Veſtæ, virgineamq. domum.
Inde ſacro veneranda petes pallatia cliuo;
Plurima quà ſummi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata Coloſſi,
Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hàc, quà madidi ſunt tecta Lyæi,
Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.
† *tibi.* Protinus à læua clari † ſub fronte Penates,
Atriaq. excelſæ ſunt adeunda domus.
Hac pete, ne metuas faſtus, limenq. ſuperbum:
Nulla magis toto ianua poſte patet.
Nec propior quàm Phœbus amat, doctæq. ſorores;
Si dicet, quare non tamen ipſe venit?
† *Scilicet.* † Sic licet excuſes, quia qualiacunque leguntur
Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

Ad Fidentinum. L X I.

Noſtris verſibus eſſe te poëtam
Fidentine putas, cupisq. credi?
Sic dentata ſibi videtur Aegle,
Emtis oſſibus, Indicoq. cornu:
Sic quæ nigrior eſt càdente moro,
Ceruſſata ſibi placet Lycoris.
Hac & tu ratione, qua Poëta es,
Caluus quum fueris, eris comatus.

De Lino. L X I I.

Dimidium donare Lino, quàm credere totum,
Qui mauult, mauult perdere dimidium.

Ad

Ad Flaccum. LXIII.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce Antenorei ſpes, & alumne Laris.
Pierios differ cantusq., † chorosq. ſororum:
Aes dabit ex iſtis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nũmos habet arca Mineruæ:
Hæc ſapit, hæc omnis fenerat vna Deos.
Quid poſſent ederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas,
Præter aquas Helicon, & ſerta, lirasq. deorum
Nil habet, & magnum ſemper inane ſophos.
Quid tibi quũ Cirrha? quid quũ Permeſſidos vnda?
Romanum propius, diuitiusq. forum eſt,
Illic æra ſonant: at † circum pulpita noſtra,
Et ſteriles cathedras, baſia ſola crepant.

† *citharamq.*

† *Circum & pulpita noſtra, quidã putat ex libro ſcripto legendum. Sed neſcio an grãmatici ſint probaturi.*

De Feſto. LXIV.

Indignas premeret peſtis quum tabida fauces,
Inq. ipſos vultus ſerperet atra lues:
Siccis ipſe genis flentes hortatus amicos
Decreuit ſtygios Feſtus adire lacus.
Nec tamen obſcuro pia † polluit ora veneno
Aut torſit lenta triſtia fata fame.
Sanctam Romana vitam ſed morte peregit;
Dimiſitq. animam nobiliore † rogo.
Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama poteſt: huius Cæſar amicus erat.

† M.S. palluit.

† *via. non diſplicet.*

Ad Attalum. LXV.

Semper agis cauſas, & res agis Attale ſemper,
Eſt, non eſt, quod agas, Attale ſemper agis.
Si res, & cauſæ deſunt, agis Attale mulas,
Attale, ne quod agas deſit, agas animam.

Ad Canum. LXVI.

Sportula, Cane, tibi ſuprema nocte petita eſt,
Occidit puto te, Cane, quòd vna fuit.

Ad Sosibianum. LXVII.

E seruo scis te genitum, blandeq. fateris,
Quum dicis dominum, Sosibiane, patrem.

De Regulo. LXVIII.

Hæc quæ puluere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto iacet absoluta casu,
Tectis nam modò Regulus sub illis
Gestatus fuerat, recesseratque.
Victa est pondere cum suo repentè,
Et postquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ Regule post metum querelæ,
Quis curam neget esse te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

De Mario. LXIX.

Venderet excultos colles cum præco facetus,
Atque suburbani iugera pulchra soli:
Errat, ait, si quis Mario putat esse necesse
Vendere: nil debet, fenerat immò magis.
Quæ ratio est igitur? seruos vbi perdidit omnes,
Et pecus & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet
Omnia? sic Mario noxius hæret ager.

De Nouio † Microspico. LXX.

† *Micropsycho.*

Vicinus meus est, manuq. tangi
De nostris Nouius potest fenestris.
Quis non inuideat mihi, putetq.
Horis omnibus esse me beatum,
Iuncto cui liceat frui sodale?
Tam longè est mihi quàm Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non conuiuere, nec videre saltem,
Non audire licet, nec vrbe tota
Quisquam est tam propè, tam proculq. nobis.

Mi-

Migrandum est mihi longius, vel illi.
Vicinus Nouio vel inquilinus
Sit, si quis Nouium videre non vult.

Ad Fescenniam. LXXI.

Ne grauis hesterno fragres, Fescennia, vino,
Pastillos Cosmi luxuriosa voras.
Ista linunt dentes ientacula: sed nihil obstat,
Extremo ructus quum venit à Barathro.
Quid quod olet grauius mistũ diapasmate virus?
Atque duplex animæ longius exit odor?
Notas ergo nimis fraudes, deprensaq. furta
Iam tollas, & sis ebria simpliciter.

Ad Alcimum. LXXII.

Alcime quem raptum domino crescentibus annis
Labicana leui cespite velat humus:
Accipe non † Phario nutantia pondera saxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis vmbras,
Quæq. virent lacrymis † humida prata meis.
Accipe care puer nostri monumenta † doloris,
Hæc tibi perpetuo tempore viuit honor.
Quũ mihi supremos Lachesis † peruenerit annos:
Non aliter cineres mando iacere meos.

† *Pario. placet magis legi Phario, vt respiciat Pyramidas.*
† *roscida*
† *laboris*
† *praeuenerit. peruenerit.*

Ad Cinnam. LXXIII.

Garris in aurem semper omnibus Cinna.
Garris & illud, teste quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras.
Cantas in aurem, iudicas, taces, clamas,
Adeòne penitus sedit hic tibi morbus,
Vt sæpe in aurem Cinna Cæsarem laudes?

Ad Lælium. LXXIV.

Quum tua non edas carpis mea carmina Læli,
Carpere vel noli nostra, vel ede tua.

De Aquino. LXXV.

Fabricio iunctus fido requiescit Aquinus,

Qui prior Elysias gaudet adisse domos.
Ara duplex primi testatur munera pili:
Inscriptum. † Plus tamen est titulo quod breuiore legis.
† Functus vterq. sacro laudatæ fœdere vitæ.
Iunctus Famaq. quod raro nouit. amicus erat.

Ad Helium. LXXVI.

Quòd clamas semper, qđ agẽtibus obstrepis Heli,
Non facis hoc gratis: accipis, vt taceas.

Ad Næuolum caussidicum. LXXVII.

Quum clamant omnes, loqueris tu Næuole sẽper,
Et te patronum caussidicumq. putas.
Hac ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce tacent omnes: Næuole dic aliquid.

Ad Flaccum. LXXVIII.

Litigat, & podagra Diodorus Flacce laborat,
Sed nil patrono porrigit. hæc Cheragra est.

Ad Calenum auarum. LXXIX.

Non plenum modò vicies habebas;
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, vt omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, precesq. nostras:
Atque intra puto septimas Kalendas
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu sic quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abisti
In tantam miser esuritionem,
Vt conuiuia sumptuosiora,
Toto quæ semel apparas in anno,
Nigræ sordibus explices monetæ,
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi plumbea selibra.
Quid dignum meritis precemur istis?
Optamus tibi millies Calene.
Hoc si contigerit, fame peribis.

De

De Afra vetula. LXXX.

Mãmas atque tatas habet Afra, ſed ipſa tatarum
Dici, & mammarum maxima mamma poteſt.

De Afro Demetrio. LXXXI.

Illa manus quondam ſtudiorum fida meorum,
Et felix domino, notaq. Cæſaribus,
Deſtituit primos virides Demetrius annos:
Quarta tribus luſtris addita meſſis erat.
Ne tamen ad ſtygias famulus deſcẽderet vmbras,
Vreret implicitum quum ſcelerata lues,
Cauimus; & domini ius omne remiſimus ægro:
Munere dignus erat conualuiſſe meo.
Senſit deficiens ſua præmia, meq. patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

Ad Lycorim. LXXXII.

Qui pinxit Venerem tuam Lycori,
Blanditus, puto, pictor eſt Mineruæ.

Ad Scæuolam. LXXXIII.

Si dederint ſuperi decies mihi millia centum,
Dicebat, nondum Scæuola † factus eques:
Qualiter ò viuam! quàm largè, quamq. beatè!
Riſerunt faciles, & tribuere Dei.
Sordidior multò poſt hoc toga; pænula peior:
Calceus eſt ſarta terq. quaterq. cute.
Deq. decem plures ſemper ſeruantur oliuæ,
Explicat & cenas vnica menſa duas;
In ius ò fallax, atque inficiator eamus:
Aut viue, aut decies Scæuola redde Deis.

† *inſtus. Modius ex M.S.*

De ſpectaculo. LXXXIV.

Picto quòd iuga delicata collo,
Pardus ſuſtinet, improbæq. tigres
Indulgent patientiam flagello:
Mordent aurea quòd lupata cerui,
Quod frenis Libyci domantur vrſi,
Et quantum Calydon tuliſſe fertur,

Paret

Paret purpureis aper capiſtris:
Turpes eſſeda quòd trahunt biſontes,
Et molles dare iuſſa quòd choreas
Nigra bellua nil negat magiſtro:
Quis ſpectacula non putet Deorum?
Hæc tranſit tamen, vt minora, quiſquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantq. captos,
Et ſecurior eſt in ore præda,
Laxos cui dare, peruiosq. rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes.
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis quum modò venerint iuuencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed norunt cui ſeruiant leones.

Ad Ouidium. L X X X V.

†V. arnis. In Nomentanis, Ouidi, quod naſcitur † agris,
Accepit quoties tempora longa merum;
Exuit annoſa mores, nomenq. ſenecta:
Et quidquid voluit, teſta vocatur anus.

Ad Lucium Iulium. L X X X V I.

Sæpe mihi dicis Luci clariſſime Iuli,
Scribe aliquid magnum: deſidioſus homo es.
Otia da nobis: ſed qualia fecerat olim
Mœcenas Flacco, Virgilioq. ſuo.
†chartas. Condere victuras tentem per ſæcula † curas,
Et nomen flammis eripuiſſe meum.
In ſteriles campos nolunt iuga ferre iuuenci:
Pingue ſolum laſſat, ſed iuuat ipſe labor.

Ad Gallum. L X X X V I I.

Eſt tibi, ſitque, precor, multos creſcatq; per annos,
Pulchra quidem, verùm Tranſtiberina domus.
At mea Vipſanas ſpectant cenacula laurus:
Factus in hac ego ſum iam regione ſenex.

Mi-

Migrandum est vt mane domi te Galle salutem:
  † Es tanti vel si longius † illa foret. † *Est.*
Sed tibi non multum est, vnum sit præsto togatum: † *aula.*
  Multum est, hunc vnum si mihi Galle nego.
Ipse salutabo decima, vel seriùs hora:
  Mane tibi pro me dicat † auere liber. † *antea*

De Catella Publi. LXXXVIII.

Issa est passere nequior Catulli.
Issa est purior osculo columbæ.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publi.
Hanc tu; si queritur, loqui putabis.
Sentit tristitiamq. gaudiumque.
Collo † nixa cubat, capitq. somnos, †*nexa*
Vt suspiria nulla sentiantur, *S. Mod*
Et desiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit vlla:
Sed blando pede suscitat, toroq.
Deponi rogat, & † monet leuari. †*rogat.*
Castæ tantus inest pudor catellæ.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Picta Publius exprimit tabella,
In qua tam similem videbis Issam,
Vt sit tam similis sibi nec † ipsa. † *Issa.*
Issam denique pone cum tabella: *pud M*
Aut vtramq. putabis esse veram, *diu leg*
Aut vtramque putabis esse pictam.

Ad Velocem. LXXXIX.

Scribere me quereris Velox epigrammata longa.
  Ipse nihil scribis: tu breuiora facis.

Ad Regulum. XC.

Quum tibi sit sophiæ par fama, & cura † Deorũ, †*labor*
  Ingenio pietas nec minor ipsa † tuo. † *suo.*
Ignorat meritis dare munera qui tibi librum,

Et

Et qui miratur, Regule, tura dari.

In Priscum. XCI.

Quum te non nossem, dominum regemq. vocabā:
Quum bene te noui, iam mihi Priscus eris.

Ad Lectorem. XCII.

Quæcunque lusi iuuenis, & puer quondam,
Apinasq. nostras, quas nec ipse iam noui,
Malè collocare, si bonas voles horas,
Et inuidebis otio tuo, Lector:
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

Ad Faustinum. XCIII.

Hos tibi vicinos, Faustine, Telesphorus hortos
† senet. Fænius, & breue rus, vdaque prata † tenent.
Condidit hic natæ cineres, nomenq. sacrauit,
Quod legis Antullæ, dignior ipse legi.
† V. pater Et stygias æquum fuerat † patrē isse sub vmbras:
isset vt † Sed quia non licuit, viuit, vt ossa colat.
vmbras.

De Antulla. XCIV.

Mallem Hoc nemus æterno cinerum sacrauit honore,
ego. pater Fænius, & culti iugera † pauca soli.
isset ad Hoc tegitur citò rapta suis Antulla sepulchro:
vmbras. Hoc erit Antullæ mistus vterque parens.
† Quod. Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum:
† pulcra. Perpetuò dominis seruiet iste suis.

In Lupercum. XCV.

Occurris quoties, Luperce, nobis:
Vis, mittam puerum, subinde dicis,
Cui tradas epigrammaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam.
Non est, quòd puerum Luperce vexes.
† vbi habi Longum est, si velit ad † Pyrum venire,
tauit Mar Et scalis habito tribus, sed altis.
tialis. Quod quæris, propius petas licebit:
Argi nempe soles subire letum.

Gen-

Contra Cæsaris est forum taberna,
Scriptis postibus hinc & inde totis,
Omnes vt citò perlegas poëtas.
Illinc me pete: ne roges Atrectum:
Hoc nomen dominus gerit tabernæ
De primo dabit, alterove nido
Rasum pumice, purpuraq. cultum,
Denarijs tibi quinque Martialem.
Tanti non es ais? sapis Luperce.

Ad † Cæcilianum. XCVI.

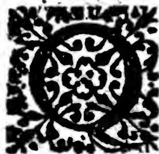
† *V. Sextianum.*

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
Nil illi satis est † Cæciliane mali.

† *Sextiliane.*

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER II.

QVID nobis, inquis, cum epistola? parùmne tibi præstamus, si legimus epigrãmata? quid hic porrò dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video quare tragœdi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata Curione non egent, & contenta sunt sua, id est, mala lingua. In quacunque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli ergo, si tibi videtur, rem facere ridiculã, & togã saltanti inducere personæ. Deniq; videas an te delectet contra retiariũ ferula. Ego inter illos sedeo, qui

qui protinus reclamant. Puto me hercule, Deciane, verum dicis. Quid, si scias, cum qua, & quàm longa epistola negotium fueris habiturus? Itaq. quod exigis fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quòd ad primam paginã non lassi peruenient.

Ad Librum suum. I.

TEr centena quidẽ poteras epigrãmata ferre:
Sed quis te ferret perlegeretq. liber?
At nunc succincti quæ sunt bona disce libelli.
Hoc primũ est, breuior quòd mihi charta perit.
Deinde quòd hæc vna peragit librarius hora,
Nec tantùm nugis seruiet iste meis.
Tertia res hæc est; quòd si cui fortè legeris;
Sis licet vsque malus, non odiosus eris.
Te conuiua leget misto quincunce: sed ante,
Incipiat positus quàm tepuisse calix.
Esse tibi tanta cautus breuitate videris.
Hei mihi, quàm multis sic quoque lõgus eris?

Ad Cæsarem Domitianum. II.

Creta dedit magnum, maius dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodq. Metellus habet.
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine Cæsar eras:
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex † Dacis Laurea, tota tua est.

† *V. Cattis.*

Ad Sextum. III.

Sexte nihil debes, nil debes Sexte, fatemur.
Debet enim, si quis soluere Sexte potest.

Ad Decianum. IIII.

Ne valeam, si non totis Deciane diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim.
Sed duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passum,
Quattuor hæc fiunt, quum rediturus eam.

Sæpè

Sæpè domi non es: quum ſis quoque ſæpe, negaris:
  Vel tantum cauſis, vel tibi ſæpe vacas.
Te tamen vt videam, duo millia non piget ire:
  Vt te non videam, quattuor ire piget.

Ad Seuerum. V.

I nunc, edere me iube libellos,
Lectis vix tibi paginis duabus.
Spectas † ἐσχατοκωλικὸν Seuere,
† Et longas trahis oſcitationes.
Hæc ſunt, quæ relegente me ſolebas
Rapta ſcribere, ſed Vitellianis.
Hæc ſunt ſingula, quæ ſinu ferebas
Per conuiuia cuncta, per theatra.
Hæc ſunt, aut meliora, ſi qua neſcis.
Quid prodeſt mihi tam macer libellus,
Nullo craſſior, vt ſit vmbilico,
Si totus tibi triduo legatur?
Nunquam deliciæ ſupiniores.
Laſſus tam citò deficis viator.
Et quum currere debeas Bouillas,
† Iter iungere quæris ad Camænas.
I nunc edere me iube libellos.

† ἐσχατοκώλιον legit Ioſ. Scaliger ad Tibullũ.
† Quid.
† Interiũgere legẽdum eſſe rectè docent docti.

Ad Attalum. V I.

Declamas bellè, cauſas agis Attale bellè.
  Hiſtorias bellas, carmina bella facis.
Componis bellè † mimos, epigrammata bellè.
  Bellus Grammaticus, bellus es Aſtrologus.
Et bellè cantas, & ſaltas Attale bellè.
  Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene quum facias, facis attamen omnia bellè.
  Vis dicam quid ſis? magnus es † ardelio.

† numeros.
† ardelio. vox noua.

Ad Lectorem. V I I.

Si qua videbuntur chartis tibi Lector in iſtis,
  Siue obſcura nimis, ſiue Latina parum:

Non

Non meus est error : nocuit librarius illis,
Dum properat versus annumerare tibi.
Quòd si non illum, sed me peccasse putabis :
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
Ista tamen mala sunt, †quæ si manifesta negamus,
Hæc mala sunt, sed tu non meliora facis.

† M.S. Modij, *quasi hos manifesta negemus.*
† *quod V. c.*

In Postumum. VIII.

Basia dimidio † qui das mihi Postume labro
Laudo : licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare maius adhuc, & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum Postume dimidium.

In Selium. IX.

Quòd fronte Selium nubila vides Rufe,
Quòd ambulator porticum terit serus,
Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus,
Quòd pœne terram tangit indecens nasus,
Quòd dextra pectus pulsat, & comam vellit,
Non ille amici fata luget, aut fratris,
Vterque natus viuit, & precor viuat.
Salua est & vxor, sarcinæq. seruique :
Nihil colonus, villicusq. decoxit,
Mœroris igitur causa, † quod domi cenat.

† *caussa quæ est quod domi cenat.* M.S. Modij Lipsius. *caussa quæ forsitan, caussa quæ?*

In Postumum. X.

Esse quid hoc dicā, quòd olent tua basia myrrhā,
Quodq; tibi est nunquam non alienus odor?
Hoc mihi suspectū est, ꝙ oles bene Postume sēper :
Postume non bene olet, qui bene semper olet.

Ad Sextum. XI.

Et iudex petit, & petit patronus.
Soluas censeo Sexte creditori.

Ad Paulinum de Selio. XII.

Nil intentatum Selius, nil linquit inausum,
Cenandum quoties iam videt esse domi.
Currit ad Europen, & te Pauline, tuosq.
Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.

Si

Si nihil Europe fecit, tum septa petuntur,
Si quid Phyllirides præstet, & Aesonides.
Hinc quoq; deceptus Mēphitica tēpla frequētat,
Assidet & cathedris mæsta iuuenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis,
Illinc Pompei dona, nemusq duplex.
Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti,
Nec Grylli tenebras, Aeoliamq. Lupi.
Nam thermis iterum cunctis, iterumq. lauatur,
Omnia quum fecit, sed renuente Deo.
Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit,
Si quis ibi serum carpat amicus iter,
Per te, perq. tuam vector lasciue, puellam,
Ad cenam Selium tu, rogo, Taure voca.

In Hermum. XIII.

Quòd nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis Herme, non superbè.

In Zoilum. XIIII.

Zoilus ægrotat: faciunt hanc stragula febrem,
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
Quid torus à Nilo, quid sindone tinctus olenti.
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cū medicis? dimitte Machaonas omnes.
Vis fieri sanus? stragula sume mea.

Ad Amianum. XV.

Tonstrix Suburæ faucibus sedet primis,
Cruenta pendent quà flagella tortorum,
Argiq. letum multus obsidet sutor.
Sed ista tonstrix Amiane, non tondet,
Non tondet, inquam, quid † ergo facit? radit.

† igitur.

In Maximum. XVI.

Capto tuam, pudet heu, sed capto Maxime cenam:
Tu captas aliam, iam sumus ergo pares.
Mane salutatum venio: tu diceris isse.
Ante salutatum: Iam sumus ergo pares.

Sum comes ipse tuus, tumidiq. anteambulo regis:
Tu comes alterius. iam sumus ergo pares.
Esse sat est seruum: iam nolo vicarius esse.
Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XVII.

Felicem fieri credis me Zoile cena:
† cenam Zoile dãdo tuam. Felicem † cena Zoile deinde tua?
Debet Aricino conuiua recumbere cliuo,
Quem tua felicem Zoile cena facit.

De Paullo. XVIII.

Carmina Paullus emit, recitat sua carmin[illegible] Paul-
Nam qu[illegible]mias, possis dicere iure tui[illegible]lus,

In Post[illegible]um. X[illegible].

Basia das alijs: alijs das Postume dextram.
Dicis, [illegible] mauis, elige[illegible] malo manum.

De eodem. X[illegible].

Quid mihi vobiscu[illegible] est, ò Phœbe, nouemq. sorores?
[illegible]cce nocet vati Musa iocosa suo.
D[illegible]idio nobis dare Postumus antè solebat
[illegible]a, nunc labro cœpit vtroque dare.

De eodem. X[illegible]I.

Non dicam licet vsque me rogetis,
Quis sit [illegible] in meo libello.
Non dicam quid enim mihi necesse est,
Has offendere basiationes,
Quæ se [illegible] bene vin[illegible]care possunt?

In Candidum. X[illegible]II.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiorq. reo.
Si iubeat patria damnatum excedere terra,
Per freta, per scopulos exulis ibo comes.
Dat tibi diuitias; ecquid sunt ista duorum?
Das partem, multum est. Candide, das aliquid?
† eris ergo miser. Mecum † ergo miser es. quòd si Deus ore sereno
Annuerit: felix Candide solus eris.

Ad

Ad Bithynicum. XXIII.

Quòd querulum ſpirat, quòd acerbũ Næuia tuſſit,
Inq. ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus:
Iam te rem factam Bithynice credis habere?
Erras. blanditur Næuia, non moritur. *tuſſiendo.*

De Selio. XXIV.

Laudantem Selium quum cenæ retia tendit
Accipe, ſiue legas, ſiue patronus agas.
Effetè, grauiter, citò, nequiter, euge, beatè.
Hoc volui. facta eſt iam tibi cena, tace.

Ad Rufum. XXV.

Rufe vides illum ſubſellia prima tenentem,
Cuius & hinc lucet ſardonychata manus.
Quæque Tyron toties epotauere lacernæ,
Et toga non tactas vincere iuſſa niues:
Cuius olet toto pinguis coma Marceliano,
Et ſplendent vulſo brachia trita pilo.
Non † extrema ſedet lunata lingula planta,
Coccina non læſum cingit aluta pedem:
Et numeroſa linunt † ſtellantem ſplenia frontem,
Ignoras quid ſit? ſplenia tolle, leges.

† heſterna ſic cum V. D. lege. † ſtillantem. Lipſius in Notis refert ad vnguenta.

In Caium. XXVI.

Mutua viginti ſeſtertia fortè rogabam,
Quæ vel donanti non graue munus erat.
Quippe rogabatur felixque, vetusq. ſodalis,
Et cuius laxas arca flagellat opes.
Is mihi, diues eris, ſi cauſas egeris, inquit.
Quod peto da Cai, non peto conſilium.

In Ponticum. XXVII.

Lis mihi cũ Balbo eſt, tu Balbum offendere nõ vis,
Pontice; cũ Licino: † hic quoq; magnꝰ homo eſt; *† eſt ſic, &c.*
Vexat ſæpe meum Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat, & retinet noſtrum Latonia ſeruum.
Reſpondes, orba eſt, diues, anus, vidua.

Non bene, crede mihi, ſeruo ſeruitur amico.
Sit liber, dominus qui volet eſſe meus.

Ad Phœbum. XXVIII.

Quum ſint crura tibi, ſimulent quæ cornua Lunæ,
In rhytio poteras Phœbe lauare pedes.

In Pannicum. XXIX.

Pectere te nolim, ſed, nec turbare capillos.
Splendida ſit nolo, ſordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec ſit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
Nunc tibi crura pilis, & ſunt tibi pectora ſetis
Horrida: ſed mens eſt Pannice vulſa tibi.

In Cæcilianum. XXX.

Quidquid ponitur hinc, & inde verris:
Mammas ſuminis, imbricemq. porci,
Communemq. duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumq. totum,
Murenæq. latus, femurq. pulli,
Stillantemq. alica ſua palumbum.
Hæc quum condita ſunt madente mappa;
Traduntur puero domum ferenda.
Nos accubimus otioſa turba.
Vllus ſi pudor eſt, repone cenam.
Cras te Cæciliane non † vocabo.

† *vocaui mirifice arridet. hoc vocaui. vide Modium epiſt.* 33.

In Linum. XXXI.

Quid mihi reddat ager, quæris Line, Nomētanus.
Hoc mihi reddit ager: te Line non video.

De muneribus mœchæ. XXXII.

Coccina famoſæ donas, & ianthina mœchæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.

In Tongilium. XXXIII.

Vri Tongilius male dicitur hemitritæo
Noui hominis mores: eſurit, atque ſitit.
Subdola tenduntur craſſis † modò retia turdis,
Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.

† *V. nunc.*

Ca-

Cæcuba † siccentur, quæq. annus coxit Opimi: †saccẽtur Turneb' rectè legit.
Condantur parco fusca Falerna vitro,
Omnes Tongilium medici iussere lauari.
O stulti, febrem creditis esse? gula est.

In Maximinum. XXXIIII.

Ride si sapis ò puella, ride,
Pelignus puto dixerat poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
† Quamuis dixerat omnibus puellis, † Vt non dixerit.
Non dixit tibi, tu puella non es.
Et tres sunt tibi, Maximina, dentes,
Sed planè piceique, buxeique.
Quare, si speculo, mihiq. credis,
Debes non aliter timere risum,
Quàm ventum Spanius, manumq. † Priscus. †Crispus.
Quàm cretata timet Fabulla nimbum,
Cerussata timet Sabella solem:
Vultus † indue tu magis seueros, † finge tuos.
Quàm coniux Priami, nurusq. maior.
Mimos ridiculi Philistionis,
Et conuiuia nequiora vita,
Et quidquid lepida procacitate
Laxat perspicuo labella risu.
Te mæstæ decet assidere matri,
Lugentiq. virum, piumq. fratrem,
Et tantùm tragicis vacare Musis.
At tu iudicium secuta nostrum,
Plora, si sapis, ò puella, plora.

In Candidum. XXXV.

†Cãdide κοινὰ φίλων, hæc sũt tua Cãdide πάντα. † κοινὰ φίλων hæc sunt tua sẽper Candide, κοινά.
Quæ tu magniloquus nocte, dieq. sonas.
Te Lacedæmonio velat toga lota Galeso,
Vel quam seposito de grege † Parma dedit.
At me quæ passa est Furias, & cornua tauri, † Creta, Acerra.

Noluerit dici quam pila prima ſuam.
Miſit Agenoridæ Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis coccina noſtra tribus.
Tu Lybicos Indis ſuſpendis dentibus orbes:
Fulcitur teſta fagina menſa mihi.
Immodici tibi flaua tegunt Chryſendeta mulli:
Concolor in noſtra cammare lance rubes.
Ex opibus tantis veteri, fidoq. ſodali,
Das nihil, & dicis, candide κοινὰ φίλων.

In Sextum. XXXVI.

Emi ſeu puerum, togamve pexam,
Seu tres, vt puto, quatuorve libras.
Sextus protinus ille fenerator,
Quem noſtis veterem meum ſodalem,
Ne quid fortè petam, timet, cauetq.
Et ſecum, ſed vt audiam, ſuſurrat,
Septem millia debeo Secundo,
Phœbo quatuor, vndecim Phileto,
Et quadrans mihi nullus eſt in arca.
O grande ingenium mei ſodalis!
Durum eſt, Sexte, negare, quum rogaris?
Quanto durius, antequam rogeris?

In Næuolum. XXXVII.

Florida per varios, vt pingitur hybla colores,
Quum breue Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua † compoſitis perlucent † præla lucernis:
Sic micat innumeris arcula ſynthesibus.
Atque vnam veſtire tribum tua vellera poſſunt,
Apula non vno quæ grege terra tulit.
Tu ſpectas hyemem ſuccincti lentus amici,
Pro ſcelus, & lateris frigora † tuta times.
Quantum erat infelix pannis fraudare duobus?
† Non metuas mortem, Næuole, ſed tineas.

Ad Rufum. XXXVIII.

Cauponem, laniumque, balneumq.

Ton-

† *oppoſitis, ſuppoſitis.*
† *prata lacernis.*
† V. *trita.* *Lipſius in te.*
† *Quod venuis non te (Quid, vennis.) torq̃es te, &c.*

Tonsorem, tabulamque, calculosque,
Et paucos, sed vt eligam, libellos:
Vnum non nimium rudem sodalem,
Hæc præsta mihi Rufe, vel Bitontis,
Et thermas tibi habe Neronianas.

In Maximum. XXXIX.

Vis fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, cenare foris, si Maxime nolis:
Veientana tuam, si domat vua sitim:
Si ridere potes miseri chrysendeta Cinna:
Contentus nostra si potes esse toga.
Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
Liberior Partho viuere rege potes.

Ad Sextum. XL.

Vis te, Sexte, coli, volebam amare.
Parendum est tibi: quod iubes, coleris.
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In † fictum diuitem. XLI.

† de Microco diuite.

Hic, quem videtis gressibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat septa;
Quem non lacernis Publius meus vincit,
Non ipse Codrus alpha penulatorum:
Quem grex togatus sequitur, & capillatus,
Recensq. sella, linteisq. lorisque:
Oppignerauit ad modò Claudij mensam
Vix octo nummis annulum, vnde cenaret.

In Zoilum. XLII.

Pexatus pulchrè rides mea Zoile trita.
Sunt hæc trita quidem Zoile, sed mea sunt.

De Cenatione mica. XLIII.

Mica vocor. quid sim, cernis? Cenatio parua.
Ex me Cæsareum prospicis ecce tholum.
Frange toros: pete vina: rosas cape: tingere nardo:
Ipse iubet mortis † te meminisse Deus.

† De meminisse.

†Laurum

In † Taurum. XLIIII.

Dum modò causidicũ, dũ te modò rhetora fingis,
 Et non decernis, Taure, quid esse velis;
†transis. Peleos, & Priami † transit, vel Nestoris † ætas,
†annos. Et fuerat serum iam tibi desinere.
Incipe, tres vno perierunt rhetores anno,
 Si quid habes animi, si quid in arte vales.
Si schola damnatur, fora litibus omnia feruent;
†potes. Ipse † potest fieri Marsya causidicus.
†sperabimus. Eia age, rumpe moras. quo te † spectabimus vsque?
 Dum, † quid sis, dubitas, iam potes esse nihil.
†quis.

In Saletanum. XLV.

Cur tristiorem cernimus Saletanum?
An caussa leuis est? extuli, inquis, vxorem.
O grande fati crimen! ò grauem casum!
Illa, illa diues mortua est Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem occidisset hoc tibi, Saletane.

In Lalagen. XLVI.

Vnus de toto peccauerat orbe comarum
 Anulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, vlta est,
 Et cecidit sectis ista Plecusa comis.
†tam. Desine † iam Lalage tristos ornare capillos,
 Tangat & insanum nulla puella caput.
Hoc salamandra notet, vel sæua nouacula nudet,
 Vt digna speculo fiat imago tua.

In Postumum. XLVII.

Occurris quocunque loco mihi Postume, clamas
 Protinus, & prima est hæc tua vox, quid agis?
Hoc, si me decies vna conueneris hora
 Dicis. habes puto tu Postume, nil quod agas.

Ad Olum. XLVIII.

Quòd te nomine iam tuo saluto,
Quem regem, & dominum prius vocabam,

No

Ne me dixeris esse contumacem.
Totis pilea sarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet atque concupiscit,
Quod reges dominiq. concupiscunt.
Seruum si potes, Ole, non habere,
Et regem potes, Ole, non habere.

In Classicum. XLIX.

Inuitum cenare foris te Classice dicis,
Si non mentiris, Classice, dispeream.
Ipse quoque ad cenam gaudebat Apicius ire.
Quum cenaret, erat tristior ille, domi.
Si tamen inuitus vadis, cur Classice vadis?
Cogor, ais? verum est, cogitur & Selius.
En rogat ad cenam Melior te, Classice, rectam.
Grandia verba vbi sunt? si vir es, ecce nega.

Ad Cacilianum. L.

Candidius nihil est te, Cæciliane, notaui,
Si quando ex nostris disticha pauca legis.
Protinus aut Marsi recitas, aut scripta Catulli.
Hæc mihi das, tamquam deteriora legas,
Vt collata magis placeant mea? credimus † illud. † *istud.*
Malo tamen recites Cæciliane tua.

In Saufellum. LI.

Cinctum togatis post & ante Saufellum,
Quanta reduci Regulus solet turba,
Ad alta tonsum templa quum reum misit,
Materne cernis? inuidere nolito.
Comitatus iste sit precor tuus nunquam.
Hos illi amicos, & greges togatorum,
Fusciculenus præstat, & Fauentinus.

De Leone. LII.

Verbera securi solitus leo ferre magistri,
Insertamq. pati blandus in ora manum.
Dedidicit pacem, subitò feritate reuersa,

Quanta

Quanta nec in Libycis debuit esse iugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam rastris quæ renouabat humum,
Sæuus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit maius arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide prædo,
A nostra pueris parcere disce lupa.

De Mario. L I I I.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

In Cosconium. L I V.

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra,
Vtilis vngendis axibus esse potes.
Hac tu credideris longum ratione colossum,
Et puerum Bruti dixeris esse breuem.
Disce, quod ignoras: Marsi, doctiq. Pedonis,
Sæpe duplex vnum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est q̄ demere possis:
Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

Ad Cæcilianum. L V.

† Festiuo. sed malè. † Aestiuo serues, vbi piscem tempore quæris?
In thermis serua, Cæciliane, tuis.

In Nasicam. L V I.

Inuitas tunc me, cùm scis Nasica vocatum.
Excusatum habeas me, rogo: ceno domi.

De Fannio. L V I I.

Hostem cùm fugeret, se Fannius ipse peremit.
† Hoc. † Hic, rogo, non furor est, ne moriare mori?

In Zoilum. L V I I I.

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit,
Cùm tamen hæc tua sit, Zoile, sandapila.

Ad Ponticum. L I X.

Abscissa seruum quid fingis Pontice lingua?
Nescis tu, populum quod tacet ille, loqui?

Ad

Ad amicum. LX.

Vimine clausa leui niueæ custodia † coptæ. †*placentæ genus.*
Hæc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quòd æstatis misi tibi mense Decembri,
Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

In Mamercum. *LXI.*

Nil recitas, & vis Mamerce poëta videri:
Quidquid vis esto, dummodo nil recites.

Ad Quinctilianum. L*XII.*

Quinctiliane vagæ moderator summe iuuentæ,
Gloria Romanæ Quinctiliane togæ,
Viuere quòd propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat viuere nemo satis.
Differat hoc, Patrios optat qui vincere census,
Atriàque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta iuuant, & fons viuus, & herba rudis.
Sit mihi verna satur, sit non doctissima coniux:
Sit nox cum somno, sit sine lite dies.

Ad *Cæsarem Domitianum.* L*XIII.*

Rerum certa salus, terrarum gloria, Cæsar.
Sospite quo magnos credimus esse Deos:
Si festinatis toties tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina nostra tuos:
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credar, vt esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

Ad vxorem. L*XIV.*

Natorum mihi ius trium roganti
Musarum pretium dedit mearum,
Solus qui poterat, valebis vxor.
Non debet domino perire munus.

Ad Regulum. LX*V.*

Primus vbi est, inquis, cum sit liber iste secundus?

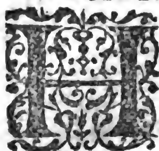
Quid

Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri, si mauis Regule primum;
Vnum de titulo tollere iota potes.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER III.

Ad Lectorem de libro Gallicano. I.

OC tibi, quidquid id est, longinquis mittit ab oris
Gallia, Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem.
Illa, vel hæc mea sunt, † quæ meliora putas?
Plus sanè placeat, domina qui natus in vrbe est.
Debet enim Gallum vincere verna liber.

† *per interrogationē putant hæc efferenda*

Ad librum suum. II.

Cuius vis fieri libelle munus?
Festina tibi vindicem parare,
Ne nigram citò raptus in culinam,
Cordillas madida tegas papyro,
Vel turis piperisq. sis cucullus.
Faustini fugis in sinum? sapisti.
Cedro nunc licet ambulet perunctus,
Et frontis gemino decens honore

Pictis

Pictis luxurieris vmbilicis,
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat superbus iudex,
Illo vindice nec Probum timeto.

Ad librum suum. III.

Romam vade liber. si, veneris vnde, requiret;
Aemiliæ dices de regione viæ.
Si, quibus in terris, qua simus in vrbe rogabit:
Corneli referas me licet esse foro.
Cur absim, quæret breuiter, tu multa fatere.
Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
Si, quando veniet, dicet: † responde, poëta
Exierat: veniet, quum citharœdus erit.

† *imperitè quidam hic scribunt, tu respondeto. nullum inest vitium carmini. Tertij ordinis hic est responde, vt apud Manilium lib. 5. Sic etiam magno quadam respondere mundo.*

Ad eundem. IV.

Vis commendari sine me cursurus in vrbem,
Parue liber, multis? an satis vnus erit?
Vnus, erit mihi crede, satis, cui non eris hospes,
Iulius, assiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc adeas, primiq. in limine tecti,
†(Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille Lares)
Est illi coniux, quæ te manibusq. sinuq.
Excipiet, vel si puluerulentus eas.
Hos tu seu pariter, siue hanc, illumve priorem
Videris, hoc dices, Marcus auere iubet.
Hoc satis est. alios commendat epistola. peccat,
Qui commendandum se putat esse suis.

† *Ita doctissimus distinguit Lipsius, & rectè meo animo.*

Ad Marcellinum. V.

Lux tibi post Idus numeratur tertia Maias,
Marcelline tuis bis celebrande sacris.
Imputat ætherios ortus hæc prima parenti:
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licet dederit iucundæ munera vitæ,

Plus

Plus nunquam patri præstitit illa dies.

De sportula. V I.

Centum miselli iam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium lassi,
Quos diuidebat balneator elixus.
Quid cogitatis ò fames amicorum?
Regis superbi sportulæ recesserunt.
Nihil stropharum est: iam salarium dandum est.

In Cinnam. V I I.

Versiculos in me narratur scribere Cinna.
Non scribit, cuius carmina nemo legit.

In Philomusum. V I I I.

Constituit Philomuse pater tibi millia bina
Menstrua, perq. omnes præstitit illa dies,
Luxuriā premeret quum crastina semper egestas,
Et vitijs esset danda diurna tuis:
Idem te moriens hæredem ex asse reliquit:
Exhæredauit te Philomuse pater.

In Fabullum. I X.

Vnguentum fateor bonum dedisti
Conuiuis here: sed nihil scidisti.
Res salsa est bene olere, & esurire.
Qui non cenat & vngitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

In Næuiam. X.

Dum non vis leporē, dum non vis carpere mullū,
Et plus quàm patri Næuia parcis apro:
Accusas, rumpisq. cocum, tamquam omnia cruda
Attulerit: nunquam sic † ego crudus ero.

De † Tucio. X I.

Romam petebat esuritor † Tucius
Profectus ex Hispania.
Occurrit illi sportularum fabula:
A ponte redijt Muluio.

† quia te omnia remouente nihil comedam.
† V. Tuscio.
† Tuscius.

In

In Cerdonem. XII.

Das gladiatores, sutorum regule, Cerdo,
Quodq. tibi tribuit subula, sica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id sobrius vnquã,
† Vt velles corio ludere Cerdo tuo.
Lusisti † satis: sed te, mihi crede, memento — *† velles vt*
Nunc in pellicula Cerdo, tenere tua. — *† aut fa-*

In Maximum. XIII. — *tis, aut*

Perfrixisse tuas quæsta est præfatio fauces. — *satis est.*
Quum † te excusaris Maxime, quid recitas? — *lege.*

De vipera in ore vrsæ. XIV. — *† tu excu-*

Proxima centenis ostenditur vrsa columnis, — *saris V.*
Exornant fictæ qua Platanona feræ.
Huius dum patulos † alludens tentat hiatus — *† alludere*
Pulcher Hylas; teneram mersit in ora manum.
Vipera, sed cæco † scelerata latebat in ore, — *† celata.*
Viuebatq. anima deteriore fera.
Non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto,
Dum perit, ò facinus † ausa, quod vrsa fuit. — *† falsa.*

De Canio. XV.

Dic Musa quid agat Canius meus Rufus?
Vtrumne chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi iocos Phædri?
Lasciuus elegis, an seuerus herois?
An in cothurnis horridus Sophocleis,
An otiosus in schola poëtarum
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi?
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ sole rursus Europæ
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
† Titine, thermis, an lauatur Agrippæ, — *† Petine M.S.*

An Stertitne.

An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani ?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æstuantes iam profectus ad Baias
Piger Lucrino nauiculatur in stagno ?
Vis scire quid agat Canius tuus ? ridet.

† In crudelem dominum. X V I.

† De domino & famulo.

Proscriptum famulus seruauit fronte notatus,
Non fuit hæc domini vita, sed inuidia.

De Apicio. X V I I.

Dederas Apici bis tricenties ventri,
Sed adhuc superat centies tibi † laxum.
Hoc tu grauatus, ne famem & sitim ferres,
Summa venenum potione † duxisti.
Nihil est Apici tibi gulosius factum.

† luxu.

† duxisti, .i. bibisti.

In † Inuitatorem. X V I I I.

† cenipetã auarum.

Omnia cum retro pueris opsonia tradas:
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?

Ad Faustinum. X I X.

Si temperari balneum cupis feruens
Faustine, quod vix Iulianus intraret:
Rogo † lauet vti rhetorem Sabineum.
Neronianas is refrigerat thermas.

† laues, alij roga lauet. V. lauetur hic rhetor Sabineus.

In Candidum. X X.

Prædia solus habes, & solus Candide, nummos:
Aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Massica solus habes, & Opimi cæcuba solus:
Et cor solus habes, solus & ingenium.
Omnia solus habes: hoc me puto velle negare:
† Vxorem, sed habes, Candide, cum populo.

† Adulteram.

In Gallum. X X I.

Nunquam me reuocas, † venias cum sæpe vocatus:
Ignosco, nullum si modò, Galle vocas.
Inuitas alios: vitium est vtriusque. quod? inquis.
Et mihi cor non est, nec tibi, Galle, pudor.

† V. cũ sis prior ipse

In Nestorem. XXII.

Auriculam Mario grauiter miraris olere.
  Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.

In Zoilum. XXIII.

Has cum gemina compede dedicat catenas
Saturne, tibi Zoilus, anulos priores.

Ad Gargilianum. XXIV.

Sportula nulla datur, gratis conuiua recumbis.
  Dic mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
Cum ratione licet dicas te viuere summa:
  Quòd viuis, nulla cum ratione facis.

Ad Rufinum. XXV.

Sunt tibi, confiteor, diffusi iugera campi,
  Vrbaniq. tenent prædia multa Lares:
Et seruit dominæ numerosus debitor arcæ,
  Sustentatq. tuas aurea mensa dapes.
Fastidire tamen noli, Rufine, minores:
  Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.

De piscibus sculptis. XXVI.

Artis Phidiacæ toreuma clarum,
Pisces adspicis: adde aquam, natabunt.

In Fabianum. XXVII.

Quod nouus, & nuper factus tibi præstat amicus;
  Hoc præstare iubes me, Fabiane, tibi.
Horridus vt primo semper te mane salutem,
  Per mediumq. trahat me tua sella lutum:
Lassus vt in thermas decima, vel serius, hora
  Te sequar, Agrippæ, quum lauer ipse † Titi. † V. *laca.*
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
  Vt sim tiro tuæ semper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, toga, tritaque, meaque,
  Vt nondum credas me meruisse rudem?

In irascentes amicos. XXVIII.

Irasci tantùm felices nostis amici. *Amantiũ*
  Non bellè facitis: sed iuuat hoc facere. *iræ, &c.*

E Ad

Ad Sextum. XXIX.

Quæ te caussa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras, aut petis inde? refer.
Caussas, inquis, agam Cicerone † disertius ipso,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Atestinus caussas, & † ciuis: vtrumque
Noras: sed neutri pensio tota fuit.
Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis:
Audieris, dices esse Maronis opus.
Insanis: omnes gelidis quicunque lacernis
Sunt tibi, Nasones, Virgiliosq. vides.
Atria magna colam? vix tres, aut quattuor ista
Res aluit: pallet cetera turba fame.
Quid faciam? suade. nam certũ est viuere Romæ.
Si bonus es, casu viuere Sexte potes.

† V. disertior.
† V. Marcus.

In Thelesinum. XXX.

Mutua quòd nobis ter † quinquaginta dedisti
Ex opibus tantis, quas grauis arca premit:
Esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus,
† Tu magnus, quòd das: immò ego, quòd recipis.

† quinquagena legunt.
† Tum

De lacerta cælata. XXXI.

Inserta phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta viuit, & timetur argentum.

In Lentinum. XXXII.

Mentiris iuuenem tinctis, Lentine, capillis:
Tam subitò coruus, qui modò cycnus eras.
Non omnes fallis. scit te Proserpina canum:
Personam capiti detrahet illa tuo.

In † Ligurinum. XXXIII.

† Ligurinũ poëtã.

Occurrit tibi nemo quòd libenter.
Quòd, quacunque venis, fuga est, & ingens
Circa te, Ligurine, solitudo:
Quid sit scire cupis? nimis poëta es.
Hoc valdè vitium periculosum est.
Non tigris catulis citata raptis,

Non

Non dipſas medio peruſta ſole,
Non ſic ſcorpius † improbus timetur.
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et ſtanti legis, & legis, ſedenti:
In thermas fugio: ſonas † ad aurem.
Piſcinam peto: non † licet natare.
Ad cenam propero: tenes euntem.
Ad cenam † venio: fugas ſedentem.
Laſſus dormio: ſuſcitas iacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
Vir iuſtus, probus, innocens timeris.

† V. impius

† in

† V. finis

† ſedeo legendum reor. cur enim bis idem? Et bellè reſpondet, fugas ſedẽtem.

De eodem. XXXIV.

Fugerit an menſas Phœbus, cenamq. Thyeſtæ
Ignoſco: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidẽ lauta eſt, dapibusq. inſtructa ſuperbis:
Sed nihil omnino, te recitante placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullumve bilibrem:
Nec volo boletos, oſtrea nolo: tace.

Ad Candidum. XXXV.

Exigis à nobis operam ſine fine togatam:
Non eo, libertum ſed tibi mitto meum.
Non eſt, inquis, idem. multò plus eſſe probabo.
Vix ego lecticam ſubſequor: ille feret.
In turbam incideris, cunctos vmbone repellet:
Inualidum eſt nobis, ingenuumq. latus.
Quidlibet in cauſſis narraueris, ipſe tacebo:
At tibi ter geminum mugiet ille ſophos.
Lis erit; ingenti faciet conuitia voce:
Eſſe pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præſtabis amicus?
Quicquid libertus, Candide, non poterit.

De Baſſo. XXXVI.

Capena grandi porta, quà pluit gutta,
Phrygiæq. matris Almo quà lauat ferrum,
Horatiorum quà viret ſacer campus,

Sacerdos Cybeles flumine cultros lauabat.

Et quà pusilli feruet Herculis fanum,
Faustine, plena Bassus ibat in rheda,
Omnes beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobili caules,
Et vtrumq. porrum, sessilesq. lactucas,
Pigroq. ventri non inutiles betas.
Illic coronam pinguibus grauem turdis,
Leporemq. læsum Gallici canis dente,
Nondumq. victa lactcum faba porcum.
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta feno cursor oua portabat.
Romam petebat Bassus: imò rus ibat.

De Ollo. XXXVII.

Pauperis extruxit cellam, sed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

In inuitatorem. XXXVIII.

Veientana mihi misces, tibi Massica potas;
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In Ligurinum. XXXIX.

Hæc tibi, non alia est ad cenam causa vocandi,
Versiculos recites, vt Ligurine tuos.
Deposui soleas. affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumque, liber.
Aliter perlegitur, dum fercula prima morantur.
Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.
Et quartum recitas, & quinctum denique librum,
Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
Quod si non scombris scelerata poëmata dones:
Cenabis solus iam, Ligurine, domi.

Ad Tongilianum. XL.

Empta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis:
Abstulit hanc nimium casus in vrbe frequens.
Collatum est decies. rogo non potes ipse videri
Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

In Gelliam. XLI.

Quòd quacunque venis, Cosmũ migrare putamus,
Et fluere excusso cinnama fusa vitro;
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Sic puto posse meum, sic bene olere canem.

De cisterna Rauennate. XLII.

Sit cisterna mihi, quàm vinea, malo Rauennæ:
Quum possim multo vendere pluris aquam.

De Caupone. XLIII.

Callidus imposuit nuper mihi caupo Rauennæ:
Quum peterem mistum, vendidit ille merum.

De villa Faustini, ad Bassum. XLIV.

Baiana nostri villa, Basse, Faustini
Non otiosis ordinata myrtetis,
Viduaq. Platano, tonsiliq. buxeto
Ingrata lati spatia detinet campi:
Sed rure vero barbaroq. lætatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat testa senibus autumnis.
Hic post nouembres, imminente iam bruma,
Seras putator horridus refert vuas,
Truces, in alta valle mugiunt tauri,
Vitulusq. inermi fronte prurit † in pugnam. † *ad*
Vagatur omnis turba sordidæ cortis,
Argutus anser gemmeiq. pauones,
Nomenq. debet, quæ rubentibus pennis, *Phœnicopterum describit.*
Et picta perdix, Numidicæq. guttatæ,
Et impiorum phasiana Colchorum.
Sonantq. turres plausibus columbarum.
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur,
Auidi sequuntur villicæ sinum porci,
Matremq. plenam mollis agnus expectat.
Cingunt serenum lactei focum vernæ,
Et larga festos lucet ad Lares silua.
Non segnis albo pallet otio caupo:

Nec perdit oleum lubricus palæstrita.
Sed tendit auidis rete subdolum turdis,
Tremulàve captum linea trahit piscem,
Aut impeditam cassibus refert damam.
† V. vrbanos. Exercet hilares facilis hortus † vmbellas,
Et pædagogo non iubente lasciui
Parere gaudent villico capillati,
Et delicatus opere fruitur Eunuchus:
† Non † Nec venit inanis rusticus salutator.
Fert ille ceris cana cum suis mella,
Metamq. lactis Sassinate de silua.
Somniculosos ille porrigit glires,
Hic vagientem matris hispidæ fœtum,
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus,
Nec auara seruat crastinas dapes mensa,
Vescuntur omnes, ebrioq. non nouit
Satur minister inuidere conuiuæ.
At tu sub vrbe possides famem mundam,
Et turre ab alta prospicis meras laurus,
Furemq. Priapo non timente securus.
Et vinitorem farre pascis vrbano,
Pictamq. portas otiosus ad villam
Olus, oua, pullos, poma, caseum, mustum.
Rus hoc vocari debet, an domus longè?

De sutore & fullone. XLV.

Sutor Cerdo dedit tibi culta Bononia munus.
Fullo dedit Mutinæ. nunc vbi caupo dabis?

In Ponticum. XLVI.

Quum vocor ad cenam, non tam venalis, vt antè,
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cena datur?
Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino:
† Sugitur † Sumitur inciso mytilus ore mihi.

Sunt

Sunt tibi boleti: fungos ego summo suillos.
Res tibi cum rhombo est: at mihi cum sparulo.
† Aureus immodicis turtur te clunibus implet:
Ponitur in cauea mortua pica mihi. †alij, Cerens, id est, pinguis.
Cur sine te ceno, quum tecum Pontice cenem?
Sportula quod non est, prosit, edamus idem.

In Cinnam. XLVII.

Esse nihil dicis, quicquid petis, improbe Cinna.
Si nil Cinna petis, nil tibi Cinna nego.

In Quinctum. XLVIII.

Centenis quòd emis pueros, & sæpe ducentis:
Quòd sub rege Numa condita vina bibis:
Quòd constat decies tibi non † speciosa supellex: † V. spatiosa
Libra quòd argenti millia quinque rapit:
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur:
Quòd pluris † nulli est, quàm domus empta tibi: † V. mula. meliꝰ: præcessit enim carruca.
Hæc animo magno credis te, Quincte, parare?
Falleris. hæc animus, Quincte, pusillus emit.

In Cotilum. XLIX.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo est flexo qui digerit ordine crines:
Balsama qui semper, cinnama semper olet:
Qui legit hinc illinc missas scribitq. tabellas:
Pallia vicini qui refugit cubiti:
Quid narras? hoc est, hoc est, homo, Cotile, bellus.
Res † pertricosa est, Cotile, bellus homo. †petricosa

Ad Cassianum. L.

Sirenas † hilarem nauigantium † pœnas, † V. hilares.
Blandasq. mortes, gaudiumq. crudele,
Quas nemo quondam deserebat auditas, † moras. malè. nā bis claudicarent claudus scazon.
Fallax Vlysses dicitur reliquisse.
Non miror: illud Cassiane mirarer,
Si fabulantem Canium reliquisset.

In M. Antonium. L I.

Par ſcelus admiſit pharijs Antonius armis:
† Abſcidit vultus enſis vterq. ſacros.
Illud laurigeros ageres quum læta triumphos:
Hoc tibi Roma caput quum loquereris, erat.
Antoni tamen eſt peior, quàm cauſſa Photini:
Hic facinus domino præſtitit, ille ſibi.

De pigris nautis. L I I.

Ceſſatis pueri, nihilq. † noſtis:
† Veterno, † reſinaq. pigriores:
Quorum per vada tarda nauigantes,
Lentos † figitis ad celeuma remos.
Iam prono Phaëthonte ſudat Aethon,
Exarſitq. dies, & hora laſſos
Interiungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per vndas
Tuta luditis otium carina.
Non † nautas puto vos, ſed argonautas.

Ad Paullinum. L I I I.

Minxiſti currente ſemel, Paulline, carina.
Meiere vis iterum, iam Palinurus eris.

In Rufum. L I V.

Eſſe negas coctum leporem, poſcisq. flagella:
Mauis Rufe cocum † ſcindere, quàm leporem.

Ad Cerdonam. L V.

Iraſci noſtro non debes Cerdo libello.
Ars tua, non vita eſt carmine læſa meo.
Innocuos permitte ſales. cur ludere nobis
Non liceat, licuit ſi iugulare tibi?

Ad Rufum. L V I.

Curſorem ſexta tibi Rufe remiſimus hora;
Carmina quem madidum noſtra tuliſſe reor.
Imbribus immodicis cœlum nam fortè ruebat.
Non aliter mitti debuit iſte liber.

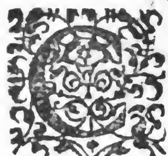
† *Abſcidit hen vultus.*
† *mœſtis Lipſius.*
† *Veiĕtone aſinaq. idem.*
† *remoraq. Reſina certè, primam & ſecundam lege grãmatica & auctoritate tendit.*
† *V. tingitis. elegãtius.*
† *pigros nautas.* ἀργός.
† *cadere.*

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

AESARIS alma dies, & luce sacratior † illa, † V. omni
Conſcia Dictæum qua tulit Ida Iouem,
Longa precor, Pylioq. veni numeroſior æuo,
Semper & hoc vultu, vel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida † cultus in auro,
Perq. manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia ſæcula luſtro,
Et quæ Romuleus ſacra Terentus habet.
Magna quidem ſuperi petimus, ſed debita terris.
Pro tanto quæ ſunt improba vota Deo?

† *multus in arvo doctè ſcribit Lipſi⁹ propter Mineruã & Quinquatruum Domitiani. Et conſẽtit Schottus in arvo. multus etiam V. c. habet.*

De Horatio. II.

Spectabat modò ſolus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis.
Quum plebs, & minor ordo, maximusq.
Sancto cum duce candidus ſederet.
Toto nix cecidit repente cœlo:
Albis ſpectat Horatius lacernis.

De niuibus. III.

Aſpice, quàm denſum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæſaris, inq. ſinus.
Indulget tamen ille Ioui, nec vertice moto

Con-

Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei ſolitus laſſare Bootæ,
Et madidis Helicen diſſimulare comis.
Qui ſiccis laſciuit aquis, & ab æthere ludit,
Suſpicor has pueri Cæſaris eſſe niues.

In Baſſum. IV.

Quod ſiccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod Albularum,
Piſcinæ vetus aura quod marinæ
†Laxi, legunt aliqui. † Laſſi bardiacus quod euocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod ieiunia Sabbatariorum
Mæſtorum quod anhelitus reorum,
† tædæ. placet hoc l. Quod ſpurcæ moriens lucerna † Ledæ,
Quod ceromata fæce de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
†Mallem † Malles, quàm quod oles, olere Baſſe.

Ad Fabianum. *V.*

Vir bonus, & pauper, linguaq. & pectore verus,
Quid tibi vis, vrbem quid, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec comiſſator haberi,
†V. ſtricta. Nec pauidos † triſti voce citare reos.
Vendere nec varios circa palatia fumos:
†Canio Plaudere nec † Cano, plaudere nec Glaphyro.
Vnde miſer viues, homo fidus, certus amicus?
Hoc nihil eſt. nunquam ſic Philomelus eris.

In *Maſſilianum.* *VI.*

Credi virgine caſtior pudica,
Et frontis teneræ cupis videri,
Quum ſis improbior Maſſiliane,
Quàm qui compoſitos metro Tibulli,
In Stellæ recitat domo libellos.

Ad Euphemum. *VII.*

†al diſtinet. Prima ſalutantes, atque altera † continet hora,
Exercet raucos tertia cauſidicos,

In

In quinctam varios extendit Roma labores.
  Sexta, quies laſſis, ſeptima, finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octaua palæſtris,
  Imperat extructos frangere nona thoros.
Hora libellorum decima eſt Eupheme meorum,
  Temperat ambroſias quum tua cura dapes.
Et bonus ætherio laxatur nectare Cæſar,
  Ingentiq. tenet pocula † parca manu.
Tunc admitte iocos: † greſſu timet ire licenti
  Ad matutinum noſtra Thalia Iouem.

† *V. larga*
† *V. greſſum metire licebit.*

Ad Fauſtinum. VIII.

Dũ nouus eſt, † neq; adhuc raſa mihi frõte libell⁹,
  Pagina dum tangi non bene ſicca timet:
I puer, & caro perfer leue munus amico,
  Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre, ſed inſtructum comitetur † pumice librum,
  Spongia: muneribus conuenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multæ Fauſtine lituræ
  Emendare iocos: vna litura poteſt.

† V. *& adhuc non raſa.*
† M. S. *punica.*

In Antonium Saturninum. IX.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes,
  Et Saturninum te pudet eſſe miſer:
Impia Parrhaſia mouiſti bella ſub vrſa,
  Qualia qui Phariæ coniugis arma tulit.
Exciderat ne adeò fatum tibi nominis huius,
  Obruit Actiaci quod grauis ira freti?
An tibi promiſit Rhenus, quod non dedit illi
  Nilus, & Arctois plus licuiſſet aquis?
Ille etiam noſtris Antonius occidit armis:
  Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

De nuptijs Pudentis & Claudiæ. X.

Claudia Rufe meo nubit peregrina Pudenti:
  Macte eſto tædis ò Hymenæe tuis.
Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
  Maſſica Theſeis tam bene vina fauis.

Nec

Nec melius teneris iunguntur vitibus vlmi
Nec plus lotos aquas, litora myrtus amat.
Candida perpetuo reside Concordia lecto,
† connubium Tamq. pari semper sit † Venus æqua iugo.
Diligat † ipsa senem quondam: sed & illa marito,
† illa V. Tunc quoque quum fuerit, non videatur anus.

Ad Silium. XI.

Sili Castalidum decus sororum,
Qui periuria barbari furoris,
Ingenti premis ore, perfidosq.
Fastus Hannibalis, leuesq. Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paullùm seposita seueritate,
Dum blanda vagus alea December
Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
Et ludit rota nequiore talo,
Nostris otia commoda Camænis.
Nec torua lege fronte, sed remissa
Lasciuis madidos iocis libellos.
Sic forsan tener ausus est Catullus
Magno mittere passerem Maroni.

Ad Cæcilianum. XII.

† V. luce Mille tibi nummos hesterna † nocte roganti,
In sex aut septem Cæciliane dies,
Non habeo dixi: sed tu caussatus amici
Aduentum, lancem, paucaq. vasa rogas.
Stultus es, an stultum me credis amice? negaui
Mille tibi nummos, millia quinque dabo?

De puero stillicidio iugulato. XIII.

Qua vicina pluit Vipsanis porta columnis,
Et madet assiduo lubricus imbre lapis,
In iugulum pueri, qui roscida templa subibat,
Decidit hiberno prægrauis vnda gelu.
Cumq. peregisset miseri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.

Quid

Quid non ſæua ſibi voluit fortuna licere?
Aut vbi mors non eſt, ſi iugulatis aquæ?

De endromide. XIV.

Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet,
Sordida ſed gelido non aſpernanda Decembri,
Dona peregrinam mittimus endromida.
Seu lentum ceroma teris, tepidumve trigona,
Siue harpaſta manu puluerulenta rapis:
Plumea ſeu laxi partiris pondera follis:
Siue leuem † curſu vincere quæris † Atham.
Ne madidos, intret penetrabile frigus in artus.
Neue grauis ſubita te premat Iris aqua.
Ridebis ventos, hoc munere tectus & imbres.
Non ſic in Tyria ſindone † tutus eris.

Quatuor ſunt genera pilarum.
†V: forſã
†Athan.
† cultus. ſed meliꝰ tutus.

De Cærelia, & Gellia. XV.

Dicit ſe vetulam, quum ſit Cærelia puppa.
Puppam ſe dicit Gellia, quum ſit anus.
Ferre nec hanc poſſis, poſſis Coline nec illam.
Altera ridicula eſt, altera putidula.

De Selio. XVI.

Nullos eſſe Deos, inane cælum
Affirmat Selius, probatq. quòd ſe
Factum, dum negat hæc, videt beatum.

Ad Thaliam. XVII.

Dum talenta nimis, diuq. quæris,
Quis primus tibi, quiſve ſit ſecundus:
Gratum quiſve epigramma comparabit:
Palmam Callimachus, Thalia, de ſe
Facundo dedit ipſe Brutiano.
Qui ſi Cecropio ſatur lepore,
Romanæ ſale luſerit Mineruæ:
Illi me facias, precor, ſecundum.

Ad Fabianum. XVIII.

Omnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas,
Extu-

Extulit, vxori fiat amica meæ.

†De litoribus Altini. XIX.

† Ad Aquileiam.

Aemula Baianis, Altini litora villis,
Et Phaëtontei conſcia ſilua rogi.
Quæq. Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupſit, ad Euganeos ſola puella lacus.
Et tu Ledæo felix Aquileia Timauo,
Hic vbi ſeptenas Cyllarus haurit aquas.
Vos eritis noſtræ portus, requieſq. ſenectæ,
Si iuris fuerint otia noſtra ſui.

Ad Poſtumum. XX.

Quod te mane domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Poſtume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis, † Vicenos ter, puto, nummos,
Ignoſces, togulam, Poſtume, pluris emo.

†V. de noſtris computo nummis.

Ad Auguſtum. XXI.

Sæpe meos laudare ſoles, Auguſte, libellos.
Inuidus ecce negat: † non minus ergo ſoles.
Quid, quòd honorato non ſola voce dediſti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi?
Ecce iterum nigros corrodit liuidus vngues.
Da Cæſar, tanto tu magis, vt doleat.

†. V. num minus ergo ſoles.

Ad Pudentem. XXII.

Obſtat chare Pudens noſtris ſua turba libellis:
Lectoremq frequens laſſat, & implet opus.
Rara iuuant. primis ſic maior gratia pomis:
Hibernæ pretium ſic meruere roſæ.
Sæpius in libro memoratur Perſius vno,
Quàm leuis in tota Marſus Amazonide.
Tu quoque de noſtris releges quæcunque libellis,
Eſſe puta ſolum: ſic tibi pluris ero.

Ad Piſcatorem. XXIII.

Baiano procul à lacu monemus
Piſcator fuge, ne nocens recedas.
Sacris piſcibus hæ natantur vndæ,

Quæ norunt dominum, manumq. lambunt
Illam, qua nihil eſt in orbe maius.
Quid quod nomen habent, & ad magiſtri
Vocem quiſque ſui, venit citatus?
Hoc quondam Libys impius profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus, repentè cæcus
Captum non potuit videre piſcem.
Et nunc ſacrilegos peroſus hamos.
Baianos ſedet ad lacus † rogator. † mendicus.
At tu dum potes, innocens recede,
Iactis ſimplicibus cibis in vndas,
Et piſces venerare † dedicatos. † V. delicatos.

De ape electro inclusa. XXIV.

Et latet, & lucet Phaëthontide condita gutta,
Vt videatur apis nectare clauſa ſuo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.
Credibile eſt ipſam ſic voluiſſe mori.

Ad Soſibianum. XXV.

Plena laboratis habeas cum ſcrinia libris,
Emittis, quare, Soſibiane, nihil?
Edent hæredes, inquis, mea carmina, quando?
Tempus erat, iam te, Soſibiane, † legi. † te nēpe mortuo.

Ad Attalum. XXVI.

Sordida quum tibi ſit, verum tamen, Attale, dicit,
Quiſquis te niueam dicit habere togam.

De pugna damarum. XXVII.

Frontibus aduerſis molles concurrere damas
Vidimus, & † fati ſorte iacere pari. † V. fato fortè.
Spectauere canes prædam, ſtupuitq. ſuperbus
Venator, cultro nil ſupereſſe ſuo.
Vnde leues animi tanto caluere furore?
Sic pugnant tauri, ſic cecidere viri.

Ad Olum. XXVIII.

Cana eſt barba tibi: nigra eſt coma: tingere barbã
Non

Non potes, hæc causa est: sed potes Ole comã.

Ad Afrum. XXIX.

Centum Coracinus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumq. Serranus.
Ex insulis, fundisq. tricies soldum,
Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi.
Totis diebus Afer hoc mihi narras:
Et teneo melius ista quàm meum nomen.
Numeres oportet aliquid, vt pati possim:
Quotidianam refice nauseam nummis.
Audire gratis, Afer, ista non possum.

Ad Charinum. XXX.

Argenti genus omne comparasti,
Et solus veteres Myronis artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæque,
Solus Phidiaci toreuma cæli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec desunt tibi vera Glaniana,
† Callaico rectius Nec quæ † Gallaico linuntur auro,
Nec mensis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne, miror
Quare non habeas, Charine, purum.

Ad Posthumum. XXXI.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
Et docti Senecæ † ter numeranda domus.
Prætulimus tantis solum te, Postume, regnis:
Pauper eras, & eques, sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeraui, Postume, brumas:
Communis nobis lectus, & vnus erat.
Iam donare potes, iam perdere, plenus honorum,
Largus opum: expecto, Postume, quid facias.
Nil facis: & serum est alium mihi quærere regem.
Hoc fortuna placet? Postumus imposuit.

† tres fratres inter. pretor cũ Delrio. Sen. Mellam, Gallionem.

Iu

In † male recitantem. XXXII.

† *poëtam malè, &c*

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
Conueniunt noſtris auribus iſta magis.

De Veſuuio monte. XXXIII.

Hic eſt pampineis viridis modò Veſuuius vmbris:
Preſſerat hic madidos nobilis vua lacus.
Hæc iuga, quàm Nyſę colles, plus Bacch⁹ amauit:
Hoc nuper, Satyri monte dedere choros.
Hæc Veneris ſedes Lacedæmone gratior illi:
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flammis, & triſti merſa fauilla:
Nec ſuperi vellent hoc licuiſſe ſibi.

Ad Phœbum. XXXIV.

Hæc tibi pro nato plena dat lætus acerra,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
Vt, qui prima nouo ſignat quinquennia luſtro,
Impleat innumeras Burrus olympiadas.
Fac rata vota patris, ſic te tua diligat vxor,
Gaudeat & certa virginitate ſoror.
Perpetuo ſic flore mices: ſic denique non ſint
Tam longæ Bromio, quàm tibi Phœbe, comæ.

De Sabello. XXXV.

Saturnalia diuitem Sabellum
Fecerunt. meritò tumet Sabellus:
Nec quemquam putat eſſe, prædicatq.
Inter cauſidicos beatiorem.
Hos faſtus, animosq. dat Sabello
Farris ſemodius, fabæq. freſæ,
Et turis, piperisq. tres ſelibræ,
Et lucanica ventre cum faliſco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Libyca gelata teſta,
Cum bulbis, cochleisque, caſeoque.
Piceno quoque venit à cliente
Parcæ ciſtula non capax oliuæ,

Et crasso figuli polita cælo
Septenaria synthesis Sagunti,
Hispanæ luteum rotæ toreuma,
Et lato variata mappa clauo.
Saturnalia fructuosiora
Annis non habuit decem, Sabellus.

De Phaëthonte. XXXVI.

Encaustus Phaëthon tabula depictus in hac est.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëthonta facis?

Ad Flaccum. XXXVII.

Nescis, crede mihi, quid sint epigrāmata Flacce:
† V. vocas. Qui tantùm lusus illa, iocosq. † putas:
Ille magis ludit, qui scribit prandia sæui
Tereos, aut cenam, crude Thyesta, tuam.
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas,
Pascentem Siculas aut Polyphemon oues.
A nostris procul est omnis vesica libellis:
Musa nec insano Syrmate nostra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.
Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

Ad Cæcilianum. XXXVIII.

Quum tibi non essent sex millia, Cæciliane,
Ingenti latè vectus es hexaphoro.
Postquam bis decies tribuit dea cæca, sinumq.
Ruperunt nummi: factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Di reddant sellam, Cæciliane, tibi.

In Aedilum. XXXIX.

Gestari iunctis nisi desinis, Aedile, capris:
Qui modò ficus eras, iam caprificus eris.

Ad Cosmum. XL.

† intra legit Pictius. Hunc, quem sæpe vides † inter penetralia nostræ
Pallados, & templi limina, Cosme, noui
Cum baculo, peraq. senem: cui cana, putrisq.
Stat coma, & in pectus sordida barba cadit:

Cerca

Cerea quem nudi tegit vxor abolla grabati,
Cuiq. datis latrat obuia turba cibis.
Esse putas Cynicum deceptus imagine falsa?
Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

Ad Colinum. XLI.

O cui Tarpeias licuit contingere quercus,
Et meritas prima cingere fronde comas:
Si sapis, vtaris totis, Coline, diebus.
Extremumq. tibi semper adesse putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit: obseruant, quem statuere diem.
Diuitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
Lautior & nitido sis Meliore licet,
Nil adicit penso Lachesis, fusosq. sororum
Explicat, & semper de tribus vna necat.

Ad Lucium. XLII.

Luci, gloria temporum tuorum
Qui Gaurum veterem, Tagumq. nostrum
Arpis cedere non sinis disertis,
Argiuas generatus inter vrbes:
Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon; aut libidinosæ
Ledæas Lacedæmonis palæstras:
Nos Celtis genitos, & ex Iberis,
Nostræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat referre versu:
Sæuo Bilbilin optimam metallo,
Quæ vincit Chalybasq. Noricosque,
Et ferro Plateam suo sonantem:
Quam fluctu tenui, sed inquieto
Armorum Salo temperator ambit,
Tutelamq. chorosq. † Rixamarum, † *Risamarum.*
Et conuiuia festa Carduarum
Et textis † Peteron rosis rubentem † *Poteron*
Atque antiqua patrum theatra † Rigas † *V.C. Rigas*

F 2 Et

Et certos iaculo leui † Silaos,
Turgentisq. lacus, † Petusiæque,
Et paruæ vada pura † Vetonissæ,
Et sanctum † Baradonis ilicetum,
Per quæ vel piger ambulat viator.
Et quod fortibus excolit iuuencis,
Curuæ Manlius arua † Matinessæ.
Hæc tam rustica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit:
Hæc tam rustica malo, quàm Britannos.

† V. C. habet Suevos
† M. S. Petusiaq.
† alij Tonenissæ. Vatinessæ. M. S. Tentonissæ.
† Buratonis.

In Gargilianum. XLIII.

Munera quod senibus,† viduisq. ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil est, nihil est te spurcius vno,
Qui potes insidias dona vocare tuas.
Sic auidis fallax indulget piscibus hamus:
Callida sic stultas decipit esca feras.
Quid sit largiri, quid sit donare, docebo,
Si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

† al. M. S. Natinessæ.
† V. vetulis

Ad Faustinum. XLIV.

Dum nos blanda tenent lasciui stagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis † Argiui regnum Faustine coloni,
Quo te bis decimus ducit ab vrbe lapis.
Horrida sed feruent Nemeæi pectora monstri.
Nec satis est Baias igne calere suo.
Ergo sacri fontes, & litora sacra valete,
Nympharum pariter, Nereidumq. domus.
Herculeos colles gelida vos vincite bruma,
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

† Argoi V.

In Gallam. XLV.

In tenebris luges amissum, Galla, maritum:
† Num plorare pudet te, puto Galla virum?

† Nam V.

De vipera electro inclusa. XLVI.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera serpit,
Flu-

Fluxit in obstantem succina gemma feram:
Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
Concreto riguit † vincta, repente gelu. †V. victa
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulcro,
Vipera si tumulo nobiliore iacet.

De Curiatio. XLVII.

Ardea solstitio, Pæstanaq. rura petantur,
Quiq. Cleonæo sidere feruet ager;
Quum Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo fata loco possis excludere; quum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

In Mancinum. XLVIII.

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo lætus ore iactasti,
Quartus dies est, in schola poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti,
Emptas lacernas munus esse Pompillæ,
† Sardonychas auro, lineisq. ter cinctum,
Duasq. similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Cæliamq. iurasti.
Herè, de theatro Pollione cantante,
Quum subitò abires, dum fugis, loquebaris,
Hereditatis tibi trecenta venisse:
Et mane centum, & post meridiem centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere iam crudelis, & sile tandem.
Aut si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra, quod velimus audire.

† *Sardonychis veris. al. sardonycha verum, vt alibi Martialis.*

De Lycori. XLIX.

Tibur in Herculeum migrauit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærelia. L.

Dum petit à Baulis mater Cærelia Baias,
Occidit insani crimine mersa freti.

Gloria quanta perit vobis. hæc monſtra Neroni,
Nec quondam iuſſæ præſtiteratis aquæ.

De hortis Martialis. L I.

† *Iuli. infrà lib. 7.*

† Tulli iugera pauca Martialis
Hortis Heſperidum beatiora
Longo ianiculi iugo recumbunt:
Lati collibus imminent receſſus:
Et planus modico tumore vertex
Cælo perfruitur sereniore:
Et curuas nebula tegente valles
Solus luce nitet peculiari:
Puris leniter admouetur † aſtris
Celſæ culmina delicata villæ.
Hinc ſeptem dominos videre montes,
Et totam licet æſtimare Romam,
Albanos quoque Tuſculoſq. colles,
Et quodcunque iacet ſub vrbe frigus,
Fidenas veteres, breueſq. Rubras,
Et quod virgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus Perannæ,
Illic Flaminiæ, Salariæq.
Geſtator † patet, Eſſedo tacente,
Ne blando rota ſit moleſta ſomno,
Quem nec rumpere nauticum celeuma,
Nec clamor valet helciariorum.
Quum ſit tam propè Muluius, ſacrumq.
Lapſæ per Tiberim volent carinæ,
Hoc rus (ſeu potius domus vocanda eſt)
Commendat dominus, tuam putabis
Tam non inuida, tamq. liberalis,
Tam comi patet hoſpitalitate.
Credas Alcioni pios Penates,
Aut facti modò diuitis Molorchi.
Vos nunc omnia parua qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tibur

† *Auſtris*

† *iacet V.*

Vel

Vel Præneste domate, pendulamq.
Vni dedite Sætiam colono;
Dum, me iudice, præferantur istis
† Tulli iugera pauca Martialis. † *Iuli V.*

De Philæni. LII.

Oculo Philænis semper altero plorat.
Quo fiat istud quæritis modò? lusca est.

Ad Linum. LIII

Egisti vitam semper, Line, municipalem:
Qua nihil omnino dulcius esse potest.
Idibus & raris togula est † excussa Kalendis: † *tibi sūpta*
Duxit & æstates synthesis vna decem.
Saltus aprū, campus leporem tibi misit inemptum:
Silua grauis turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piscis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica missus de gente minister,
Sed stetit inculti rustica turba foci.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
Nec mersa est pelago, nec fluit vlla ratis.
Supposita est blando nunquam tibi tessera talo:
Alea sed parcæ sola fuere nuces.
Dic vbi sit decies, mater quod auara reliquit?
Nusquam est: fecisti rem, Line, difficilem.

In Prætorem. LIV.

Prætorem pauper centum sestertia Gaurus
Orabat † cara notus amicitia, † *V. cana*
Dicebatq. suis hæc tantùm deesse trecentis,
Vt posset domino plaudere † iussus eques. † *iustus. emendatius.*
Prætor ait: scis me Scorpo, † Thalioq. daturum: † *Thalloq. Lipsius*
Atque vtinam centum millia sola darem.
Ah pudet ingratæ, pudet ah malè diuitis arcæ:
Quod non das equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. LV.

Inuitas centum quadrantibus, & bene cenas:

Vt cenem inuitor, Sexte, an vt inuideam?

Ad Pamphilum. *LVI.*

Tu Setina bibis ſemper, vel Maſſica ponis
Pamphile: ſed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus cælebs quater eſſe lagena.
Nec puto, nec credo, Pamphile, nec ſitio.

Ad *Quinctum.* *LVII.*

Exigis vt donem noſtros tibi, Quincte, libellos.
Non habeo, ſed habet bibliopola Tryphon.
Aes dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam tam fatuè: nec ego.

De Veſtino. *LVIII.*

Quum grauis extremo Veſtinus duceret horas,
Et iam per Stygias eſſet iturus aquas;
Vltima voluentes orabat penſa ſorores,
Vt traherent parua ſtamina pulla mora.
Iam ſibi defunctus, caris dum viuit amicis,
Mouerunt tetricas tam pia vota Deas.
Tum largas partitus opes, à luce receſſit:
Seq. mori poſthac credidit ille ſenem.

De damis. *LIX.*

Adſpicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prælia? tam timidis quanta ſit ira feris?
In mortem paruis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæſar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. L*X.*

O felix animo, felix Nigrina marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus.
Te patrios miſcere iuuat cum coniuge ſenſus,
Gaudentem ſocio, participiq. viro.
Arſerit Euadne flammis iniecta mariti,
Nec minor Alceſtim fama ſub aſtra ferat.
† *pignora* Tu melius certè meruiſti † pignore vitæ,
Vt tibi non eſſet morte probandus amor.

In

In auarum amicum. LXI.

Millia misisti mihi sex; bis sena petenti:
  Vt bis sena feram, bis duodena petam.

In Zoilum inuidum. LXII.

Nunquam diuitias Deos rogaui,
Contentus modicis, meoq. lætus.
Paupertas, veniam dabis, recede.
Caussa est tam subiti, nouiq. voti?
Pendentem volo, Zoilum, videre.

In Varum. LXIII.

Ad cenam nuper Varus me fortè vocauit;
  Ornatus diues, paruula cena fuit.
Auro, non dapibus oneratur mensa: ministri
  Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego: non oculos, sed ventrem pascere veni:
  Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

In Afrum. LXIV.

Condita quum tibi sit iam sexagesima messis,
  Et facies multo splendeat alba pilo;
Discurris tota vagus vrbe, nec vlla cathedra est,
  Cui non mane feras irrequietus, AVE.
Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
  Nec caret officio consul vterque tuo,
Et sacro decies repetis pallatia cliuo,
  Sigeriosq. modos, Partheniosq. sonas.
Hæc faciant sane iuuenes. deformius, Afer,
  Omnino nihil est † ardelione sene. *† Artelione*

Ad Mathonem. LXV.

Hospes eras nostri semper Matho Tiburtini,
  Hoc emis: imposui; † rus tibi vendo tuum. *† V.ius*

In Mathonem. LXVI.

Declamas in febre Mathon: hanc esse † phrenesim *† Phrenetin. Schottus legit.*
  Si nescis, non es sanus amice, Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæus:
  Si sudare aliter non potes, est ratio.

Ma-

Magna tamen res est. errans quũ viscera febris
Exurit, res est magna tacere Mathon.

Ad Rufum. LXVII.

Hos quoque commenda Venuleio, Rufe, libellos.
† *rogo V.* Imputet & nobis otia parua, † roga.
Immemor & paullùm curarum, operumq. suorum
Non tetrica nugas exigit aure meas.
Sed nec post primum legat hæc, summũve trientẽ,
Sed sua quum medius prælia Bacchus amat.
Si nimis est legisse duos; tibi charta plicetur
Altera: diuisum sic breue fiet opus.

In Næuolum. *LXVIII.*

Securo nihil est te, Næuole, peius, eodem
Solicito nihil est, Næuole, te melius.
Securus nullos resalutas, despicis omnes.
† *notus* Nec quisquam liber, nec tibi † gratus homo est.
Solicitus donas, dominum, regemq. salutas,
Iuuitas. esto, Næuole, solicitus.

In Ponticum. *LXIX.*

† *V. murrha.* Nos bibimus vitro, † tu myrrha, Pontice. quare?
Prodat perspicuus ne duo vina calix.

† *Ad librum suum.* *LXX.* † *Ad Fabullum.*

Si vis auribus Atticis probari,
Exhortor, moneoq. te libelle,
Vt docto placeas Apollinari.
Nil exactius, eruditiusq. est,
Sed nec candidius, benigniusque:
Si te pectore, si tenebit ore
Nec ronchos metues maligniorum
Nec scombris tunicas dabis molestas.
Si damnauerit: ad Salariorum
Curras scrinia protinus licebit,
Inuersa pueris arande chartis.

In dissimulatorem. *LXXII.*

Nulla remisisti paruo pro munere dona,

Et iam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti ſex † ſcrupula † Septitiane
Miſſa, nec à querulo mappa cliente fuit.
Antipolitani nec quæ de ſanguine thynni
Teſta rubet, nec quæ coctana parua gerit.
Nec rugoſarum vimen breue Picenarum;
Dicere te poſſes, vt meminiſſe mei.
Decipies alios verbis, vultuq. benigno:
Nam mihi iam notus diſſimulator eris.

† ſcriptula. † Septitiani, malæ notæ argentum.

De ruſticatione. LXXII.

Rure morans quid agã, reſpondeo pauca, rogatus.
Luce Deos oro, famulos poſt arua reuiſo,
Partibus atque meis, iuſtos indico labores,
Inde lego Phœbumq. cio, Muſamq. laceſſo,
Hinc oleo corpusq. frico, molliq. palęſtra.
† Pondero, poto, cano, ludo, lauo, ceno, quieſco.
Dum paruus lychnus modicum conſumat oliui,
Hęc dat nocturnis, nox lucubrata Camenis.

† Prandeo V.

Ad Librum. LXXIII.

Ohe iam ſatis eſt, Ohe libelle:
Iam peruenimus vſque ad vmbilicos
Tu procedere adhuc, & ire quęris:
Nec ſumma potes in ſcheda teneri.
Sic tanquam tibi res peracta non ſit,
Quę prima quoque pagina † peracta eſt.
Iam lector queriturque, deficitque:
Iam librarius hoc & ipſe dicit.
Ohe iam ſatis eſt, Ohe libelle.

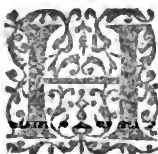
† notatur V.

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER V.

OC tibi, Palladiæ, seu collibus vteris Albæ,
Cæsar, & hinc Triuiam prospicis, inde Thetyn:
† discēt V. Seu tua veridicæ † discunt responsa sorores,
Plana suburbani quà cubat vnda freti:
Seu placet Aeneæ nutrix, seu filia Solis,
Siue salutiferis candidus Anxur aquis,
Mittimus, ò rerum felix tutela, salusq.,
† quærimus V. Sospite quo gratum † credimus esse Iouem.
† aspicias. Tu tantum † accipies: ego te legisse putabo,
† sa sa. 2. Et tumidus, † Galla, credulitate fruar.

Ad Lectores. II.

Matronæ, pueriq. virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur.
Tu, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimium, salesq. nudi,
Lasciuos lege quatuor libellos.
† vocatur. Quintus cum domino liber † iocetur,
Quem Germanicus, ore non rubenti,
Coràm Cecropia legat puella.

Ad Domitianum. III.

Accola iam nostræ degis, Germanice, ripæ,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,

Lætus

Lætus & attonitus, viſo modò præſide mundi,
† Affatus comites dicitur eſſe ſuos.
Sors mea quàm fratris melior: cui tã propè fas eſt
Cernere, tam longe quem colit ille Deum.

In † Myrtalen. IV.

Fætere multo Myrtale ſolet vino.
Sed fallat vt nos, folia deuorat lauri,
Merumq. cauta fronde non aqua miſcet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire Paulle videris contrà,
Dicas licebit Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum. V.

Sexte Palatinæ cultor facunde Mineruæ,
Ingenio frueris qui propiore Dei,
Nam tibi naſcentes domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora noſſe licet.
Sit locus & noſtris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marſus, quaq. Catullus erit,
Et Capitolini cæleſtia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Muſas. VI.

Si non eſt graue, nec nimis moleſtum,
Muſæ, Parthenium rogate veſtrum.
Sic te ſerior, & beata quondam
Saluo Cæſare finiat ſenectus:
Et ſis inuidia fauente felix.
Sic Burrus citò † ſentiat parentem,
Admittas timidam, breuemq. chartam
Intra limina ſanctioris † aulæ.
Noſti tempora tu Iouis ſereni,
Quum fulget placidus, ſuoq. vultu,
Quo nil ſupplicibus ſolet negare.
Non eſt, quod metuas preces iniquas,
Nunquam grandia, nec moleſta poſcit,
Quæ cedro decorata, purpuraq.

Nigris

† Sic ſatus

† Ad Paullum.

† reſciat V. neſc. o an bene.

† V. æui.

Nigris pagina creuit vmbilicis.
Nec porrexeris ista: sed teneto,
Sic tanquam nihil offeras, agasque.
Si noui dominum nouem sororum,
Vltro purpureum petet libellum.

Ad Volcanum. VII.

Qualiter Assyrios renouant incendia nidos,
Vna decem quoties sæcula vixit auis:
Taliter exuta est veterem noua Roma senectam,
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.
Iam precor oblitus nostræ, Volcane querelæ
Parce: sumus Martis turba, sed & † Veneris.

† *Aeneæ. s. matris*

† De Phaside. VIII.

† *De edicto Cæsaris.*

Edictum domini Deiq. nostri,
Quo subsellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit,
Dum laudat modò, Phasis, in theatro
Phasis purpureis ruber lacernis:
Et iactat tumido superbus ore,
Tandem commodius licet sedere,
Nunc est reddita dignitas equestris,
Turba non premimur, nec inquinamur.
Hæc, & talia dum refert supinus,
Illas purpureas, & arrogantes
Iussit surgere Lectius lacernas.

In Symmachum medicum. IX.

Languebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache, discipulis,
Centum me tetigere manus Aquilone gelatæ.
Non habui febrem, Symmache: nunc habeo.

Ad Regulum de fama Poëtarum. X.

Esse quid hoc dicam, viuis quod fama negatur,
Et sua quòd rarus tempora lector amat?
Hi sunt inuidiæ nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos semper vt illa nouis.

Sic

Sic veterem ingrati Pompeij quærimus vmbram,
Et laudant Catuli † Iulia templa senes. † Vilia. Lipsius & Schotius.
Ennius est lectus saluo tibi Roma Marone:
Et sua riserunt sæcula Mæonidem.
Rara coronato plausere theatra Menandro:
Norat Nasonem sola Corynna suum.
Vos tamen, ò nostri, ne festinate libelli;
Si post fata venit gloria, non propero.

De † Stella. XI. † ad Seuerum.

Sardonychas, smaragdos, adamãtas, iaspidas, vno
Portat in articulo, Stella, Seuere, meus.
Multas in digitis, plures in carmine gemmas,
Inuenies: inde est hæc, puto, culta manus.

De † eodem. XII. † Masclione.

Quòd nutantia fronte pertinaci
Gestat pondera Masclion superbus,
Aut grandis † Linus † omnibus lacertis, † V. nimis † Eminẽs Schotius.
Septem quod pueros leuat, vel octo:
Res non difficilis mihi videtur,
Vno cum digito, vel hoc, vel illo
Portet Stella meus decem puellas.

In Callistratum. XIII.

Sum, fateor, semperq. fui, Callistrate, pauper,
Sed non obscurus, nec malè notus eques.
Sed toto legor orbe frequens: & dicitur, *hic est*.
Quodq. cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes.
Magnaq. Niliacæ seruit tibi gleba Syenes,
Tondet & innumeros Gallica parma greges.
Hoc ego, tuq. sumus: sed quod sum, nõ potes esse.
Tu quod es, e populo quilibet esse potest.

De Manneio. XIV.

Sedere primo solitus in gradu semper,
Tunc quum liceret occupare Manneius.

Bis excitatus, terq. tranſtulit caſtra,
Et inter ipſas pæne tertius ſellas
Poſt Caiumque, Luciumq. conſedit.
Illinc cucullo proſpicit, caput tectus,
Oculoq. ludos ſpectat indecens vno.
Et hinc miſer deiectus in viam tranſit,
Subſellioq. ſemifultus extremo,
Et male receptus altero genu, iactat
Equiti, ſedere ſe: Lectioq. ſe ſtare.

Ad Cæſarem Domitianum. XV.

Quinctus noſtrorum liber eſt Auguſte iocorum,
Et queritur læſus carmine nemo meo.
†carmine Gaudet honorato, ſed multus † nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamē hoc proſunt quāuis venerātia multos?
Non proſunt ſanè: me tamen iſta iuuant.

Ad Lectorem. XVI.

†*quid delectantia.* Seria quum poſſim, † quòd delectantia malim
Scribere, tu cauſſa es lector amice mihi.
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma.
Sed neſcis, quanti ſtet mihi talis amor.
Nam ſi falciferi defendere templa tonantis,
Solicitisq. velim vendere verba reis:
† *Hiſpanos.* Plurimus † Hiſpanas mittet mihi nauta metretas,
Et † fiet vario ſordidus ære ſinus.
† *fieret* At nunc conuiua eſt, comiſſatorq. libellus,
Et tantum gratis pagina noſtra placet.
Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
Quum minimum vati munus Alexis erat.
Bellè, inquis, dixti: ſatis eſt: laudabimur vſque.
Diſſimulas? facies me puto cauſidicum.

In Gelliam. XVII.

Dum proauos, atauosq. refers, & nomina magna;
Dum tibi noſter eques ſordida condicio eſt:
Dum te poſſe negas niſi lato Gellia clauo
Nube-

Nubere: nupsisti Gellia † cistifero. † Celtibero. V. Cistigero.

Ad Quinctianum. XVIII.

Quod tibi Decembri mense quo volant mappæ,
Gracilesq. ligulæ, cereique, chartæque,
Et acuta senibus testa cum Damascenis,
Præter libellos vernulos nihil misi,
Fortasse auarus videar, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum, & malas artes.
Imitantur hamos dona: namq. quis nescit,
Auidum vorata decipi scarum musca?
Quoties amico diuiti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis est pauper.

Ad Cæsarem Domitianum. XIX.

Si qua fides veri, præferri maxime Cæsar
Temporibus possunt sæcula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere Dei?
Pulchrior & maior quo sub duce Martia Roma?
Sub quo libertas principe tanta fuit?
Est tamen hoc vitium, sed non leue, sit licet vnũ,
Quòd colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoq. sodali,
Aut quem prosequitur non alienus † eques? † equo.

Ad eundem. XX.

Saturnalitiæ ligulam misisse selibræ,
† Flammatæve togæ scripula tota decem, † Flammarisve
Luxuria est, tumidiq. vocant hæc munera reges:
Qui crepet aureolos, forsitan vnus erit.
Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar, amicus,
Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
Iam dudum tacito rides, Germanice, naso:
Vtile, quód non vis, do tibi consilium.

Ad Martialem. XXI.

Si tecum mihi care, Martialis,
Securis liceat frui diebus,

Si disponere tempus otiosum,
Et veræ pariter vacare vitæ:
Nec nos atria, nec domus potentum,
Nec lites tetricas, forumq. triste
Nossemus, nec imagines superbas.
Sed gestatio, fabulæ, libelli,
Campus, porticus, vmbra, silua, thermæ,
Hæc essent loca semper, hi labores.
Nunc viuit sibi neuter heu, bonosq.
Soles effugere, atque abire sentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quisquam viuere quum sciat, moratur?

De Apollonio. XXII.

† *Macrũ M.S. multò argutius quàm Marcus, vt non solùm in nominibus, sed etiam in re errauerit, macrum pro pingui salutando.*

Quinctũ pro Decimo, pro Crasso, Regule, † Marcũ
Ante salutabat rhetor Apollonius.
Nunc vtrumque suo resalutat nomine; quantum
Cura laborq. potest: scripsit & edidicit.

In Paullum. XXIII.

† *alij, nisi te.*

Mane domi † si te merui, voluiq. videre,
Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquiliæ:
Sed Tiburtinæ sum proximus accola pilæ,
Qua videt antiquum rustica Flora Iouem.
Alta † suburbani vincenda est semita cliui,
Et nunquam sicco sordida saxa gradu.

† *Omnino, Suburani, bit lego, per suburam enim ad montem Exquilinum ascendebatur. Iuuen. Exquilias à feruenti migrare subura.*

Vixq. datur longas mulorum vincere mandras,
Quæq. trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc grauius, quòd te post mille labores
Paulle, negat lasso ianitor esse domi.
Exitus † hinc operis vani, togulæq. madentis,
Vix tanti Paullum mane videre fuit.

† *hic V.*

Semper inhumanos habet officiosus amicos:

Rex,

Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

Ad Bassum. XXIV.

Herbarum fueras indutus, Basse, colores,
Iura theatralis dum siluere loci.
Quæ postquam placidi censoris cura renasci
Iussit, & Oceanum certior audit eques:
Non nisi vel cocco madida, vel murice tincta
Veste nites, & te sic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ sunt, Basse, lacernæ:
Aut meus ante omnes † Codrus haberet equum. † *Cordus*

De Hermete. XXV.

Hermes Martia sæculi voluptas,
Hermes omnibus eruditus armis,
Hermes & gladiator, & magister,
Hermes turba sui tremorq. ludi.
Hermes, quem timet Aelius, sed vnum,
Hermes cui cadit aduolans, sed vni,
Hermes vincere, † sed ferire doctus,
Hermes suppositius sibi ipsi,
Hermes diuitiæ † locariorum,
Hermes cura, laborq. ludiarum,
† Hermes belligera superbus hasta,
† Hermes æquoreo minax tridente,
† Hermes casside languida timendus,
Hermes gloria Martis vniuersi,
Hermes omnia solus, & ter vnus.

† *V. nec.* Lipsius *se, & vincere nec ferire est eludendo ictus vincere.*
† *iecariorum.*
† *Sānitē*
† *Retiarii*
† *Andabatā intelligit* Lipsius.

De Chærestrato. XXVI.

Quadringenta tibi non sunt, Chærestrate, surge,
Lectius ecce venit; sta, fuge, curre, late.
Ecquis, io, reuocat! discedentemq. reducit?
Ecquis, io, largas pandit amicus opes?
Quē chartis, famæq. damus, populisq. loquendū?
Qui stygios non vult totus adire lacus?
Hoc rogo, non melius, quàm rubro pulpita nimbo

Spargere, & effuso permaduisse croco?
Quàm non sensuro dare quadringenta caballo,
† Aureus vt Scorpi nasus vbiq. micet?
O frustra locuples, ò dissimulator amice:
Hæc legis, & laudas: quæ tibi fama perit?

† Aereus legit Bulēgerus lib. de Circo.

Ad Codrum. XXVII.

Quòd alpha dixi Codre † pænulatorum
Te nuper, aliqua cum iocarer in charta:
Si fortè bilem mouit hic tibi versus,
Dicas licebit beta me † togatorum.

† *ditissimum pauperum.* † *pauperrimum diuitum. Sic lib. 12. ad Labullum dixit optimus malorum, vltimus bonorum.*

In fictum equitem. XXVIII.

Ingenium, studiumque, tibi moresque, genusq.
Sunt equitis fateor: cætera plebis habes.
Bis septena tibi non sunt subsellia tanti,
Vt sedeas viso pallidus Oceano.

† *In Mamercum.* XXIX.

† *Ad Aulum.*

Vt bene loquatur sentiatq. Mamercus,
Efficere nullis Aule moribus possis:
Pietate fratres † Curtios licet vincas,
Quiete Neruas, comitate Rusones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, iocis Paullos.
Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsan esse tu credas:
Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

† *Curios*

Ad Gelliam. XXX.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis,
Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum lux mea narras:
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. XXXI.

Varro Sophocleo non inficiande cothurno,
Nec minus in Calabra suspiciende lyra,

Differ

Differ opus: nec te facundi scena † Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoso non aspernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi mense suo.
Commodius nisi fortè tibi, potiusq. videtur
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum iuuencis. XXXII.

Aspice, quàm placidis insultet turba iuuencis.
Et sua quàm facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pēdet summis: vagus ille per armos
Currit, & in toto ventilat arma boue.
At feritas immota riget, non esset arena
Tutior, & † possent fallere plana magis.
Nec trepidant † gressus: sed de discrimine palmæ
Securus puer est, solicitumq. pecus.

De † Crispo. XXXIII.

Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
Non dedit vxori, cui dedit ergo? sibi.

In causidicum. XXXIV.

Carpere causidicus fertur mea carmina, qui sit
Nescio: si sciero, væ tibi causidice.

De † Erotio. XXXV.

Hanc tibi Fronto pater; genitrix Flacilla puellā,
Oscula commendo, deliciasq. meas:
† Pallida ne nigras horrescat, Erotion, vmbras
Oraq. Tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextæ modò frigora brumæ,
Vixisset totidem ni minus illa dies.
Inter tam veteres ludat lasciua patronos,
Et nomen blæso garriat ore meum.
Mollia † nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
Terra grauis fueris: non fuit illa tibi.

De † Euclide. XXXVI.

Quum sibi redire † de patruelibus fundis
Ducenta clamat coccinatus Euclides,

† Comicū, non epigrammatariū Catullum dicit. Iuuenal sat. 8. phasma Catulli.

† poterant V.

† V. gestus

† ad Faustinum.

† Mēdose quidā legūt de Erotionte.

† V. Parnula ne.

Cōiunxi- mus sequēs hoc priore. sensus .n. & res docet esse vnum epigramma.

† V. non

† ad Fabullum.

† aliter redire è

Corinthioq. plura de suburbano :
Longumq. pulchra stemma repetit à Leda ,
Et suscitanti Lectio reluctatur ,
Equiti superbo, nobili, locupleti ,
Cecidit repente magna de sinu † clauis .

Ad Faustinum . XXXVII.

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello
Dissimulat, quasi nil debeat ; imposuit.

De Erotio puella . XXXVIII.

Puella senibus dulcior mihi cygnis ,
Agna Galesi mollior Phalantini ,
Concha Lucrini delicatior stagni ,
Cui nec lapillos præferas Erythreos ,
Nec modò politum pecudis Indicæ dentem,
Niuesq. primas, liliumq. non tactum :
Quæ crine † vincit Bætici gregis vellus,
Rheniq. nodos, aureamq. nitellam :
Fragrauit ore, quod rosarium Pæsti ,
Quod Atticarum prima mella cerarum,
Quod succinorum rapta de manu gleba :
Cui comparatus indecens erat † pauo,
Inamabilis sciurus, & frequens phœnix :
Adhuc recenti tepet Erotion busto ,
Quam pessimorum lex † auara fatorum
Sexta peregit hyeme, nec tamen tota ,
Nostros amores, gaudiumq. lususque .
Et esse tristem me meus vetat Pætus :
Pectusq. † pulsans, pariter & comam vellens ,
Deflere non te vernulæ pudet mortem ?
Ego coniugem, inquit, extuli, & tamen viuo,
Notam, superbam, nobilem, locupletem :
Quid esse nostro fortius potest Pæto ?
† Ducenties accepit, & tamen viuit .

In Calliodorum . XXXIX.

Calliodorus habet censum, quis nescit? equestrẽ,
Sex-

† hostiariũ fuisse & seruũ insinuat. hostiarij .n. insigne clauis Lipsi⁹

† V. vicit flauũ, aureum, lib. 12. 17. Bætia.

† pauus,

† amara

† pulsat V.

† ducẽties centena millia H. S. intelli-

Sexte: sed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta secat, qui dicit σῦκα μέριζε,
Vno credis equo posse sedere duos?
Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
Non esset Pollux si tibi, † Castor eras.
Vnus, quum sitis duo, Calliodore, sedetis.
Surge solæcismum Callidiore facis.
Aut imitare genus Ledæ: † aut cum fratre sedere
Non potes; alternis Calliodore sede.

ge, id est, 500000. Philippæorum.
† eques insius.
† τὸ, aut, redundat.

In Carinum. X L.

Supremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, misi
Hyblæis madidas thymis placentas.
Defeci: miserere iam, Cratine.
Signa rarius, aut semel fac illud,
Mentitur tua quod subinde tussis.
Excussi loculosq. sacculumque.
Crœso diuitior licet fuissem,
Iro pauperior forem, Carine,
Si concham toties meam comesses.

Ad Artemidorum. X L I.

Pinxisti Venerem: colis, Artemidore, Mineruam,
Et miraris opus displicuisse tuum?

In Didymum. X L I I.

Theatra loqueris, & gradus, & edicta,
Trabeasque, & idus, fibulasque, censusque,
Et pumicata pauperes manu monstras.
Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,
Videbo, Didyme: non licet maritorum.

Amicis esse donandum. X L I I I.

Callidus effracta nummos fur auferet arca:
Prosternet patrios impia flamma lares.
Debitor vsuram pariter, sortemq. negabit;
Non reddet sterilis semina iacta seges.
Dispensatorem fallax spoliabit amica,

Mercibus extructas obruet vnda rates.
Extra fortunam est, quicquid donatur amicis:
Quas dederis, solas semper habebis opes.

De Thaide & Lecania. XLIV.

Thais habet nigros, niueos Lecania dentes.
Quæ ratio est? emptos hæc habet, illa suos.

In *Dentonem.* XLV.

Quid factum est, rogo, quid repente factum?
Ad cenam mihi, Dento, quòd vocanti,
Quis credat, quater ausus es negare.
Sed nec respicis, & fugis sequentem:
Quem thermis modò quærere, & theatris,
Et conclauibus omnibus solebas,
† V. mensa — Sic est; captus es vnctiore † cena
Et maior rapuit canem culina
Iam te: sed citò cognitum, & relictum,
Quum fastidierit popina diues,
Antiquæ venies ad ossa cenæ.

De Philone. XLVI.

† V. nusquam — † Numquā se cenasse domi, Philo, iurat, & hoc est;
Non cenat, quoties nemo vocauit eum.

Ad Labienum. XLVII.

Vidissem modò fortè quum sedentem
Solum te, Labiene: tres putaui.
Caluæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illic tibi, sunt & hinc capilli,
Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput, nec vllus
In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc quum prandia misit imperator:
Cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites, censeo, porticum Philippi,
Si te viderit Hercules, peristi.

In Charopinum. XLVIII.

Ceno domi quoties, nisi te, Charopine, vocaui
  Protinus ingentes sunt inimicitiæ;
Meq. † petis stricto medium transfigere ferro, † *V. paras*
  Si nostrum sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
  Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
Desine iam nostram, precor, obseruare culinam;
  Atque aliquando meus det tibi verba † coquus. † *focus.*

† *Ad Rufum.* XLIX. † *De causidico.*

Hic qui libellis prægrauem gerit læuam,
Notariorum quem premit chorus læuis,
Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epistolisq. commodat grauem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque,
Exprimere, Rufe, fidiculæ licet cogant,
Aue Latinum, χαῖρε non potest Græcum.
Si fingere † me istud putas, salutemus. † *V istud me. sic versus constat.*

In Postumum. L.

Quæ mihi præstiteris memini, semperq. tenebo.
  Cur igitur taceo, Postume, tu loqueris?
Incipio quoties alicui tua dona referre,
  Protinus exclamat, dixerat ipse mihi.
Non bellè quædam faciunt duo; sufficit vnus
  Huic operi: si vis vt loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamuis ingentia, Postume, dones,
  Auctoris pereunt garrulitate sui.

Ad Bassum. LI.

† Colchida quid scribis, qd scribis amice Thyestē? † *Vide Lucilli epigramma Græcum lib. 2. εἰς ποιητάς.*
  Quid tibi vel † Niobe, Basse, vel † Andromache? † *Nioben.* † *Andromachon M.S. Modij.*
Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis *Vt vel aqua, vel igne pereant.*
  Deucalion: vel si non placet hic, Phaëthon.

De

De Rhetore. LII.

Extemporalis factus est meus rhetor,
Calpurnium non scripsit, & salutauit.

Ad Lupum. LIII.

Cui tradas, Lupe, filium magistro,
† V. *diu rogasq.* Quæris solicitus, † diuq. tentas
Omnes grammaticosque, rhetorasque.
Deuites moneo, nihil sit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
† *Luciliũ* Famæ † Rutilium suæ relinquat.
Si versus facit, abdices poëtam.
Artes discere vult pecuniosas?
† *hiscat, legit quispiam & rectè arguièque, nam hodie citharœdi, qui vel hiscere possunt, id est, parum canere, fiunt pecuniosi.* Fac † discat citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingeni videtur,
Præconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam. LIV.

† V. *noli* Quum voco te dominũ, † nolo tibi, Cinna, placere:
Sæpe etiam seruum sic resaluto meum.

Ad *Postumum.* LV.

Cras te victurum, cras dicis, Postume, semper.
Dic mihi cras istud, Postume, quando venit?
Quàm longe cras istud? vbi est, aut vnde petendũ?
Numquid apud Parthos Armeniosq. latet?
Iam cras istud habet Priami, vel Nestoris annos.
Cras istud quanti, dic mihi, possit emi?
Cras viues: hodie iam viuere, Postume, serum est,
Ille sapit, quisquis, Postume, vixit heri.

Ad *Stellam.* LVI.

† *V. mittimus* Quòd non argentũ, quòd non tibi † misimus aurũ,
Hoc facimus caussa, Stella diserte, tua.
Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti:
Fictilibus nostris exoneratus eris.

Ad detractorem. LVII.

Allatres licet vsque nos, & vsque,
Et gannitibus improbis lacessas:
Certum est hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscunque legaris vt per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser necesse est.
Non deerunt tamen hac in vrbe forsan
Vnus, vel duo, tresve, quattuorve,
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à scabie tenemus vngues.

Ad *hospites.* LVIII.

Iure tuo nostris maneas licet hospes in hortis:
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna supellex:
Nam mea iam digitum † sustulit hospitibus.
Nulla tegit fractos, nec inanis culcita lectos:
Putris, & abruta fascia reste iacet.
Sit tamen hospitium nobis commune duobus:
Emi hortos, plus est: instrue tu, minus est.

† vendita est hospitibus, vel negauit se hospitibus

Ad Ponticum. LIX.

Quid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
Sic me solicitus, Pontice, sæpe rogas.
Admiror, stupeo: nihil est perfectius illis,
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis; faciat tibi sic bene Cæsar,
Sic capitolinus Iupiter: immò tibi.

Ad suos ministros. LX.

Sextantes Calliste duos infunde Falerni:
Tu super æstiuas Alcine † funde niues.
Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
Lassenturq. rosis tempora subtilibus.
Iam vicina iubent nos viuere Mausolæa:
Quum doceant ipsos posse perire Deos.

† solue niues.

Ad

Ad Cæsarem. L X I.

Aſtra, polumq. dedit, quamuis obſtante nouerca,
Alcidæ Nemeæ terror, & Arcas aper:
† *Libyca* Et caſtigatum † Libyæ ceroma palæſtræ:
Et grauis in Siculo puluere fuſus Eryx:
Siluarumq tremor, tacita qui fraude ſolebat
Ducere nec rectas Cacus in antra boues.
Iſta tuæ, Cæſar, quota pars ſpectatur arenæ?
Dat maiora nouus prælia mane dies.
Quot grauiora cadunt Nemeæo pondera mōſtro?
Quot tua Mænalios collocat haſta ſues?
Reddatur ſi, pugna triplex paſtoris Iberi,
Eſt tibi, qui poſſit vincere Geryonem.
Sæpe licet Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis, Auguſte, dederunt
† *Credo nondum dediſſe.* Alcidæ citò Di; ſed tibi † ſerò dabunt.

In Pontilianum. L X I I.

Sæpe ſalutatus, numquam prior ipſe ſalutas:
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

De Hirundine. L X I I I.

Hibernos peterent ſolito cum more receſſus
Atthides, in nidis vna remanſit auis.
Deprendere nefas ad tempora verna reuerſæ,
Et profugam volucres diripuere ſuæ.
Serò dedit pœnas, diſcerpi noxia mater
Debuerat: ſed tunc, quum lacerauit Itym.

Ad Lesbiam. L X I V.

Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, miſi:
Vti ſcires quanto ſit tua flaua magis.

In M. Antonium. L X V.

Antoni Phario nil obiecture, Photino,
Et leuius tabula, quàm Cicerone nocens:
Quid gladium demens Romana ſtringis in ora?
Hoc admiſiſſet nec Catilina nefas.

Im-

Impius infando miles corrumpitur auro,
Et tantis opibus vox tacet vna tibi.
Quid prosunt sacræ pretiosa silentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syrisco. LXVI.

Infusum sibi nuper à patrono
Plenum, Maxime, centies Syriscus
In † sellariolis vagus popinis
Circa balnea, quattuor peregit.
O quanta est gula, centies comesse!
Quanto maior adhuc, nec accubare!

† cellariolis Schottus.

Ad Faustinum. LXVII.

Humida qua gelidas submittit Trebula valles,
Et viridis cancri mensibus alget ager,
Rura Cleonæo numquam temerata leone,
Et domus Aeolio semper amica Noto,
Te, Faustine, vocant, longas hic exige messes
Collibus, hibernum iam tibi Tibur erit.

De origine Bacchi. LXVIII.

Qui potuit Bacchi matrem dixisse tonantem,
Ille potest Semelen dicere, Rufe, patrem.

Ad Theodorum. LXIX.

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris Theodore? magna caussa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio & filijs. LXX.

† Pompeios iuuenes Asia, atque Europa, sed ipsum
Terra tegit Libyes: si tamen vlla tegit.
Quid mirum toto, si spargitur orbe? iacere
Vno non poterat tanta ruina loco.

† Pōpeius Pelusii in Africa. Cn. Pomp. F. Munda Europa. Sextus Mileti Asia.

Ad Quinctum. LXXI.

Quæ legis caussa nupsit tibi Lælia, Quincte,
Vxorem potes hanc dicere legitimam?

Ad

Ad Cinnam. LXXII.

Profecit poto Mithridates sæpe veneno,
Toxica ne possent sæua nocere sibi;
Tu quoque cauisti cenando tam male semper,
Ne posses vnquam, Cinna, perire fame.

Ad *Marullum.* LXXIII.

Narratur bellè quidam dixisse Marulle
Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

Ad Turanium. LXXIV.

Si tristi domicenio laboras
Turani, potes esurire mecum.
† sessiles propinquæ. Non deerunt tibi, † si soles προπίνειν,
Viles Cappadocæ, grauesq. porri,
Merula. Diuisis cybium latebit ouis.
† vstis. Ponetur digitis tenendus † vnctis
Nigra coliculus virens patella,
Algentem modò qui reliquit hortum:
Et pultem niueam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo.
Mensæ munera si voles secundæ,
Marcentes tibi porrigentur vuæ,
Et nomen pira quæ ferunt Syrorum,
Et quas docta Neapolis creauit,
Lento castaneæ vapore tostæ,
Vinum tu facies bonum bibendo.
Post hæc omnia, fortè si mouebit
Bacchus, quam solet, esuritionem,
Succurrent tibi nobiles oliuæ,
Piceni modò quas tulere rami,
Et feruens cicer, & tepens lupinus,
Parua est cenula, quis potest negare?
Sed finges nihil audiesue fictum.
Et vultu placidus tuo recumbes,
† inficetum. Nam crassum dominus leget volumen.
Armolaus legit. Sed, quod non graue sit, nec † infacetum,

Parui

Parui tibia condyli sonabit.
Hæc est cenula, † Claudiam sequeris,
† Quam nobis cupis esse † turpiorem.

In Zoilum. LXXV.

Vndecies vna surrexti, Zoile, cena;
Et mutata tibi est synthesis vndecies:
Sudor inhæreret madida ne veste retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, ceno?
Frigus enim magnum synthesis vna facit.

Ad Seuerum. LXXVI.

Non totam mihi si vacabis horam,
Dones, & licet imputes, Seuere,
Dum nostras legis, exigisq. nugas,
Durum est perdere ferias: rogamus,
Iacturam patiaris, hanc ferasque.
Quod si legeris ipsa cum diserto
(Sed numquid sumus improbi) Secundo,
Plus multo tibi debiturus hic est,
Quàm debet domino suo libellus.
Nam securus erit, nec inquieta
Lassi marmora Sisyphi videbit,
Quem censoria cum meo Seuero
Docti lima momorderit † Secundi.

Ad Aemilianum. LXXVII.

Semper eris pauper, si pauper es, Aemiliane.
Dantur opes nullis nunc, nisi diuitibus.

In Gaurum. LXXVIII.

Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
† An potes, & non vis? rogo non est turpius istud?
† I, tibi dispereas, Gaure: pusillus homo es.

† Claudiū *† Quem* *† V. in priorem, melius.*

† Secundū libertū Lucensis, an Pliniū intelligit? illum puto.

† An potes & nō vis rogo? non est turpius istud? Si tibi: dispereas, Gaure, &c. Lips. lib. 1. cap. 5. † V. si tibi desperas.

Ad

Ad Dindymum. LXXIX.

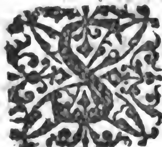
Insequeris fugio; fugis, insequor; hæc mihi mens
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo. (est:

Ad Gallam. LXXX.

Iam tristis, nucibus puer relictis
Clamoso reuocatur à magistro.
Et blando malè proditur fritillo,
Arcana modò raptus è popina,
Aedilem rogat vdus alcator.
Saturnalia transiere tota,
Nec munuscula parua, nec minora
† V. quã. Misisti mihi, Galla, † quæ solebas.
Sanè sic abeat meus December.
† nostra V. Scis certè puto † vestra iam venire
Saturnalia, Martias Kalendas,
Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VI.

Sextus mittitur hic tibi libellus,
Inprimis care Martialis:
Quem si terseris aure diligenti,
† Ad Cæsarem. Audebit minus anxius, tremensq.
Magnas Cæsaris in manus venire.

† De filio Domitiani. II.

† nomẽ futurũ imperatorẽ vaticinatur. Nascere Dardanio promissum † nomen Iulo,
Vera Deum soboles, nascere magne puer.

Cui

Cui pater æternas post sæcula tradat habenas:
Quiq. regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niueo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Iulia nebit ouem.

Quid si ad Iuda: Virgil. I. Aen. Iuli⁹ à magno, &c.

† *Adulatorium.* III.

Censor maxime, principumq. princeps,
Quum tot iam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, tot deos, tot vrbes:
Plus debet tibi Roma, quòd pudica est.

† Ad Cæsarem hoc lēma poëtæ credo. quod verò est in ordine, grāmatici.

Ad Cæcilianum. IV.

Rustica mercatus nummis sum prædia multis:
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes, tacitum te dicere, credo,
Non reddes: ideo, Cæciliane, rogo.

De Thelesina. V.

Iulia lex populis ex quo, Faustine, † renata est,
Atque intrare domos iussa pudicitia est,
Aut minus, aut certè non plus tricesima lux est,
Et † nubit decimo iam Thelesina viro.
Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege est.
Offendor mœcha simpliciore minus.

† relata V.

† V. nubet

Ad Seuerum. VI.

Prætores duo, quattuor tribuni,
Septem causidici, decem poëtæ,
Cuiusdam modò nuptias petebant
A quodam sene, non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Seuere, fecit?

Ad Lauinum. VII.

In Pompeiano dormis, Læuine, theatro,
Et quereris si te suscitat Oceanus?

Petit latenter à Domitiano pecuniam. VIII.

Pauca Iouem nuper quum millia forte rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.

Templa quidem dedit ille Ioui, ſed millia nobis
Nulla dedit: † pudeat pauca rogaſſe Iouem.
At quàm non tetricus, quàm nulla nubilus ira,
Quàm placido noſtras legerat ore preces:
Talis ſupplicibus tribuit diademata Dacis:
Et Capitolinas itque, reditq. vias.
Dic precor ò noſtri, dic conſcia virgo tonantis:
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergo dare?
Sic ego: ſic breuiter poſita mihi Gorgone Pallas.
Quæ nondum data ſunt, ſtulte negata putas?

† *V. pudet hen.*

In *Marcum*. IX.

Quòd non ſit Pylades hoc tempore, nō ſit Oreſtes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior panis, turduſve dabatur Oreſti:
Sed par, atque eadem cena duobus erat.
Tu Lucrina voras: me paſcit aquoſa Peloris:
Non minus ingenua eſt & mihi, Marce, gula.
Te Cadmæa Tyros, me pinguis Gallia veſtit:
Vis te purpureum, Marce, ſagatus amem?
Vt præſtem Pyladen, aliquis mihi præſtet Oreſtē.
Hoc non fit verbis: Marce, vt ameris, ama.

De Fabulla. X.

Iurat capillos eſſe, quos emit, ſuos
Fabulla, numquid, Paulle, peierat?

† *De ſtatua Iuliæ*. XI.

† *Ad Iuliam.*

Quis te Phidiaco formatam, Iulia cælo,
Vel quis Palladiæ non † putet artis opus?
Candida non † tacita reſpondet imagine Lygdos,
Et placido fulget viuus in ore † decor.

† *V. putat*
† *V. tacta*
† *V. liquor, id eſt, teneritudo.*

In *Laberium*. XII.

Verſus ſcribere poſſe te diſertos
Affirmas, Laberi; quid ergo non vis?
Verſus ſcribere qui poteſt diſertos,
Non ſcribat, Laberi; virum putabo.

De

De formica succino inclusa. XIII.

Dum Phaëthontæa formica vagatur in vmbra,
Implicuit tenuem succina gutta feram.
Sic modò quæ fuerat vita contempta manente,
Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

In Cinnamum. XIV.

Cinnam, Cinname, te iubes vocari.
Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
Tu, si Furius † antè dictus esses,
Fur ista ratione dicereris.

† *V. arte*

Ad Priscum de Salonino. XV.

Sancta Salonini terris requiescit Iberis,
Qua melior Stygias non videt vmbra domos.
Sed lugere nefas, nam qui te, Prisce, reliquit;
Viuit, qua voluit viuere parte magis.

In Posthumum. XVI.

Non de vi, neque cæde, nec veneno,
Sed lis est mihi de tribus capellis,
Vicini queror has abesse furto:
Hoc iudex sibi postulat probari.
Tu Cannas, Mithridaticumq. bellum,
Et periuria Punici furoris,
Et Sullas, Mariosque, Muciosq.
Magna voce sonas, MANVQVE TOTA.
Iam dic, Postume, de tribus capellis.

In Phœbum. XVII.

Mutua te centum sestertia, Phœbe, rogaui:
Quum mihi dixisses, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meq. diebus,
Teq. decem crucias: iam rogo, Phœbe, nega.

De Carisiano. XVIII.

Nil lasciuius est, Carisiano:
Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Marcellinum. XIX.

Marcelline boni soboles sincera parentis,

Horrida Parrhaſio quem tegit vrſa iugo:
Ille vetus pro te, patriusq. quod optet amicus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
† V. nec Cauta ſit vt virtus, † ne te temerarius ardor
In medios enſes, ſæuaq. tela ferat.
Bella velint, Martemq. ferum rationis egentes:
† patris V. Tu potes & patriæ † miles, & eſſe † decus.
† ducis V.

Ad Nepotem. X X.

Bis vicine, Nepos (nam tu quoque proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Eſt tibi, quæ patrij ſignatur imagine vultus,
Teſtis maternæ nata pudicitiæ.
Tu tamen annoſo nimium ne parce Falerno,
Et potius plenos ære relinque cados.
Sit pia, ſit locuples, ſed potet filia muſtum,
Amphora cum domina nunc noua fiat anus.
Cæcuba non ſolos vindemia nutriat orbos;
Poſſunt & patres viuere, crede mihi.

Epitaphium Glauciæ ad viatorem. X X I.

Statius li. 2. ſiluarũ. Libertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,
Cari deliciæ breues patroni,
Hoc ſub marmore Glaucias humatus
Iuncto Flaminiæ iacet ſepulchro:
Caſtus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
† *vitioſiſſimè legitur menſibus.* Bis ſenis modò † meſſibus peractis
Vix vnum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas viator.

De eodem. X X I I.

Quod ingenium in blmulo? Non de plebe domus, nec auaræ verna cataſtæ,
Sed domini ſancto dignus amore puer:
Munera quum poſſet nondum ſentire patroni,
Glaucia libertus iam melioris erat.
Moribus hoc, formæq. datum; quis blandior illo?

Aut

Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis breuis est ætas, & rara senectus:
Quidquid amas, cupias non placuisse nimis.

Ad Pætum. XXIII.

Sex sestertia si statim dedisses,
Quum dixti mihi: sume, tolle, dono:
Deberem tibi, Pæte, pro ducentis,
At nunc quum dederis diu moratus,
Post septem puto, vel nouem Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris,
Sex sestertia, Pœte, perdidisti.

De morte Othonis. XXIV.

Quum dubitaret adhuc belli ciuilis Enyo
Forsitan, & posset vincere mollis, Otho,
Damnauit multo † saturatum sanguine Martem, †*saturum tam.*
Et fodit certa pectora nuda manu.
Si Cato dum viuit, sanè vel Cæsare maior:
Dum moritur, numquid maior, Othone, fuit?

Ad Cæcilianum. XXV.

Septem clepsydras magna tibi voce petenti,
Arbiter inuitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreisq. tepentem
Ampullis potas semisupinus, aquam.
Vt tandem saties vocemque, sitimque, rogamus,
Iam de clepsydra, Cæciliane, bibas.

De filio Reguli. XXVI.

Adspicis vt paruus, nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum † laudat & ipse patrem? †V. *laudet hanc & ego laudo scripturā.*
Maternosq. sinus viso genitore relinquat,
Et patrias laudes sentiat esse suas?
Iam clamor, centumq. viri, densumq. coronæ
Vulgus, & infanti Iulia tecta placent.
Acris equi soboles magno sic puluere gaudet:
Sic vitulus molli prælia fronte cupit.
DI SERVATE, precor, matri sua vota, patrique,

Audiat vt natum, Regulus, illa duos.

In raucum Poëtam colla lana tegentem. XXVII.

Qui recitat lana fauces, & colla reuinctus,
Hic se posse loqui, posse tacere negat.

De Etrusci thermis. XXVIII.

† *V. lauaris,*

Etrusci nisi thermulis † laueris,
Illotus morieris Oppiane.
Nullæ sic tibi blandientur vndæ,
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinuessa, feruidiq.
Fluctus Passeris, aut superbus Anxur,
Non Phœbi vada, principesq. Baiæ:
Nusquam tam nitidum micat serenum:
Lux ipsa est ibi longior, diesq.
Nullo tardius à loco recedit.
Siccos pinguis onyx anhelat æstus.
Illic Taygeti virent metalla,
Et certant vario decore saxa,
Quæ Phryx, & Libys altius cecidit,
Et flamma tenui calent Ophitæ.
† Ritus si placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore
Cruda virgine, Martiaq. mergi,
Quæ tam candida, tam serena lucet,
Vt nullas ibi suspiceris vndas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me supina,
Iam dudum quasi negligenter audis.
Illotus morieris, Oppiane.

† *Adi Celsum lib. 2 Vitruuiũ lib. 5 de qua re plura in Cõmẽtarys.*

Ad Castricum. XXIX.

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Baiæ,
Canaq. sulfureis nympha natatur aquis:
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et casa iugeribus non onerosa suis.
Hic mihi Baiani soles, mollisq. Lucrinus,

Hic

Hic nostræ mihi sunt, Castrice, diuitiæ.
Quondam laudatas † quocũque libebat ad vndas
Currere, nec longas pertimuisse vias.
Nunc vrbi vicina iuuant, facilesq. recessus,
Et satis est, pigro si licet esse mihi.

† V. quacumque

In Calliodorum. XXX.

Festiuè credis te, Calliodore, iocari,
Et solum multo permaduisse sale.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes,
Sic te conuiuam posse placere putas.
At si ego † non bellè, sed verè dixero quiddam:
Nemo propinabit, Calliodore, † tibi.

†V. nunc vellẽ tibi verè dicere.

†Os enim impurum habes.

In Catianum. XXXI.

Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Hiantida Nympham. XXXII.

Nympha † mei Stellæ, quæ fonte domestica puro
Laberis, & domini gemmea tecta subis:
Siue Numæ coniux Triuiæ te misit † ab antro,
Siue Camœnarum de grege nona venis:
Exsoluit votis hac se tibi virgine porca
Marcus, furtiuam quòd bibit æger aquam.
Tu contenta meo iam crimine, gaudia fontis
Da secura tui: sit mihi sana sitis.

† V. meo

† ab Anna. Tur. V. ad Annam.

In Pomponium. XXXIII.

Quòd tã grande sophos clamat tibi turba togata:
Non tu, Pomponi; cena diserta tua est.

Ad Lupercum. XXXIV.

Quòd conuiuaris sine me tam sæpe, Luperce,
Inueni, noceam qua ratione tibi.
Irascar, licet vsque voces, mittasque, rogesque.
Quid facies, inquis; quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi. XXXV.

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura, dolorq. sui,

Vix tangente vagos ferro resecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
† sito. aliter. SIS LICET † INDE † SIBI TELLVS PLACATA LEVISQVE,
† V. imposito. Artificis leuior non potes esse manu.

De Andragora. XXXVI.

Lotus nobiscum est hilaris, cenauit & idem:
Inuentus mane est mortuus Andragoras.
Tam subitæ mortis caussam, Faustine, requiris?
In somnis medicum viderat Hermocratem.

In Coracinum. XXXVII.

Quòd semper casiaque, cinnamoque,
Et nido niger alitis superbæ
† Niceroniana mẽdosè. Fragras † plumbea † Nicerotiana,
Rides nos, Coracine, nil olentes:
Malo, quam bene olere, nil olere.

† pinguia. *In Phœbum. XXXVIII.*

Mentiris fictos vnguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur pictis sordida calua comis.
† V. necesse. Tonsorem capiti non est adhibere † necessum.
Radere te melius spongia, Phœbe, potest.

Ad Aulum Pudentem. XXXIX.

Cernere Parrhasios dum te iuuat, Aule, Triones,
† V. Getici. Cominus & † Scythici sidera ferre poli;
O quàm pœne tibi Stygias ego raptus ad vndas,
Elysiæ vidi nubila fusca plagæ.
Quamuis lassa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores
Stamina, nec surdos vox habet ista deos:
Sospite me sospes Latias reueheris ad vrbes,
Et referes pili præmia clarus eques.

In Baccaram. XL.

Et dolet, & queritur, sibi non contingere frigus
Propter sexcentas, Baccara, gausapinas:

Optat

Optat & obſcuras luces, ventoſque, niueſque;
Odit & hibernos, ſi tepuere, dies.
Quid fecere mali noſtræ tibi, ſæua, lacernæ?
Tollere de ſcapulis quas leuis aura poteſt?
Quanto ſimplicius, quanto eſt humanius illud:
Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas.

† *De Pompillo.* XLI. † *V. ad Fauſtinū.*

Rem factam Pompillus habet, Fauſtine, legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.
Sic leue flauorum valeat genus Vſipiorum,
Quiſquis & Auſonium non amat imperium.
Ingenioſa tamen Pompilli ſcripta feruntur:
Sed famæ non eſt, hoc mihi crede ſatis.
Quam multi tineas paſcunt, blattasq. diſerti,
Et redimunt ſoli carmina docta coci.
Neſcio quid plus eſt, quod donat ſæcula chartis,
Victurus Genium debet habere liber.

In Inuidum. XLII.

Laudat, amat, cantat, noſtros mea Roma libellos,
Meq. ſinus omnis, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, ſtupet, oſcitat, odit.
Hoc volo: nunc nobis carmina noſtra placent.

Ad Apianum. XLIII.

Amiſit pater vnicum Silanus,
Ceſſas mittere munera, Apiane?
Heu crudele nefas, malæq. Parcæ,
Cuius vulturis hoc erit cadauer?

Ad Marianum. XLIV.

Scis te captari, ſcis hunc, qui captat, auarum:
Et ſcis, qui captat, quid Mariane velit?
Tu tamen hunc tabulis heredem ſtulte ſupremis
Scribis, & eſſe tuo vis furioſe loco? † *V. tua. verius Marianum enim alloquitur.*
Munera magna quidem miſit, ſed miſit in hamo:
Et piſcatorem piſcis amare poteſt?
Hiccine deflebit vero † mea fata dolore?

Si

Si cupis, vt ploret, des, Mariane, nihil.

In detractorem. XLV.

Quum ſis nec rigida Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hirſuta peperit rubicunda ſub ilice coniux.
Sed patris ad ſpeculum tonſi, matrisq. togatæ
Filius, & † ſponſam poſſit te ſponſa vocare.
Emendare meos, quos nouit fama libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has inquam nugas, quibus aurem aduertere totã
Non aſpernantur proceres vrbiſque, forique:
Quas & perpetui dignantur ſcrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore;
Quiq. videt propius magni certamina Circi,
Laudat Auentinæ vicinus Sura Dianæ.
Ipſe etiam tanto dominus ſub pondere rerum
Non dedignatur bis terq. reuoluere Cæſar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerua
Acrius, & tenues † fixerunt pectus Athenæ.
Ne valeam, ſi non multò ſapit altius † iſtud:
† Quid cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
Et rubro pulmone vetus, naſisq. timendum,
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes præterea, quos nullus nouerit, in me
Scribere verſiculos, miſeras & perdere chartas.
At ſi quid noſtræ tibi bilis inuſſerit ardor,
Viuet, & hærebit, totoq. legetur in orbe.
Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte:
Sed miſerere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem naſum viui tentaueris vrſi.
Sit placidus licet, & lãbat digitoſque, manuſque,
Si dolor, & bilis, ſi iuſta coëgerit ira,
Vrſus erit: vacua dentes in pelle † fatiges,
Et tacitus quæras, quam poſſis rodere carnem.

† V. ſponſum

† V. finxerunt

† V. illud.

† Quod

† fatiga,

Ad Tuccam. XLVI.

Hexametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccã:
Tucca ſolet fieri: denique Tucca licet.
Sed tñ hoc longũ eſt: ſolet hoc quoq; Tucca lice-(re;
Si breuiora probas, diſticha ſola legas.
Conueniat nobis, vt fas, epigrammata longa
Sit tranſire tibi: ſcribere, Tucca, mihi.

De Baſſa. XLVII.

Non miror, quòd potat aquam tua Baſſa, Catulle:
Miror, quòd Baſſi filia potat aquam.

Ad Martianum. XLVIII.

Sexageſima, Martiane, meſſis
Acta eſt, & puto iam ſecunda Cottæ,
† Nec ſe tædia lectuli calentis
Expertum † meminit die vel vno. † Semper † valuit
At noſtri bene computentur anni,
Et quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor grauis, aut mali dolores,
A vita meliore ſeparentur;
Infantes ſumus, & ſenes videmur.
Aetatem Priamique, Neſtorisq.
Longam qui putat eſſe, Martiane,
Multum decipiturque, fallitúrque.
Non eſt viuere, ſed valere, vita.

De Cilice fure. XLIX.

Fur notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti ſed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire;
Ipſum ſurripuit Cilix Priapum.

Ad Eſculanum. L.

Medio recumbit imus ille qui lecto
Caluam † Triphilem ſegmentatus vnguento,
Foditq. tonſis ora laxa lentiſcis.

† V. triſile à tribus filis, aliq; putãt triſiliõ legendũ.

Men-

Mentitur Esculane: non habet dentes.

In Pontiam. L I.

Quum mittis turdumq. mihi quadramve placētę,
  Siue femur leporis, siue quid his simile:
Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
  Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.

Epitaphium Fusci. L I I.

Ille sacri lateris custos, Martisq. togati,
  Credita cui summi castra fuere ducis:
Hic situs est Fuscus, licet hoc fortuna fateri,
  Non timet hostiles iam lapis iste minas.
Grande iugum domita Dacus ceruice recepit,
  Et famulum victrix possidet vmbra nemus.

In Afrum. L I I I.

Quum sis tam pauper, quàm nec miserabilis Irus,
  Tam iuuenis, quàm nec Parthenopæus erat:
Tam fortis, quàm nec, cū vinceret, Artemidorus,
  Quid te Cappadocum sex onus esse iuuat?
Rideris, multoq. magis traduceris, Afer,
  Quàm nudus medio si spatiere foro.
Non aliter monstratur Atlas cū compare † mulo,
  Quæq. vehit similem bellua nigra Libyn.
Inuidiosa tibi quàm sit lectica requiris?
  Non debes ferri mortuus hexaphoro.

† *gibbo. Politian⁹ (mulo) docet scribendum.*

Ad aulum de lusco. L I V.

Potor nobilis, Aule, lumine vno
Luscus Phryx erat, alteroq. lippus:
Huic dicit medicus, bibas caueto
Vinum: si biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx, oculo, valebis, inquit.
Misceri sibi protinus deunces,
Sed crebros iubet: exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. L V.

Tristis es, & felix, sciat hoc fortuna, caueto:

Iu-

Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

De rosis ad Cæsarem missis. L V I.

Vt noua dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus
Miserat hibernas ambitiosa rosas:
Nauita derisit Pharios Memphiticus hortos,
Vrbis vt intrauit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantaq. Pæstani gloria ruris erat.
Si quacũque vagus gressumque, oculosq. ferebat,
Textilibus sertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ iussus iam cedere brumæ,
Mitte tuas messes, accipe, Nile, rosas.

Ad Rufum. L V I I.

Quidam me modò, Rufe, diligenter
Inspectum, velut emptor, aut lanista,
Quum vultu, digitoq. subnotasset,
Tu ne es, tu ne, ait, ille Martialis
Cuius nequitias, iocosq. nouit,
Aurem qui modò non habet † seueram?
Subrisi modicè, leuiq: nutu
Me, quem dixerat esse, non negaui.
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Respondi: quia sum malus poëta,
Hoc ne sæpius accidat poëtæ
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

† V. *Batauam. Et Batauos priscos.*

Ad Cæsarem Domitianum. L V I I I.

Quantum solicito fortuna parentis Etrusco,
Tantum sumine ducum: debet vterq. tibi.
Nam tu missa tua reuocasti fulmina dextra:
Hos cuperem mores ignibus esse Iouis.
Si tua sit summo Cæsar natura tonanti,
Vtetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc vtrumque tui testatur Etruscus,
Esse quod & comiti contigit, & reduci.

De

De Philippo. LIX.

Octaphoro ſanus portatur, Auite, Philippus;
Hunc tu ſi ſanum credis, Auite, furis.

Flet mortem Rufi. LX.

Editus eſt ſextus ſine te mihi, Rufe, Camœnis:
Nec te lectorem ſperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, & † numine læuo
Viſa tibi, cineres reddit, & oſſa † patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo.
Et reſonet tota planctus in Aemilia.
Heu qualis pietas: heu quàm breuis occidit ætas!
Viderat Alphei præmia quinque modò.
Pectore tu memori noſtros euoluere luſus:
Tu ſolitus † noſtros, Ruſe, tenere iocos.
Accipe cum fletu mœſti breue carmen amici,
Atque hæc abſentis tura fuiſſe puta.

† V. *lumine.*
† V. *patris. sed malo, patri, legere.*
† *totos,*

In bibentes aquam. LXI.

Setinum, dominæq. niues, denſiq. trientes
Quando ego vos medico nō prohibente bibam?
Stultus & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mauult hæres diuitis eſſe Midæ.
Poſſideat Libycas meſſes Hermumq. Tagumque:
Et potet calidam qui mihi † laudat aquam.

† V. *libet*

Ad Cæſarem. LXII.

Di tibi dent, & tu Cæſar, quæcumque mereris;
Di mihi dent, & tu, quæ volo, ſi merui.

Ad Cæcilianum. LXIII.

Mane ſalutaui vero te nomine caſu:
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas † conſtet mihi tanta requiris?
Centum quadrantes abſtulit illa mihi.

† V. *constat tibi*

De Panaretio potore. LXIV.

Quum peteret † ſeram media iam nocte matellam
Arguto madidus pollice Panaretus:
Spoletina data eſt, ſed quam ſiccauerat ipſe:
Nec

† V. *ſanā, melius, feram.*

Nec fuerat soli tanta lagena satis.
Ille fide summa testæ sua vina remensus,
Reddidit ænophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Ruse: merum biberat.

In Amianum. LXV.

Cœlatus tibi quum sit, Amiane,
Serpens in patera Myronis arte:
Vaticana bibis: bibis venenum.

De Calpetiano. LXVI.

Ponuntur semper chrysendeta, Calpetiano:
Siue foris, seu quum cenat in vrbe domi.
Sic etiam in stabulo semper, sic cenat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet immo suum.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VII.

Ccipe belligeræ crudum thoraca Mineruæ,
Ipsa Medusææ quem timet ira Deæ.
Dum vacat hæc, Cesar, poterit lorica vocari:
Pectore cum sacro sederit, Aegis erit.

Ad loricam Domitiani. II.

Inuia Sarmaticis domini lorica sagittis, *Separo hoc à priore.*
Et Martis Getico tergore fida magis:

Quam

Quam vel ad Aetolæ ſecuram cuſpidis ictus,
Texuit innumeri lubricus vnguis apri.
Felix ſorte tua es: ſacrum cui tangere pectus
Fas erit, & noſtri mente calere Dei.
I comes, & magnos illæſa merere triumphos,
Palmatæq. ducem, ſed citò redde togæ.

Ad Pontilianum. III.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos,
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppiano. IV.

Eſſet, Caſtrice, quum mali coloris,
Verſus ſcribere cœpit Oppianus.

Ad Cæſarem Domitianum. V.

Si deſiderium, Cæſar, populique, patrumq.
Reſpicis, & Latiæ gaudia vera togæ,
Redde Deum votis poſcentibus: inuidet hoſti
Roma ſuo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominus propius videt ille; tuoq.
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De fama reditus Domitiani. VI.

Ecquid hyperboreis ad nos conuerſus ab oris
Auſonias Cæſar iam parat ire vias?
Certus abeſt auctor, ſed vox hoc nuntiat omnis:
Credo tibi: verum dicere, Fama, ſoles.
Publica victrices teſtantur gaudia chartę:
Martia laurigera cuſpide pila virent.
Rurſus io magnos clamat tibi Roma triumphos,
Inuictusq. tua, Cęſar, in vrbe ſonas.
Sed iam lętitię quò ſit fiducia maior,
Sarmaticę laurus nuntius ipſe veni.

Ad Cæſarem Domitianum. VII.

Hiberna quamuis Arctos, & rudis Peuce,
Et vngularum pulſibus calens Iſter,
Fractusq. cornu iam ter improbo Rhenus
Teneat domantem regna perfidę gentis,

To

Te summe mundi rector, te parens orbis;
Abesse nostris non tamen potes votis.
Illic & oculis, & animis sumus, Cæsar,
Adeoq. mentes omnium tenes vnus,
Vt ipsa magni turba nesciat Circi,
Vtrumnè currat Passerinus, an Tigris.

De reditu Domitiani. VIII.

Nunc hilares, si quando mihi, nunc ludite Musæ:
Victor ab Othrysio redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus vota, December:
Iam licet ingenti dicere voce, venit.
Felix sorte tua, poteras non cedere Iano,
Gaudia si nobis, quæ † dabit ille, dares. † *dabat, erat in contextu.*
Festa coronatus ludet conuicia miles,
Inter laurigeros quum comes ibit equos.
Fas audire iocos, leuioraq. carmina, Cæsar,
Sit tibi: si lusus ipse triumphus amat.

De Casselio. IX.

Quum sexaginta numeret, Casselius, annos:
Ingeniosus homo est: quando disertus erit?

In Olum. X.

In lucem cenat Sertorius, Ole, quid ad te?
Quum liceat tota stertere nocte tibi.
Septingenta Tito debet Lupus, Ole, quid ad te?
Assem ne dederis, credideris ve Lupo.
Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole:
Quodq. magis curæ conuenit esse tuæ.
Pro togula debes, hoc ad te pertinet, Ole:
Quadrantem nemo iam tibi † credet: & hoc. † *V. credit.*
Vxor mœcha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.
Poscit iam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, † quid pertinet ad te: † *V. quod*
Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Pudentem. XI.

Cogis me calamo, manuq. nostra

Emendare meos, Pudens, libellos.
O quàm me nimium probas, amasque,
Qui vis archetypas habere nugas!

Ad Faustinum. XII.

Sic me fronte legat Dominus, Faustine, serena,
Excipiatq. meos, qua solet aure, iocos:
Vt mea nec iustè quos odit, pagina lædit,
Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodest, cupiant quum quidam nostra videri,
Si qua Lycambeo carmine tela madent?
Vipereumq. vomant nostro sub nomine virus,
Qui Phœbi radios ferre, diemq. negant?
Ludimus innocuis verbis: hoc iuro potentis
†V. *Castalinumq.* Per genium famæ † Castalidumq. gregèm.
Perq. tuas aures magni mihi numinis instar,
Lector, inhumana liber ab inuidia.

De Lycoride. XIII.

Dum Tiburtinis albescere collibus audit
Antiqui dentis fusca, Lycoris, ebur,
Venit in Herculeos colles: quid Tiburis alti
Aura valet? paruo tempore nigra redit.

Ad Regulum. XIV.

†V. *solũ.* Aera domi non sunt. superest hoc, Regule, † tãtũ,
Vt tua vendamus munera: nunquid emis?

Ad bibliothecam Iulij Martialis. XV.

Ruris bibliotheca delicati,
Vicinam videt vnde lector vrbem,
Inter carmina sanctiora si quis
Lasciuæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inferas vel imo,
Septem quos tibi misimus libellos
Auctoris calamo sui notatos:
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata paruo,
Quæ cantaberis orbe nota toto:

Pignus

Pignus pectoris hoc mei tuere,
Iuli bibliotheca Martialis.

De fragmento Argus. XVI.

Fragmentum, quod vile putas, & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythici tristior † vnda freti. †*V. ira*
Sæcula vicerunt: sed quamuis cesserit annis,
Sanctior est salua parua tabella rate.

In Sanctram. XVII.

Nihil est miserius, nec gulosius Sanctra;
Rectam vocatus quum recurrit ad cenam,
Quam tot diebus, noctibusq. captauit:
Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
Et vtramque coxam leporis, & duos armos:
Nec erubescit peierare de turdo,
Et ostreorum rapere liuidos cirros.
† Dulci placenta sordidam linit mappam. †V.*dulcis*
Illic & vuæ collocantur ollares,
Et punicorum pauca grana malorum,
Et lippæ ficus, debilisq. boletus.
Sed mappa cum iam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti sphondylos sinu condit,
† Inde, vorato capite turturem truncum † *Et de vorato alij.*
Colligere longa turpe nec pudet dextra
Analecta, quicquid & canes reliquerunt. *Indecorato.*
Nec † esculenta sufficit gulæ præda,
Misto lagenam replet ad pedes vino. †V. *esculentis.*
Hæc per ducentas quum domum tulit scalas,
Seq. obserata clausit anxius cella,
Gulosus ille, postero die vendit.

De natali Lucani. XVIII.

Hæc est illa dies, quæ magni conscia partus,
Lucanum populis, & tibi Polla dedit.
Heu Nero crudelis, nullaq. inuisior vmbra:

Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

De eodem. XIX.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba fauete sacris.
Hæc meruit, quum te terris, Lucane, dedisset
Mistus Castaliæ Bætis vt esset aquæ.

De eodem ad Phœbum. XX.

Phœbe veni; sed quantus eras, quũ bella caneti,
Ipse dares Latiæ plectra secunda lyræ.
Quid tanta pro luce precer? tu Pollà maritum
Sæpe colas, & se sentiat † ipse coli.

† V. ille.

† *In maledicum.* XXI.

† V. Ad detractorem.

Cum Iuuenale meo quæ me committere tentas,
Quid non audebis perfida lingua loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odisset Orestes:
Thesea Pyrithoi destituisset amor.
Tu Siculos fratres, & maius nomen Atridas,
Et Ledæ poteras dissociare genus.

In malum Poëtam. XXII.

Dulcia quum tantum scribas epigrãmata semper,
Et cerussata candidiora cute:
Nullaq. mica salis, nec amari fellis in illis
Gutta sit: ò demens, vis tamen illa legi?
Nec cibus ipse iuuat morsu fraudatus aceti:
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.
Infanti melimela dato, fatuasq. mariscas:
Nam mihi, quæ nouit pungere, Chia sapit.

Scazonta mittit ad Apollinarem. XXIII.

Apollinarem conueni meum, Scazon,
Et si vacabit, † ne molestus accedas,
Hoc qualecunque, cuius aliqua pars ipse est,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris tota,
Noto rogabis vt fauore sustentet.
Quanto mearum scis amore nugarum

† V. non

Fla-

Flagret: nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esses si cupis tutus
Apollinarem conueni meum, Scazon.

† Ad aprum missum. XXIV.

Tuscæ glandis aper populator, & ilice multa
Iam piger, Aetolæ fama secunda feræ,
Quem meus intrauit splendenti cuspide †Dexter,
Præda iaces nostris inuidiosa focis.
Pinguescant madidi læto nidore penates,
Flagret & exciso festa culina iugo.
Sed coquus ingentem piperis consumet aceruum,
Addet & arcano mista Falerna garo.
Ad dominum redeas: noster te non capit ignis.
Conturbator aper, vilius esurio.

† V. Ad aprũ missum, rectius, subiungit. n. Ad dominum redeas.
† aliĳ, cultor. placet Domitĳ lectio.

Ad Fuscum. XXV.

Sic Tiburtinæ crescat tibi silua Dianæ,
Et properet cæsum sæpe redire nemus.
Nec Tartessiacis Pallas tua, Fusce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona musta lacus.
Sic fora mirentur, sic te pallatia laudent.
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præstat tibi parua December
† Excipe, sed certa, quos legis, aure iocos.
Scire † licet verum, res est hæc ardua: sed tu
Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

† V. Exigit, & Exige, sed fortè melius ad indicium.

Ad Regulum. XXVI.

Raucæ cortis aues, & oua matrum,
Et † flauas medio vapore Chias,
Et fœtum querulæ ludem capellæ,
Nec iam frigoribus pares oliuas,
Et canum gelidis olus pruinis,
De nostro tibi rure missa credis.
O quàm, Regule, diligenter erras!
Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
Quicquid villicus Vmber, aut colonus,

† V. libet
† V. furnas.

Aut Tuſci tibi, Tuſculive mittunt,
Aut rus marmore tertio notatum:
†V. tibi Id tota † mihi naſcitur Subura.

Ad Atticum. XXVII.

Attice, facundæ renouas qui nomina gentis,
Nec ſinis ingentem conticuiſſe domum:
Te pia Cecropiæ comitatur turba Mineruæ,
Te ſecreta quies, te ſophos omnis amat.
At iuuenes alios fracta colit aure magiſter,
Et rapit immeritas ſordidus vnctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
Præparat, aut nudi ſtipitis ictus hebes:
† Rara † Vara nec iniecto ceromate brachia tendis:
Non harpaſta vagus pulueruléenta rapis:
Sed curris niueas tantùm prope virginis vndas,
Aut vbi Sidonio taurus amore calet.
Per varias artes, omnis quibus area ſeruit,
Ludere quum liceat, currere pigritia eſt.

In Cinnam. XXVIII.

Sordidior cœno quum ſit toga, calceus autem
Candidior prima ſit tibi, Cinna, niue:
Deiecto quid inepte pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam, calceus ecce perit.

Ad Seuerum. XXIX.

Quo poſſit fieri modo, Seuere,
Vt vir peſſimus omnium Charinus.
Vnam rem bene fecerit, requiris?
Dicam; ſed citò; quid Nerone peius?
Quid thermis melius Neronianis?

Ad Stellam. XXX.

Quum pluuias madidumq. Iouẽ perferre negaret,
Et rudis hibernis villa nataret aquis,
Plurima quæ poſſet ſubitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula miſſa tuis.
Horridus ecce ſonat Boreæ ſtridore December:
Stella

Stella tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Castricum de theta. XXXI.

Nosti † mortiferum quæstoris, Castrice, signum. † *morife-rum*
Est operæpretium discere theta nouum.
Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
Lethalem iuguli iusserat esse notam.
Turpis ab inuiso pendebat stiria naso
Quum † fleret madida fauce December atrox. † V. *flaret* *alij flaret*
Collegæ tenuere manus: quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

De Polyphemo. XXXII.

Tantus es & talis nostri, Polypheme, Seueri,
Vt te mirari possit & ipse Cyclops.
Sed nec Scylla † minus. quòd si fera monstra duorũ † V. *minor*
Iunxeris, alterius fiet vterque timor.

De Cælio. XXXIII.

Discursus varios, vagumq. mane,
Et fastus, & AVE potentiorum,
Quum perferre, patiq iam negaret,
Cœpit fingere Cælius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et sanas linit obligatq. plantas,
Inceditq. gradu laborioso,
(Quantum cura potest, & ars doloris!)
Desit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Etrusci XXXIV.

Hic iacet ille senex, Augusta notus in aula,
Pectore non humili passus vtrumq. Deum:
Natorum pietas sanctis quem coniugis vmbris
Miscuit: Elysium possidet † vmbra nemus. † V. *ambo*
Occidit illa prior viridi fraudata iuuenta.
Hic prope ter † senas vidit Olympiadas. † V. *denas*
Sed festinatis raptum te credidit annis,
Aspexit lacrymas quisquis Etrusce tuas.

Ad Sempronium Tuccam. XXXV.

Coſmicos eſſe tibi, Semproni Tucca, videris:
Coſmica, Semproni, tam mala quàm bona ſunt.

Ad Caſtricum. XXXVI.

Muneribus cupiat, ſi quis contendere tecum
Audeat hic etiam, Caſtrice, carminibus.
Nos tenues in vtroque ſumus, vinciq. parati:
Inde ſopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, q̃ris?
Alcinoo nullum poma dediſſe putas?

In Cinnam. XXXVII.

Primum eſt, vt præſtes, ſi quid te, Cinna, rogabo;
† V. ſi. Illud deinde ſequens, † vt citò, Cinna, neges.
Diligo præſtantem, non odi, Cinna, negantem:
Sed tu nec præſtas, nec citò, Cinna, negas.

Ad Ouidium. XXXVIII.

Maximus ille tuus, Ouidi, Cæſonius hic eſt,
Cuius adhuc vultũm viuida cera tenet.
Hunc Nero damnauit: ſed tu damnare Neronem
Auſus es, & profugi, non tua fata ſequi.
Aequora per Scyllæ magnus comes exulis iſti:
Qui modò nolueras conſulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas eſt cineri me ſupereſſe meo:
Audiet hæc præſens venturaq. turba fuiſſe
Illi te, Senecæ quod fuit ille ſuo.

Ad eundem. XXXIX.

Facundi Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic eſt Maximus ille, quem frequenti
Felix littera pagina ſalutat:
Hunc tu per Siculas ſecutus vndas,
O nullis Ouidi tacende linguis,
Spreuiſti domini furentis iras.
Miretur Pyladem ſuum vetuſtas,

Hæſit

Hæsit qui comes exsulis parentis.
Quis discrimina comparet duorum?
Hæsisti comes exuli Neronis.

Ad Priscum. XL.

Commendare tuũ, dum vis mihi carmine munus,
Mæonioq. cupis doctius ore loqui:
Excrucias multis pariter me teq. diebus:
Et tua de nostro, Prisce, Thalia †placet.
Diuitibus poteris Musas, elegosq. sonantes
Mittere: pauperibus munera †pexa dato.

† *tacet.* Turneb⁹.
† *alij, plana, alij plena legunt, vt Modius ex M.S.*

† *Ad* Licinium. XLI.

Doctorum, Licini, celeberrime, summe virorum,
Cuius prisca graues lingua reduxit auos:
Redderis heu quanto fatorum munere nobis,
Gustata Lethes pæne remissus aqua.
Perdiderant iam vota metum, securaq. flebat
Tristitia:† & lacrymis iamq. peractus eras.
Non tulit inuidiam taciti regnator Auerni,
Et † raptas fatis reddidit ipse † colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falsa querelas
Mouerit: & frueris posteritate tua.
Viue velut rapto, fugitiuaq. gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reuersa diem.

† *Quod conualuit* Gryph.
† *heu lacrymis recte Scholtius emendat; sequitur enim iamque.*
† *raptum*
† *solo.*

De Anio. XLII.

Quum mensas habeat ferè † ducentas,
Pro mensis habet, Anius, ministros:
Transcurrunt gabatæ, volantq. lances.
Has vobis epulas habete lauti.
Nos offendimur ambulante cena.

† *V. al. trecentas.*

Ad Seuerum. XLIII.

Parua suburbani munuscula mittimus horti,
Faucibus oua tuis: poma, Seuere, gulæ.

Ad Vrbicum. XLIV.

Mercari nostras si te piget, Vrbice, nugas:
Et lasciua tamen carmina nosse libet:

Pom-

Pompeium quæras, & nosti forsitan Auctum,
Vltoris prima Martis in æde sedet.
Iure madens, varioq. togæ limatus in vsu
Non lector meus hic, Vrbice, sed liber est.
Sic tenet absentis nostros cantatq. libellos:
Vt pereat chartis littera nulla meis.
Deniqué, si vellet, poterat scripsisse videri:
Sed famæ mauult ille fauere meæ.
Hũc licet à decima (nec enim satis ante vacabit)
†V. parca Solicites: capiet cenula † parua duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille sonabit:
Et quum, iam satis est, dixeris, ille leget.

Ad Auctum. XLV.

Gratũ est ꝙ Celeri nostros legis, Aucte, libellos;
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, iuuat.
Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in nostro certior orbe fides.
Maior me tanti reuerentia turbat, & aures
Non auditoris, iudicis esse puto.

In *Vmbrum.* XLVI.

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Vmber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies:
Bis senos triplices, & dentiscalpia septem:
His comes accessit spongia, mappa, calix.
Semodiusq. fabæ cum vimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagena sapæ:
Paruaq. quum canis venerunt coctana prunis,
†V. ficus Et Libycæ † fici pondere testa grauis.
Vix puto triginta nummorum tota fuisse
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

In Nasidianum. XLVII.

† tua Semper mane mihi de me † mera somnia narras,
Quæ moueant animum, solicitentq. meum.

Iam

Iam prior ad fecem sed & hæc vindemia venit,
Exorat noctes dum mihi saga tuas.
Consumpsi salsasq. molas, & turis accruos:
Decreuere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aues, non oua supersunt.
Aut vigila, aut dormi, Nasidiane, tibi.

Ad *Rabirium*. XLVIII.

Astra, polumq. tua cepisti mente, Rabiri:
Parrhasiam mira qui struis arte domum.
Phidiaco si digna Ioui dare templa parauit,
Has petat à nostro Pisa tonante manus.

De Achilla. XLIX.

Castora de Polluce Gabinia fecit, Achillam:
Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

De Cæciliano. L.

Non cenat sine apro noster, Tite, Cæcilianus:
Bellum conuiuam, Cæcilianus habet.

Ad Iouem LI.

Tarpeiæ venerande rector aulæ,
Quem saluo duce credimus tonantem,
Quum votis sibi quisque te fatiget,
Et poscat dare, quæ Dei potestas:
Nil pro me mihi Iuppiter petenti,
Ne succensueris, velut superbo.
Te pro Cæsare debeo rogare:
Pro me debeo Cæsarem rogare.

Ad Cæsarem Domitianum. LII.

Abstulerat totam temerarius institor vrbem,
Inque suo nullum limine limen erat
Iussisti tenues, Germanice, crescere vicos;
Et modò quæ fuerat semita, facta via est.
Nulla catenis pila est præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in † densa nec cæca nouacula † turba: † *V. tesa*
Occupat aut totas nigra popina vias. † *V. turbas.*

Ton-

Tonsor, caupo, coquus, lanius sua limina seruant.
Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.

De Silio. L I I I.

Perpetui nunquam moritura volumina, Sili,
Qui legis, & Latia carmina digna toga;
Pierios tantùm vati placuisse recessus
Credis, & Aoniæ Bacchica serta comæ.
Sacra cothurnati non attigit antè Maronis,
Impleuit magni quàm Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centũ grauis hasta virorum:
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquam bis senis ingentem fascibus annum
Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit:
Emeritos Musis, & Phœbo tradidit annos:
Proq. suo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. L I V.

Qui tonsor fueras tota notissimus vrbe,
Et posthæc dominæ munere factus eques:
Sicanias vrbes, Aetnæaq. regna petisti
Cinname, quum fugeres tristia iura fori.
Qua nunc arte graues tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix, & fugitiua quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludive magister,
Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes.
Vendere nec vocem Siculis, plausumq. theatris.
Quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

In Gargilianum. L V.

Lis te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit vna tribus, Gargiliane, foris.
Ah miser, & demens, viginti litigat annis
Quisquam? cui vinci, Gargiliane, licet?

De Labieno. L V I.

Heredem Fabius, Labienum, ex asse reliquit:
Plus meruisse tamen se, Labienus ait.

Ad Rufum : L V I I.

Commendare meas Inſtanti, Rufe, camænas
Parce precor ſocero, ſeria forſan amat.
Quòd ſi laſciuos admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio, Fabricioq. legam.

De Theophila ad Canium. L V I I I.

Hæc eſt illa tibi promiſſa Theophila, Cani,
Cuius Cecropia pectora voce madent.
Hanc ſibi iure petat magni ſenis † altus in hortis: † *V. Atticus hort⁹.*
Nec minus eſſe ſuam Stoica turba velit.
Viuet opus quodcumque per iſtas miſeris aures:
Tam ne c fœmineum, nec populare ſapit.
Non tua † Parthenis nimium ſe præferat illi, † *Parthenix*
Quamuis Pierio ſit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho † laudauit amatrix. † *alij laudarit vel laudaret.*
Caſtior hæc, & non doctior illa fuit.

De familia ficoſa. L I X.

Ficoſa eſt vxor ficoſus & ipſe maritus
Filia ficoſa eſt, & gener atque ſocer.
Nec diſpenſator, nec villicus vlcere turpi
Nec rigidus foſſor, ſed nec arator eget.
Quum ſint ficoſi pariter iuuenesq. ſenesq.
Res mira eſt: ficos non habet vnus ager.

Ad Paullum : L X.

Gratus ſic tibi, Paulle, ſit December
Nec vani triplices, breuesq. mappæ,
Nec turis veniant † leues ſelibræ: † *V. breues*
Sed lances ferat, aut ſcyphos auorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus.
Seu quod te potius iuuat, capitque.
Sic vincas Nouiumque, Publiumq.
Mandris, & vitreo latrone clauſos:
Sic palmam tibi de trigone nudo
Vnctæ det fauor arbiter coronæ.
Nec laudet Polybi † magis ſiniſtras: † *V. manus*

Si

Si quisquam mea dixerit malignus:
Atro carmina quæ madent veneno,
Et vocem mihi commodes patronam,
Et quantum poteris, sed vsque, clames:
Non scripsit meus ista Martialis.

Ad Maximum. LXI.

Esquilijs domus est, domus est tibi colle Dianæ,
Et tua patricius culmina vicus habet:
Hinc † viduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ;
Inde nouum, veterem prospicis inde Iouem.
Dic vbi conueniam, dic qua te parte requiram?
Quisquis vbiq. habitat, Maxime, nusq. habitat.

† *V. biniæ Lipsius biniræ propter Saturnum & Atym.*

Ad Philomusum. LXII.

Quod te diripiunt potentiores,
Per conuiuia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari iuuat, & iuuat lauari:
Nolito nimium tibi placere.
Delectas, Philomuse, non amaris.

Ad Tuccam. LXIII.

Exigis vt nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

† *In Papilum.* LXIV.

† *V. Pamphilum.*

Quum Saxetani ponatur cauda lacerti,
Et bene si cenas, conchis inuncta tibi est:
Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
Mittis. habes nec cor, † Papile, nec genium.

† *V. Pamphile.*

Ad Seuerum. LXV.

Potaui modò consulare vinum:
Quæris quam vetus, atque liberale?
Ipso consule conditum: sed ipse
Qui ponebat erat, Seuere, consul.

Ad Lausum. LXVI.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro:
Si totidem bona sunt, Lause, bonus liber est.

De

De Eutrapelo. LXVII.

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
† Expungitq. genas: altera barba subit.

Ad librum. LXVIII.

Dum mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & † arguta picta tabella † manu:
I liber ad Geticam Peucen, Istrumq. † tacentem,
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parua dabis caro, sed dulcia dona sodali:
Certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Viuet Apelleum quum morietur opus.

† V. expingitq.

† V. argutam.

† V. manū

† V. iacētem.

Ad Sabellum. LXIX.

Quòd non insulsè scribis tetrasticha quædam,
Disticha quòd bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror. facile est epigrammata bellè
Scribere: sed librum scribere, difficile est.

In Sextum. LXX.

Ad natalitias dapes vocabar,
Essem quum tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repentè factum
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quod sum præteritus vetus sodalis?
Sed caussam scio: nulla venit à me
Argenti tibi libra † postulati.
Nec leuis toga, nec rudes lacernæ:
Non est sportula, quæ negotiatur.
Poscis munera, Sexte, non amicos.
Iam dices mihi, † vapulet vocator.

† V. postulanti.

De se. LXXI.

Si meus aurita gaudet † Lagopode, Flaccus,
Si fruitur tristi Canius Aethiope:
Publius exiguæ si flagrat amore catellæ
Si Cronus similem cercopithecon amat:
Delectat Marium si perniciosus Ichneumon:

† V. vah pudet, vocetur.

† Lagopice

Pica

Pica ſalutatrix ſi tibi Lauſe placet:
† Glancilla V. Galathia
Si gelidum collo nectit † Glacilla draconem:
Luſciniæ tumulum ſi Theleſina dedit:
Blanda Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
† V. ſua.
Qui videt hæc dominis monſtra placere † ſuis?

De ſuis libris. LXXII.

Fertur habere meos, ſi vera eſt fama, libellos
Inter delicias pulcra Vienna ſuas.
Me legit omnis ibi ſenior iuueniſque, puerque,
Et coram tetrico caſta puella viro.
Hoc ego maluerim, quàm ſi mea carmina cantēt,
Qui Nilum ex ipſo protinus ore bibunt;
Quam meus Hiſpano ſi me Tagus impleat auro,
Paſcat, & Hybla, meas paſcat Hymettos apes.
† V. munere.
Nō nihil ergo ſumus, nec blādæ † murmure linguę
Decipimur. credam iam puto, Lauſe, tibi.

Ad roſam. LXXIII.

O felix roſa, mollibusq. ſertis
Noſtri cinge comas Apollinaris.
Quas tu nectere candidas, ſed olim
Sic te ſemper amet Venus, memento.

Ad Creticum. LXXIV.

Iactat inæqualem Matho me feciſſe libellum:
Si verum eſt laudat carmina noſtra Matho.
Aequales ſcribit libros Caluinus, & Vmber.
Aequalis liber eſt, Cretice, qui malus eſt.

In Baccharam. LXXV.

Si quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum,
Bis nobis dicis, Bacchara, terq. die.
Appellat rigida triſtis me voce ſecundus:
† V. &
Audis, † ſed neſcis, Bacchara, quid ſit opus.
† cur à me
Penſio † te coram petitur clareque, palamque:
Audis, † ſed neſcis, Bacchara, quid ſit opus.
† V. &
Eſſe queror gelidasq. mihi, tritasq. lacernas:
Audis, ſed neſcis, Bacchara, quid ſit opus.

Hoc

Hoc opus eſt, ſubitò fias vt ſidere mutus,
Dicere ne poſſis, Bacchara, quid ſit opus.

Ad Narniam. *LXXVI.*

Narnia ſulphureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda iugo,
Quid tam ſæpe meum nobis abducere Quinctum
Te iuuat; & lenta detinuiſſe mora?
Quid Nomentani cauſſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum, qui pretioſus erat?
Sed iā parce mihi: nec abutere, Narnia, Quincto:
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

De Papilo. L*XXVII.*

Vnguentū fuerat, quod onyx modò parua gerebat:
Olfecit poſtquam Papilus, ecce garum eſt.

Epitaphium Vrbici pueri. *LXXVIII.*

Cōditus hic ego ſum, Baſſi dolor, Vrbicus infans,
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima deerant trieteride menſes,
Ruperunt tetricæ quum mala penſa deæ.
Quid ſpecies, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſerior, vndas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

Ad Librum ſuum. *LXXIX.*

Noſti ſi bene Cæſium, libelle,
Montanæ decus Vmbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis:
Illi tu dabis hæc vel occupato.
Inſtent mille licet, premantq. curę,
Noſtris carminibus tamen vacabit.
Nam me diligit ille, proximumq.
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum mihi nominis paratur?
O quę gloria, quàm frequens amator?
Te conuiuia, te forum ſonabit,

Aedes, compita, porticus, tabernæ.
Vni mitteris, omnibus legeris.

Ad Caſtorem. L X X X.

Omnia Caſtor † emit, ſic fiet vt omnia † vendat.

† *emis.* † *vẽdas.*

Ad Criſpinum. *L X X X I.*

Sic placidum videas ſemper, Criſpine, tonantem:
Nec te Roma minus, quàm tua Memphis amet.
Carmina Parrhaſia ſi noſtra legentur in aula:
(Namq. ſolent ſacra Cæſaris aure frui)
Dicere de nobis, vt lector candidus † audet,
Temporibus præſtat non nihil iſte tuis.
Nec Marco nimium minor eſt, doctoq. Catullo.
Hoc ſatis eſt ipſi, cetera mando † Deo.

† *aude, nõ audet lege.* † *Domitiano nẽpe.*

Ad *Ponticum.* *L X X X I I.*

† Pontice, per reges diſcurris, & omnia luſtras:
Magna quidẽ ſequeris, Põtice, magnus homo es.
Pontice, ſi qua facis, ſine teſte facis, ſine turba:
Non adhibes multos, Pontice, cautus homo es.
Pontice te celebrem forma natura creauit:
Dignus eras Helena, Pontice, pulcher homo es.
Pontice, voce tua poſſes adamanta mouere:
Vox tua dulce ſonat, Pontice, dulcis homo es.
Pontice ſic alios, ſic te quoque decipit error:
Vis dicam verum? Pontice nullus homo es.

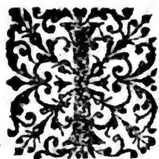
† *Vix auſim hoc epigramma Martiali adſcribere.*

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VIII.

MPERATORI Domitiano Cæsari Augusto, Germanico, † Dacio, Valerius Martialis salutem. Omnes quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, idest, vitam, dedisti, tibi supplicant: & puto, propter hoc leguntur. Hic tamen qui operis nostri Octauus inscribitur, occasione pietatis, frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat. Quam quidem subinde aliqua iocorum mistura variare tentauimus: ne cælesti verecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt, quàm nos satiare, omnes versus ingererent. Quamuis autem Epigrammata seuerissimis quoque & † supremæ fortunæ viris ita scripta sint, vt † nimiam verborum licentiam affectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam liberè loqui, quàm solent: quum pars libri & maior, & melior ad maiestatem sacri nominis tui allegata sit. Meminerit non nisi † religionis purificatione lustratus accedere ad templa debere. Quod vt custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli huius limine profiteri breuissimo placuit epigrammate.

† *Dacico.*
† *summa V.*
† *V. mimicā vel inimicā.*
† *V. religiosa.*

Ad librum suum. I.

LAurigeros domini liber intrature penates,
Disce verecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus,
Tu mihi, tu Pallas Cæsariana veni.

Ad *Ianum.* II.

† *V. paterque.* Fastorum genitor † parensque, Ianus
Victorem modò quum videret † Istri,
† *V. Istro.* Tot vultus sibi non satis putauit,
Optauitq. oculos habere plures,
Et lingua pariter locutus omni
Terrarum Domino, Deoq. rerum
Promisit Pyliam quater senectam.
† *V. pater tuam.* Addas, Iane, † tuam pater, rogamus.

Ad M*usam.* III.

Quinque satis fuerant, vel sex, septemq. libelli,
Et nimium: quid adhuc ludere, Musa, iuuat?
Sit pudor, & finis. Iam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster vbique liber.
Et quum rupta situ Messalę saxa iacebunt,
Altaq. cum Licini marmora puluis erunt:
Me tamen ore legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finieram, quum sic respondit nona sororum.
Cui coma, & vnguento sordida vestis erat:
Tu ne potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An iuuat ad tragicos soccũ transferre cothurnos:
Aspera vel paribus bella tonare modis?
† *prælegat* † Perlegat vt tumidus rauca te voce magister,
Oderit & grandis Virgo, bonusq. puer?
† *V. potius.* Scribant ista graues † nimium, nimiumq. seueri,
Quos media miseros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos sale tinge libellos:
Agnoscat mores vita, legatq. suos.

Angu-

Angusta cantare licet videaris auena ;
Dum tua multorum vincat auena tubas.

Ad Cæsarem Domitianum. IV.

Quantus io latias mundi conuentus ad aras
Suscipit, & soluit pro duce vota suo ?
† Nam nō hæc hominum, Germanice, gaudia tm̄, † *V. Non sunt.*
Sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra Dei.

Ad Macrum. V.

Dum donas, Macer, anulos amicis :
Desisti, Macer, anulos habere.

In Euctum. VI.

Archetypis vetuli nihil est odiosius, Eucti.
Ficta Saguntino cymbia malo luto.
Argenti † furiosa sui cùm stemmata narrat † *fumosa. Lipsius l. 1. Ep 5 et Schottus.*
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula mensæ.
Ferret vt hæc, muros struxit Apollo lyra.
Hoc cratere ferox commisit prælia † Rhætus, † *alij Rhæcus.*
Cùm Lapythis pugna: debile cernis opus.
Hi duo longæuo censentur Nestore fundi :
Pollice de Pylio trita † columba nitet. † *colūna.*
Hic Scyphus est, in quo misceri iussit amicis
Largius Aeacides, & bibit † ipse merum. † *V. vsque.*
Hac propinauit Bytiæ pulcherrima Dido
In patera, Phrygio cùm data cena viro est.
Miratus fueris cùm prisca toreumata multum;
In Priami † cyathis Astyanacta bibes. † *V. calathis.*

In Cinnam. VII.

Hoc agere est caussas, hoc dicere, Cinna, disertè :
Horis, Cinna, decem dicere verba nouem ?
† Sed modò Clepsydras ingenti voce petisti † V. Si.
Quattuor. o quantum, Cinna, tacere potes?

Ad Ianum. VIII.

Principium des, Iane, licet velocibus annis,
Et † reuoces vultu secula longa tuo : † *V. renouces.*

† V. vola Te primum pia thura rogent, te † voce salutent.
Purpura te felix, te colat omnis honos:
Tu tamen hoc mauis, Latiæ quod contigit vrbi,
Mense tuo reducem, Iane, videre Deum.

Ad Quinctum. IX.

Soluere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas; luscus vult dare dimidium.
Accipe quam primum: breuis est occasio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi soluet Hylas.

De Basso. X.

Emit lacernas millibus decem, Bassus,
Tyrias coloris optimi. Lucrifecit.
† V. soluit. Adeò bene emit? inquis, imò non † soluit.

Ad Cęsarem Domitianum. XI.

Peruenisse tuam iam te scit Rhenus in vrbem;
Nam populi voces audit & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Istrumq. Getasq.
Lætitiæ clamor terruit ipse nouæ.
Dum te longa sacro venerantur gaudia Circo,
Nemo quater missos currere sensit equos.
Nullum Roma ducem, nec te sic Cæsar amauit:
Te quoque iam non plus, vt velit ipsa, potest.

Ad Priscum. XII.

Vxorem quare locupletem ducere nolim
Quæritis? vxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
Non aliter fuerint fœmina, virq. pares.

Ad Gargilianum. XIII.

† V. Mulio. † Morio dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit.

In crudelem amicum. XIV.

Inf. ep. 64 Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Vide Sym Mordeat & tenerum fortior aura nemus.
posiũ poë- Hibernis obiecta notis specularia puros
tã enig. Admittunt soles, & sine fece diem.

At mihi cella datur, non tota clausa fenestra, 67. Senec. l. 4. natural. quaest. Iuuen. sat 4.
In qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare iubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

Ad Domitianum. XV.

Dum noua Pannonici † narratur gloria belli, † V. numeratur.
Omnis & ad reducem dum litat ara Iouem:
Dat populus, dat gratus eques, dat tura Senatus,
Et ditant † Latias tertia dona tribus. † V. Latia. lege Vitellii cõtra Merulam.
Hos quoque secretos memorabit Roma triũphos.
Nec minor ista tuæ laurea pacis erit.
Quid tibi de sancta credis pietate tuorum?
Principis est Virtus maxima, nosse suos.

In Ciperum. XVI.

Pistor qui fueras diu, Cipere,
Nunc caussa agis, & † ducenta quæris: † V. ducena.
Sed consumis, & vsque mutuaris.
A pistore, Cipere, non recedis,
Et panem facis & facis farinam.

Ad Sextum. XVII.

Egi, Sexte, tuam pactus duo millia caussam,
Misisti nummos † quot mihi? mille. quid est? † V. quòd mihi mille.
Narrasti nihil, inquis, & à te prodita caussa est.
Tanto plus debes, Sexte, quòd erubui.

Ad Cirinium. XVIII. † V. perdita.

Sic tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Vt mecum possis, vel prior ipse legi.
Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
Carior vt mea sit quàm tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentauit carmina Flacci,
Pindaricos † posset quum superare modos. † V. nosset.
Et Vario cessit Romani laude cothurni,
Quum posset tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De Cinna. XIX.

Pauper videri, Cinna, vult: & eſt pauper.

Ad Varum. XX.

Cùm facias verſus nulla non luce † ducentos,
Vare, nihil recitas: non ſapis, atque ſapis.

† *V. ducenos.*

† *Ad Luciferum. XXI.*

† *V. De Cæſare.*

Phoſphore, redde diẽ. q̃d gaudia noſtra moraris?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem.
Roma rogat. placidi nunquid te pigra Bootæ
Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne venis?
Ledæo poteras † abducere Cyllaron aſtro.
Ipſe ſuo cedet † nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidũ Titana tenes? iã Xanthus & Aethon
Fræna volunt: vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci,
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Iam, Cæſar, vel nocte veni: † ſint aſtra licebit;
Non deerit populo, te veniente, dies.

† *V. ad. ducere.* † *V. tũc.* † *V. ſtent.*

In Gallicum. XXII.

Inuitas ad aprum: ponis mihi, Gallice, porcum.
Hybrida ſum, ſi das, Gallice, verba mihi.

Ad Ruſticum. XXIII

Eſſe tibi videor ſæuus, nimiumq. guloſus,
Qui propter cenam, Ruſtice, cædo cocum?
Si leuis iſta tibi flagrorum cauſa videtur;
Ex qua vis cauſſa vapulet ergo cocus?

Ad Cæſarem Domitianum. XXIV.

Si quid forte petam timido, graciliq. libello,
Improba non fuerit ſi mea charta, dato.
Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari:
Offendunt nunquam tura preceſq. Iouem.
Qui fingit ſacros auro vel marmore vultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

In Oppianum. XXV.

Vidiſti ſemel, Oppiane, tantùm

Aegrum

Aegrum me malè: sæpe te videbo.

Ad Cæsarem Domitianum. XXVI.

Non tot in Eois timuit Gangeticus aruis
 Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
Quot tua Roma nouas vidit, Germanice, tigres:
 Delicias potuit nec numerare suas.
Vicit Erythræos tua, Cæsar, arena triumphos,
 Et victoris opes diuitiasq. † Dei.
Nam cùm captiuos ageret sub curribus Indos,
 Contentus gemina tigride Bacchus erat.

† Bacchi nempe.

Ad Gaurum. XXVII.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique:
 Si sapis & sentis, hic tibi ait; morere.

De Partheniana toga. XXVIII.

Dic toga, facundi gratum mihi munus amici,
 Esse vel s cuius fama decusq. gregis?
Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
 Qua saturat Calabris culta Galesus aquis.
An Tartesiacus stabuli nutritor Iberi
 Bætis in Hesperia te quoque lauit aqua?
An tua multifidum numerauit lana Timauum,
 Quem prius astrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclæo decuit liuere veneno:
 Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc dilapsa ligustra,
 Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæq. columbæ:
 Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
Sed licet hæc primis niuibus sint æmula dona,
 Non sunt Parthenio candidiora suo.
Non ego prætulerim † Babylonica picta † superbè
 Texta, Semiramia quæ variantur acu.
Non Athamanteo potius me mirer in auro.
 Aeolium dones si mihi, Phryxe, † decus.
O quantos risus pariter spectata mouebit

† V. Babylonis.
† V. superbæ.
† V. pecus.

Trita

† Trita palatina † vestra lacerna toga.

De distichis. XXIX.

Disticha qui scribit, puto, vult breuitate placere.
Quid prodest breuitas, dic mihi, si liber est?

De spectaculo Scæuolæ. XXX.

Qui nunc Cæsareæ lusus spectantur arenæ:
Temporibus Bruti gloria summa fuit.
Aspicis, vt teneat flammas, pœnaq. fruatur
Fortis & attonito regnet in igne manus!
Ipse sui spectator adest, & nobile dextræ
Funus amat: totis pascitur illa sacris.
Quòd nisi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sæuior in † laxos ire sinistra focos.
Scire piget post tale decus, quid fecerit antè:
Quam vidi, satis est hanc mihi nosse manum.

In Dentonem. XXXI.

Nescio quid de te non bellè, Dento, fateris;
Coniuge qui ducta iura paterna petis.
Sed iam supplicibus dominum lassare libellis
Desine, & in patriam serus ab vrbe redi.
Nam dum tu, longè deserta vxore, domoq.
Tres quæris natos, quattuor inuenies.

De Columba Aretullæ. XXXII.

Aëra per tacitum delapsa sedentis in ipsos
Fluxit, Aretullæ, blanda columba sinus.
Luserat hoc casus: nisi inobseruata maneres,
Permissaq. sibi nollet abire fuga.
Si meliora piæ fas est sperare sorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:
Hæc à Sardois tibi forsitan exulis oris,
Fratre reuersuro, nuntia venit auis.

Ad Paullum de phiala. XXXIII.

De prætoricia folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere iubes.
Hac fuerat nuper † nebula tibi pegma perunctũ,

Palli-

† V. Cum. alij culta.

† V. nostra. Lips. pbat Cũ.

† V. lassos.

† bractea argentea.

Pallida quam rubri diluit vnda croci.
An magis aſtuti deraſa eſt vngue miniſtri
Bractea, de fulcro quod reor eſſe tuo?
Illa poteſt culicem longè ſentire volantem,
Et minimi penna papilionis agi,
Exiguæ volitat ſuſpenſa vapore lucernæ,
Et leuiter fuſo rumpitur icta mero.
Hoc linitur ſputo Iani caryota kalendis,
Quam fert cum † paruo ſordidus aſſe cliens. † V. parco.
Lenta minus gracili creſcunt colocaſia filo,
Plena magis nimio lilia ſole cadunt.
Nec vaga tam tenui † diſcurſat aranea tela: † V. diſcurrit.
Tam leue nec bombyx pendulus vrget opus.
Craſſior in facie vetulæ ſtat creta Fabullæ:
Craſſior offenſæ bulla tumeſcit aquæ.
Fortior intortos ſeruat veſica capillos,
Et mutat Latias ſpuma Batauа comas.
Hac cute Ledæo veſtitur pullus in ouo:
Talia lunata ſplenia fronte ſedent.
Quid tibi cum phiala, ligulã quum mittere poſſis?
Mittere quum poſſis vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur: † cochleã quum mittere (poſſes. † V. cochlear.
Deniq. quũ poſſis mittere, Paulle, nihil.

In laciatorem. XXXIV.

Archetypum Myos argentum te dicis habere;
Quod ſine te factũ eſt, hoc magis archetypũ eſt.

In peſſimos coniuges. XXXV.

Quum ſitis ſimiles, pareſque vita
Vxor peſſima, peſſimus maritus,
Miror, non bene conuenire vobis.

Ad Cæſarem Domitianum. XXXVI.

Regia Pyramidum, Cæſar, miracula ride:
Iam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhaſiæ labor eſt Mareoticus aulæ,
Clarius in toto nil videt orbe dies.

Septe-

Septenos pariter credas assurgere montes:
Thessalicum breuior Pelion Ossa tulit.
Aethera sic intrat nitidis vt conditus astris,
Inferiore tonet nube serenus apex.
Et prius arcano satietur lumine Phœbi,
Nascentis Circe quàm videt ora patris.
Hæc Auguste tamen, quæ vertice sidera pulsat,
Par domus est cælo: sed minor est domino.

† Ad Polycharmum.

Ad † Polycarmum. XXXVII.

Quòd Caietano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia † te centum non tribuisse putas?
Debuit hęc, inquis: tibi habe, Polycarme, tabellas.
Et Caietano millia crede tuo.

† ter centũ num.

Ad Meliorem. XXXVIII.

Qui præstat pietate pertinaci
Sensuro bona liberalitatis,
Captet forsitan, aut vicem reposcat.
At si quis dare nomini relicto
Post Manes, tumulumq. perseueret,
Quærit quid nisi parcius dolere?
Refert sis bonus, an velis videri:
Præstas hoc, Melior, sciente fama:
Qui sollemnibus anxius sepulti
Nomen non sinis interire Blæsi,
Et de munifica profusus arca
Ad natalitium diem colendum
Scribarum memori, piæq. turbæ
Quod donas, facis ipse Blæsianum.
Hoc longum tibi vita dum manebit,
Hoc & post cineres erit tributum.

Ad Domitianum. XXXIX.

Qui Pallatinæ caperet conuiuia mensæ,
Ambrosiasq. dapes, non erat ante locus.
Hic haurire licet sacrum, Germanice, nectar.
Et Ganymedea pocula mista manu.

Hic

Esse velis, oro, serus conuiua tonantis.
At tu si properas Iuppiter, ipse veni.

Ad Priapum. XL.

Non horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, custos,
Ex quo natus es, & potes renasci,
Furaces moneo manus repellas,
Et siluam domini focis reserues.
Si defecerit † hoc, & ipse lignum es. † *hæc.*

Ad Faustinum. XLI.

Tristis Athenagoras non misit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere mense solet.
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
Me certe tristem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. XLII.

Si te sportula maior ad beatos
Non corruperit, vt solet: licebit
De nostro, Matho, centies laueris.

In Fabium & Christillam. XLIII.

Effert vxores Fabius, Christilla maritos,
Funereamq. toris quassat vterque facem.
Victores committe Venus, quos iste manebit
Exitus, vna duos vt Libitina ferat.

Ad Titullum. XLIV.

Titulle moneo, viue semper: hoc serum est,
Sub pædagogo cœperis licet, serum est.
At tu miser, Titulle, nec senex viuis:
Sed omne limen conteris salutator,
Foroq. triplici sparsus ante equos omnes
Aedemq. Martis, & colosson Augusti
Curris per omnes tertiasq. quinctasque.
Rape, congere, aufer, posside; relinquendum est.

Ad Flaccum. XLV.

Priscus ab Aetnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.

De-

Defluat, & lento splendescat turbida limo,
Amphora centeno consule facta minor.
Contiget nox quando meis tam candida mensis?
Tam iusto dabitur quando calere mero?
Cùm te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros,
Luxuria fiet tam bona caussa meæ.

In variè se tondentem. XLVI.

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est,
Pars vulsa est: vnum quis putet esse caput?

De abolla Crispini. XLVII.

Nescit cui dederit Tyriam, Crispinus, abollam,
Dum mutat cultus, induiturq. togam.
Quisqis habes, humeris sua munera redde; precamur:
Non hoc, Crispinus, te, sed abolla rogat.
Non quicunque capit saturatas murice vestes,
Nec nisi delicijs conuenit iste color.
Si te præda iuuat, fœdiq. insania lucri.
Quo possis melius fallere, sume togam.

Ad Cæsarem Domitianum. XLVIII.

Quanta Gigantei memoratur mensa triumphi,
Quantaq. nox superis omnibus illa fuit,
† *Phœbe.* Qua bonus accubuit genitor cum † plebe deorũ,
Et licuit Faunis poscere vina Iouem;
Tanta tuas celebrant, Cæsar, conuiuia laurus:
Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
Vescitur omnis eques tecũ, populusq. patresque,
Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitis quanto maiora dedisti?
Promissa est nobis sportula, recta data est.

De Phiala Rufi. XLIX.

Quis labor in Phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus est, an Polyclete tua?
Liuescit nulla caligine fusca, nec odit
Exploratores nubila massa focos.
Vera minus flauo radiant electra metallo,

Et

Et nimium felix pustula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: sic alligat orbem,
Plurima cum tota lampade Luna nitet.
Stat caper Aeolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror.
Hunc nec Cinyphius tonsior violauerit, & tu
Ipse tua pasci vite Lyæe velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
† Palladius tenero † lotos ab ore sonat
Sic Methymnæo gauisus Arione delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus,
Non † grege de domini, sed tua Ceste manus.
Ceste decus mensæ, misce setina: videtur
Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
Det numerum cyathis Instantis littera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.

† *V. nimium.*

†*alit. Palludos, &c.*
† *Lotus.*

† V. *rogo det dominus.*

In Catullam. L.

Formosissima quæ fuere, vel sunt,
Sed vilissima quæ fuere, vel sunt.
O quàm te fieri, Catulla, vellem,
Formosam minus, aut magis pudicam!

Ad Cæsarem Domitianum. LI.

Magna licet toties tribuas, maiora daturus
Dona ducum victor, victor & ipse tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæsar,
Propter te populus præmia, Cæsar, amat.

Ad eundem de leone. LII.

Auditur quantum Massyla per auia murmur,
Innumero quoties silua leone furit,
Pallidus attonitos ad plena mapalia pastor
Quum reuocat tauros, & sine mente pecus:
Tantus in Ausonia fremuit modò terror arena.
Quis non esse gregem crederet? vnus erat.
Sed cuius tremerent ipsi quoque iura leones,

Cui

Cui diadema † daret marmore picta Nomas. † V. darent marmora picta comas
O quantum per colla decus, quē spargit honorē,
Aurea lunatę quum stetit † vnda iubæ? † V. vmbra
Grandia quàm decuit latum venabula pectus,
Quantaq. de magna gaudia morte tulit?
Vnde tuis Libye tam felix gloria siluis?
A Cybeles nunquid venerat ille † iugis? † V. iugo
An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro,
Hanc tibi vel frater, vel pater ipse feram?

Ad Flaccum. LIII.

Temporibus nostris ætas quum cedat auorum,
Creuerit & maior cum duce Roma suo.
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tanta bella sonare tuba?
Sint Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumq. tibi vel tua rura dabunt.
Iugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
Flebat, & abductas Tityrus æger oues.
Risit Tuscus eques, paupertatemq. malignam
Reppulit, & celeri iussit abire fuga.
Accipe diuitias, † & vatum maximus esto † V. sed
Tu licet & nostrum, dixit, Alexin ames.
Adstabat domini mensis pulcherrimus ille,
Marmorea fundens nigra falerna manu.
Excidit attonito pinguis Galatea poëtæ
Thestylis, & rubras messibus vsta genas;
Protinus Italiam concepit, & † arma virumque, Vidē exordium Aeneidos?
Qui modò vix culicem fleuerat ore rudi.
Quid Varos, Marsosq. loquar, † ditataq. vatum † V. ditataque.
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
† Ergo ero Virgilius, si munera Mæcenatis † al. Ipse ero.
Des mihi? Virgilius non ero: Marsus ero.

De vicente. LIV.

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes
Ad tumulum, Picens, dum sedet ipse suum,
Col-

Collegitq. ſinu fragmenta nouiſſima † fracti
Oris, & aggeſta contumulauit humo.
Oſſa licet quondam defuncti non legat heres:
Hoc ſibi iam, Picens, præſtitit officium.

† V. laxi.

In Artemidorum. LV.

Quum tibi tam craſſæ ſint, Artemidore, lacernæ,
Poſſim te † ſagarum iure vocare † meo.

† Lipſius li. 1. ep. 5 putat eſſe ſagarum, qui munere theatrali fungebatur. † al. meum.

In Luſcum furem. LVI.

Adſpicis hunc vno contentum lumine cuius
Lippa ſub attrita fronte lacuna patet:
Ne contemne caput, nihil eſt furacius illo.
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu conuiuam cautus † vitare memento:
Tunc furit, atque oculo, luſcus vtroque videt.
Pocula ſoliciti perdunt, ligulasq. miniſtri,
Et latet in tepido plurima mappa ſinu.
Lapſa nec à cubito ſubducere pallia neſcit,
Et tectus lenis ſæpe duabus abit:
Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil inuaſit, puerum tunc arte doloſa
Circuit, & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

† V. ſeruare.

† *In Claudiam.* LVII.

Summa Palatini poteras æquare Coloſſi,
Si fieres breuior, Claudia, ſeſquipede.

† forte in Glanciã Seuerum.

In Carinum. LVIII.

Liuet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, vnde pendeat, ramos.
Non iam quòd orbe cantor, & legor toto.
Nec vmbilicis quod decorus & cedro
Spargor per omnes Roma quas tenet gentes:
Sed quòd ſub vrbe rus habemus æſtiuum,
Vehimurq. mulis non vt ante conductis.
Quid imprecabor, ò Seuere, liuenti?

Hoc opto, mulas habeat, & suburbanum.

De Picente. LIX.

Scribit in auersa, Picens, epigrammata charta,
Et dolet auerso quod facit illa Deo.

In Clytum. LX.

Vt poscas, Clyte, munus, exigasque,
Vno nasceris octies in anno,
Et solas, puto, tresve, quattuorve
Non natalitias habes kalendas.
Sit vultus tibi leuior licebit
Tritis litoris aridi lapillis,
Sit moro coma nigrior caduco,
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut massam modò lactis alligati,
Tu nobis, Clyte, iam senex videris.
Tam multos quis enim fuisse credat
Natales Priamive Nestorisve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd si ludis adhuc, semelq. nasci,
Vno iam tibi non sat est in anno,
Natum te, Clyte, nec semel putabo.

Ad Domitianum. LXI.

Hic vbi fortunæ reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nuper erat.
Hic stetit Arctoi formosus puluere belli
Purpureum fundens, Cæsar, ab ore iubar.
Hìc lauro redimita comas, & candida † cultu
Roma salutauit voce, manùq. ducem.
Grande loci meritum testantur & altera dona:
Stat sacer † edomitis gentibus arcus † ouans.
Hìc gemini currus numerãt elephanta † frequẽter,
Sufficit immensis aureus ipse iugis.
Hæc est digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Hos aditus vrbem Martis habere decet.

† *vultu habet cõmunis editio.*
† *V. & domitis.*
† V. *ouat*
† *frequẽtem, mallem legere.*

De

De consulatu Silij. LXII.

Augusto pia tura, victimasq.
Pro nostro date, Silio, Camænæ.
Bis senos iubet en redire fasces.
Nato consule, nobiliq. virga
Vatis † Castaliam domum sonare.
Rerum prima salus, & vna Cæsar,
Gaudenti superest adhuc quod optet
Felix purpura, † tertiusq. consul.
Pompeio dederit licet senatus,
Et Cæsar genero sacros honores,
Quorum pacificus ter ampliauit
Ianus nomina, Silius frequentes
Mauult sic numerare consulatus.

† Castalij.

† Errant qui Silium ter Consulem fuisse tradunt. semel fuit, semel item filius Silij. tertium optat poëta pro secundo filio. de patre & filijs, Plin. minor epist. 7. lib. 3.

In Cæcilianum. LXIII.

Horas quinque puer nondum tibi nuntiat, & tu
 Iam conuiua mihi, Cæciliane, venis.
Quum modò distulerint raucæ vadimonia chartæ
 Et Floralicias lasset arena feras:
Curre, age, & illotos reuoca, Calliste, ministros:
 Sternantur lecti: Cæciliane, sede.
Caldam poscis aquam, † sed nondũ frigida venit:
 Alget adhuc nudo clausa culina foco.
Mane veni potius: nam cur te quincta moretur?
 Aut cur non serò, Cæciliane, venis?

† nondum mihi.

Ad Entellum. LXIV.

Qui Corcyræi vidit pomaria regis,
 Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.
Inuida purpureos vrat ne bruma racemos,
 Et gelidum Bacchi munera frigus edat,
Condita perspicua viuit vindemia gemma,
 Et regitur felix, nec tamen vua latet.
Femineum lucet sic per bombycina corpus:

Calculus in nitida sic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum sterilis ferre iubetur hiems.

In Vacerram. LXV.

Miraris veteres, Vacerra, solos,
Nec laudas nisi mortuos poëtas.
Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
Non est, vt placeam tibi, perire.

De Nerua. LXVI.

Quanta quies placidi, tanta est facundia Neruæ:
Sed cohibet vires ingeniumq. pudor.
Quum siccare † sacrum largo Permessida posset
Ore, verecundam maluit esse sitim:
Pieriam tenui frontem redimire corona
Contentus, famæ nec dare vela suæ.
Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullū
Carmina qui † docti nota Neronis habet.

†V. *sacrā haud dubiè meli⁹*

†V *nostri docta.*

In Postumianum. LXVII.

Quattuor argenti libras mihi tempore brumæ
Misisti ante annos, Postumiane, decem.
Speranti plures (nam stare aut crescere debent
Munera) venerunt plusve minusve duæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt.
Libra fuit Quincto Septiniana quidem.
Bessalem ad scutulam sexto peruenimus anno.
Post hunc in cotula rasa selibra data est.
Octauus ligulam misit sextante minorem:
Nonus † aculeolos in cochleare tulit.
Quod mittat nobis decimus iā non habet annus:
Quattuor ad libras, Postumiane, redi.

† *acu leuius, al. aculeius, al. permo dicū vix.*

Ad librum suum LXVIII.

Nondum murice cultus, asperoq.
Morsu pumicis aridi politus
† Artanum properas sequi libelle:
Quem pulcherrima iam redire Narbo,

† *V. Arcanum.*

Doct

Docti patria Narbo, Votieni
Ad leges iubet, annuosq. fasces:
Votis quod paribus tibi petendum est,
Continget locus † ille, & hic amicus.
Quàm vellem fieri meus libellus.

In malum medicum. LXIX.

Hoplomachus nunc es, fueras ophtalmicus ante:
Fecisti medicus, quod facis hoplomachus.

† *De Gallo Lingono.* LXX.

Dum repetit sera conductos nocte penates
Lingonus à recta Flaminiaq. † via
Expulit offenso vitiatum pollice talum,
Et iacuit toto corpore fusus humi.
Quid faceret Gallus, qua se ratione moueret?
Ingenti domino seruulus vnus erat;
Tam macer, vt minimā posset vix ferre lacernā:
Succurrit misero casus, opemq. tulit.
Quattuor inscripti portabant vile cadauer
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes inualidus submissa voce precatur,
Vt quocumque velint, corpus inane ferant.
Permutatur † onus, stipataq. tollitur alte
Grandis in angusta sarcina sandapila.
Hic mihi de multis vnus, Lucane, videtur
Cui merito dici, mortue Galle, potest.

In Gallicum. LXXI.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo:
Nil est quod magis audiam libenter.
Sic & quum recitas tuos libellos,
Et caussam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogasq. semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid sit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

† *V. hinc & hinc.*
Occidis, vt occidisti.
† *recens.*
† *opus.*

Ad Liberum amicum. LXXII.

Liber amicorum dulcissima cura tuorum,
Liber in æterna viuere digne rosa:
Si sapis Assyrio semper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea serta caput.
Qui sic vel medio finitus † vixerit æuo,
Longior huic facta est, quàm data vita fuit.

† vixit in æuo.

De ludis Stellæ. LXXIII.

Quos cuperet Phlegræa suos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos,
Fecit Hyperborei celebrator, Stella triumphi,
O pudor, ò pietas; & putat esse parum.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus.
Omnis habet sua dona dies, nec † linea diues
Cessat, & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt subitis lasciua numismata nimbis:
Nunc dat spectatas tessera larga feras.
Nunc implere sinus securos gaudet, & absens
Sortitur dominos, † nec laceratur auis.
Quid numerem currus, ter denaq. præmia palmæ,
Quæ dare non semper consul vterque solet?
Omnia sed, Cæsar, tanto superantur honore,
Quòd spectatorem te tua laurus † habet.

† Lipsius in Notis Orchestrã interpretatur .i. senatum. aliter Turneb⁹: al. Bulengerus, de quo in cõmentario.

† V. ne laceretur.

† V. amet

Ad Domitianum. LXXIV.

Sanctorum nobis miracula reddis auorum
Nec pateris, Cæsar, sæcula cana mori.
Quum veteres Latiæ ritus † renouantur arenæ,
Et † pugnat virtus simpliciore manu.
Sic priscis seruatur honos, te præside templis,
Et casa tam culto sub Ioue numen habet.
Sic noua dum condis, reuocas, Auguste, priora:
Debentur, quæ sunt, quæq. fuere tibi.

† renouẽtur

† pugnet.

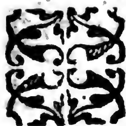
In

In Gelliam. LXXV.

Non per mystica sacra † Dindymenes, | † *Cybeles: per quam iurare solebat.*
Nec per Niliacæ bouem iuuencæ,
Nullos denique per deos, deasq.
Iurat Gellia: sed per vniones.
Hos amplectitur, hos deosculatur,
Hos fratres vocat, & vocat sorores,
Hos natis amat acrius duobus.
His si quo careat misella casu,
Victuram negat esse se nec horam.
Eheu, quàm bene nunc, Papiriane,
Annæi faceret manus Sereni. | *Annaus Serenus fur erat.*

Ad Domitianum. LXXVI.

Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos,
  Nos quoque q domino carmina parua damus,
Posse Deum rebus pariter, Musisq. vacare
  Scimus, & hæc etiam serta placere tibi.
Per vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
  Nos tua cura prior, deliciæq. sumus.
Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbi:
  Fiat & ex hedera ciuica nostra tibi.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER IX.

AVE mi Toranni, frater cariſſime. epigramma quod extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimũ virum ſcripſimus; qui imaginem meam ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putaui, ne ignorares, Auitus iſte quis vocaretur. Vale, & para hoſpitium.

Ad Auitum. I.

† *V. latè lucebis.*

NOn † te celabis ſublimi pectore vates,
Cui referet ſerus præmia digna cinis.
Hoc tibi ſub noſtra breue carmen imagine viuat,
Quam non obſcuris iungis, Auite, viris.
Ille ego ſum nulli nugarum laude ſecundus,
Quem non miraris, ſed puto lector amas.
Maiores maiora ſonent: mihi parua locuto
Sufficit in veſtras ſæpe redire manus.

De templo Flauiæ gentis. II.

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos,
Auguſtus annis commodabit æſtates:
Dum grande famuli nomen adſeret Rheni
Germanicarum magna lux Kalendarum:
Tarpeia † ſummi ſaxa dum † patris ſtabunt:
Dum voce ſupplex, dumq. ture placabit
Matrona † diues dulce † Iulium † numen:

† *V. ſummo.*
† *patri.*
† *V. diua*
† *Iuliæ.*
† *nomen.*

Ma-

Manebit altum, Flauiæ, decus gentis,
Cum sole & astris, cumq. luce Romana.
Inuicta quicquid condidit manus, † cælum est.

† V. cæli est.

Ad Domitianum. III.

Quantum iam superis, Cæsar, cæloq. dedisti,
Si repetas & si creditor esse velis;
Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,
Coganturq. Dei vendere, quicquid habent:
† Conturbabit Atlas, & non erit vncia tota
Decidat tecum qua pater ipse Deum.
Pro Capitolinis quid enim tibi soluere templis,
Quid pro Tarpeiæ † frondis honore potest?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alcidē, Phœbūque, piosq. Laconas,
Addita quid Latio Flauia templa polo?
Expectes, & sustineas, Auguste, necesse est:
Nam tibi quod soluat, non habet arca Iouis:

† Nō erit soluendo tamen.
† lauro & quercu.

In Paullam. IV.

Nubere vis Prisco, non minor, Paulla: sapisti.
Ducere te non vult Priscus: & ille sapit.

In Afrum. V.

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus AVE.
Non vacat, aut dormit, dictum bis terq. reuerso;
Iam satis est: non vis, Afer, auere. VALE.

Ad Bithynicum. VI.

Nil tibi legauit Fabius, Bithynice, cui tu
Annua, si memini, millia sena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
Annua legauit millia sena tibi.

In Cantharum. VII.

Cenes, Canthare, quum foris libenter,
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:

Liber

Liber non potes, & gulosus esse.

De Earino Domitiani. VIII.

De hoc Statius in Siluis 3. lib. Nomen cum violis, rosisq. natum,
Quo pars optima † nuncupatur anni,
Hyblam quod sapit, Atticosq. flores,
Quod nidos olet alitis superbæ:
† V. nominatur. Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quod si Parrhasia sones in aula,
Respondent Veneres, Cupidinesq.
Nomen nobile, molle, delicatum
Versu dicere non rudi volebam:
Sed tu syllaba contumax repugnas.
Dicunt, Earinon tamen poetæ,
Sed Græci, quibus est nihil negatum,
Et quos ἄρες ἄρες decet sonare:
Nobis non licet esse tam disertis,
Qui Musas colimus seueriores.

De eodem. IX.

Si daret autumnus mihi nomen, ὀπωρινὸς, essem:
Horrida si brumæ sidera, χειμερινὸς.
Dictus ab æstiuo θερινὸς mihi mense vocarer.
Tempora cui nomen verna dedere, quis est?

De eodem. X.

Nomen habes, teneri quod tẽpora nuncupat anni,
Quum breue Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi,
Quod Cytheræa sua scribere gaudet acu.
Nomen Erythræis quod littera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet.
Quod penna † scribente grues ad sidera tollant;
Quod decet in sola Cæsaris esse domo.

† alij ex M. S. legunt, striacente.

In

In fictos amicos. XI.

Hunc,quē cena tibi,quē mensa parauit amicum,
Esse putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprū amat,& † mulos,& sumen,& ostrea:non te,
Tam bene si cenem, noster amicus † eris. †V. *mullos.* † V. *erit.*

De Chloë. XII.

Inscripsit tumulo septem † celebrata virorum
Se † fecisse,Chloë: quid pote simplicius? † V. *scelerata.* † CHLOE FECIT. *id est, occidit septē viros, vt poëta interpretatur.*

De coma Earini. XIII.

Consilium formæ speculum, dulcesq. capillos
Pergameo posuit dona sacrata Deo.
Ille puer † tanto domino gratissimus † aula, † *tantæ* † *aulæ.*
Nomine qui signet tempora verna suo.
Felix, quæ tali censetur munere tellus.
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

Ad Aesculapium. XIV.

Latonæ venerande nepos,qui mitibus herbis
Parcarum exoras pensa,breuesq. colos:
Hos tibi laudatos dominorum voce capillos
Ille tuus Latia misit ab vrbe puer:
Addidit & nitidum sacratis crinibus orbem,
Quo felix facies † iudice tota fuit. † *indice.*
Tu iuuenile decus serua,ne pulchrior ille
In longa fuerit, quàm breuiore coma.

Ad Cæsarem Domitianum. XV.

Est mihi,sitq. precor,longum te præside,Cæsar,
Rus minimum: parui sunt & in vrbe Lares.
Sed de valle breui, quas det sitientibus hortis,
† Cura laboratas antlia tollit aquas. †V. *curua.* *al. cutta.*
Sicca domus queritur nullo se rore foueri,
Quum mihi vicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris Auguste Penatibus vndam,
Castalis hæc nobis, aut Iouis imber erit.

In

In Sabellum. XVI.

Laudas balnea versibus trecentis
Cenantis bene Pontici, Sabelle.
Vis cenare, Sabelle, non lauari.

Ad Domitianum. XVII.

Hæc quæ tota patet, tegiturq. & marmore & auro,
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix, quæ tantis sonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, sustinuitq. manus.
Hic steterat veneranda domus, quæ præstitit orbi
Quod Rhodos, astrifero quod pia Creta polo.
† Cretenses texere Iouem crepitantibus armis
Semiuiri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit superum pater, & tibi, Cæsar,
Pro iaculo, & parma, fulmen & ægis erat.

† Contexere Iouē Cretes.

Ad Pastorem. XVIII.

Credis ob hoc me pastor opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus, crassaq. turba rogat?
Vt Setina meos consumat gleba ligones,
Et sonet innumera compede Tuscus ager.
Vt Mauri Libycis centum stent dentibus orbes,
Et crepet in nostris aurea lamna toris:
Nec labris nisi magna meis crystalla terantur,
Et faciant nigras nostra Falerna niues:
Vt canusinatus nostro Syrus † assere sudet,
Et mea sit culto sella cliente frequens:
Vt lutulenta linat Tyrias, mihi mula lacernas,
Et † Massyleum virga gubernet equum.
Et nihil ex istis: superos, ac sidera testor.
Ergo quid? vt donem pastor, & ædificem.

† lecticā intelligit unā servi gestabāt.

† Massyla meum.

Ad Carum. XIX.

O cui virgineo flauescere contigit auro,
Dic vbi Palladium sit tibi, Care, decus?
Adspicis & domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has vltro nostra corona comas.

Alba-

Albanæ liuere poteſt pia quercus oliuæ,
Cinxerit inuictum quòd prior illa caput.

Ad eundem. XX.

Quis Palatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies, hæc ſunt Iouis ora ſereni:
Sic tonat ille deus, cum ſine nube tonat.
Non ſolum tribuit Pallas tibi, Care, coronam,
Effigiem domini quam † colis, illa dedit. †V. *colit.*

De Nerua. XXI.

Audet facundo qui carmina mittere Neruæ,
Pallia donauit glaucina Coſme tibi.
Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & paruæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito † vilis oliua lupo. †*V. ingit*
Nec tibi ſit mirum, modici quòd conſcia vatis,
Iudicium † metuat noſtra Thalia tuum. †*V. metuit.*
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
† Laſciuum iuuenis quum tibi luſit opus. †*Laſciu⁹*

Epitaphium Latini. XXII.

Dulce decus ſcenæ, ludorum fama, Latinus,
Ille ego ſum plauſus, deliciæq. tuæ:
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Soluere qui Curios, Fabriciosq. graues.
Sed nihil à noſtro ſumpſit mea vita theatro,
Et ſola tantum ſcenicus arte feror:
Nec poteram gratus domino ſine moribus eſſe:
Interius mentes ſuſpicit ille deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi,
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Iouis.

Epitaphium † Philænis. XXIII. † *Philænidis.*

Sæcula Neſtoreæ permenſa, Philæni, ſenectæ
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ

Tem-

Tempora, maior erat mensibus illa tribus.
Heu quæ lingua silet, non illam mille catastæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterua magistri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa sonat.
Sit tibi terra leuis, molliq. tegaris arena,
Ne tua non possint eruere ossa canes.

De Antistio Rustico. XXIV.

Cappadocum sæuis Antistius occidit oris
Rusticus. ò tristi crimine terra nocens?
Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,
Et questa est longas non satis esse vias:
Cumq. daret sanctã tumulis, quibus inuidet vrnã,
Visa sibi est rapto bis viduata viro.

† *De Vibij voto.* XXV.

† V. Ad Cæsarẽ de ansere. † Vibius Crispus, de quo Sueton.

Dum comes Arctois hæreret Cæsaris armis
† Vebius, hanc Marti pro duce vouit auem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poscebat iam sibi vota Deus.
Ipse suas anser lætus properauit ad aras,
Et cecidit sanctis hostia parua focis.
Octo vides patulo pendere numismata rostro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non sanguine, cæsa
Victima, iam ferro non opus esse docet.

In laudem Domitiani. XXVI.

† videt. Schottus legit. † tholi. recte Schottus.

Iuppiter Idæi † risit mendacia busti,
Dum videt Augusti Flauia templa † poli.
Atque inter mensas largo iam nectare fusus,
Pocula quum Marti traderet ipse suo:
Respiciens Phœbum pariter, Phœbiq. sororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat.
Cnossia vos, inquit, nobis monumenta dedistis:
Cernite quàm plus sit Cæsaris esse patrem.

In

In Philomusum. XXVII.

Artibus his semper cenam, Philomuse, mereris,
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras Sarmaticamq. manum.
Verba ducis Daci † Cattis mandata resignas, † *al. char-*
Victricem laurum, quam venit, ante vides. *tis. & ve-*
Scis quoties Phario madeat Ioue fusca Syene: *riꝰ legũt.*
Scis quota de Libyco litore puppis eat.
Cuius Iuleæ capiti nascantur oliuæ,
Destines ætherius cui sua serta pater.
Tolle tuas artes, hodie cenabis apud me,
Hac lege, vt narres nil, Philomuse, noui.

Ad Agathinum. XXVIII.

Summa licet velox, Agathine, pericula † ludas, † *V. lau-*
Non tamen efficies, vt tibi parma cadat. *das.*
Nolentem sequitur, tenuesq. reuersa per auras
Vel pede, vel tergo, clune, vel vngue sedet;
Lubrica Corycio quamuis sint pulpita nimbo,
Et rapiant † celeres vela negata Noti, † *V. ma-*
Securos pueri neglecta perambulat artus, *didi.*
Et nocet artifici ventus, & vnda nihil.
Vt peccare velis, quum feceris omnia, falli
Non potes: arte opus est, vt tibi parma cadat.

De natali Cæsoniæ. XXIX.

Prima Palatino lux est hæc orta tonanti,
Optasset Cybele qua peperisse Iouem.
Hac & † Santonici genita est, Cæsonia, † Rufi, † *V. San-*
Plus debet † matri nulla puella † suæ. *cta meo.*
Lætatur gemina votorum sorte maritus † V. *Ruso.*
Contigit hunc illi quòd bis amare diem. † V. *patri*

Ad Apollinem. XXX. † V. *suo.*

Campis diues, Apollo, sic † murinis, † V. *My-*
Sic semper senibus fruare cycnis, *rinis.*
Doctæ sic tibi seruiant sorores,

Nec

Nec Delphis tua mentiatur vlli,
Sic pallatia te colant, amentque:
Bis ſenos citò me rogante faſces
Det Stellæ bonus annuatq. Cæſar.
Felix tunc ego, debitorq. voti
Caſurum tibi ruſticas ad aras
Ducam cornibus aureis iuuencum.
Nata eſt hoſtia Phœbe, quid moraris?

De ſtatua Herculis. XXXI.

Hic, qui dura ſedens porrecto ſaxa leone
Mitigat exiguo magnus in ære deus,
Quæq. tulit ſpectat reſupino ſidera vultu,
Cuius læua caret robore, dextra mero:
Non eſt fama recens, nec noſtri gloria cæli:
Nobile Lyſippi munus, opusq. vides.
† *Alexādri M.* Hoc habuit numen † Pellæi menſa tyranni
Qui citò perdomito victor in † orbe iacet.
† *vrbe, ſed melius, orbe.* Hunc puer ad Libycas iurauerat Hannibal aras:
Iuſſerat hic Syllam ponere regna trucem.
Offenſus variæ tumidis terroribus aulæ,
Priuatos gaudet non habitare Lares.
Vtq. fuit quondam placidi conuiua Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis eſſe Deus.

De eadem ſtatua. XXXII.

† *Alcides Lipſius ſcribit.* † Alciden modò Vindicis rogabam,
Eſſet cuius opus, laborq. felix.
Riſit: nam ſolet hoc: leuiq. nutu,
Græce numquid, ait, poëta neſcis?
Inſcripta eſt baſis, indicatq. nomen.
Λυσίππου lego, Phidiæ putaui.

Ad Marcellinum. XXXIII.

Miles Hyperboreos modò, Marcelline, Triones
† *Getico.* Et † Getici tuleris ſidera pigra † poli
† *polo.* Ecce Prometheæ rupes, & fabula montis
Quàm prope ſunt oculis nunc adeunda tuis.

Vi-

Videris immenſis quum conclamata querelis
Saxa ſenis, dices, durior ille fuit,
Et licet hoc addas, potuit qui talia ferre,
Humanum meritò finxerat ille genus.

In Gellium. XXXIV.

Gellius ædificat ſemper; modò limina ponit
Nunc foribus claues aptat, emitq. ſeras:
Nunc has, nunc illas † mutat, reficitq. feneſtras. † *frangit*
Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit:
Oranti nummos vt dicere poſſit amico,
Vnum illud verbum, Gellius ædifico.

In Gallicum. XXXV.

Heredem quum me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua iurares ſacra, caputq. tuum.
Credidimus, (quis enim dãnet ſua vota libenter?)
Et ſpem muneribus fouimus vſque datis:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Miſimus, Aetola de Calydone putes.
At tu continuò populumque, patreſq. vocaſti:
Ructat adhuc aprum † callida Roma meum. † *candida aliter, pallida.*
Ipſe ego (quis credat?) conuiua nec vltimus hæſi:
Sed nec coſta data eſt, caudave miſſa mihi.
De quadrante tuo quid ſperem, Gallice? nulla
De noſtro nobis vncia venit apro.

De toga à Parthenio ſibi data. XXXVI.

Hæc eſt illa meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amatq. togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus: in hac ibam conſpiciendus eques.
Dum noua, dum nitida † fulgebat ſplendida lana, † *ſplẽdebat fulgida.*
Dumq. erat auctoris nomine digna ſui:
Nunc anus, & tremulo vix accipenda tribuli,
Quam poſſis niuean † dicere iure tuo. † *ducere.*
Quid non longa dies, quid non conſumitis anni?
Hæc toga iam non eſt, Partheniana: mea eſt.

In Gaurum. XXXVII.

Ingenium mihi, Gaure, probas ſic eſſe puſillum,
Carmina quòd faciam, quæ breuitate placent:
Confiteor: ſed tu bis denis grandia libris,
Qui ſcribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona viuum
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

De Lucano & Tullo. XXXVIII.

Quòd ſemper ſuperos inuito fratre rogaſti,
Hoc, Lucane, tibi contigit ante mori.
Inuidet ille tibi. Stygias † nam Tullus ad vndas
Optabat quamuis ſit minor, ire prior.
Tu colis Elyſios, nemoriſq. habitator amæni.
Eſſe tuo primum nunc ſine fratre cupis.
Et ſi iam nitidis alternus venit ab aſtris
Pro Polluce mone Caſtora, ne redeat.

† *modo raptus.*

Ad Quinctum. XXXIX.

Si credis mihi, Quincte, † quod mereris,
Natales Ouidi tuos Apriles,
Vt noſtras amo Martias kalendas.
Felix vtraque lux, dieſq. nobis
Signandi melioribns lapillis.
Hic vitam tribuit, ſed hic amicum:
Plus dant, Quincte, mihi tuæ kalendæ.

† *ne moreris.*

Ad eundem. XL.

Natali tibi; Quincte, tuo dare parua volebam
Munera, tu prohibes: imperioſus homo es.
Parendũ eſt nominis; fiat quod vterque iubemus.
Et quod vtrũque iuuat; tu mihi, Quincte, dato.

Ad cognatum. XLI.

Si mihi Picena turdus palleret oliua,
Tenderet aut noſtras ſilua Sabina plagas.
Aut creſcente vadis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aues.
† Cara daret ſolemne † tibi cognatio munus.

† *Clara.*
† *mihi.*

Nec

Nec frater † vobis, nec prior esset auus. † *nobis.*
† Nunc sturnos inopes, fringillarumq querelas † *hunc.*
Audit, & arguto passere vernat ager.
Inde salutatus picæ respondit arator:
Hinc prope sũma rapax miluus in astra volat.
Mittimus ergo tibi paruæ munuscula cortis,
Qualia, si recipis, sæpe propinquus eris.

Ad Flaccum. XLII.

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens, onerosaq. turba,
In qua se primum quisque meumq. putat.
Demeruisse duos, votum est: offendere plures
Vix tutum: multis mittere dona, graue.
Qua possum sola veniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

Ad Nympham. XLIII.

Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus,
Et mansura pio munere templa dedit,
Sic montana tuos semper colat Vmbria fontes,
Nec tua Baianas Sarsina malit aquas:
Excipe solicitos placidè mea dona, libellos:
Tu fueris Musis Pegasis vnda meis.
Nympharũ templis quisquis sua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipse † monet. † *docet.*

In *Mamurram.* XLIV.

In septis, Mamurra diu, multumq. vagatus,
(Hic vbi Roma suas aurea vexat opes)
Expendit veteres calathos, & siqua fuerunt
Pocula Mentorea nobilitata manu.
Et virides picto gemmas numerauit in auro,
Quicquid & in niuea grandius aure sonat.
Sardonychas veros mensa quæsiuit in omni,
Et pretium magnis fecit Iaspidibus.
Vndecima lassus quum iam discederet hora,

Asse duos calices emit, & ipse tulit.

De corona rosea. XLV.

Seu tu Pæstanis genita es, seu Tiburis aruis,
  Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo:
Seu Prænestino te villica legit in horto,
  Seu modò Campani gloria ruris eras:
Pulchrior vt nostro videare corona Sabino,
  De Nomentano te putet esse meo.

De Platano Cordubensi. XLVI.

In Tartessiacis domus est notissima terris,
  Qua diues Placidum Corduba Bætin amat:
Vellera natiuo pallent vbi flaua metallo,
  Et linit Hesperium bractea viua pecus.
Aedibus in medijs totos amplexa penates
  Stat platanus densis Cæsariana comis:
Hospitis inuicti posuit quam dextera felix,
  Cœpit & ex illa crescere virga manu.
† *domi-nūq. suū.* Auctorem, dominumq † nemus sentire videtur:
  Sic viret, & ramis sidera celsa petit.
Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni:
  Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas:
Dumq. fugit solos nocturnum Pana per agros,
  Terruit, & tacitam fistula sera domum.
Atque oluere Lares comissatore Lyæo,
  Creuit & effusò lætior vmbra mero.
† *al. Externisq.* † Hesternisq. rubens delecta est herba coronis,
  Atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, ò magni Cæsaris arbor,
  Ne metuas ferrum, sacrilegosq. focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
  Non Pompeianæ te posuere manus.

† *al. de Philænide.*

† De Philæni. XLVII.

Tinctis murice vestibus quòd omni
Et nocte vtitur, & die, Philænis,
Non est ambitiosa, nec superba:

Dele-

Delectatur odore, non colore.

De statua Domitiani. XLVIII.

Herculis in magni vultus descendere, Cæsar,
Dignatus Latiæ dat noua templa viæ,
Qua Triuiæ nemorosa petit dum regna viator,
Octauum domina marmor ab vrbe legit.

De eadem statua. XLIX.

Ante colebatis votis, & sanguine largo
Maiorem Alciden, nunc minor iste colit.
Hūc magnas rogat alter opes, rogat alter hono- (res;
Illi securus vota minora facit.

Ad Herculem de eadem statua. L.

Alcide Latio nunc agnoscende tonanti,
Postquam pulchra dei Cæsaris ora geris.
Si tibi nunc isti cultus, habitusq. fuissent,
Cesserunt manibus cum fera monstra tuis,
Argolico famulum non te seruire tyranno
Vidissent gentes, sæuaq. regna pati.
Sed tu iussisses Eurysthea, nec tibi fallax
Portasset Nessi perfida dona Lychas.
OEtæi sine lege rogi securus adisses
Astra patris summi, quæ tibi pœna dedit.
Lydia nec dominæ traxisses pensa superbæ:
Nec styga vidisses, Tartareumq. canem.
Nunc tibi Iuno fauet, nunc te tua diligit Hebe:
Nunc te si videat nympha, remittat Hylan.

In magistrum ludi. LI.

†Quid tibi nobiscum est ludi scelerate, magister, *†al. Quo tibi.*
Inuisum pueris, virginibusq. caput.
Nondum cristati rupere silentia galli:
Murmure iam sæuo, verberibusq. tonas.
Tam graue percussis incudibus æra resultant,
Causidicum medio cum faber aptat equo.
Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
Vincenti parmæ cum sua turba fauet.

Vicini somnum non tota nocte rogamus:
  Nam vigilare leue est,peruigilare graue.
Discipulos dimitte tuos,vis garrule,quantum
  Accipis,vt clames,accipere vt taceas?

In Cæcilianum. LII.

Dixerat ò mores,ò tempora Tullius olim,
  Sacrilegum strueret cum Catilina nefas:
Quum gener,atque socer diris cócurreret armis,
  Mæstaq. ciuili cæde maderet humus.
Cur nunc ò mores,cur nunc ò tempora dicis?
  Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid est?
Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri:
  Pace frui certa, lætitiaq. licet.
Non nostri faciunt, tua quòd tibi tépora sordent,
  Sed faciunt mores, Cæciliane,tui.

De leone & ariete. LIII.

Massyli leo fama iugi, pecorisq. maritus
  Lanigeri,mirum,qua posuere fide.
Ipse licet videas,cauea stabulantur in vna,
  Et pariter socias carpit vterque dapes.
Nec fetu nemorum gaudent,nec mitibus herbis;
  Concordem † satiat,sed rudis agna feram.
Quid meruit terror Nemees, qd portitor Helles,
  Vt niteant celsi lucida signa poli?
Sidera si possent, pecudesq. feræq. mereri,
  Hic aries astris,hic leo dignus erat.

† *sociat.*

Ad Liberum amicum. LIV.

Liber Amyclæa frontem redimite corona,
  Qui quatis Ausonia verbera Graia manu.
Clausa mihi texto quum prandia vimine mittas,
  Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo si nomine munera ferres,
  Scis puto debuerint quæ mihi dona dari.

In sutorem. LV.

Dentibus antiquas solitus producere pelles,

Et

Et mordere luto putre vetusq. solum:
Preneſtina tenes defuncti rura patroni,
In quibus indignor ſi tibi cella fuit.
At me litterulas ſtulti docuere parentes:
Quid cum Grammaticis,Rhetoribusq.mihi?
Frange leues calamos,& ſcinde Thalia libellos,
Si dare † ſutori calceus iſta poteſt. † *V. quæ ſutor:*

† *De effigie Camoni.* *LVI.* † *De Camono puero.*

Effigiem tantùm pueri pictura Camoni
Seruat,& infantis † prima figura manet. † *V. parua.*
Florentes nulla ſignauit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

De balneo Tuccæ. LVII.

Non ſilice duro,ſtructilive cæmento
Non latere cocto,quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed ſtrage nemorum, pineaq. compage,
Vt nauigare Tucca balneo poſſit.
Idem beatas lautus extruit thermas,
De marmore omni,quod Caryſtos inuenit,
Quod Phrygia,ſiue Afra quod Nomas mittit,
Et quod virenti fonte lauit Eurotas.
† Sed ligna deſunt:ſubijce balneum thermis. † *V. ſi.*

De effigie Camoni. *LVIII.*

Hæc ſunt illa mei,quæ cernitis ora, Camoni:
Hæc pueri facies, primaq. forma fuit.
Creuerat hic vultus bis denis fortiter annis,
Gaudebatq. ſuas pingere barba genas.
Et librata ſemel ſummos modò purpura cultus
Sparſerat;inuidit de tribus vna ſoror.
Et feſtinatis incidit ſtamina penſis,
Abſentemq. patri rettulit vrna rogum.
Sed ne ſola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis maior imago meis.

† *De conuiuio Prisci*. LIX.

† *Quale velit esse conuiuiũ*. Quod optimum sit, disputat, conuiuium,
Facunda, Prisci, pagina :
Et multa dulci, multa sublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit, quæritis conuiuium?
† *quo*. † *venit*. In † quod choraules non † venit.

Ad Picentinum. LX.

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum
Picentine : sequi vult puto Galla viros.

Ad Domitianum. LXI.

† *V. priorem*. Oderat antè ducum famulos, turbamq. † minorẽ,
Et Pallatinum Roma supercilium :
At nunc tantus amor cunctis Auguste tuorum
Vt sit cuique suæ cura secunda domus.
† *V. mẽtis*. Tam placidæ † mentes, tãta est reuerẽtia † nostri,
Tam pacata quies tantus in ore pudor.
† *V. vestri*. Nemo suos (hæc est aulæ natura potentis)
Sed domini mores Cæsarianus habet.

Ad Aulum. LXII.

Lector, & auditor nostros probat, Aule, libellos :
† *excoctos, decocti⁹ dixit Persius hoc intellectu*. Sed quidam † exactos esse poëta negat.
Non nimium curo : nam cenæ fercula nostræ
Malim conuiuis, quàm placuisse cocis.

† *In Cinnam*. LXIII.

Dixerat Astrologus periturum te citò, † Cinna :
Nec puto mentitus dixerat † ille mihi.
† *Ad Nũnam*. Nam te dum metuis, ne quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosus opes.
† *V. Nũna*. Bis † quartum decies, non toto tabuit anno :
† *V. illa tibi*. Dic mihi, non hoc est, † Cinna, perire citò?

Ad Cæsarem Domitianum. LXIV.

† *flagitiose scriptũ*. Inter tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, sed plus aures debere fatentur

Se

Se tibi, quòd ſpectant, qui recitare ſolent. raEmenda, Bisq. tuum.

Ad Norbanum. LXV.

Quum tua ſacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domino Cæſare ſancta fides: † V. Nũna.
Hæc ego Pieria ludebam tutus in vmbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ,
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Neſcia nec noſtri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixiſti, meus eſt iſte poëta, meus!
Omne tibi noſtrum, quod bis trieteride iuncta
Antè dabat lector, nunc dabit auctor opus.

† *De Paullo.* LXVI. † Ad Atilium.

Languidior noſter ſi quando eſt, Paullus, Atili,
Non ſe † conuiuis abſtinet ille † ſuis. † V. coninuas. † V. ſues.
Tu languore quidem ſubito, fictoq. laboras,
Sed mea: porrexit ſportula, Paulle, pedes.

De filio Silij. LXVII.

Feſtinata † ſui gemeret † quum fata Seueri † i. mortua eſt.
Silius, Auſonio non ſemel ore potens: Plin. minor lib. 3. ep. 7.
Cum grege Pierio mæſtus, Phœboq. querebar,
Ipſe meum fleui, dixit Apollo, Linon.
Reſpexitq. ſuam quæ ſtabat proxima fratri † V. ſibi.
Calliopen, & ait, tu quoque vulnus habes. † V. quod.
Adſpice Tarpeium, Pallatinumq. tonantem,
Auſa nefas Lacheſis læſit vtrumque Iouem.
Numina quum videas duris obnoxia fatis,
Inuidia poſſis exonerare deos.

Ad Lupercum. LXVIII.

Septem poſt calices Opimiani
Denſo quum iaceam triente blæſus,
Adfers neſcio quas mihi tabellas,
Et dicis, modò liberum eſſe iuſſi:
† Zenas ſeruulus eſt mihi paternus: † V. Zonas.
Signa. cras melius, Luperce, fiet.

Nunc

Nunc ſignat meus anulus lagenam.

Ad Rufum. LXIX.

Dum me captares, mittebas munera nobis:
Poſtquam cepiſti, das mihi, Rufe, nihil.
Vt captum teneas, capto quoque munera mitto,
De cauea fugiat ne male paſſus aper.

Ad Stellam. LXX.

Lege nimis dura † conuiuam ſcribere verſus
Cogis, Stella: licet ſcribere, nempe malos.

Ad Flaccum. LXXI.

Sic in gramine † floreo † recliuis,
Qua gemmantibus hinc & inde riuis
Curua calculus excitatur vnda,
Excluſis procul omnibus moleſtis,
† Perfundas glaciem triente nigro
Frontem ſutiliibus ruber coronis:
Infamem nimio calore Cypron
Obſerues moneo, precórque, Flacce,
Meſſes area quum teret crepantes,
Et † fului iuba ſæuiet † leonis.
At tu diua Paphi remitte noſtris
Illæſum iuuenem, remitte votis.
Sic Martis tibi ſeruiant kalendæ,
Et cum ture, meroque, victimaque
Libetur tibi candidas ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

Adulatur Domitiano. LXXII.

Ad cenam ſi me diuerſa vocaret in aſtra
Hinc inuitator Cæſaris, inde Iouis.
Aſtra licet propius, Pallatia longius eſſent,
Reſponſa ad ſuperos hæc referenda darem,
Quærite qui malit fieri conuiua Tonantis:
Me meus in terris Iuppiter ecce tenet.

Ad Condylum. LXXIII.

Quæ mala ſunt domini, quæ ſerui cómoda † neſcis

† V. conuiuas, tale eſt apud Sidonium.
† V. florido.
† reclinis
† V. Perfundis.
† fuluo.
† V. leoni.
† al. quæris.

Con-

Condyle, † qui seruum te gemis esse diu. † *cum.*
Dat tibi securos vilis lecticula somnos:
Peruigil in pluma Caius ecce iacet.
Caius à prima tremebundus luce salutet
Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Cai redde, inquit Phœbus, & illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagra, cheragraq. secatur
Caius, & mallet verbera mille pati.

† *Ad Calatissum.* LXXIV. † *Ad Calocisum.*

Addere quid cessas puer immortale Falernum?
Quadrantem duplica de seniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, † Calatisse, deorũ † *al. Calathisse.*
Sex iubeo cyathos fundere? Cæsar erit.
Sutilis aptetur decies rosa crinibus, vt sit
Qui posuit sacræ nobile gentis opus.

De Hippocrate. LXXV.

† Santonica medicata dedit mihi pocula virga: † *Sardoa.*
Os hominis mulsum me rogat Hippocrates.
Tam stupidus nũquam, nec tu puto Glauce fuisti,
Chalcea donanti Chrysea qui dederas.
Dulce aliquis munus, prò munere poscit amaro?
Accipiat, sed si potat in elleboro.

De Herode. LXXVI.

Clinicus, Herodes, trullam subduxerat ægro:
Deprensus dixit, stulte, quid ergo bibis?

Ad Iulium. LXXVII.

Rumpitur inuidia quidam, carissime, Iuli,
Quòd me Roma legit, rumpitur inuidia:
Rumpitur inuidia, quòd turba semper in omni
Monstramur digito, rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, tribuit quòd Cæsar vterque
Ius mihi natorum, rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, ꝙ rus mihi dulce sub vrbe est,
Paruaq. in vrbe domus, rumpitur inuidia.

Rum-

Rumpitur inuidia, quòd sum iucundus amicis,
Quòd conuiua frequens, rumpitur inuidia
Rūpitur inuidia, quòd amamur, quodq. probamur:
Rumpatur, quisquis rumpitur inuidia.

Ad Ouidium. LXXVIII.

Vindemiarum non vbique prouentus
Cessauit Ouidi: pluuia † profluit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

† V. profuit.

Ad Atticum de M. Antonio. LXXIX.

Marcus amat nostras Antonius, Attice, Musas,
Charta salutatrix si modò vera refert:
Marcus Palladiæ non infitianda Tolosæ,
Gloria, quem genuit pacis amica quies.

Ad librum. LXXX.

Tu qui longa potes dispendia ferre viarum,
I liber absentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, si te nunc † mittere tento,
Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum, crede mihi, refert † à fonte bibatur
Qui fluit, an pigro quæ stupet vnda lacu.

† al. mitteret emtor.
† V. an.

Ad Bassum. LXXXI.

Denarijs tribus inuitas, & mane togatum,
Obseruare iubes atria, Basse, tua:
Deinde hærere tuo lateri, præcedere sellam,
Ad vetulas tecum plus minus † ire decem.
Trita quidem nobis togula est, vilisq. putrisque:
Denarijs tamen hanc non emo, Basse, tribus.

† salutatum dicis caussa.

Adulatur Domitiano. LXXXII.

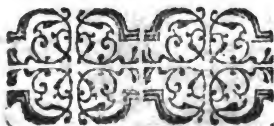
Appia, quam simili venerandus in Hercule, Cæsar
Consecrat Ausoniæ maxima fama viæ,
Si cupis Alcidæ cognoscere facta prioris,
Disce: Libyn domuit: aurea poma tulit:
Peltatam Scythico discindit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Aeripedem siluis ceruum, Stymphalidas vndis

Ab-

Abstulit : à Stygia cum cane venit aqua.
Fecundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Hesperias Tusco lauit in amne boues.
Hæc minor Alcides. maior quæ gesserit audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Asseruit possessa malis Pallatia regnis:
Prima suo gessit pro Ioue bella puer.
Solus Iuleas quum iam retineret habenas,
Tradidit, inq. suo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contulit Istri:
Sudantem Getica ter niue lauit equum.
Sæpe recusato Parthos duxisse triumphos,
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
Astra suis, cælo sidera, serta Ioui.
Herculeum tantis numen non sufficit actis:
Tarpeio Deus hic commodet ora patri.

Ad Phœbum. LXXXIII.

Quadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te tam vano nomine iactes:
Quod tibi non possum soluere, Phœbe, meũ est.

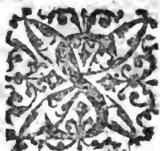

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER X.

† V. videar.

I nimius † videor, seraq. coronide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terq. quaterq. mihi finitur carmine paruo
Pagina facta tibi, quam cupis esse breuem.

Ad Lectorem. II.

Festinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc reuocauit opus.
Nota leges quædam sed lima rasa recenti:
Pars noua maior erit: lector vtrique faue.
Lector opes nostræ, quē quū mihi Roma dedisset,
Nil tibi quod demus maius habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,
Et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messalæ findit caprificus, & audax
Dimidios Crispi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocēt, nec sæcula † præsunt,
Solaq. non norunt hæc monumenta mori.

† V. prosunt.

Ad Priscum. III.

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,
Et fœda linguæ probra circulatricis,
Quæ sulfurato nolit empta ramento
Vatiniorum † proxineta † fractorum
Poēta quidam † clancularius spargit.

† proxeneta.
† V. flagrorum.
† V. calcularius.

Et

Et vult videri nostra. credis hoc, Prisce,
Voce vt loquatur psittacus coturnicis,
Et concupiscat esse † Canus ascaules?
Procul à libellis nigra sit meis fama,
Quos rumor alba gemmeus vehit penna.
Cur ego laborem notus esse tam prauè,
† Cum stare, gratis cum † silentio possim?

† Galbæ Imp. tibicen.

† V. Constare.

† Silētiū posiis.

Ad Lectorem. IV.

Qui legis Oedipodem caligantemq. Thyesten,
Colchidas, & Scyllas, quid nisi monstra legis?
Quid tibi raptus Hylas, q̄d Parthenopæus & † Atys,
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutusq. puer pennis labentibus, aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana iuuant miseræ ludibria chartæ?
Hoc lege, † quod possis dicere iure, meum est.
Non hìc Centauros, non Gorgonas, Harpyasq.
Inuenies: hominem pagina nostra sapit.
Sed non vis Mamurra tuos cognoscere mores,
Nec te scire: legas αἴτια Callimachi.

† al. Attis.

† V. quod possit dicere quisque.

Eust. ὀδ. α. αἴτιος ὁ δρέψας αἴτια Καλλιμάχου.

In maledicum poëtam. V.

Quisquis stolæve, purpuræve contemptor,
Quos colere debet, læsit impio versu:
Pontes per vrbis erret exul, & cliuus,
Interq. raucos vltimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruma,
† Claususq. fornix triste frigus extendat.
Voces beatos, clamitetq. felices,
Orciniana qui feruntur in sponda.
Et quum supremæ fila venerint horæ,
Diesq. tardus, sentiat canum litem,
Abigatq. moto noxias aues panno,
Nec finiantur morte † supplicis pœnæ;

† Clususque. Turneb. l.30.c.30

† al. simplicis melius.

Sed

Sed modò feueri fectus Aeaci loris,
Nunc inquieti monte Sifyphi preffus,
Nunc inter vndas garruli fenis ficcus,
Delaffet omnes tabulas poëtarum,
Et quum fateri Furia iufferit verum,
Prodente clamet confcientia, *fcripfi*.

De aduentu Cæfaris. *VI*.

Felices, quibus vrna dedit fpectare corufcum
Solibus Arctois fideribusq; ducem.
Quãdo erit illa dies, quo cãpus, & arbor, & omnis
Lucebit Latia culta feneftra nuru?
Quando moræ dulces, longusq. à Cæfare puluis,
Totaq. Flaminia Roma videnda via?
Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
Ibitis, & populi vox erit vna, venit?

Ad Rhenum. *VII*.

Nympharum pater, amniumq. Rhene,
Quicunque † Othryfias bibunt pruinas, — † *Odryfias.*
Sic femper liquidis † fruaris vndis, — † *frueris.*
Nec te barbara contumeliofi
Calcatum rota conterat bubulci:
Sic & cornibus † aureus receptis, — † *V. auratis.*
Et Romanus eas vtraque ripa:
† Traianum populis fuis, & vrbi, — † *V. Troianum.*
Tibris te dominus rogat, remittas.

De Paulla. *VIII*.

Nubere Paulla cupit nobis; ego ducere Paullam
Nolo: anus eft. † vellem fi magis effet anus. — † *quia citò fierem hæres illa mortua.*

De fe. *IX*.

Vndenis pedibufque, fyllabifque,
Et multo fale, nec tamen proteruo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis, quid inuidetis?
Non fum Andremone notior Caballo.

In

In Paullum. X.

Quum tu laurigeris annum qui fascibus intras,
Mane salutator limina mille teras:
Hic ego quid faciã? quid nobis, Paulle, relinquis,
Qui de plebe Numæ, densaq. turba sumus?
Qui me † respiciat, dominum regemq. vocabo? † *respicies.*
Hoc tu, sed quanto blandius ipse facis?
Lecticam, † sellamq. sequar? nec ferre recuso, † *V. sellámne.*
Per medium pugnas sed prior ire lutum.
Sæpius assurgam recitanti carmina? † tu stas, † *V. testis*
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?
† Diuisit nostras purpura vestra togas. † *V.* Di*misit.*

In Calliodorum. XI.

Nil aliud loqueris, quàm Thesea, † Pyrithoũque, † *al. Pyrithoum-que.*
Teq. putas Pyladi Calliodore parem.
Dispeream, si tu Pyladi præstare matellam
Dignus es, aut porcos pascere † Pyrithoi. † *Pyrithoi.*
Donaui tamen, inquis, amico millia quinque,
Et lotam, † vt multum, terq. quaterq. togam. † *Et lotã multum.*
Quid, quòd nil vmquam Pyladi donauit Orestes?
Qui donat quamuis plurima, plura negat.

Ad Domitium. XII.

Aemiliæ gentes, & Apollineas Vercellas
Et Phaëthontei qui petis arua Padi,
Ne viuam, nisi te, Domiti, † permitto libenter, † *V. admitto, alij permutto.*
Grata licet sine te sit mihi nulla dies.
Sed desiderium tanti est, vt messe vel vna
Vrbano releues colla perusta iugo.
I precor, & totos auida cute combibe soles. † *V. quũ.*
Quàm formosus eris, † dum peregrinus eris. † *V. liuebitque.*
Et venies albis non agnoscendus amicis,
† Libabitq. tuas pallida turba † genas. † V. *genis*
† Sed via quem dederit, rapiet citò Roma colorẽ, † *Te ducs quem dederis.*
Niliaco redeas tu licet ore niger.

Ad Tuccam. XIII.

Quum cathedralitios portet tibi rheda ministros,
Et Libys in longo puluere sudet eques,
† V. tangant. Strataq. non vnas † cingant triclinia Baias,
Et Thetis vnguento palleat vncta tuo;
Candida Setini rumpant crystalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus;
† nec. Vrere † non miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam, male sit cur tibi, Tucca? bene est.

Ad Crispum. XIV.

Cedere de nostris nulli te dicis amicis.
Sed sit vt hoc verum, quid, rogo, Crispe, facis?
Mutua quum peterem sestertia quinque, negasti:
Non caperet nummos quum grauis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium farrisq. dedisti?
Quum tua Niliacus rura colonus aret?
Quãdo breuis gelidæ missa est toga tẽpore brumę?
Argenti quando missa selibra mihi est?
Nil aliud video, quo te credamus amicum;
Quam quòd me coram perdere, Crispe, soles.

De Apro. XV.

Dotatæ vxori cor arundine fixit acuta:
† f. lædere Sed dum ludit Aper, † ludere nouit Aper.

In Caium. XVI.

Si donare vocas promittere, nec dare, Cai:
Vincam te donis, muneribusq. meis.
Accipe Callaicis quicquid fodit Astur in aruis
Aurea quicquid habet diuitis vnda Tagi.
Quicquid Erythræa niger inuenit Indus in alga,
Quicquid & in nidis vnica seruat auis.
Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
Quicquid habent omnes, accipe, quomodo das.

De Macro. XVII.

Saturnalicio Macrum fraudare tributo
Frustra Musa cupis: non licet, ipse petit.

Sol-

Sollemnesq. iocos, nec tristia carmina poscit,
Et queritur nugas obticuisse meas.
Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis.
Appia quid facies, si leget ista Macer?

De Mario. XVIII.

Nec vocat ad cenam Marius, nec munera mittit,
Nec spondet, nec vult credere: sed nec habet.
Turba tamen non deest, sterilẽ quæ curet amicũ,
Heu quam perfatuæ sunt tibi Roma togæ?

Mittit librum suum ad Plinium. XIX.

Nec doctum satis, & parum seuerum,
Sed non rusticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio Thalia
I, perfer: breuis est labor † peractæ. † *paratæ.*
Illic Orphea protinus videbis
Altum vincere tramitem suburæ,
Vdi vertice lubricum theatri,
Mirantesq. feras, auemq. regis,
Raptum quæ Phryga pertulit tonanti.
Illic parua domus tui Pedonis
Celata est aquilæ minore penna.
Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria ianuam videto.
Totos dat tetricæ dies Mineruæ,
Dum centum † studet auribus virorum, † *vacat.*
Hoc quod sæcula, posteriq. possint
Arpinis quoque comparare chartis,
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora est tua, dum furit Lyæus,
Quum regnat rosa, quum madent capilli,
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Ad Manium XX.

Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
Pendula quod patriæ visere tecta libet,
Tu mihi simplicibus, † Mani, dilectus ab annis,

† *V. caussa es mãsuetus. alij caussa es Mani notus, aut Mani amatus.*

† Et prætextata cultus amicitia,
Tu facis, in terris, quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel sicci † Gætula mapalia Pæni,
Et poteram scythicas † hospes adire casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocunque loco Roma duobus erit?

Ad Sextum. XXI.

Scribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
Et vix † Claranus quid rogo, Sexte iuuat?
Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:
Iudice te maior Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine grammaticis.

De M. Antonio. XXII.

Iam numerat placido felix, Antonius, æuo
Quindecies actas primus Olympiadas:
Præteritosq. dies, & totos respicit annos:
Nec metuit Lethes iam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata, grauisque:
Nulla † fuit cuius non meminisse velit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Viuere bis vita posse priore frui.

Ad Kalendas Martias. XXIII.

Natales mihi, Martiæ Kalendæ,
Lux formosior omnibus Kalendis,
Quinquagesima liba, septimamq.
Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos, si tamen expedit, roganti
Annos addite ter precor nouenos,
Vt nondum nimia piger senecta,
Sed vitæ tribus † aureis peractis
Lucos Elysiæ petam puellæ.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

† *A pueris inita.*
† *Ne lege igitur li. A. Traducta est Getulis.*
† *hostis.*
† *V. Caianus.*
† *V. subit*
† *Aldus arcis legis, & 4 hominum ætates in.*

De

De Mucio. XXIV.

In matutina nuper spectatus arena
  Mucius, imposuit qui sua membra focis,
Si patiens, fortisq. tibi, durusq. videtur:
  Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam quum dicatur tunica præsente molesta,
  Vre manum: plus est dicere, non facio.

terpretantur, ex quibus poëta tres priores optat.

De Varo. XXV.

Vare, Parethonias† Latia modò vite per vrbes
  Nobilis, & centum dux memorande viris.
At nunc Ausonio frustra promissa Quirino
  Hospita Lagæi litoris vmbra iaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
  Pinguia nec mæstis addere tura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine† nomen:
  Nunquid & hoc fallax Nile negare potes?

† aliter. Latias modo vitæ per vrbes, sed recti⁹, vitæ.

† V. munus.

Ad Diodorum. XXVI.

Natali, Diodore, tuo conuiua senatus
  Accubat, & rarus non adhibetur eques,
Et tua tricenos largitur sportula nummos:
  Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Ianum. XXVII.

Annorum, nitidiq. sator pulcherrime mundi,
  Publica quem primum vota, precesq.† canunt.
Peruius exiguos habitabas ante Penates,
  Plurima qua medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæsareis cinguntur limina donis,
  Et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.
At tu sancte pater, tanto pro munere gratus,
  Ferrea perpetua claustra tuere sera.

† V. vocant.

De littore Formiano. XXVIII.

O temperatæ dulce Formiæ litus,
Vos, quum seueri fugit oppidum Martis,
Et inquietas fessus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.

Vdo crediderim Numæ sub antro.
Hac condiscipula, vel hac magistra
Esses doctior, & pudica Sappho.
Sed tecum pariter, simulq. visam
Durus Sulpiciam Phaon amaret.
Frustra namq. ea nec tonantis vxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto sibi viueret Caleno.

In † Munnam. XXXIV.

† V. Nunnam.

Improba Massiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quisquis ab igne cadus,
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica † sæua vias.

† V. vina

Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto caussa tibi est, ne tua vina bibas.

Ad *Maternum iurisperitum.* XXXV.

Iuris, & æquarum cultor sanctissime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum,
Municipi, Materne, tuo, veteriq. sodali
Callaicum mandas † si quid ad Oceanum,
An Laurentino turpes in littore † ranas,
Et satius tenues ducere credis † acos?
Ad sua captiuum quàm saxa remittere mullum,
Visus erit libris qui minor esse tribus?
Et fatuam summa cenare Pelorida mensa,
Quosque tegit læui cortice concha breuis?
Ostrea Baianis quam non liuentia testis,
Quæ domino pueri non prohibente vorent.
Hic olidam clamosus ages in retia vulpem,
Mordebitq. tuos sordida præda canes.
Illic piscoso modò vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani:

† ecquid ad Oceanum?

† al. raias

† V. al. acus.

Ve-

Venator capta matre superbus adest.
Omnis ab vrbano venit † ad mare cena macello: † V. mea
Callaicum mandas † si quid ad Oceanum. † al. ecquid

Ad Calenum. XXXVI.

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua jugales
Indulsit deus, & peregit annos.
Vixisti tribus, ò Calene, lustris.
Aetas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos, vel vnam
Malles, quàm Pyliam quater senectam.

Ad Lesbiam. XXXVII.

Consule te Bruto quid iuras Lesbia natam?
Mentiris; nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris: namq. vt tua sæcula † narrãt † V. narrent
Ficta Prometheo diceris esse luto.

In Proculeiam. XXXVIII.

Mense nouo Iani veterem Proculeia maritum
Deseris, atque iubes res sibi habere suas
Quid, rogo, q̃d factũ est? subiti quæ caussa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego, prætor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, vt nimium munera parca dares:
Et populare sacrum bis millia dena tulisset.
Dissidium non est hoc, Proculeia: lucrum est.

In Phileroten. XXXIX.

Septima iam, Phileros, tibi conditur vxor in agro;
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.

Ad Quinctum Ouidium. XL.

Quincte Caledonios Ouidi visure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumq. patrem;
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia, nec retinet rusque, focusq. senem?

Gau-

Vdo crediderim Numæ ſub antro.
Hac condiſcipula, vel hac magiſtra
Eſſes doctior, & pudica Sappho.
Sed tecum pariter, ſimulq. viſam
Durus Sulpiciam Phaon amaret.
Fruſtra namq. ea nec tonantis vxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto ſibi viueret Caleno.

In † Munnam. XXXIV.

† V. Numnam.

Improba Maſſiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quiſquis ab igne cadus,
A te, Munna, venit: miſeris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica † ſæua vias.
Nec facili pretio, ſed quo contenta Falerni
Teſta ſit, aut cellis Setia cara ſuis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto cauſſa tibi eſt, ne tua vina bibas.

† V. vina

Ad *Maternum iuriſperitum.* XXXV.

Iuris, & æquarum cultor ſanctiſſime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum,
Municipi, Materne, tuo, veteriq. ſodali
Callaicum mandas † ſi quid ad Oceanum,
An Laurentino turpes in littore † ranas,
Et ſatius tenues ducere credis † acos?
Ad ſua captiuum quam ſaxa remittere mullum,
Viſus erit libris qui minor eſſe tribus?
Et fatuam ſumma cenare Pelorida menſa,
Quoſque tegit læui cortice concha breuis?

† ecquid ad Oceanum?
† al. raias
† V. al. acus

Venator capta matre superbus adest.
Omnis ab vrbano venit † ad mare cena macello: † V. mea
Callaicum mandas † si quid ad Oceanum. † al. ecquid

Ad Calenum. XXXVI.

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua iugales
Indulsit deus, & peregit annos.
Vixisti tribus, ò Calene, lustris.
Aetas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos, vel vnam
Malles, quàm Pyliam quater senectam.

Ad Lesbiam. XXXVII.

Consule te Bruto quid iuras Lesbia natam?
Mentiris; nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris: namq. vt tua sæcula † narrãt † V. narrent
Ficta Prometheo diceris esse luto.

In Proculeiam. XXXVIII.

Mense nouo Iani veterem Proculeia maritum
Deseris, atque iubes res sibi habere suas
Quid, rogo, q.d factũ est? subiti quæ caussa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego, prætor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, ... munera parca dares:
Et popular... illia ... tulisset.
Diffidi... rium est.
...
... in agro;
... ager.
...
... nnos,
... em;
... nques
... nem?
Gau-

[Ad Munnam.] XXXIV.

nam. † Improba Massiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quisquis ab igne cadus,
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
† V. vina Per freta, per longas toxica † sæua vias:
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto caussa tibi est, ne tua vina bibas.

Ad *Maternum iurisperitum*. XXXV.

Iuris, & æquarum cultor sanctissime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum.
Municipi, Materne, tuo, veteriq; sodali
† ecquid ad Oceanum? Callaicum mandas † si quid ad Oceanum,
An Laurentino turpes in littore † ranas,
Et satius tenues ducere credis † acos?
† al. raias Ad sua captiuum quam saxa remittere mullum,
† V. al. ...cus Visus erit libris qui minor esse tribus?
Et fatuam summa cenare Pelorida mensa,
Quosque tegit læui cortice concha breui...
... resti...

Venator capta matre superbus adest.
Omnis ab vrbano venit † ad mare cena macello: † V. mea
Callaicum mandas † si quid ad Oceanum. † al. ecquid

Ad Calenum. XXXVI.

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua iugales
Indulsit deus, & peregit annos.
Vixisti tribus, ò Calene, lustris.
Aetas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos, vel vnam
Malles, quàm Pyliam quater senectam.

Ad Lesbiam. XXXVII.

Consule te Bruto quid iuras Lesbia natam?
Mentiris; nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris: namq; vt tua sæcula † narrãt † *V. narrent.*
Ficta Prometheo diceris esse luto.

In Proculeiam. XXXVIII.

Mense nouo Iani veterem Proculeia maritum
Deseris, atque iubes res sibi habere suas.
Quid, rogo, q̃d factũ est? subiti quæ caussa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego, prætor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, [illegible] munera parca dares:
Et popular[illegible] illia [illegible] tulisset.
Dissidi[illegible] tium est.

[illegible] in agro;
[illegible] ager.

[illegible] annos,
[illegible] em;
[illegible] nques
[illegible] nem?

Gau-

Vdo crediderim Numæ sub antro.
Hac condiscipula, vel hac magistra
Esses doctior, & pudica Sappho.
Sed tecum pariter, simulq. visam
Durus Sulpiciam Phaon amaret.
Frustra namq. ea nec tonantis vxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto sibi viueret Caleno.

In † Munnam. XXXIV.

† V. Nunnam.

Improba Massiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quisquis ab igne cadus,
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica † sæua vias.

† V. vina

Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto caussa tibi est, ne tua vina bibas.

Ad Maternum iurisperitum. XXXV.

Iuris, & æquarum cultor sanctissime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum.
Municipi, Materne, tuo, veteriq. sodali
Callaicum mandas † si quid ad Oceanum,
An Laurentino turpes in littore † ranas,
Et satius tenues ducere credis † acos?
Ad sua captiuum quàm saxa remittere mullum,
Visus erit libris qui minor esse tribus?
Et fatuam summa cenare Pelorida mensa,
Quosque tegit læui cortice concha breuis?

† ecquid ad Oceanum?
† al. raias
† V. al. acus.

Venator capta matre superbus adest.
Omnis ab vrbano venit † ad mare cena macello: † V. mea
Callaicum mandas † si quid ad Oceanum. † al. ecquid

Ad Calenum. XXXVI.

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua iugales
Indulsit deus, & peregit annos.
Vixisti tribus, ô Calene, lustris.
Aetas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos, vel vnam
Malles, quàm Pyliam quater senectam.

Ad Lesbiam. XXXVII.

Consule te Bruto quid iuras Lesbia natam?
Mentiris; nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris: namq; vt tua sæcula † narrãt † V. narrent
Ficta Prometheo diceris esse luto.

In Proculeiam. XXXVIII.

Mense nouo Iani veterem Proculeia maritum
Deseris, atque iubes res sibi habere suas.
Quid, rogo, q̃d factũ est? subiti quæ caussa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego, prætor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, [illegible] munera parca dares:
Et popular[illegible] illia [illegible] tulisset.
Dissidi[illegible] rium est.
[illegible] in agro;
[illegible] ager.
[illegible] nnos,
[illegible] em;
[illegible] nques
[illegible] nem?

Gau-

† Et prætextata cultus amicitia,
Tu facis, in terris, quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel sicci † Gætula mapalia Pæni,
Et poteram scythicas † hospes adire casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocunque loco Roma duobus erit?

† A pueris inita. † Ne lege igitur li. A. Traducta est Getulis. † hostis.

Ad Sextum. XXI.

Scribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
Et vix † Claranus quid rogo, Sexte iuuat?
Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:
Iudice te maior Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine grammaticis.

† V. Canianus.

De M. Antonio. XXII.

Iam numerat placido felix, Antonius, æuo
Quindecies actas primus Olympiadas:
Præteritosq. dies, & totos respicit annos,
Nec metuit Lethes iam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata, grauisque:
Nulla † fuit cuius non meminisse velit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Viuere bis vita posse priore frui.

† V. subit

Ad Kalendas Martias. XXIII.

Natales mihi, Martiæ Kalendæ,
Lux formosior omnibus Kalendis,
Quinquagesima liba, septimamq.
Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos, si tamen expedit, roganti
Annos addite ter precor nouenos,
Vt nondum nimia piger senecta,
Sed vitæ tribus † aureis peractis
Lucos Elysiæ petam puellæ.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

† Aldus areis legit, & 4 hominum ætates in.

terpretatur, ex quibus poëta tres priores optat.

De Mucio. XXIV.

In matutina nuper ſpectatus arena
  Mucius, impoſuit qui ſua membra focis,
Si patiens, fortisq. tibi, durusq. videtur:
  Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam quum dicatur tunica præſente moleſta,
  Vre manum: plus eſt dicere, non facio.

De Varo. XXV.

Vare, Parethonias † Latia modò vite per vrbes
  Nobilis, & centum dux memorande viris.
At nunc Auſonio fruſtra promiſſa Quirino
  Hoſpita Lagæi litoris vmbra iaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
  Pinguia nec mæſtis addere tura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine † nomen.
  Nunquid & hoc fallax Nile negare potes?

† aliter. Latias modo vitâ per vrbes, sed recte, vite.

† V. munus.

Ad Diodorum. XXVI.

Natali, Diodore, tuo conuiua ſenatus
  Accubat, & rarus non adhibetur eques:
Et tua tricenos largitur ſportula nummos:
  Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Ianum. XXVII.

Annorum, nitidiq. ſator pulcherrime mundi,
  Publica quem primum vota, precesq. † canunt.
Peruius exiguos habitabas ante Penates,
  Plurima qua medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæſareis cinguntur limina donis,
  Et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.
At tu ſancte pater, tanto pro munere gratus,
  Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

† V. vocant.

De littore Formiano. XXVIII.

O temperatæ dulce Formiæ litus,
Vos, quum ſeueri fugit oppidum Martis,
Et inquietas feſſus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.

Non ille ſanctæ dulce Tibur vxoris,
Nec Tuſculanos, Algidosve ſeceſſus,
Preneſte nec ſic, Antiumve miratur,
Non blanda Circe, Dardanisve Caieta
Deſiderantur, nec Marica, nec Lyris,
Nec in Lucrina lota Salmacis vena,
Hic ſumma leni ſtringitur Thetis vento:
Nec languet æquor: viua ſed quies ponti
Pictam Phaſelon adiuuante fert aura.
Sicut puellæ non amantis æſtatem
† Mota † Multa ſalubre purpura venit frigus
M.S. Nec ſeta longo quærit in mari prædam,
Sed à cubiclo, lectuloq. iactatam.
Spectatus altè lineam trahit piſcis.
Si quando Nereus ſenſit Aeoli regnum,
† V. ridet. † Ridens procellas tuta de ſua menſa
Piſcina, rhombum paſcit, & lupos vernas.
Natat ad magiſtrum delicata muræna.
Nomenculator mugilem citat notum,
Et adeſſe iuſſi prodeunt ſenes mulli.
Frui ſed iſtis quando Roma permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotioſis rebus vrbis hærenti?
O vinitores, villiciq. felices,
Dominis parantur iſta, ſeruiunt vobis.

In Calliodorum. XXIX.

Addixti ſeruum nummis herè mille ducentis,
Vt bene cenares, Calliodore, ſemel:
† V. Nō. † Nec bene cenaſti. mullus tibi quattuor emptus
Librarum cenæ pompa caputq. fuit.
Exclamare libet: non eſt hoc improbe, non eſt
† V. comes. Piſcis: homo eſt, hominem Calliodore † voras.

De imagine M. Antonij ad Cæcilianum. XXX.

† V. Caeciliane. Hæc mihi quæ colitur violis pictura, roſiſq.
Quos referat vultus † Cæciliane rogas?

Talis

Talis erat Marcus medijs Antonius annis:
Primus in hoc iuuenem se videt ore senex.
Ars vtinam mores, animumq. effingere possit.
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

Ad † Numatium Gallum. XXXI.

Simplicior priscis,† Numati Galle, Sabinis
Cecropium superas qui bonitate senem.
Sic tibi † cum soceri claros retinere Penates
Perpetua natæ det face casta Venus;
Vt tu, si viridi tinctos ærugine versus
Fortè malus liuor dixerit esse meos,
Vt facis, à nobis abigas: nec † scribere quemquã
Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc seruare modum nostri nouere libelli,
Parcere personis, dicere de vitijs.

† Ad Munatiũ A. Schottus. † Munati. Idem. † V. Con soceri. † V. stringere.

Ad Traianum. XXXII.

Di tibi dent quicquid, princeps Traiane, mereris.
Et rata perpetuò, quæ tribuere, velint.
Qui sua restituis spoliato iura patrono
Libertis exul non erit ille suis.
Dignus es vt possis † totum seruare clientem:
Vt liceat, tantùm vera probare potes.

† tortum legit Ios. Scaliger. 7. Virgil. Moreiũ.

De † Sulpicia. XXXIII.

Omnes Sulpiciam legant puellæ,
Vni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpiciam legant mariti,
Vni qui cupiunt placere nuptæ.
Non hæc Colchidis asserit furorem,
Diri prandia nec refert Thyestæ,
Scyllam, † Byblida nec fuisse credit,
Sed castos docet, & pios amores,
Lusus, delicias, facetiasque.
Cuius carmina qui bene æstimarit,
Nullam dixerit esse sanctiorem.
Tales Egeriæ iocos fuisse,

† Extant eius quædam carmina passim. † Scyllam & Byblida.

Vdo crediderim Numæ sub antro.
Hac condiscipula, vel hac magistra
Esses doctior, & pudica Sappho.
Sed tecum pariter, simulq. visam
Durus Sulpiciam Phaon amaret.
Frustra namq. ea nec tonantis vxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto sibi viueret Caleno.

In † Munnam. XXXIV.

† V. Munnam.

Improba Massiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quisquis ab igne cadus,
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica † sæua vias:

† V. vina

Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto caussa tibi est, ne tua vina bibas.

Ad Maternum iurisperitum. XXXV.

Iuris, & æquarum cultor sanctissime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum,
Municipi, Materne, tuo, veteriq. sodali
Callaicum mandas † si quid ad Oceanum,
An Laurentino turpes in littore † ranas,
Et satius tenues ducere credis † acos?
Ad sua captiuum quàm saxa remittere mullum,
Visus erit libris qui minor esse tribus?
Et fatuam summa cenare Pelorida mensa,
Quosque tegit læui cortice concha breuis?
Ostrea Baianis quàm non liuentia testis,
Quæ domino pueri non prohibente vorent.
Hic olidam clamosus ages in retia vulpem,
Mordebitq. tuos sordida præda canes.
Illic piscoso modò vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani:

† ecquid ad Oceanum?

† al. raias

† V. al. acus.

Ve-

Venator capta matre superbus adest.
Omnis ab vrbano venit † ad mare cena macello: † V. mea
Callaicum mandas † si quid ad Oceanum. † al. ecquid

Ad Calenum. XXXVI.

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua jugales
Indulsit deus, & peregit annos.
Vixisti tribus, ò Calene, lustris.
Aetas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos, vel vnam
Malles, quàm Pyliam quater senectam.

Ad Lesbiam. XXXVII.

Consule te Bruto quid iuras Lesbia natam?
Mentiris; nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris: namq. vt tua sæcula † narrāt † V. narrent
Ficta Prometheo diceris esse luto.

In Proculeiam. XXXVIII.

Mense nouo Iani veterem Proculeia maritum
Deseris, atque iubes res sibi habere suas
Quid, rogo, q̄d factū est? subiti quæ caussa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego, prætor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, vt nimium munera parca dares:
Et populare sacrum bis millia dena tulisset.
Dissidium non est hoc, Proculeia: lucrum est.

In Philerotem. XXXIX.

Septima iam, Phileros, tibi conditur vxor in agro:
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.

Ad Quinctum Ouidium. XL.

Quincte Caledonios Ouidi visure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumq. patrem;
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia, nec retinet rusque, focusq. senem?

Gau-

Gaudia tu differs, at non & stamina differt
Atropos, atque omnis scribitur hora tibi.
Præstiteris caro, quis non hoc laudet, amico,
Vt potior vita sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis,
Teq. tuas numeres inter amicitias.

† V. De libellis suis al. In malignum.

† *In delicatum lectorem.* XLI.

Si quid lene mei dicunt, & dulce libelli;
Si quid honorificum pagina blanda sonat;
Hoc † tu pingue putas, & † costam rodere mauis,
Ilia Laurentis quum tibi demus apri.
Vaticana bibas, si delectaris aceto:
Non facit ad stomachum nostra lagena tuum.

† V. languere.
† V. tostã.

In Mathonem. XLII.

Omnia vis belle Matho dicere, dic aliquando
Et bene: dic neutrum: dic aliquando male.

Ad † seipsum. XLIII.

† Martialẽ amicũ, quod placet eodem lib. 6. ep. 1 appellat & alias.

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Iucundissime Martialis, hæc sunt:
Res non parta labore, sed relicta:
Non ingratus ager, focus perennis,
Lis nunquam, toga rara, mens quieta,
Vires ingenuæ, salubre corpus,
Prudens simplicitas, pares amici,
Conuictus facilis, sine arte mensa,
Nox non ebria, sed soluta curis,
Non tristis torus, † attamen pudicus,
Somnus, qui faciat breues tenebras:
Quod sis, esse velis, nihilq. malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

† V. & tamen.

Parat conuiuium. XLIV.

Nunciat octauam Phariæ sua turba iuuencæ,
Et pilata redit, iamq. subitq. cohors.
Tẽperat hic thermas, † nimios prior hora † vapores
Halat, & immodico sexta Nerone calet.

† V. nimio vapore

Stella,

Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce venitis.
  Septem sigma capit, sex sumus, adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi villica maluas
  Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.
Secta coronabunt rutatos oua lacertos,
  Et madidum thynni de sale sumen erit.
Paruus † in his vna ponetur cenula mensa † onyx vitiose.
  Hœdus, inhumani raptus ab ore lupi.
Et quæ non egeant ferro structoris † ofellæ, † V. egeat
  Et faba fabrorum, prototomiq. rudes. † V. ofella
Pullus adhæc, cenisq. tribus iam perna superstes
  Addetur: saturis mitia poma dabo.
De Nomentana vinum sine fæce lagena,
  Quæ bis Frontino consule prima fuit.
Accedent sine felle ioci, nec mane timenda
  Libertas, & nil quod tacuisse velis.
De Prasino conuiua meus, Venetoq. loquatur:
  Nec facient quemquam pocula nostra reum.

In Cottam. XLV.

Quum potes amithystinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano:
Propinas modò conditum Sabinum,
Et dicis mihi Cotta, vis in auro?
Quisquam plumbea vina vult in auro?

De scorpo. XLVI.

Frangat Idumæas tristis victoria palmas: *Sub triumphum Iudaicum extinctus Scorpus.*
  Plange fauor sæua pectora nuda manu.
Mutet honor cultus, & iniquis munera flammis:
  Mitte coronatas gloria mæsta comas.
Heu facinus, prima fraudatus, Scorpe, iuuenta
  Occidis, & nigros tam citò iungis equos.
Curribus illa tuis semper properata, breuisq.
  Cur fuit, & vitæ tam prope meta tuæ?

Ad *Faustinum.* XLVII.

Sidera iam Tyrius Phryxæi respicit agni
Taurus,

† V. fugit. Taurus, & alternum Castora † fugit hiems.
Ridet ager, vestitur humus, vestitur & arbos,
Ismarium pellex Attica plorat Ityn.
† V. quales. Quos, Faustine, dies, † qualē tibi Roma Rauenna
Abstulit? ò soles, ò tunicata quies!
O nemus, ò fontes, solidumq. madentis arenæ
Litus, & æquoreis splendidus Anxur aquis.
Et non vnius spectator lectulus vndæ,
† V. rates Qui videt hinc puppes fluminis, inde † maris!
Sed non Marcelli, Pompeianumque, nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora iuncta quater.
Ne Capitolini summum penetrale tonantis,
Quæq. nitent cælo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo Quirino,
Quæ tua sunt tibi habe: quæ mea redde mihi.

Epitaphium Scorpi. XLVIII.

Ille ego sum Scorpus clamosi gloria Circi,
Plausus Roma tui, deliciæq. breues:
Vigesimo septimo anno. Inuida quem Lachesis, raptum trieteride nona,
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

In Olum. XLIX.

Mensas Ole bonas ponis: sed ponis opertas:
Ridiculum est, possum sic ego habere bonas.

In Gallum. L.

Totis Galle iubes tibi me seruire diebus,
Et per Auentinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Cassellius ægrum:
Infestos oculis vris Higine pilos.
Non secat, & tollit stillantem Fannius vuam;
† saxorũ. Tristia † saxorum stigmata delet Heros.
optimè S. bottus. Enterocelarum fertur Podalirius Hermes,
Qui sanet ruptos, dic mihi, Galle, quis est?

Ad Sextum. LI.

Argenti libram mittebas: facta selibra est,
Sed piperis. tanti non emo Sexte piper.

Ad Frontinum. LII.

Anxuris æquorei placidos Frontine recessus,
Et propius Baias, litoreamq domum,
Et quòd inhumanæ Cancro feruente cicadæ
Non nouere nemus, flumineosq. lacus,
Dum colui, doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas, nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus est, iactamur in alto
Vrbis, & in sterili vita labore perit.
Dura suburbani dum iugera pascimus agri,
Vicinosq. tibi sancte † Quirine lares.
Sed non solus † amat, qui nocte dieq. frequentat
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
Iuro deos, & non officiosus amo.

† *Ad Romuli templum habuit suburbanum*
† *patronos suos.*

In delicatum lectorem. LIII.

Consumpta est vno si lemmate pagina, transis,
Et breuiora tibi, non meliora placent.
Diues & ex omni posita est instructa macello
Cena tibi, sed te † mattya sola iuuant.
Non opus est nobis nimium lectore guloso.
Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

† *alij mattyi.*

De † Munna. LIV.

Iura trium petijt à Cæsare discipulorum,
Adsuetus semper Munna docere duos.

† *V. Nunna.*

Epitaphium Erotij. LV.

Hic festinata requiescit Erotion vmbra,
Crimine quam fati sexta peregit hiems.
Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua iusta dato.
Sic Lare perpetuo, sic turba sospite solus
Flebilis in terrâ sit lapis iste tua.

Supra l. 5

Ad magistrum ludi. LVI.

Ludi magister parce simplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,

Et

† Musæ le go cum V.D.

Et delicatæ diligat chorus † mensæ:
Nec calculator, nec notarius velox
Maiore quisquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
† Tostamq. feruens Iulius coquit messem.
Scuticaq. loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulauit Marsyas Celænæus,
Ferulæq. tristes sceptra pædagogorum
Cessent, & idus dormiant in Octobris;
Aestate pueri si valent, satis discunt.

† Tōsamque.al.

Epitaphium nobilis matronæ. LVII.

Marmora parua quidem, sed non cessura viator
  Mausoli saxis, Pyramidumq. leges.
Bis mea Romano spectata est † vita Terento,
  Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas:
  Clauserunt omnes lumina nostra manus.

† Vitta do- tiè Lipsi⁹ scribit, & refert ad connubiũ 40. anno- rum.

In Carmenionem. LVIII.

Quum te municipem Corinthiorum
Iactes, Carmenion, negante nullo
Cur frater tibi dicor ex Iberis
Et Celtis genitus, Tagiq. ciuis?
An vultu similes videmur esse?
Tu flexa nitidus coma vagaris:
Hispanis ego contumax capillis.
Læuis Dropace tu quotidiano:
Hirsutis ego cruribus, genisque.
Os blæsum tibi, debilisq. lingua est:
Nobis filia fortius loquetur.
Tam dispar aquilæ columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
Ne te Carmenion vocem sororem.

De Polla. LIX.

Custodes das Polla viro, non accipis ipsa.

Hoc

Hoc est vxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. LX.

Quòd mihi vix vnus toto liber exeat anno,
 Desidiæ tibi sum, docte Potite, reus.
Iustius at quanto mirere, quòd exeat vnus,
 Labantur toti quum mihi sæpe dies.
Nunc resalutanteis video nocturnus amicos,
 Gratulor & multis, nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam,
 Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
Nunc consul, prætorve tenet, reduceśue choreæ:
 Auditur toto sæpe poëta die.
Sed nec causidico possis impunè negare,
 Nec si te rhetor, grammaticusve rogent:
Balnea post decimam lasso, centumq. petuntur
 Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?

De Rabirio. LXI.

Quisquis læta tuis, & sera parentibus optas
 Fata, breuem titulum marmoris huius ama.
Condidit hoc caras tellure Rabirius vmbras:
 Nulli sorte iacent candidiore senes.
Bis sex lustra tori, nox mitis, & vltima clusit.
 Arserunt vno funera bina rogo.
Hos tamen, vt primis raptos sibi quærit in annis:
 Improbius nihil his fletibus esse potest.

Adulatorium. LXII.

Frustra blandiciæ venitis ad me
Attritis miserabiles labellis:
Dicturus dominum, deumq. non sum:
Iam non est locus hac in vrbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humilesque, supplicesq.
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed iustissimus omnium senator:

Per

Per quem de Stygia domo reducta est
Siccis rustica veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caueto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. LXIII.

Littera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit Ausoniæ dona seuera togæ.
Qua non Fabricius, sed vellet Apicius vti,
Vellet Mœcenas Cæsarianus eques,
Vilior hæc nobis alio mittente fuisset:
Non quacunque manu victima cæsa litat.
A te missa venit, possem nisi munus amare
Marce tuum: poteram nomen amare meum.
Munere sed plus est, & nomine gratius ipso
Officium docti, iudiciumq. viri.

Ad Romam. LXIV.

Iam parce lasso, Roma, gratulatori,
Lasso clienti: quandiu salutator
Anteambulones & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto,
Quum Scorpus vna quindecim graues hora
† A. Schottus emẽdatius legit, auferat, ex Prisc. 2. lib. p. 14. Feruentis auri victor † afferat saccos:
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Apulos velim campos:
Non Hybla, non me spicifer capit Nilus,
Nec quæ paludes delicata Pontinas
Ex arce cliui spectat vna Setini.
Quid concupiscam quæris ergo? dormire.

De Mæuio. LXV.

Hoc fortuna tibi videtur æquum?
Ciuis non Syriæve, Parthiæve,
Nec de Cappadocis eques, catastis.
Sed de plebe Remi, Numæq. verna,
Iucundus, probus, innocens amicus,
Lingua doctus vtraque cuius vnum est,
Sed

Sed magnum vitium, quòd eſt poëta,
Pullo Mæuius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus?

De Caro medico. LXVI.

Nequius à Caro nihil vnquã, Maxime, factũ eſt,
Quàm quòd febre perit: fecit & † ille nefas. †*V. illa.*
Sæua nocens febris ſaltem quartana fuiſſet;
Seruari medico debuit illa ſuo.

Ad Macrum. LXVII.

Ibis litoreas Macer Salonas,
Ibit rara fides, amorq. recti
Et ſecum comitem † trahet pudorem.
Semper pauperior redit poteſtas.
Felix auriferæ colone terræ.
Rectorem vacuo ſinu remittes,
Optabisq. moras, & exeuntem
Vdo Dalmata gaudia ſequeris,
Nos Celtas Macer, & truces Iberos
Cum deſiderio tui petemus.
Sed quæcunque tamen feretur illic
Piſcoſi calamo Tagi notata,
Macrum pagina noſtra nominabit.
Sic inter veteres legar poëtas,
Nec multos mihi præferas priores,
Vno ſed tibi ſim minor Catullo.

† *al. trahens pudorem ſemper, &c.*

De Torquato & Otacilio. LXVIII.

Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartum;
Ad quartum breue rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit: cucumam fecit Otacilius.
Diſpoſuit Daphnona ſuo Torquatus in agro:
Caſtaneas centum ſeuit Otacilius.
Conſul Torquatus: vici fuit ille magiſter,
Nec minor in tanto viſus honore ſibi.
Grandis vt exiguam bos ranam ruperat olim,

Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. LXIX.

Plorat Eros, quoties maculosæ pocula myrrhæ
Inspicit, aut † pueros, nobiliusve citrum.
Et gemitus imo † promit de pectore, quòd non
Tota miser coëmat septa, feratq. domum.
Quàm multi faciunt, quod Eros, sed lumine sicco:
Pars maior lacrymas ridet, & intus † habet.

† venales. † V. ducit. † hauet, seu auet nonnullus emendat, quàm feliciter, tu iudica.

Ad Gallum. LXX.

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
Mane, vel à media nocte togatus ero.
Stridentesq. feram flatus Aquilonis iniqui
Et patiar nimbos, excipiamq. niues.
Sed si non fias quadrante beatior vno,
Per gemitus nostros, ingenuasq. cruces:
Parce precor lasso, vanosq. remitte labores,
Qui tibi non prosunt, & mihi Galle nocent.

Ad Marinum. LXXI.

Raros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, caluæ
Campum temporibus tegis comatis:
Sed moti redeunt iubente vento,
Redduntu rq. sibi, caputq. nudum
Cirris grandibus hinc, & inde cingunt.
Inter † Splendophorum Telesphorumque,
† Cidæ starè putabis † Halmyroten.
† Vis tu simplicius senem fateri?
Vt tandem videaris vnus esse,
Tonsor iam reliquos metat capillos.
Caluo turpius est nihil comato.

† al. spendophorũ. † V. Hermerotem. † al. Caluum, al. coruum. † al. Quinu.

De Ladonte nauta. LXXII.

Iam senior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura parauit aquis.
Quæ quũ sæpe vagus premeret torrentibus vndis
Tibris, & hiberno rumperet arua † lacu:

† V. gelu.

Eme-

Emeritam puppim, ripa quæ ſtabat in alta,
Impleuit ſaxis, oppoſuitq. vadis.
Sic nimias auertit aquas, quis credere poſſet?
Auxilium domino merſa carina tulit.

De natali Reſtituti. LXXIII.

Octobres age ſentiat kalendas
Facundi pia Roma Reſtituti.
Linguis omnibus & fauete votis.
Natalem colimus: tacete lites.
Abſit cereus aridi clientis,
Et vani triplices breueſq. mappæ
Expectent gelidi iocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas,
Pugnorum reus, ebriæq. noctis.
Cenatoria mittat aduocato
Mirator veterum ſenex auorum
Donet Phidiaci toreuma cæli.
Venator leporem, colonus hœdum,
Piſcator ferat æquorum † rapinas.
Si mittat ſua quiſque, quid poëtam
Miſſurum tibi Reſtitute credis?

† *V. rapinam.*

Ad Cottam. LXXIV.

Omnes perſequeris prætorum Cotta locellos,
Accipis & ceras: officioſus homo es.

De ſtatua Iunonis. LXXV.

Iuno labor Polyclete tuus, & gloria felix,
Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,
Ore nitet tanto, quanto ſuperaſſet in Ida
Iudice conuictas non dubitante deas.
Iunonem Polyclete ſuam niſi † frater amaret,
Iunonem poterat frater amare † tuam.

† *Iupiter nempe.*
† *ſtatuā ſcil.*

Ad Marium. LXXVI.

Mari quietæ cultor, & comes vitæ,

Quo ciue prisca gloriatur Atina:
Has tibi gemellas barbari decus luci
Commendo pinus, ilicesq. Faunorum,
Et semidocta villici manu structas
Tonantis aras, horridiq. Siluani,
Quas tinxit agni sæpe sanguis,† & hœdi,
Dominamq. sancti virginem deam templi,
Et quem sororis hospitem vides castæ
† Matrem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ.
Hoc omne agelli mite paruuli numen
Seu tu cruore, siue ture placabis:
Vbicunque noster Martialis est, dices,
Hæc ecce mecum dextera litat vobis
Absens sacerdos, vos putate præsentem,
Et date duobus, quicquid alter † optarit.

†V. autre cè sic .n. integer Scazon.
† Martē lego. Martia .n. Kalendæ natalicia poëtæ.
†V. optabis.

Ad Clementem. LXXVII.

Si prior Euganeas Clemens † Heliconis in oras,
Pictaq. pampineis videris arua iugis:
Perfer Atestinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, purpurea sed modò † suta toga.
Vt rosa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic noua, nec mento sordida charta iuuat.

† al. Helicaonis oras. præclare qd̀ q.̀ .n. Τὸ in ῡ Et Antenor Helicaonis pater. 4 Iliad. † V. culta.

Munusculum pomorum. LXXVIII.

Non † mea Massylus seruat pomaria serpens,
Regius Alcinoi nec mihi seruit ager:
Sed Nomentana securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, media quæ sunt † mihi nata † Sabura,
Mittimus Autumni cerea poma mei.

†V. mihi.
†V. modo.
†al. suburra.

Ad Auitum. LXXIX.

Sæpe loquar nimium gentes quod, Auite, remotas
Miraris, Latia factus in vrbe senex;
Auriferumq. Tagum sitiam, patriumq. Salonem,

Et

Et repetam saturæ sordida rura casæ.
Illa placet tellus, in qua res parua beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Pascitur hic, ibi pascit ager: tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hic pretiosa fames, † conturbaturq. macellus, † V. conturbatrix que macelli Mensa. fortasse (Conturbatorq) posset legi cum Budæo.
Mensa ibi diuitijs ruris operta sui.
Quattuor hic æstate togæ, pluresve teruntur:
Autumnis ibi me quattuor vna tegit.
I, cole nunc reges: quidquid non præstat amicus,
Quum præstare tibi possit, Auite, locus.

De Numa. LXXX.

Dum leuis arsura struitur Libitina papyro,
Dum myrrham, & casiam flebilis vxor emit:
Iam scrobe, iam lecto, iam pollinctore parato
Heredem scripsit me Numa; conualuit.

De figura Socratis. LXXXI.

Si Romana forent hæc Socratis ora, fuissent
Iulius in Satyris qualia Rufus habet.

† *In commiscentem versus operi suo. LXXXII.* † V. Ad poëtã imperitum.

Quid, stulte, nostris versibus tuos misces?
Cum litigante quid tibi miser libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisq similes facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte frustra crure ligneo curres.

De Capitolino. LXXXIII.

Elysio redeat si fortè remissus ab † agro † V. antro.
Ille suo felix Cæsare Galba vetus,
Qui Capitolinum pariter, Galbamq. † iocantes † V. vocantem.
Audierit: dicet, rustice Galba tace.

Ad Bilbilitanos agros. LXXXIV. † Ad Municipes Bilbilitanos. aliter ad

Municipes augusta mihi quos Bilbilis † agri
Monte creat, rapidis † quos Salo cingit aquis:
Ecquid læta iuuat vestri vos gloria vatis?

Bilbilitanos. Nam decus, & nomen, famaq. vestra sumus.
Nec sua plus debet tenui Verona Carullo,
† V. alto, aliter, acri. Meq. velit dici non minus illa suum.
Quattuor accessit trigesima messibus æstas,
Vt sine me Cereri rustica liba datis.
† V. qur. Mænia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ,
Mutauere meas Itala regna comas.
Excipitis reducem, placida si mente, venimus:
Aspera si geritis corda, redire licet.

Ad librum. LXXXV.

I nostro comes, i libelle Flauo
Longum per mare, sed fauentis vndæ.
Et cursu facili, tuisq. ventis
Hispanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? vt sodales.
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi quattuorq. visos
Ipsa protinus à via salutes,
Et nostrum admoneas subinde Flaccum
Iucundos mihi, nec laboriosos
Secessus spatio paret salubri.
Qui pigrum faciant tuum parentem,
Hæc sunt. iam tumidus vocat magister,
Castigatq. moras, & aura portum
Laxauit melior. vale libelle.
Nauem, scis puto, non moratur vnus.

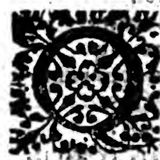

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XI.

I.

VO tu, quo liber otiose tendis,
Cultus sindone non quotidiana?
Nũquid Parthenium videre tentas?
Vadas, & redeas † ineuolutus
Libros non legit ille, sed libellos:
Nec Musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis æstimas beatum,
Contingunt tibi si manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otiosiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primæ dominus leuis carinæ.
Sunt illic duo, tresve, qui reuoluant
Nostrarum tineas ineptiarum:
Sed quum sponsio, fabulæq. lassæ
De Scorpo fuerint, & Incitato.

† mendosè legebatur irreuolutus.

Ad lectores. II.

Lectores tetrici salebrosum ediscite Sanctram:
Nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

De suis libellis. III.

Non vrbana mea tantùm Pimpleide gaudent
Otia, nec vacuis auribus ista damus:
Sed meus in † Geticis ad Martia signa pruinis
A rigido teritur centurione liber.
Dicitur & nostros cantare Britannia versus.

† Vigilidis.

 Quid

Quid prodest? nescit sacculus ista meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantaq. Pieria prælia flare tuba?
Quum pia reddiderint Augustum numina terris,
† V. tibi. Et Mæcenatem si † mihi Roma daret.

Precatur Deos pro Nerua Traiano. IV.

Sacra, Laresq. Phrygũ, quos Troiæ maluit heres,
Quàm rapere arsuras Laomedontis opes.
† V. &, non es, Lege. Scriptus † es æterno nunc primùm Iuppiter auro,
Et soror, & summi filia tota patris:
Et qui purpureis iam tertia nomina fastis
Iane refers Neruæ, vos precor ore pio.
Hunc omnes seruate ducem, seruate senatum:
Moribus hic viuat principis, ille suis.

In laudem Neruæ Traiani. V.

Tanta tibi est recti reuerentia, Cæsar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: sed Numa pauper erat.
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,
Et quum tot Crœsos viceris, esse Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elysium liceat si vacuare nemus:
† pro libertate. Te volet inuictus † pro libertate Camillus,
Aurum Fabricius te tribuente volet.
Te duce gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus
Imperium tradet, quum positurus erit.
Et te priuato cum Cæsare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi Crassus opes.
Ipse quoque infernis reuocatus Ditis ab vmbris
Si Cato reddatur, Cæsarianus erit.

† Ad Dindymũ de saturnalibus. *† Ad Romam & Dindymum. VI.*

Vnctis falciferi senis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Versu ludere non laborioso
Permittis puto, pileata Roma.
Risisti: licet ergo, nec vetamur.

Pallentes procul hinc abite curæ :
Quidquid venerit obuium loquamur .
Morosa sine cogitatione :
Misce dimidios puer trientes ,
Quales Pythagoras dabat Neroni :
Misce, Dindyme, sed frequentiores
Possum nil ego sobrius, bibenti
Succurrent mihi quindecim poetæ .

De statua Memoris VII.

Clarus fronde Iouis, Romani fama cothurni ,
Spirat † Apellea redditus arte, Memor. † *V. Apollinea.*

De Turno. VIII.

Contulit ad Satyras ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad puerum suum. IX.

Tolle puer calices, tepidiq. toreumata Nili,
Et mihi secura pocula trade manu ;
Trita patrum labris, & tonso pura ministro;
Antiquus mensis restituatur honos .

In Zoilum. X.

Ius tibi natorum vel septem, Zoile, detur,
Dum matrem nemo, det tibi nemo patrem.

Epitaphium Paridis. XI.

Quisquis Flaminiam teris viator ,
Noli nobile præterire marmor ,
Vrbis deliciæ, salesq. Nili ,
Ars & gratia, lusus & voluptas ,
Romani decus, & dolor theatri ,
Atque omnes Veneres, Cupidinesque ,
Hoc sunt condita, quo Paris, sepulchro.

De Colono. XII.

Heredes nolite breuem sepelire colonum .
Nam terra est illi quantulacumque grauis .

Ad Sabinum. XIII.

Non omnis nostri nocturna est pagina libri:

Inuenies & quod mane Sabine legas.

In Lupum. XIV.

Donasti, Lupe, rus sub vrbe nobis:
Sed rus est mihi maius in fenestra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit vno,
Clausæ cui folium rosæ corona est:
In quo non magis inuenitur herba,
Quàm costi folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis iacere rectus,
Nec serpens habitare tuta possit:
Erucam male pascit hortus vnam,
Consumpto moritur culex salicto
Et talpa est mihi fossor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariscæ
Ridere, aut violæ patere possunt:
Fines mus populatur, & colono
Tanquam sus Calydonius timetur,
Et sublata volantis vngue Procnes
In nido seges est hirundinino:
Non est dimidio locus Priapo:
Vix implet cochleam peracta messis,
Et mustum nuce condimus picata:
Errasti Lupe littera sed vna:
Nam quo tempore prædium dedisti
Mallem tu mihi prandium dedisses.

Ad Labullum. XV.

Dum te prosequor, & domum reduco,
Aurem dum tibi præsto garrienti,
Et quidquid loqueris, facisq; laudo,
Quot versus poterant Labulle nasci?
Hoc damnum tibi non videtur esse,
Si † quod Roma legit, requirit hospes, † V. *quid*

Non

Non deridet eques, tenet senator,
Laudat causidicus, poëta carpit,
Propter te perit. hoc Labulle verum est?
Hoc quisquam ferat, vt tibi tuorum
Sit maior numerus † togatulorum, †Alij ira gatorũ.
Librorum mihi sit minor meorum?
Triginta prope iam diebus vna est
Nobis pagina vix peracta: sic est,
Quum cenare domi poëta non vult.

In *Cæcilium*. XVII.

Atreus Cæcilius cucurbitarum
Sic illas, quasi filios Thyestæ,
In partes lacerat, secatq; mille.
Gustu protinus has † edes in ipso, † V. edet.
Has prima feret, alterave cena,
Has cena tibi tertia reponet.
Hinc seras epidipnidas parabit,
Hinc pistor fatuas facit placentas,
Et notas caryotidas theatris:
Hinc exit varium coco minutal,
Vt lentem positam, fabamq. credas,
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cibij, breuesq. mænas:
Hinc † cellarius experitur artes, † al. mellarius.
Vt condat vario vafer sapore
In rutæ follium capelliana.
Sic implet gabatas, parapsidasque,
Et leues scutulas, cauasq. lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
Vnum ponere ferculis tot assem.

In *Nestorem*. XVII.

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula sarta palude teges:
Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
Nec sera, nec clauis, nec canis, atque calix.

Tu

Tu tamen affectas, Nestor, dici atque videri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoq. tibi blandiris honore.
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

De Prasino. XVIII.

Sæpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
Peruenit, & victor præmia plura refert:
† V. te. I nunc liuor edax, dic † tu cessisse Neroni:
Vicit nimirum non Nero, sed Prasinus.

De Apro. XIX.

Aedes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
Esse suas: adeò nigra, vetusq. casa est.
Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.
Cenabit belle, non habitabit Aper.

In Fabullum. XX.

Ignotos mihi cum voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te,
Miraris, quererisque, litigasque.
Solus ceno, Fabulle, non libenter.

Solus cenat, qui cum igro tu cenat.

De Caio Proculo. XXI.

Caius hanc lucem, gemma mihi Iulius alba
Signat, iò votis redditus ecce meis.
Desperasse iuuat, veluti iam rupta sororum
Fila, minus gaudent, qui timuere nihil.
Hypne quid expectas piger? immortale Falern
Funde, senem poscunt talia vota cadum,
Quincunces & sex cyathos, bessemq. bibamus,
Caius vt fiat Iulius, & Proculus.

In Zoilum. XXII.

Zoile quid tota gemmam præcingere libra
Te iuuat, & miserum perdere sardonycha?
Annulus iste tuis fuerat modò cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conueniunt.

De mulione surdo. XXIII.

Mulio viginti venit modo millibus, Aule,

Mi-

Miraris pretium tam graue? surdus erat.

De Amynta. XXIV.

Indulget pecori nimium dum pastor, Amyntas,
Et gaudet fama, luxuriaq. gregis.
Cedentes oneri ramos siluamq. fluentem
Vicit, concussas ipse secutus opes.
Triste nemus diræ vetuit superesse rapinæ,
Damnauitq. rogis noxia ligna pater.
Pingues Lygde sues habeat vicinus Iolas:
Te satis est nobis annumerare pecus.

In Cæcilianum. XXV.

Viuida quum poscas epigrammata, mortua ponis
Lemmata, † quid fieri, Cæciliane, potest? † *al. qui.*
Mella iubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci,
Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api.

Ad senem orbum. XXVI.

Orbus es, & locuples, & Bruto consule natus,
Esse tibi veras credis amicitias!
Sũt veræ: sed quas iuuenis, quas pauper habebas.
Qui nouus est, mortem diligit ille tuam.

In Silium. XXVII.

Silius † hæc magni celebrat monumenta Maronis † *V. hic.*
Iugera facundi qui Ciceronis habet.
Heredem, dominumque sui tumulique, Larisque
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

De eodem Silio. XXVIII.

Iam prope desertos cineres, & sancta Maronis
Nomina qui coleret pauper, & vnus erat.
Silius † Arpino tandem succurrit agello,
Silius, & vatem † non minus ipse tulit.

† *An lino legere.* Et *Andinus vates Virgili⁹.*
† *non minor ipse, colit.*

Ad Iulium Cerealem. XXIX.

Cenabis bellè, Iuli Cerealis, apud me:
Condicio est melior si tibi nulla, veni.
Octauam poteris seruare: lauabimur vna:
Scis quam sint Stephani balnea iuncta mihi.

Prima

Prima tibi dabitur ventri lactuca mouendo
Vtilis,& porris fila resecta suis.
Mox vetus,& tenui maior cordyla lacerto:
Sed quam cum rutæ frondibus oua tegant.
Altera non deerunt tenui versata fauilla,
Et Velabrensi massa recocta foco.
Et quæ Picænum senserunt frigus oliuæ,
† supra, προπι- νειν dixit. Hæc satis in † gustu: cætera nosse cupis?
Mentiar, vt venias, pisces, conchylia, sumen,
Et cortis saturas, atque paludis aues.
Quæ nec Stella solet rara nisi ponere cena.
Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.
Ipse tuos nobis relegas licet vsque gigantas,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Rufina. XXX.

Claudia cæruleis quum sit Rufina Britannis
† V. quā. Edita, † cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ? Romanam credere matres
Italides possunt, Atthides esse suam.
Di bene, quòd sancto peperit fecunda marito
†V. Quod † Quot sperat generos, † quotq. puella nurus.
†V. quod. Sic placeat superis, vt coniuge gaudeat vno.
Et semper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. XXXI.

Vnguenta, & casias, & olentem funera myrrham,
Turaq. de medio semicremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuisti cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde sinu.
A pedibus didicere manus peccare proteruæ.
Non miror furem, qui fugitiuus erat.

Ad Vrbicum. XXXII.

Hortatur fieri quòd te Lupus, Vrbice, patrem,
Ne credas. nihil est quod minus ille velit.
Ars est captandi, quod nolis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat, vt facias.

Di-

Dicat prægnantem tua se Cosconia tantùm:
Pallidior fiet iam pariente Lupus.
At tu consilio videaris vt vsus amici
Sic morere, vt factum te putet esse patrem.

In Chæræmonem. XXXIII.

Quod nimium laudas Chæræmon Stoice mortem,
Vis animum mirer, suspiciamq. tuum.
Hanc tibi virtutem fracta facit vrceus ansa,
Et tristis nullo qui tepet igne focus.
Et teges, & cimex, & nudi sponda grabati,
Et breuis, atque eadem nocte dieq. toga.
O quàm magnus homo es, qui fæce rubētis aceti,
Et stipula, & nigro pane carere potes.
† Lingonicis agedum tumeat tibi culcita lanis,
Constringatq. tuos purpura † texta toros.
O quàm tu † cupias ter viuere Nestoris annos,
Et nihil ex vlla perdere luce voles.
Rebus in angustis facile est contemnere vitam;
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

† *V. Lenconicis.* † V. *pexa.* † V. *quātum cuperes.*

Ad Seuerum. XXXIV.

Miraris docto quòd carmina mitto Seuero,
Ad cenam † quod te, docte Seuere, vocem?
Iuppiter ambrosia satur est, & nectare viuit:
Nos tamen exta Ioui, tura, merumq. damus.
Omnia quum tibi sint dono concessa deorum,
Si quod habes, non vis, ergo quid accipies?

† *V. cum.*

De Charino. XXXV.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit anulos.
Nec quum lauatur. caussa quæ sit quæritis?
Dactyliothecam non habet.

In Iustinum. XXXXI.

Sexcenti cenant à te, Iustine, vocati,
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos memini, non vltimus esse solebam:
Nec

Nec locus hic nobis inuidiosus erat.
Postera sed festæ reddis sollemnia † mensæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

† V. cenæ.

In Maronem. XXXVII.

Nil mihi das viuus, dicis post fata daturum;
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem. XXXVIII.

Parua rogas magnos: sed non dant hæc quoque magni,
Vt pudeat leuius te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. XXXIX.

Amphitheatrales inter nutrita magistros
Venatrix, siluis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar domino fidissima dextra,
Qui non Erigones mallet habere canem:
Nec quæ Dictæa Cephalum de gente secutus
Luciferæ pariter venit ad astra deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
Quantus erat Calydon, aut Erymanthe tuus.
Nec queror infernas quāuis citò rapta † sub vmbras:
Non potui fato nobiliore mori.

† sub vndas.

Ad Pætum. XL.

Soluere Pæte decem tibi me sestertia cogis.
† Perdiderat quoniam † Bucca ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

† V. Perdiderit.
† Bucco.

Ad Pætum. XLI.

Ad primū decima lapidem † quòd venimus hora,
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non est ista quidem, non est mea, sed tua culpa,
Misisti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

† V. qui.

De Bais. XLII.

Litus beatæ Veneris aureum, Baias.

Baias superbæ blanda dona naturæ,
Vt mille laudem, Flacce, versibus Baias:
Laudabo dignè non satis tamen Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
Optare vtrumque pariter, improbi votum est.
Quòd si deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum est Martialis & Baiæ?

De Philostrato. XLIII.

A Sinuessanis conuiua Philostratus vndis
Conductum repetens nocte iubente larem,
Pæne imitatus obit sæuis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit vsque gradus.
Non esset, nymphæ, tam magna pericula passus,
Si potius vestras ille bibisset aquas. *Si aquā bibisset, non vinū, lapsus nō fuisset.*

Ad Sosibianum. XLIV.

Nemo habitat gratis, nisi diues & orbus apud te.
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

Ad Antiochum tonsorem. XLV.

Qui nondum Stygias descēdere quærit ad vndas:
Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
† Alba minus sæuis lacerantur brachia cultris, *† Orba.*
Quum furit ad Phrygios enthea turba modos.
Mitior implicitas Alcon secat enteroceias,
Fractaq. fabrili dedolat ossa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta,
Collaq. puluerea nudet equina iuba.
Hic miserū Scythica sub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore pascat auem.
Ad matrē fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus,
Antiochi tantùm barbara tela sonent.
Hæc quæcumque meo numerasti stigmata mento,
In vetuli picta qualia fronte sedent,
Non iracundis fecit grauis vnguibus vxor:
Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
Vnus de cunctis animalibus hircus habet cor:

Barbatus viuit, ne ferat Antiochum.

In Parthenopaeum. XLVI.

Leniat vt fauces medicus quas aspera vexat
Assiduè tussis Parthenopaee tibi:
Mella dari, nucleosq. iubet, dulcesq. placentas,
Et quidquid pueros non sinit esse truces.
At tu non cessas totis tussire diebus.
Non est hæc tussis, Parthenopæe, gula est.

Epitaphium Canaces. XLVII.

† Aeolidō Canace iacet hoc tumulata sepulchro,
Vltima cui paruæ septima venit hiems.
Ah scelus, ah facinus, properas quid flere viator?
Non licet hìc vitæ de breuitate queri.
Tristius est letho lethi genus: horrida vultus
Abstulit, & tenero sedit in ore lues:
Ipsaq. † crudeles ederunt oscula morbi
Nec data sunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via.
Sed mors vocis iter properauit cludere blandæ,
Ne posset duras flectere voce deas.

† *V. Aeolidos. al. Aeolis heu.*

† *V. carnifici laserunt.*

In Zoilum. XLVIII.

Mentitur, qui te vitiosum, Zoile, dixit.
Non vitiosus homo es, Zoile, sed vitium.

De Theodoro. XLIX.

Peioris vatis Theodori flamma Penates
Abstulit: hoc Musis, hoc tibi Phœbe placet?
O scelus, ò magnum facinus, crimenq. deorum,
Non arsit pariter, quòd domus, & dominus.

Ad Germanum. L.

Martia, nō Rhenus salit hic, Germane: q̃d obstas,
Et puerum prohibes diuitis imbre lacus?
Barbare, non debet submoto ciue † ministro
Captiuam victrix vnda leuare sitim.

† *f. ministri.*

Ad † *Garricum.* *LI.*

† *al. Gauricum.*

Mittebas libram: quadrantem Garrice mittis.
  Saltem semissem Garrice solue mihi.

Ad Albium Maximum. *LII.*

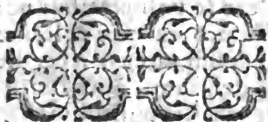
Albi Maxime, si vacabit hora,
Hoc tantùm lege: namque & occupatus,
Et non es nimium laboriosus.
Transis hos quoque quattuor. sapisti.

Ad Septitianum. *LIII.*

Explicitum uobis vsque ad sua cornua librum,
  Et quasi perfectum Septitiane refers.
Omnia legisti? credo, scio, gaudeo, verum est.
  Perlegi libros sic ego quinque tuos.

Ad Lectorem. *LIV.*

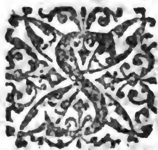
Quamuis tam longo possis satur esse libello
  Lector, adhuc à me disticha pauca petis.
Sed Lupus vsuram, puerìq. diaria poscunt.
  Lector solue: taces, dissimulasque? Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XII.

Val. Martialis Prisco suo S.

CIO me patrocinium debere contumacissimæ triennij desidiæ: quæ absoluenda non esset inter illas quoque occupationes vrbicas, quibus faciliùs consequimur, vt molesti potius, quam officiosi esse videamur: nedum in hac prouinciali solitudine, vbi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine solatio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem, in qua hoc maximum & primum est, quod ciuitatis aures, quibus adsueueram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictauit auditor. Illam iudiciorũ subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conuentus, in quibus studere se voluptatibus non sentiunt: ad summam omnium, † ea quæ delicate reliquimus, quasi destituti desideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium, & iudicij loco liuor, & vnus aut alter mali, in pusillo loco multi: aduersus quos difficile est habere quotidie bonum stomachum. Ne mireris igitur abiecta ab indignãte, quæ à gestiente fieri solebant. Ne quid tamen

† illud quod.

& adue-

& aduenienti tibi ab vrbe, & exigenti negarem, cui non refero gratiam, si tantùm ea præsto, quæ possim, imperabo mihi, † cui indulgere † consueueram, & † statui paucissimis diebus, vt familiarissimas mihi aures tuas exciperem aduentoria. (sua.) Tu velim ista quæ tantùm apud te non periclitantur, diligenter æstimare & excutere non graueris; & quod tibi difficillimum est, de nugis nostris iudices nitore seposito, ne Romam, si ita decreueris, non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

† V quod.
† V. consueram.
† V. studui.

Ad Priscum. I.

Retia dum cessant, latratoresq. Molossi,
Et non inuento silua quiescit apro:
Otia, Prisce, breui poteris donare libello.
Hora nec æstiua est, nec tibi tota perit.

Ad sua carmina. II.

Quæ modò littoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite sacra, iam non puluerulenta via est.

Ad librum suum. III.

Ad populos mitti qui nuper ab vrbe solebas,
Ibis tu Romam nunc peregrine liber.
Auriferi de gente Tagi, tetriciq. Salonis
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hospes eris, nec iã potes aduena dici,
Cuius habet fratres tot domus alta Remi.
Iure tuo veneranda noui pete limina templi
Reddita Pierio sunt vbi templa choro.
Vel si malueris, prima gradiere Sabura:
Atria sunt illic consulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hianteæ Stella † sitior aquæ.
Fons vbi Castalius vitreo torrente superbit,
Vnde nouem dominas sæpe bibisse ferunt.
Ille dabit populo, patribusque, equitiq. legendũ,

† petitor. Erat in contextu.

† *V. ista.* Nec nimium siccis perleget † ipse genis.
Quid titulum poscis? versus duo tresve legantur,
Clamabunt omnes te, liber, esse meum.

Ad Priscum. IV,

Quod Flacco, Varioq. fuit, summòq. Maroni
Mecænas atauis regibus ortus eques:
Gentibus, & populis hoc te mihi Prisce Terenti
Fama fuisse loquax, chartaq. dicet anus.
Tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur,
†M.S. *ingenue ius mihi.* Tu das † ingenuæ munera pigritiæ.

Ad Cæsarem. V.

Longior vndecimi nobis, decimiq. libelli
†V. *vasit.* Arctatus labor est & breue † rasit opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dedisti:
Hæc lege tu, Cæsar, forsan & illa leges.

In commendationem Nervæ. VI.

Contigit Ausoniæ procerum mitissimus aulæ
Nerua: licet toto nunc Helicone frui.
Recta fides, hilaris clementia, cauta potestas
Iam redeunt: longi terga dedere metus.
Hoc populi, gentesq. tuæ pia Roma precantur:
Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
Macte animi, quem rarus habet, morumq. tuorũ,
Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato,
Largiri, præstare, breues extendere census,
Et dare quæ faciles vix tribuere Dei;
Nunc licet, & fas est. sed tu sub principe duro,
Temporibusq. malis ausus es esse bonus.

De Ligia. VII.

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos si tot habet, Ligia, trima est.

In commendationem Traiani. VIII.

Terrarum dea, gentiumq. Roma,
Cui par est nihil, & nihil secundum,
Traiani modò læta quum futuros

Tot

Tot per sæcula computaret annos,
Et fortem iuuenemque, Martiumq.
In tanto duce militem videret:
Dixit præside gloriosa tali,
Parthorum proceres, ducesq. Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem, venite.

Ad Cæsarem. IX.

Palma regit nostros, mitissime Cæsar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Misisti mores in loca nostra tuos.

De Africano. X.

Habet Africanus millies, & tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

Mittit librum suum ad Parthenium. XI.

Parthenio dic Musa tuo, nostroq. salutem,
Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cuius Pimplæo lyra clarior exit ab antro,
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et si fortè (sed hoc vix est sperare) vacabit:
Tradat vt ipse duci carmina nostra, roga.
Quattuor & tantùm, timidumq. breuemq. libellũ
Commendet verbis: hunc tua Roma legit.

In Postumum. XII.

Omnia promittis, quum tota nocte bibisti:
Mane nihil præstas. Postume mane bibe.

Ad Auctum. XIII.

Genus, Aucte, lucri diuites habent iram.
Odisse quàm donare vilius constat.

Ad Priscum. XIV.

Parcius vtaris moneo rapiente veredo
Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe satisfecit prædæ venator, & acri
Decidit excussus, nec rediturus equo.

Insidias & campus habet, nec fossa, nec agger,
  Nec si saxa licet, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula præstent:
  Inuidia fati sed leuiore cadunt.
Si te delectant animosa pericula. tu scis,
  Tutior est virtus, insidiemur apris.
Quid te frena iuuant temeraria? sæpius illis
  Prisce, datũ est equitem rũpere, quàm leporẽ.

Adulatorium. XV.

Quidquid Parrhasia nitebat aula,
Donatum est oculis, deisq. nostris.
Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Iuppiter, & stupet superbus
† *V. lusus.* Regis delicias, grauesq. † lusus.
Hæc sunt pocula quæ decent tonantem:
Hæc sunt quæ Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Ioue nunc sumus beati:
† *vertit stylũ poëta, & foro seruit.* At nuper, (pudet, at † pudet † fateri,)
Omnes cum Ioue pauperes eramus.

In Lentinum. XVI.

Quare tam multis à te, Lentine, diebus
† *V. piger* Non abeat febris, quæris & vsque gemis.
Gestatur tecum sella, pariterq. lauatur:
  Cenat boletos, ostrea, sumen, aprum.
Ebria Setino fit sæpe, & sæpe Falerno:
  Nec nisi post niueam Cæcuba potat aquam.
Circumfusa rosis, & nigra recumbit amomo,
  Dormit & in pluma, purpureoq. toro.
† *V. cum tã bene.* Quum sic tã pulchrè, † tam bellè viuat apud te,
  Ad Dammam potius vis tua febris eat?

Ad Iuuenalem. XVII.

Dum tu forsitan inquietus erras
Clamosa, Iuuenalis, in Subura,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum

Suda-

Sudatrix toga ventilat, vagumq.
Maior Cælius, & minor fatigant:
Me multos repetita post Decembres
Accepit mea, rusticumq. fecit
Auro Bilbilis, & superba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Bothrodum, Plateamque: Celtiberis
Hæc sunt nomina crassiora terris.
Ingenti fruor, improboq. somno,
Quem nec tertia sæpe rumpit hora,
Et totum mihi nunc repono, quidquid
Ter denos vigilaueram per annos.
Ignota est toga. sed datur petenti
Rupta proxima vestis è cathedra.
Surgentem focus † excipit, superba — † V. accipit.
Vicini strue cultus iliceti,
Multa villica quem coronat olla.
Dispensat pueris, rogatq. longos
Leuis ponere villicus capillos.
Sic me viuere, sic iuuat perire.

De Aemilio. XVIII.

In thermis sumit lactucas, oua, lacertum,
Et cenare foris, se negat Aemilius.

Ad Marcellam coniugem. XIX.

Municipem rigidi quis te Marcella Salonis,
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis: Pallatia dicent,
Audierint si te vel semel, esse suam.
† Nulla nec in media certauit nata Suburra, — † *Vlla. Iunius.*
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec citò ridebit peregrini gloria partus
Romanam † ducat quam magis esse nurum. — † *V. dicet quum al. deceat.*
Tu desiderium dominæ mihi mitius vrbis
Esse iubes: Romam tu mihi sola facis.

In Læliam. XX.

Dentibus atque comis, nec te pudet, vteris emptis:
Quid facies † oculo Lælia? non emitur.

† *oculus Lælia nõ emitur.*

Ad Iuuencum de couino curru. XXI.

O iucunda, couine, solitudo,
Carruca magis, essedoq. gratum
Facundi mihi munus † Heliani:
Hic mecum licet hic, Iuuence, quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi,
Succinctus neque cursor antecedit.
Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Auitus,
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm bene sic dies abiret.

† *Hadriani.*

In Thelesinum. XXII.

Quũ rogo te nũmos sine pignore, non habeo, inqs.
Idem, si pro me spondet agellus, habes.
Quòd mihi non credis veteri Thelesine sodali,
Credis † colliculis, arboribusq. meis.
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
† Exilij comitem quæris? agellus eat.

† *V. cauliculis.*

† *V. Exilio.*

In auarum amicum. XXIII.

Sexaginta teras quum limina mane senator,
Esse tibi videor desidiosus eques:
Quòd non à prima discurram luce per vrbem,
Et referam lassus basia mille domum.
Sed tu purpureis vt des noua nomina fastis,
Aut Numidum gentes, Cappadocumq. petas.
At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
Et matutinum ferre, patiq. lutum,
Quid petitur, rupta quum pes vagus exit aluta,
Et subitus crassæ decidit imber aquæ?
Nec venit ablatis clamator verna lacernis,
Accedit gelidam seruus ad auriculam,

Et

Et, rogat vt cenes ſecum Lætorius, inquit:
Viginti nummis non ego malo famem?
Quòd ſit cena mihi, tibi ſit prouincia merces,
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Cinnam. XXIV.

Poto ego ſextantes: tu potas Cinna deunces,
Et quereris quòd non Cinna bibamus idem.

De Hermogene fure. XXV.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur eſt,
Quantus nummorum vix, puto, Maſſa fuit.
Tu licet obſerues dextram, teneasq. ſiniſtram,
Inueniet, mappam qua ratione trahat.
Ceruinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem;
Caſuras altè ſic rapit Iris aquas.
Nuper quum Myrino peteretur miſſio læſo:
Subduxit mappas quattuor Hermogenes.
Cretatam prætor quum vellet mittere mappam,
Prætori mappam ſurripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile e menſa ſurripit Hermogenes.
Hoc quoque ſi deerit: medios † diſtringere lectos, † fortè diſ ſtringere.
Menſarumq pedes non timet Hermogenes.
Quamuis non modico caleant ſpectacula ſole,
Vela reducuntur, quum venit Hermogenes.
Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calui, ſiſtrataq. turba,
Inter adorantes quum ſtetit Hermogenes.
Ad cenã Hermogenes mappã non attulit vnquã.
A cena ſemper rettulit Hermogenes.

Ad Aprum. XXVI.

Siccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Seruum ſic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ vxoris. XXVII.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis vmbra ſupini
Pal-

Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ:
Prataq. nec bifero cessura rosaria Pæsto:
Quodq. viret Iani mense, nec alget olus:
Quæq. natat †clusis anguilla domestica lymphis; † V. clausis.
Quæq. gerit similes candida turris aues:
Munera sunt dominæ post septima lustra reuerso Triginta quinque annos Romæ fuit.
Has Marcella domos, paruaq. regna dedit.
Si mihi Nausicaë patrios concederet hortos,
Alcinoo possem dicere, malo meos.

In Vacerram. XXVIII.

O Iuliarum dedecus kalendarum,
Vidi, Vacerra, sarcinas tuas, vidi:
Quas non retentas † pensione pro bima † pensio merces ædium aut cella.
Portabat vxor rufa crinibus septem,
Et cum sorore cana mater ingenti.
Furias putaui nocte Ditis emersas.
Has tu priores frigore, & fame siccus,
Et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum sequebaris.
Migrare cliuum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes mensa,
Et cum lucerna, corneoq. cratere.
Matella curto rupta latere meiebat.
† Focum ferentis suberat amphora ceruix. † Foco virenti M. S. Modij.
Fuisse gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus vrcei fatebatur,
Qualem marinæ misit aura piscinæ.
Nec quadra deerat casei Tolosatis,
Quadrima nigri nec corona pulei,
Caluæq. restes, allioque, cepisque,
Nec plena turpi matris olla resina.
Quid quæris ædes, villicosq. derides, † mendicis in ponte habitantibus.
Habitare gratis, ò Vacerra quum possis?
Hæc sarcinarum pompa conuenit † ponti.

Ad

Ad Iulium. XXIX.

Triginta mihi, quattuorq. messes
Tecum, si memini, fuere Iuli:
Quarum dulcia mista sunt amaris.
Sed iucunda tamen fuere plura.
Et si calculus omnis huc, & illuc
Diuersus, bicolorq. digeratur:
Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et tristes animi cauere morsus,
Nulli te facias nimis sodalem.
Gaudebis minus, & minus dolebis.

In Labullum. XXX.

Libras quattuor, aut duas amico,
Algentemq. togam, breuemq. lænam,
Interdum aureolos manu crepantes,
Possint ducere qui duas kalendas,
Quòd nemo, nisi tu Labulle donas,
Non es, crede mihi, bonus, quid ergo?
Vt verum loquar, optimus malorum.
Pisones, Senecasq. Memmiosque,
Et Crispos mihi redde, sed priores.
Fies protinus vltimus bonorum.
Vis cursu, pedibusq. gloriari?
Tigrim vince, leuemq. Passerinum.
Nulla est gloria præterire asellos.

In nasutum. XXXI.

Nasutus nimium cupis videri.
Nasutum volo, nolo Polyposum.

In Sabellum. XXXII.

Odi te, quia bellus es, Sabelle.
Res est putida bellus, & Sabellus,
Bellum denique malo, quàm Sabellum.
Tabescas vtinam Sabelle belle.

In Pontilianum. XXXIII.

Mentiris,credo: recitas mala carmina,laudo:
Cantas,canto:bibis,Pontiliane,bibo.
Nil tamen omnino præstas mihi. mortuus,inquis,
Accipiam bene te.nil volo:sed morere.

In Tuccam. XXXIV.

Non est Tucca satis,quòd es gulosus:
Et dici cupis, & cupis videri.

Ad Marcum Vnicum. XXXV.

Vnice cognato iunctum mihi sanguine nomen,
Quiq. geris studijs corda propinqua meis:
Carmina quum facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Nec deerant Zephyri, si te dare vela iuuaret:
Sed tu litus amas. hoc quoque fratris habes.

Ad Phœbum. XXXVI.

Hœdina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora verticemq. caluæ,
Festiuè tibi,Phœbe,dixit ille,
Qui dixit caput esse calciatum.

Ad Classicum. XXXVII.

Vendunt carmina Gallus & Lupercus:
Sanos,Classice,nunc nega poëtas.

In habentem varios mores. XXXVIII.

Difficilis,facilis,iucundus,acerbus es idem:
Nec tecum possum viuere, nec sine te.

In lautum inuitatorem. XXXIX.

Boletos,& aprum si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis & heres
Vis scribi,propter quinque Lucrina, vale.
Lauta tamen cena est:fateor.lautissima: sed cras
Nil erit,immo hodie,protinus immo nihil.
Quod sciat infelix † damnatæ spongia † virgæ,
Vel quicunque canis, iunctaq. testa viæ:

Mul-

† V. *damnata.*
† V. *virga*

Mullorum, leporumque, & suminis exitus hic est,
 Sulfureusq. color, carnificesq. pedes.
Non Albana mihi sit comessatio tanti,
 Nec Capitolinæ, Pontificumq; dapes:
Imputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum,
 Et Vaticani perfida vappa cadi.
Conuiuas alios cenatum quære † magister,
 Quos capiant mensæ regna superba tuæ:
Me meus ad subitas inuitet amicus ofellas:
 Hæc mihi, quam possum reddere, cena placet.

† V. magistros.

In habentem amœnas ædes. XL.

Daphnonas, platanos, ac aërias cyparissos,
 Et non vnius balnea solus habes,
Et tua centenis stat porticus alta columnis,
 Calcatusq. tuo sub pede lucet onyx,
Puluereumq. fugax hippodromon vngula plaudit,
 Et pereuntis aquæ fluctus vbique sonat.
Atria longa patent: sed † nec cenantibus vsquam,
 Nec somno locus est. quam bene non habitas.

† V. non cenat tibi quisquã.

De Fabullo. XLI.

Tam sæpe nostrum decipi, Fabullum, quid
 Miraris Aule? semper bonus homo tiro est.

Ad Semproniam. XLII.

Tempora Pieria solitos redimire corona,
 Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
 Cuius & ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio narraris fabula campo,
 Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.
Tu melior, quæ deserto raptore redisti:
 † Illa virum voluit, nec repetita sequi.
Accipient olim quum te loca læta piorum,
 Non erit in Stygia notior vmbra domo.
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
 Iste tibi dominam conciliauit amor.

† Noluit illa virũ rectè M. S. Modij.

In

In Paternum. XLIII.

Nummi quum tibi ſint, opeſq. tantæ,
Quantas ciuis habet, Paterne, rarus:
Largiris nihil, incumbaſq. gazæ,
Vt magnus draco, quem canunt poëtæ
† V. nidi. Cuſtodem Scythici fuiſſe † luci.
Sed cauſſa, vt memoras, & ipſe iactas,
Diræ filius eſt rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudeſq. quæris,
Illudas quibus, auferaſq. mentem?
Huic ſemper vitio pater fuiſti.

In Zoilum. XLIV.

Crine ruber, niger ore, breuis pede, lumine læſus;
Rem magnam præſtas, Zoile, ſi bonus es.

In † Polycarmum. XLV.

† al. Polycharmū.

Aegrotas vno decies, aut ſæpius anno,
Nec tibi, ſed nobis hoc Polycarme nocet.
Nam quoties ſurgis, ſoteria poſcis amicos.
Sit pudor: ægrota iam Polycarme ſemel.

Ad Sparſum. XLVI.

Cur ſçpe ſicci parua rura Nomenti,
Laremq. villæ ſordidum petam, quæris?
Nec cogitandi ſpatium, nec quieſcendi,
In vrbe locus eſt pauperi. negant vitam
Ludimagiſtri mane, nocte piſtores,
Aerariorum marculi die toto.
Hinc otioſus ſordidam quatit menſam
Neroniana nummularius maſſa;
Illinc paludis malleator Hiſpanæ.
Tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.
Nec turba ceſſat entheata Bellonæ,
Nec faſciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Iudæus,
Nec ſulfuratæ lippus inſtitor mercis.
Numerare pigri damna qui poteſt ſomni,

Dicet

Dicet quot æra verberent manus orbis,
Quum secta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu Sparse nescis ista, nec potes scire
Petilianis delicatus in regnis,
Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in vrbe est, vinitorq. Romanus.
Nec in Falerno † monte maior autumnus, † colle. M.S.
Intraq. limen clausus essedo cursus,
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est Roma: tædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

Ad suum natalem. XLVII.

Martis alumne dies, roseā quo lampada primum,
Magnaq. siderei vidimus ora dei.
Si te rure coli, viridesq. pigebit ad aras,
Qui fueras Latia cultus in vrbe mihi:
Da veniam, seruire tuis quòd nolo Kalendis,
Et qua sum genitus, viuere luce volo.

† De Sabello. XLVIII. † De Alauda.

Natali pallere suo ne † calda † Sabello
† Desit, & vt liquidum potet Alauda merum, † V. nec.
Turbida solicito transmittere Cæcuba sacco, † V Sabelle.
Atque inter mensas ire, redire suas:
Excipere hos, illos, & tota surgere cena, † V. Desinet.
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio est, hæc sponte tua perferre, patique?
Quæ te si iubeat rex dominusq. neges.

De Ligurra. XLIX.

Versus, & breue, viuidumq. carmen
In te ne faciam times, Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed frustra metuis, cupisq. frustra.
In tauros Libyci ruunt leones,

Non sunt papilionibus molesti.
Quæras censeo, si legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poëtam
Frons hæc stigmate non meo notanda est.

Ad Saturnum. L.

Antiqui rex magne poli, mundiq prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor vllus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna
Scissa nec ad Manes, sed sita diues humus:
Lætus ad hæc facilisq. veni, solemnia Prisci
Gaudia, cum sacris te decet esse tuis.
Tu reducem patriæ sexta, pater optime, bruma,
Pacifici Latia reddis ab vrbe Numæ.
Cernis vt Ausonio similis tibi pompa macello
Pendeat, & quantis luxurietur honos?
Quàm nō parca manus, largæq. numismata mēsę,
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes?
†V. *Vtq. sit bis.* † Vt sit bis pretium meritis, & gratia maior,
Et pater, & frugi sic tua sacra colit.
At tu sancte tuo sic semper amere Decembri:
Hos illi iubeas sæpe redire dies.

†*De malo poëta.* † *Ad Cordubam.* LI.

Vncto Corduba lætior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
Albi quæ superas oues Galesi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore viuo:
†*V. si* Dic vestro, rogo, † sit pudor poëtæ,
Nec gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores.
Corrumpit sine talione cælebs.
Cæcus perdere non potest quod aufert.
Nil est deterius latrone nudo:
Nil securius est malo poëta.

De

De Cinna. LII.

Vincentem roseos, facieque, comaq. ministros
Cinna cocum fecit. Cinna gulosus homo est.

Ad Amanum. LIII.

Bis quinquaginta domus est tibi millibus empta,
Vendere vel summa quam breuiore cupis.
Arte sed emptorem vafra corrumpis Amæne,
Et casa diuitijs ambitiosa latet.
Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
Et Maurusiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta sonas, & ais non esse minoris.
Instructam vili vendis Amæne domum.

De Idibus Maronis. LIV.

Maiæ Mercurium creastis Idus.
Augustis redit Idibus Diana.
Octobres Marò consecrauit Idus.
Idus sæpe colas & has & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. LV.

Matutine cliens vrbis mihi caussa relictæ,
Atria, si sapias, ambitiosa colas,
Nō sum ego causidicus, nec amaris litibus aptus,
Sed piger & senior, Pieridumq. comes.
Otia me, somnusq. iuuant, quæ magna negauit
Roma mihi, redeo si vigilatur & hic.

Ad Paulum. LVI.

Sic tanquam tabulas, scyphosque, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

De Apro. LVII.

Lintea ferret Apro † vacuus quum vernula nuper, † V. vau[?]
Et supra togulam lusca sederet anus.
Atque olei stillam † donaret Opelicus vnctor : † *V. tereret Emporicus.*
Nudorum tetricus censor, & asper erat.
Frangendos calices, effundendumq. Falernum
Clamabat, † biberet qui modò lotus eques. † *V. biberes.*

A sene sed postquam nummi venere trecenti:
Sobrius à thermis nescit abire domum.
† V. diatreta. O quantum † diatheca valent,& quinque comati!
Tunc, quum pauper erat, non sitiebat aper.

Ad Pannicum. LVIII.

† Gallica intellige. Iugera mercatus prope † busta latentis agelli,
Et malè † compactæ culmina fulta casæ,
† V. compositæ. Deseris vrbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Paruaque, sed tritæ præmia certa togæ.
† V. fuerat. Frumentum, milium, ptisanàque, fabamq. solebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad Catullum. LIX.

Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.

Ad Flaccum. LX.

† V. cataplus. Quum tibi Niliacus portet Crystalla † catastus,
Accipe de Circo procul a Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera? sed gemmis vtilis vsus inest.
Nullum solicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid, quòd securo potat conuiua ministro,
Et casum tremulæ non timuere manus?
Hoc quoque nō nihil est, quòd propinabis in istis,
† V. fuerat. Frangendus † fuerit cum tibi, Flacce, calix.

De caritate vini. LXI.

Amphora vigessis, modius datur ære quaterno.
Ebrius, & crudus nil habet agricola.

De Aethonte. LXII.

Ante Iouis statuam crepuit satur histrio: pœnam
Iuppiter indixit, viuere de proprio.

Ad Bythinicum. LXIII.

Nil in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
Et iurare iubes? malo satisfacere.

De

De Callistrato. LXIV.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Vmbro. LXV.

Brumæ diebus, ferijsq. Saturni
Mittebat Vmber aliculam mihi pauper:
Nunc mittit alicam: factus est enim diues.

De Menogene. LXVI.

Effugere † è thermis, & circa balnea non est † *V. in.*
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra læuaq. trigonem,
Imputet exceptas vt tibi sæpe pilas.
Colliget, & referet † lapsum de puluere follem, † *V. laxũ*
Etsi iam lotus, iam soleatus † erit. † *V. ero.*
Lintea si † sumas, niue candidiora loquetur, † *V. sumes.*
Sint licet infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto comentem dente capillos,
Dicet Achilleas disposuisse comas.
Fumosæ feret ipse tropin de fæce lagenæ.
Frontis & humorem colliget ipse tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpessus, dicas, tædia mille, veni.

Ad Polytimum. LXVII.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos:
Sed iuuat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modò tonse Pelops, positisq. nitebas
Crinibus, vt totum sponsa videret ebur.

De Cotta. LXVIII.

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi præstat, & facit turbam:
Excogitauit homo sagax, & astutus,
Ne facere posset talo sæpius damnum,
Excalceatus ire cœpit ad cenam.

De Tongiliano. LXIX.

Tongilianus habet nasum: scio, non nego: sed iam
Nil præter nasum Tongilianus habet.

Ad Charinum. LXX.

Quòd lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi, sed dolent capilli.

De Marone. LXXI.

Pro sene, sed caro votum Maro fecit amico,
Cui grauis & feruens hemitritæos erat:
Si Stygias ager non esset missus ad vndas,
Vt caderet magno victima grata Ioui.
Cœperunt certam medici spondere salutem.
Ne votum soluat, nunc Maro vota facit.

Ad Priscum. LXXII.

Sæpe rogare soles qualis sim Prisce futurus,
Si fiam locuples, simq. repentè potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

In Tuccam. LXXIII.

† Scribebamus epos: cœpisti scribere: cessi
Aemula ne starent carmina nostra tuis.
Trãstulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos.
Aptasti longum tu quoque syrma tibi.
Fila lyræ moui doctis exculta Camenis:
Plectra rapis nobis † ambitione noua.
Audemus satyras: Lucilius esse laboras.
Ludo leues elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus esse potest? epigrãmata fingere cœpit
Hinc etiam petitur iam mea fama tibi
Elige quid nolis, quis enim pudor omnia velle?
Et si quid non vis, Tucca relinque mihi.

† V. Scribebã versus.

† V. ambitiose.

Ad Bætim. LXXIV.

Bætis oliuifera crinem redimite corona
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis.
Quẽ Bromius, quẽ Pallas amat, cui rector aquarũ

Albula nauigerum per freta pandit iter :
Ominibus lætis nostras Instantius oras
Intret,& hic populis,vt prior,annus eat,
Non ignorat onus,quod sit succedere Macro.
Qui sua metitur pondera, ferre potest.

In effrontem . LXXV.

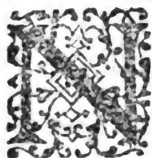
Os ataui,† patris nasum, duo lumina patris
Et matris gestus dicis habere tuæ.
Quũ referas Priscos, nullamq. in corpore patrem
Mentiris; frontem,dic mihi,cuius habes ?

† egã, patrui: imò an Martialis sit hoc tetrastichon, dubites.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XIII.

Cui nomen inditum Xenia . I.

NE toga cordylis, & penula desit oliuis,
Aut inopem metuat sordida blatta famem :
Perdite Niliacas Musæ mea damna papyros :
Postulat ecce nouos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Hæc mihi charta nuces,hæc est mihi charta fritil
Alea nec dãnum,nec facit ista lucrum. (lus:

In detractorem. II.

Nasutus sis vsque licet, sis denique nasus,
 Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum,
 Non potes in nugas dicere plura meas.
Ipse ego quàm dixi;quid dentem dente iuuabit
 Rodere? carne opus est,si satur esse velis.
Ne perdas operam:qui se mirantur,in illos
 Virus habe:nos hæc nouimus esse nihil.
Non tamen hoc nimium nihil est,si cādidus aure,
 Nec matutina si mihi fronte venis.

Ad Lectorem. III.

Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
 Constabit nummis quattuor empta tibi.
Quattuor est nimium,poterit constare duobus,
 Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hospitibus pro munere disticha mittas,
 Si tibi tam rarus,quàm mihi, nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
 Prætereas,si quid non facit ad stomachum.

Tus. IV.

Serus vt ætheria Germanicus imperet aula,
 Vtq. diu terris,da pia tura Ioui.

Piper. V.

Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
 Quum tibi forte datur,si sapis, adde piper.

Alica. VI.

Nos alicam,mulsum poterit tibi mittere diues.
 Si tibi noluerit mittere diues,eme.

Conchis faba. VII.

Si spumet rubra conchis tibi pallida testa,
 Lautorum cenis sæpe negare potes.

Far. VIII.

Imbue plebeias Clusinis pultibus ollas,
 Vt satur in vacuis dulcia musta bibas.

Lens. IX.

Accipe Niliacam, Pelusia munera, lentem:
Vilior est alica; carior illa faba.

Simila ex tritico. X.

Nec poteris similæ dotes numerare, nec vsus,
Pistori toties quum sit & apta coco.

Hordeum. XI.

Mulio quod non det tacituris accipe mulis.
Hæc ego † cauponi, non tibi dona dedi. † *coponi.*

Frumentum triticeum. XII.

Tercentum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.

Betæ. XIII.

Vt sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quàm sæpe petet vina, piperq. cocus!

Lactuca. XIV.

Claudere quæ cenas lactuca solebat auorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?

Ligna acapna. XV.

Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, rustice, ligna feras.

Rapa. XVI.

Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cælo Romulus esse solet.

Coliculi. XVII.

Ne tibi pallentes moueant fastidia caules,
Nitrata viridis brassica fiat aqua.

Porri capitati. XVIII.

Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros,
In niueo virides stipite cerne comas.

Napi. XIX.

Hos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.

Asparagi. XX.

Mollis in æquorea quæ creuit spina Rauenna,

Non

Non erit incultis gratior aſparagis.

Vua duracina. XXI.

Non habilis cyathis, & inutilis vua Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

Chia ficus. XXII.

Chia ſeni ſimilis Baccho, quam Setia miſit:
Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

Cydonia. XXIII.

Si tibi Cecropio ſaturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ. XXIV.

Poma ſumus Cybeles: procul hinc diſcede viator,
Ne cadat in miſerum noſtra ruina caput.

Sorba. XXV.

Sorba ſumus molles nimium durantia ventres:
Aptius hæc puero, quàm tibi poma dabo.

Spathalion caryotarum. XXVI.

Aurea porrigitur Iani caryota Kalendis,
Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet.

† Coctana. XXVII.

Hæc, tibi quæ torta venerunt condita † menta,
Si maiora forent coctana, ficus erat.

† Pruna Damaſcena. XXVIII.

Pruna peregrinæ carie rugoſa ſenectæ
Sume: ſolent duri ſoluere ventris onus.

Caſeus Lunenſis. XXIX.

Caſeus Etruſcæ ſignatus imagine Lunæ,
Præſtabit pueris prandia mille tuis.

Caſeus Veſtinus. XXX.

Si ſine carne voles ientacula ſumere frugi:
Hæc tibi Veſtino de grege maſſa venit.

Caſeus Velabrenſis. XXXI.

Non quemcunque focum, nec fumũ caſeus omnẽ,
Sed Velabrenſem qui bibit, ipſe ſapit.

† Coltana Turn.

† meta legit Beroaldus. Statius appellat turbinem ruentem. Martialis lib. 5. acutam metam.

† Vas Damaſcena. non Turnebius.

Ca-

Casei Trebulani. XXXII.

Trebula nos genuit, commendat gratia duplex.
Siue leui flamma, siue domamur aqua.

Lucanica. XXXIII.

Filia Picenæ venio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niueis grata corona † datur.

† *Oliuæ.* XXXIV.

Hæc quæ Picenis venit subducta trapetis,
Inchoat, atque eadem finit oliua dapes.

Mala citrea. XXXV.

Aut Corcyræi sunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Massyli poma draconis erant.

Colostrum. XXXVI.

Surripuit pastor quæ nondum stantibus hœdis,
De primo matrum lacte colostra damus.

Hœdi. XXXVII.

Lasciuum pecus, & viridi non vtile Baccho
Dat pœnas: nocuit iam tener ille deo.

Oua. XXXVIII.

Candida si croceos circumfluit vnda vitellos,
Hesperius scombri temperet oua liquor.

Porcellus lactens. XXXIX.

Lacte mero pastum pigræ mihi matris alumnum,
Ponat, & Aetholo de sue diues edat.

Apyrina & tuberes. XL.

Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis,
De Nomentanis sed damus arboribus.

Idem. XLI.

Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes. quid tibi cum Libycis?

Sumen. XLII.

Esse putes non dum sumen: sic vbere largo
Effluit, & viuo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei. XLIII.

Si Libycæ nobis volucres, & Phasides essent,

Ac-

† *V. cibat*
† *Cilicea vel uarum legit Turnebus.*

Acciperes: at nunc accipe cortis aues.

Persica, Nucipersica. XLIV.

Vilia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptiuis Persica cara sumus.

Panes Picentini. XLV.

† V *sine, sed malè.*

Picentina Ceres niueo † sic nectare crescit,
Vt leuis accepta spongia turget aqua.

Boleti. XLVI.

Argentũ, atq. aurum facile est, lenamq. togamq.
Mittere: boletos mittere difficile est.

Ficedula. XLVII.

Quum me ficus alat, quum pascar dulcibus vuis,
Cur potius nomen non dedit vua mihi?

Tubera. XLVIII.

Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma secunda sumus.

† *Decuria Turnebus legit.*

† *Turdorum corona.* XLIX.

Texta rosis fortasse tibi, vel diuite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas. L.

Tota quidem ponatur anas: sed pectore tantùm,
Et ceruice sapit: cetera redde coco.

Turtur. LI.

Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.

Perna. LII.

Cæretana mihi fiet, vel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.

Petaso. LIII.

Musteus est: propera, caros nec differ amicos.
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

Colocasia. LIV.

Niliacum ridebis olus, lanasq. sequaces,
Improba cum morsu fila manuq. trahes.

Iecur

Iecur anseris. LV.

Adspice quàm tumeat magno iecur ansere mai⁹,
Miratus dices, hoc, rogo, creuit vbi?

Glires. LVI.

Tota mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus. LVII.

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstrauit tacitas hostibus ille vias.

Attagenæ. LVIII.

Inter sapores fertur alitum primus
Ionicarum gustus attagenarum.

Gallina altilis. LIX.

Pascitur & dulci facilis gallina farina,
Pascitur & tenebris. ingeniosa gula est.

Perdix. LX

Ponitur Ausonijs auis hæc rarissima mensis:
Hanc in lautorum mandere sæpe soles.

Columbini. LXI.

Ne violes teneras præduro dente columbas,
Tradita si Cnidiæ sunt tibi sacra deæ.

Galbula. LXII

Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi quum rudis vua mero.

Cattæ. LXIII.

Pannonicas nobis numquã dedit Vmbria cattas:
Mauult hæc domino mittere dona Pudens.

Pauo. LXIV.

Miraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc sæuo tradere dure coco?

Phœnicopterus. LXV.

Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua gulosis
Nostra sapit. quid si garrula lingua foret?

Phasianus. LXVI.

Argiua primùm sum transportata carina,

Ante

Antè mihi notum nil, nisi Phasis, erat.

Numidicæ. LXVII.

Ansere Romano quamuis satur Annibal esset:
Ipse suas numquam barbarus edit aues.

Anser. LXVIII.

Hæc seruauit auis Tarpeij templa tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.

Grues. LXIX.

Turbabis versus, nec littera tota volabit,
Vnam perdideris si Palamedis auem.

Rusticula. LXX.

Rustica sum perdix. quid refert, si sapor idem est?
† V. *nec.* Carior est perdix: † sic sapit illa magis.

Cycnus. LXXI.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyriones. LXXII.

Nomē habet magni volucris tam parua Gigātis,
† V. *Purpurionis.* Et nomen Prasini † Porphyrionis habet.

Mullus. LXXIII.

Spirat in aduecto, sed iam piger æquore mullus
Languescit: viuum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXIV.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXV.

Quamuis lata gerat patella rhombum:
Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea. LXXVI.

Ebria Baiano veni modò concha Lucrino:
Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVII.

Cæruleus nos Liris amat, quem silua Maricæ
Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Sca-

Scarus. LXXVIII.

Hic Scarus, æquoreis qui venit obeſus ab vndis,
Viſceribus bonus eſt: cetera vile ſapit.

Coracinus. LXXIX. † V. Niliaci.

Princeps † Niliacis raperis, Coracine, † macellis:
Pellææ prior † eſt gloria nulla gulæ. † *V.* macelli.

Echinus. LXXX. † *V.* es.

Iſte licet digitos teſtudine pungat acuta,
Cortice depoſito mollis Echinus erit.

Murices. LXXXI.

Sanguine de noſtro tinctas ingrate lacernas
Induis, &, non eſt hoc ſatis, eſca ſumus.

Gobius. LXXXII.

In Venetis ſint lauta licet conuiuia terris,
Principium cenæ gobius eſſe ſolet.

Lupus. LXXXIII.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timaui,
Aequoreo dulces cum ſale paſtus aquas.

Aurata. LXXXIV.

Non omnis laudem, pretiumq. aurata meretur: † *Acipenſer.* *Aldus*
Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus. *ſcribit.*

† *Acipenſis.* LXXXV. † *Idem.*

Ad Pallatinas † accipienſem mittite menſas: *Acipenſera, quã*
Ambroſias ornent munera rara dapes. *Sturionẽ*

Lepus. LXXXVI. *indigitãt.*

Inter aues turdus, ſi † quis me iudice † certet, † V. *quid.*
Inter quadrupedes † gloria prima lepus. † V. *certũ eſt.*

Aper. LXXXVII.

Qui Diomedæis metuendus ſetiger agris
Aetola cecidit cuſpide, talis erat. † *Mattya Cælius cõtendit legendum.*

Damæ. LXXXVIII.

Dente timetur aper, defendunt cornua ceruum:
Imbelles damæ, quid niſi præda ſumus?

Oryx. LXXXIX.

† Matutinarum non vltima præda ferarum † *Turnebus.*

Sæuus

† quòd Sæuus oryx, constat † qui mihi morte canum.

Ceruus. XC.

Hic erat ille tuo domitus Cyparisse capistro:
An magis iste tuus Siluia ceruus erat?

Lalisio. XCI.

Quum tener est onager, solaq. lalisio matre
Pascitur: hoc infans, sed breue nomen habet.

Oleum Venafranum. XCII.

Hoc tibi campani sudauit bacca Venafri:
Vnguentum, quoties sumis, & istud olet.

Dorcas. XCIII.

Delicium paruo donabis dorcada nato:
Iactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCIV.

Pendentem summa capream de rupe videbis,
Casuram speres: decipit illa canes.

Onager. XCV.

Pulcer adest onager: mitti venatio debet
† Gētis Erythrææ. † Dentis Erythræi: iam remouete sinus.

Garum † scombrorum. XCVI.

† sociorū. Aldus habet. Expirantis adhuc scombri de sanguine primo,
Accipe † fæcosum munera cara garum.

Muria. XCVII.

† fastosū. Iunius. Antipolitani fateor sum filia thynni:
Essem si scombri, non tibi missa forem.

Mel Atticum. XCVIII.

Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti
Pallados à siluis nobile nectar apis.

Fani Siculi. XCIX.

† Siculis mediæ. Quū dederis † Siculos medijs de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu licet esse fauos.

Passum. C.

Cnossia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.

Pi-

Picatum vinum. C I.

Hæc de vitifera veniſſe picata Vienna
Ne dubites: miſit Romulus ipſe mihi.

Mulſum. CII.

Attica nectareum turbatis mella Falernum
Miſceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. CIII.

Hoc de Cæſareis mitis vindemia cellis
Miſit, Iuleo quæ ſibi monte placet.

Surrentinum. CIV.

Surrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina ſuos.

Falernum. CV.

De Sinueſſanis venerunt Maſſica prælis.
Condita quo quæris conſule? nullus erat.

Setinum. CVI.

Pendula † Pontinos quæ ſpectat Setia campos, † *V. Pontinos.*
Exigua vetulos miſit ab vrbe cados.

Fundanum. CVII.

Hæc Fundana tulit felix autumnus Opimi:
Expreſſit mulſum conſul, & ipſe bibit.

Trifolinum. CVIII.

Non ſum de primo fateor trifolina Lyæo,
Inter vina tamen ſeptima vitis ero.

Cæcubum. CIX.

Cæcuba Fundanis generoſa coquuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.

Signinum. CX.

Potabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium ſiſtant, ſit tibi parca ſitis.

Mamertinum. CXI.

Amphora Neſtorea tibi Mamertina ſenecta
Si detur, quod vis nomen habere poteſt.

Tarraconenſe. CXII.

Tarraco, Campano tantùm ceſſura Lyæo,

Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

Nomentanum. CXIII.

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Spoletinum. CXIV.

De Spoletinis quæ ſunt carioſa lagenis
Malueris, quàm ſi muſta Falerna bibas.

Pelignum. CXV.

† Maſſica Peligni mittunt turbata coloni.
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

† *Marſica V.*

Acetum. CXVI.

Amphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti:
Eſſet quum † vinum, vilior illa fuit.

† *V. vini.*

Maſsilianum. CXVII.

Quum tua centenos expugnet ſportula ciues,
Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

Caretanum. CXVIII.

Cæretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

Tarentinum vinum. CXIX.

Nobilis & lanis, & felix vitibus Aulon
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi.

Vnguentum. CXX.

Vnguentũ heredi numquam, nec vina relinquas.
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

Corona roſea. CXXI.

Dat feſtinatas Cæſar tibi bruma coronas.
Quondam veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

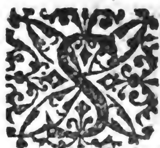

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XIV.

I.

Ynthesibus dum gaudet eques, dominusq. senatus,
Dumq. decent nostrum pilea sumpta Iouem:
Nec timet ædilem moto spectare fritillo,
Quum videat gelidos iam propè verna lacus:
Diuitis alternas,& pauperis accipe sortes:
Præmia conuiuæ det sua quisque suo.
Sunt apinæ,tricæque,& si quid vilius istis.
Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potius madidis Saturne diebus,
Quos tibi pro cælo filius ipse dedit?
Vis scribã Thebas,Troiãque, malasq. Mycenas?
Lude, inquis,nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cunque loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitum est omne duobus opus.

Apophoreta. II.

Lemmata si quæris cur sint adscripta, docebo:
Vt si malueris, lemmata sola legas.

Pugillares citrei. III.

Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices. IV.

Cæde iuuencorum domini calet area felix,
Quincuplici cera quum datur altus honor.

Pugillares eburnei. V.

Languida ne tristes obscurent lumina ceræ,
Nigra tibi niueum littera pingat ebur.

Pugillares membranei. VI.

† V. putes. Esse † puta ceras, licet hæc membrana vocetur;
Delebis, quoties scripta nouare voles.

Chartæ maiores. VII.

† V. petis. Non sunt munera, quæ † putas puella,
Quum donat vacuas poëta chartas.

† epistolicæ. *Chartæ † epistolares.* VIII.

Seu leuiter noto, seu caro missa sodali,
Omnes ista solet charta vocare suos.

Loculi eburnei. IX.

† flaua. Sportula. Hos nisi de † fulua loculos implere moneta
Non decet. argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei. X.

Si quid adhuc superest in nostri fæce locelli,
Munus erit; nihil est, ipse locellus erit.

Tali eborei. XI.

Quum steterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi.

Tessera. XII.

Non sim talorum numero par tessera, dum sit
Maior, quàm talis, alea sæpe mihi.

Turricula. XIII.

Quærit compositos manus improba mittere talos:
Si per me misit, nil nisi vota facit.

Tabula lusoria. XIV.

Hic mihi bis seno numeratur tessera puncto:
Calculus hic gemino discolor hoste perit.

Nuces. XV.

Alea parua nuces, & non damnosa videtur:

Sæpe

Sæpe tamen pueris abstulit † illa nates. † *ista*.

Theca calamaria. XVI.

Sortitus thecam calamis armare memento:
Cetera nos dedimus, tu leuiora para.

Calculi. XVII.

Insidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles, & hostis erit.

Graphiarium. XVIII.

Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro;
Si puero dones, non leue munus erit.

Dentiscalpium. XIX.

Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes penna leuare potest.

Auriscalpium. XX.

Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus aurea. XXI.

† Tænia ne madidos violent bombycina crines, † *V. Tæunia.*
Figat acus, tortas sustineatq. comas.

Pecten ad Caluum. XXII.

Quid faciet nullos hic inuentura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

† *Crines sapo.* XXIII. † *dele, &* *crines.*

† Caustica Teutonicos accendit spuma capillos:
Captiuis poteris cultior esse comis. † *Cattica.*

Mattiacæ pilæ. XXIV.

Si mutare paras longæuos cana capillos:
Accipe Mattiacas; † quo tibi calua? pilas. † *V. quid*

Vmbella. XXV.

Accipe quæ nimios vincant vmbracula Soles,
† Si licet & ventus, te tua vela tegent. † *Sit.*

† *Gausapa.* XXVI. † *Causia Lipsius et Domitius.*

In Pompeiano tectus spectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare solet.

Venabula. XXVII.

Excipient apros, expectabuntq. leones:
Intrabunt vrsos, sit modò firma manus.

Culter venatorius. XXVIII.

† *V. gemes.* Si deiecta † geres longo venabula rostro:
Hic breuis in grandem cominus ibit aprum.

Parazonium. XXIX.

† V. *quærit grati decus omen honoris.* Militiæ † decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio. XXX.

Pugio, quem curuis † signat breuis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex ense. XXXI.

† V. *dom9 dociles.* Pax me certa † ducis placidos curuauit in vsus.
Agricolæ nunc sum, militis antè fui.

Securicula. XXXII.

Quum fieret tristis soluendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Ferramenta tonsoria. XXXIII.

Tondendis hæc arma tibi sunt apta capillis:
Vnguibus hæc longis, vtilis illa genis.

Scrinium. XXXIV.

† V. *Constructos.* † Constrictos nisi das mihi libellos:
Admittam tineas, trucesq. blattas.

Fasces calamorum. XXXV.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliqua tecta palude tibi.

Candela. XXXVI.

Ancillam tibi sors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. XXXVII.

Illustrem quum tota meis conuiuia flammis,
Totq. geram myxos, vna lucerna vocor.

Cereus. XXXVIII.

Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes:
Sub-

Subducta est puero namq. lucerna tuo.

Candelabrum Corinthium. XXXIX.

Nomina candelæ nobis antiqua dederunt.
Non norat parcos vncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. XL.

Esse vides lignum: serues nisi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica. XLI.

Hæc quæ difficilis turget paganica pluma,
Folle minus laxa est, & minus arcta pila.

Pila trigonalis. XLII.

Si me nobilibus scis expulsare sinistris,
Sum tua: si nescis rustice, redde pilam.

Follis. XLIII.

Ite procul iuuenes: mitis mihi conuenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle senes.

Harpasta. XLIV.

Hæc rapit Antæi velox in puluere draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

Halteres. XLV.

† Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti? †V. *Quod mallem quot.*
Exercet melius vinea fossa viros.

Galericulum. XLVI.

Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

Strigiles. XLVIII.

Pergamus has misit curuo † distringere ferro. † *V. destringere.*
Non tam sæpe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. XLVIII.

Gestauit modò fronte me iuuencus.
Verum rhinocerota me † putabis. † *V. putabas.*

Rhinoceros. XLIX.

Nuper in Ausonia domini spectatus arena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. L.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenera garrula sistra manu.

Flagellum. LI.

Proficies nihil hoc, cædas licet vsque flagello:
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Myrobalanum. LII.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex vnguento constat, & ex balano.

Aphronitrum. LIII.

Rusticus es, nescis quid Græco nomine dicar.
Spuma vocor nitri, dicor & aphronitrum.

Opobalsama. LIV.

Balsama me capiunt, hæc sunt vnguenta virorum
Delicias † Nini vos redolete nurus. † *Hini. v. nimio, sed vtrũque vitiosè.*

Lomentum. LV.

Gratum munus erit, scisso nec inutile ventri,
Si clara Stephani balnea luce † petes. † *V. petat.*

Laterna cornea. LVI.

Dux laterna viæ clausis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parua lucerna meo.

Laterna ex vesica. LVII.

Cornea si non sum, numquid sum fuscior? aut me
Vesicam contrà qui venit esse † putat? † *puti?*

Fistula. LVIII.

Quid me compactum ceris, & arundine rides?
Quæ primùm extructa est fistula, talis erat.

Tibiæ. LIX.

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpè duas pariter, sæpe monaulon habet.

Soleæ lanatæ. LX.

Defuerit si fortè puer, soleasq. libebit
Sumere: pro puero proderit ipse sibi. *Anbalatæ pelles, de quibus supra ep. 62. lib. 12*

Muscaria pauonina. LXI.

Lābere quæ turpes prohibet tua prandia muscas,

Ali-

Alitis eximiæ cauda superba sumus.

Copta Rhodia. LXII.

Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam, quam tibi misit, edat.

Porcus. LXIII.

Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pastus apros.

Muscarium bubulum. LXIV.

Sordida si flauo fuerit tibi puluere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda leuis.

Botulus. LXV.

Qui venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni septem venerat ante dies.

Psittacus. LXVI.

Psittacus à vobis aliorum nomina discam:
Hoc didici per me dicere, Cæsar aue.

Pica. LXVII.

Pica loquax certa dominum te voce saluto:
Si me non videas, esse negabis auem.

Narthecium. LXVIII.

Artis ebur medicæ narthecia † cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius esse sua.

† *cernis & habebis Munera, &c.*

Flagra. LXIX.

Ludite lasciui, sed tantùm ludite serui:
Hæc signata mihi † quinque diebus erunt.

† *saturnalibus, quibus domini seruiebant, serui accumbebant.*

Ferula. LXX.

Inuisæ nimium pueris, grataq. magistris,
Clara Prometheo munere ligna sumus.

Pera. LXXI.

Ne mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane pera rogat.

Scopæ. LXXII.

In pretio scopas testatur palma fuisse:
Sed pretium scopis nunc analecta dabunt.

Scal-

Scalptorium. LXXIII.

Defendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto
Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Manuale. LXXIV.

Ne toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus pauoninus. LXXX.

Nomina dat ſpondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Iunonis auis: ſed prius Argus erat.

Ephippium. LXXVI.

Stragula ſuccincti venator ſume veredi:
† pectus. Aldus. Nam ſolet à nudo ſurgere † ficus equo.

Stibadia. LXXVII.

† V. ſigma, & ſanè emẽdatius. Accipe lunata ſcriptum teſtudine † ſignum:
Octo capit: veniat, quiſquis amicus erit.

Guſtatorium. LXXVIII.

Femineam nobis cherſon ſi credis ineſſe,
Deciperis: pelagi maſcula preda ſumus.

Menſa citrea. LXXIX.

Accipe felices Atlantica munera ſiluas:
Aurea qui dederit dona minora dabit.

Menſa acerna. LXXX.

Non ſum criſpa quidem, nec ſiluę filia Mauræ:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eborei. LXXXI.

Grandia taurorum portant qui corpora, quęris
An Libycas poſſint ſuſtinuiſſe trabes?

† al. Quincupeda. † *Quincupedal.* LXXXII.

Puncta notis ilex, & acuta cuſpide clauſa,
† V. dorica. Sępè redemptoris prodere furta ſolet.

Poecula archetypa. LXXXIII.

† V. meritò dum facit illa, bibit. Non eſt iſta recens, nec noſtri † gloria cæli:
Primus in his † Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices. LXXXIV.

Non ſumus audacis plebeia toreumata vini:

No-

Noſtra nec ardenti gemma feritur aqua.

Phiala aurea calata. LXXXV.

Quamuis Callaico rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis: nam meus iſte labor.

Calices Vatini. LXXXVI.

Vilia ſutoris † calicem monumenta Vatini
Accipe: ſed † naſus longior ille fuit.

Lances chryſendeta. XXXVII.

Grandia ne viola paruo chryſendeta † mulſo:
Vt minimum, libras † debet habere duas.

Vaſa Aretina. LXXXVIII.

Aretina nimis ne ſpernas vaſa monemus:
Lautus erat Tuſcis Porſena fictilibus.

Baſcauda. LXXXIX.

Barbara de pictis veni baſcauda Britannis:
Sed me iam mauult dicere Roma ſuam.

Panaca. XC.

Si non ignota eſt docti tibi terra Catulli,
Potaſti teſta Rhætica vina mea.

Boletaria. XCI.

Quum mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, pudet heu, ſeruio † coliculis.

Calices Surrentini. XCII.

Accipe non vili calices de puluere natos:
Sed Surrentinæ leue toreuma rotæ.

Colum niuarium. XCIII.

Setinos moneo noſtra niue frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus niuarius. XCIV.

Attenuare niues norunt & lintea noſtra:
Frigidior colo non ſalit vnda tuo.

Vrceoli miniſtratorij. XCV.

Frigida non deſit, non deerit calda petenti:
Sed tu moroſa ludere parce ſiti.

† calices monimenta.
† Vatini naſus lõgior erat quàm calices.
† ſ mullo.
† V. dicat.
† V. cauliculis.

Vrceus fictilis. XCVI.

Hic tibi donatur panda ruber vrceus ansa:
Stoicus hoc gelidam Fronto † petebat aquam.

† *V. bibebat.*

Calathi. XCVII.

Nos Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Persusos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini. XCVIII.

Quæ non solicitus teneat seruetq. minister,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati. XCIX.

Gemmatum Scythicis vt luceat ignibus aurum,
Adspice quot digitos exuit iste calix.

Ampula potoria. C.

Hac licet in gemma, quæ seruat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, si foliata sitis.

Chrystallina. CI.

Frangere dum metuis, frãgis crystallina: † peccãt
Securæ nimium, solicitæq. manus.

† *V. peccas Secura nimium, solicitaque manu.*

Nimbus vitreus. CII.

Ab Ioue qui veniet miscenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas: hic † tibi vina dabit.

Myrrhina. CIII.

Si calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Conuenit, & melior † sit sapor inde mero.

† *fit.*

Patella Cumana. CIV.

Hanc tibi Cumano rubicundam puluere testam,
Municipem misit casta Sibylla suam.

Calices vitrei. CV.

Adspicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah quoties perdidit auctor opus.

Lagena niuaria. CVI.

Spoletina bibis, vel Marsis condita cellis,
Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Niues. CVII.

Non potare niuem, sed aquam potare rigentem

De

De niue, commenta est ingeniosa sitis.

Idem. CVIII.

Massilæ † fumos miscere niualibus vndis † *V. fumum*
Parce puer, constet ne tibi pluris aqua.

Ligula argentea. CIX.

Quamuis me ligulam dicāt equitesq. patresque:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochlearia. CX.

Sum cochleis habilis, sed nec minus vtilis ouis:
Numquid scis potius cur cochleare vocer?

Annuli. CXI.

Antè frequens, sed nunc rarus nos donat amicus:
Felix cui comes est non alienus eques.

† *Dactylotheca.* CXII. † *Dactyliotheca Turneb.*

Sæpe grauis digitis elabitur anulus vnctis:
Tuta mea fiet, sed tua gemma fide.

Toga. CXIII.

Romanos rerum dominos gentemq. togatam
Ille facit, magno qui dedit astra patri.

Idem. CXIV.

Si matutinos facile est tibi rumpere somnos,
Attrita veniet sportula sæpe toga.

Endromis. CXV.

Pauperis est munus, sed non est pauperis vsus:
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.

Canusinæ fuscæ. CXVI.

Hæc tibi turbato Canusina simillima mulso
Munus erit. gaude: non citò fiet anus.

Bardocucullus. CXVII.

Gallia Santonico vestit te bardocucullo,
Cercopithecorum penula nuper erat.

Canusinæ rufæ. CXVIII.

Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris, militibusq. color.

Pænula scortea. CXIX.

Ingrediare viam cælo licet vsque sereno,
Ad subitas † nusquam scortea desit aquas.

† V. nunquam.

† *Lacernæ coccineæ.* CXX.

† al. coccina.

Si Veneto, Prasinove faues, quì coccina sumis?
Ne † fias ista transfuga sorte, vide.

† fiant illa.

Pileus. CXXI.

Si possem, totas cuperem misisse lacernas:
Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacerna Betica. CXXII.

Non est lana mihi mendax, nec mutor aëno:
† Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit ouis.

† V. Si.

Cænatoria. CXXIII.

Nec fora sunt nobis, nec sunt vadimonia nota:
Hic est opus pictis accubuisse toris.

Lana. CXXIV.

Tempore brumali non multum leuia prosunt:
Calfaciunt villi pallia † vestra mei.

† V. nostra.

Lacerna alba. CXXV.

Amphiteatrales nos commendamur ad vsus,
Quum tegit algentes nostra lacerna togas.

Gausapa villosa, vel mantile. CXXVI.

Nobilius villosa † tegant tibi lintea citrum:
Orbibus in nostris † circulus esse potest.

† V. tegunt.
† quilibet.

Cuculli Liburnici. CXXVII.

Iungere nescisti nobis ò stulte lacernas,
Indueras albas, exue † callaicas.

† V. callainas à calaigemma, quæ sapphirũ imitatur.

Vdones Cilicij. CXXVIII.

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti:
Cinyphio † poterit planta latere sinu.

† V. poterat.

Synthesis. CXXIX.

Dum toga per quinas gaudet requiescere luces,
Hos poteris cultus sumere iure tuo.

Focale. CXXX.

Si recitaturus dedero tibi fortè libellum, Hoc

Hoc focale tuas asserat auriculas.

Tunicæ Patauinæ. CXXXI.

Vellera quum sumant Patauinæ multa trilices,
Et pingues tunicas serra secare potest.

Spongia. CXXXII.

Hæc tibi sorte datur tergendis spongia mensis.
Vtilis, expresso quum leuis imbre tumet.

Pænula Gausapina. CXXXIII.

Is mihi candor inest, villorum gratia tanta est,
Vt me vel media sumere messe velis.

Ceruical. CXXXIV.

Tinge caput nardi folio, ceruical olebit:
Perdidit vnguentum quum coma, pluma tenet.

Lodices. CXXXV.

Nudo stragula ne toro paterent,
Iunctæ nos tibi venimus sorores.

Cubicularia polymita. CXXXVI.

Hæc tibi Memphitis tellus dat munera: victa est
Pectine Niliaco iam Babylonis acus.

Zona. CXXXVII.

Longa satis nunc sum: dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi Zona breuis.

Gausape quadratum. CXXXVIII.

Lodices mittet docti tibi terra Catulli:
Nos † Helycaonia de † regione sumus.

Semicinctium. CXXXIX.

Det tunicam † diues: ego te præcingere possum.
Essem si locuples, munus vtrumque darem.

Lanæ amethystinæ. CXL.

Ebria Sidoniæ quum sim de sanguine conchæ,
Non video quare sobria lana vocer.

Lanæ albæ. CLXI.

Velleribus primis Apulia, Parma secundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ouis.

† *Lycaonia, sed rectius Helicaonia* Helicaon *Antenoris filius.*
† *Veneta seu Patauina.*
† *V. locuples.*

Lanæ

Lanæ Polentinæ. CXLII.

Non tantùm pullo lugentes vellere lanas,
Sed solet & calices hæc dare terra suos.

Idem. CXLIII.

Lana quidem tristis,sed tonsis apta ministris,
† V. vetat. Quales non primo de grege mensa † vocat.

Tomentum † Lingonicum. CXLIV.

† Leuconicum. Oppressæ nimium vicina est fascia plumæ?
Vellera † Lingonicis accipe rasa sagis.

Tomentum Circense. CXLV. *† V. Leuconicis.*

Tomentum concisa palus Circense vocatur:
† V. Leuconico. Hæc pro † Lingonico stramina pauper emit.

Pluma. CXLVI.

Lassus Amyclæa poteris requiescere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

Fænum. CXLVII.

† fæno. Fraudata tumeat † facilis tibi culcita pluma.
Non venit ad duros pallida cura toros.

Tintinnabulum. CXLVIII.

Redde pilam: sonat æs thermarũ. ludere pergis?
† aqua virgine sic dicta, vt supra lib.5.d. † Virgine vis sola lotus abire domum.

Discus. CXLIX.

Splendida quum volitent Spartani pondera disci,
Este procul pueri: sit semel ille nocens.

Cithara. CL.

Reddidit Eurydicen vati:sed perdidit ipse,
Dum sibi non credit,nec patienter amat.

Idem. CLI.

† al. eiecta. De Pompeiano sępe est † electa theatro,
Quę duxit siluas, detinuitq. feras.

Plectra. CLII.

† pulsula male, pusula et pustula idẽ sunt. Feruida ne trito tibi pollice † pusula surgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus. CLIII.

Inducenda rota est: das nobis vtile munus.

Iste

Iste trochus pueris, at mihi † cantus erit. † *al. canthus.*

Idem. CLIV.

Garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur,
Cedat vt argutis obuia turba trochis?

Signum victoriæ. CLV.

† Hæc illi sine sorte datur, cui † nomina Rhenus
Vera dedit: † decies adde Falerna puer.

† *Hoc, lego.* † *Germanici.* † *Germanicus decem habet litteras.*

Saurocto nos Corinthius. CLVI.

Ad te reptanti puer insidiose lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus. CLVII.

Flectit ab inuiso morientia lumina disco
Oebalius, Phœbi culpa dolorque, puer.

Persona Germanica. CLVIII.

Sum figuli lusus † Rufi persona Batavi.
Quæ tu derides, hæc † timet ora pater.

† *Rufi.* † *Rectè Ald⁹ puer ora timet nisi malis. timet ora puer.*

Hercules Corinthius. CLIX.

Elidit geminos infans, nec respicit angues.
Iam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLX.

Sum fragilis: sed tu moneo ne sperne sigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minerua argentea. CLXI.

Dic mihi virgo ferox, quũ sit tibi cassis & hasta,
Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Sigillum † Giberij fictile. CLXII.

Ebrius hæc fecit terris puto monstra Prometheus:
Saturnalicio lusit & ipse luto.

† *Sigerij de quo supra, sigeriosq. modos, &c.*

Homeri batrachomyomachia. CLXIII.

Perlege Mæonio cantatas carmine ranas.
Et frontem nugis soluere disce meis.

Homerus in membranis. CLXIV.

Ilias, & Priami regnis inimicus Vlysses,
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilij Culex. CLXV.

Accipe facundi Culicem studiose Maronis:
Ne nugis positis † arma virumq. † canas.

Virgilius in membrana. CLXVI.

Quàm breuis † immẽsum cepit membrana Maronem?
Ipsius vultus prima tabella gerit.

Cicero in membranis. CLXVII.

Si comes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

Liuius in membranis. CLXVIII.

Pellibus exiguis arctatur Liuius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

† *En iterũ ponit Aeneidos principiũ Arma virumque.*
† *V. legas.*
† *V. intonsum.*

Sallustius. CLXIX.

† Hic erit, vt perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Crispus in historia.

† *Hic erat. Cic. in Acad.*

Ouidij Metamorphosis in membranis. CLXX.

Hæc tibi multiplici quę structa est massa tabella,
Carmina Nasonis quinque, decemq. gerit.

Lucanus. CLXXI.

Sunt quidam, qui me dicunt non esse poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola putat.

Catullus. CLXXII.

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parua suo Mantua Virgilio.

Calda & frigida aqua. CLXXIII.

Hæc tibi quæ fuerint caldarum nomina † dicunt:
Ipsa suas melius charta † natabit aquas.

† *dicit.*
† *V. notabit.*

Mulæ pomiliæ. CLXXIV.

† His tibi de mulis non est metuenda ruina:
Altiùs in terra pæne sedere soles.

† *Huc refer illud. Nõ aliter videtur Atlas cũ compare mulo.*

Catella Gallicana. CLXXV.

Delicias paruæ si vis audire Catellę,
Narranti breuis est pagina † tota mihi.

Asturco. CLXXVI.

Hic breuis, ad numerũ rapidos q colligit vngues,

† *v. prima*

Venit

Venit ab auriferis gentibus Astur equus.

Canis vertagus. CLXXVII.

Non sibi, sed domino venatur vertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente feret.

Simius. CLXXVIII.

Callidus emissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Notarius. CLXXIX.

Currant verba licet, manus est velocior illis:
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

Concha. CLXXX.

Læuis ab æquorea cortex Mareotica concha
† Fiat: inoffensa curret arundo via. † *Fit licet, offensa currit.*

Morio. CLXXXI.

Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa:
Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.

Caput arietinum. CLXXXII.

Mollia Phryxei secuisti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedit?

Pumilio. CLXXXIII.

Si solùm spectes hominis caput, Hectora credes:
Si stantem videas, Astyanacta putes.

Parma. CLXXXIV.

Hæc, quæ sæpè solet vinci, quæ vincere rarò,
Parma tibi, scutum pumilionis † erat. † *V. erit.*

Bruti puer, siue pusio. CLXXXV.

Gloria tam parui non est obscura sigilli,
Istius pueri Brutus † amator erat. † *Strongilionis statuã amauit ꝓpter artificiũ. Plin. lib. 34. c. 8.*

Accipiter. CLXXXVI.

Prædo fuit volucrum, famulus nũc aucupis: idem
Decipit, & captas non sibi mœret aues.

Obsonator. CLXXXVII.

Dic quotus † es, quanti cupias cenare, nec vnum
Addideris verbum; cena parata tibi est. † *V. &*

Calami aucupatorij. CLXXXVIII.

Non tantùm calamis, ſed cantu fallitur ales,
Pallida dum tacita creſcit arundo manu.

† *Corculum.* CLXXXIX.

Pauper cauſidicus nullos referentia nummos
Carmina quũ ſcribas: accipe cor, quod † habes.

Cocus. CXC.

Non ſatis eſt ars ſola coco, ſeruire † palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula † cum veru. CXCI.

Parua tibi curua craticula ſudet ofella:
Spumeus in longa cuſpide fumet aper.

Piſtor dulciarius. CXCII.

† Mille tibi dulces operum manus iſta figuras
† Extruit: huic vni parca laborat apis.

† *Ientacula.* CXCIII.

Surgite, iam vendit † pueris ientacula piſtor,
Criſtatęq. ſonant vndique lucis aues.

FINIS.

† *Aldus corbulum ſcribit, ſed retineo corculum cum Lipſio. ſtulto enim cauſidico rectè cor mittit, quo carebat.*
† *l. abeſt.*
† *al. parato: Atq. cocus, &c. alit. coci ſeruire.*
† *abſque veru Turneb. malo cũ veru.*
† *Melle.*
† *Extruet*
† *Ientacula adipata Turneb.*
† *pueri.*

INDEX
OMNIVM
LEMMATVM
siue inscriptionum.

Prior numerus librum, posterior epigramma libri ostendit.

A. lib. spectaculorum.

A.

Ad

Ad

De

H.

I.

De

In

Ma-

De

SYLLA.

SYLLABVS EPIGRAMMATVM

In communes locos digestorum.

Prior numerus Librum, posterior Epigramma libri ostendit.

A. Librum Spectaculorum.

A.

In

In

L.

M.

N.

O.

P.

In

vij.

V.

Z.

XENIA.

XIII.

APOPHORETA.

XIIII.

Au-

Syllabus epigrammatum, &c.

FINIS.

Errata ita corriges.

Pag.4. lin. 2. indigitatum. 17 18 erat? 24 21 in Cottam. 29 10 Cæcili vid. 30 24 τόνδ' 32 9 ad oram) legit. ibid. Non potes 36 27 Emptis 37 12 cum Cirrha? quid cum Per- 39 29 Sedit 49 20 tinctus 51 9 Effetè, adde, ad oram. LV. Effectè. quid si Affectè! 53 ad oram, Vt non 56 18 accidisset 58 22 Cæciliane 61 3 index 62 21 here 63 9 questa 68 24 Alter 69 19 senibus autumnis 81 5 Vesuius 88 13 extremas 91 1 IV. 94 11 Vulcane 107 19 abrupta 108 30 Vt scires 112 22 In primis mihi care 139 32 Nulla catenatis 144 8 pulchra 151 16 caussas 158 3 continget 159 6 tonsor 161 19 & tectus lænis 183 14 Non silice 214 pen. Baijs 229 32 sititor aquæ 230 6 Mæcenas 232 2 Nec sint saxa 240 4 incubasque 246 10 æger.

